

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

2 109544

Ljubljana

Prava nevesta Kristusova

II.

Rignori Orefosso banda de

NE

Sv.

Z dovo
in visol

K80-
DOKUS800 JESU
* LA *

PRAVA
NEVESTA KRISTUSOVA.

SPISAL
SV. ALJFONZ MARIJA LIGVORIJ,
škof in cerkveni učenik.

POSLOVENIL
P. ALJFONZ FURLAN,
mašnik reda sv. Frančiška.

DRUGA KNJIGA
(za redovne osebe).

Z dovoljenjem preč. redovnega predstojništva 16. januarja 1904,
in visoko častitega knjezoškofijstva lavantinskega 21. aprila 1904,
števil. 247.

V BREŽICAH.
NATISNIL IN ZALOŽIL AVGUST ŠEK.
1909.

248.1(021)

109544

PRADA

NEVESTA KRISTUŠOVA

SPISAL

ST. ALFONZ MARIN LIGORIN

škola v čestech věcně

POSTOVENÍ

109544

matka v čestech věcně

D 2440 / 1950.

V BRZIC

BRZIC V BRZIC

BRZIC

DRUGI DEL.

Prava nevesta Kristusova.

I. poglavje.

O dobrotah redovnega stanu.

1. Besede, ketere so bile rečene Izraeljskemu ljudstvu, ko je bilo rešeno Faraonove sužnosti in peljano iz Egipta, se morejo obračati tudi na redovne osebe: „Vodnik si bil v svoji milosti ljudstvu, ki si ga odrešil, in si ga peljal v svoji moči k svojemu svetemu prebivališču.“¹ Kakor so se razločevali Judje v starem zakonu ko izvoljeno božje ljudstvo od Egipčanov, takó se razločujejo v novem zakonu redovne osebe od svetnih ljudi. In kaker so šli Judje iz Egipta, dežele težav in suženjstva, kjer niso poznali Boga, takó so tudi redovne osebe zapustile svet,

¹ 2. Mojz. 15, 13.

ki svoje služabnike z britkostjo in žalostjo plačuje, in kjer Boga takó malo poznajo.

Kaker je Judom ognjeni steber kazal pot v obljubljeni deželo, tako je tudi redovne osebe peljala luč sv. Duha v redovni stan, ki je podoben deželi, kteri nam je obljubljena v nebesih. V nebesih ni nikakih želja po zemeljskem bogastvu in posvetni slasti, in tudi nikake samovolje. tudi v redovnem stanu je s pomočjo svetih obljub vboštva, pokorščine in čistosti tem škodljivim željam pot zaperta. V nebesih ne delajo drugega kaker Boga hvalijo; ravno to delajo v redu, ker se vse, kar delajo v redu, šteje za čast božjo. Sv. Avguštin pravi: „Ti hvališ Boga, keder opravljaš svoje opravilo, keder ješ in piješ; hvališ ga, keder počivaš in spiš.“¹ Ti redovna oseba, hvališ Boga, keder opravljaš samotanska dela, ko si v zakristiji, na porti; Boga hvališ, keder si pri obedu; Boga hvališ, keder greš počivat in keder spiš, z eno besedo, sè vsem, kar delaš, hvališ Boga. V nebesih vlada slednjič večni mir, ker imajo izvoljeni v Bogu vse dobro; tudi v samostanu ne iščejo drugega kaker Boga, in v Bogu imajo tak mir, da prekosi vse svetno veselje in prijetnost. Prav je rekla tedaj sv. Marija Magdalena Paciška, ko je dejala, da mora redovna oseba svoj stan zelo ceniti, ker je poklic v redovni stan največja milost, ki jo more Bog človeku podeliti po sv. kerstu.

2. Svoj stan moraš tedaj višje ceniti, kaker vsa veličastva in kraljestva sveta. Tvoj stan te varuje grehov, ketere bi mej svetom delal;

¹ *Laudas Deum, cum agis negotium; laudas cum cibum et potum capis; laudas, cum requiescis et dormis. In ps. 146.*

vedno ti daje sveta opravila in dan na dan ti večne krone pridobiva; te dela božjo nevesto in slednjič te bo po tem kratkem življenju postavil za kralja večnega kraljestva v raj. S čim si zaslužil to veliko milost, da je Bog tebe izbral pred toliko drugih duš, ketere so bolj zaslužile kakor ti? Silno nehvaležen bi bil Bogu, če se mu ne bi iz serca zahvaljeval vsaki dan za to dobroto. Velike prednosti redovnega stanu ni nihče bolje popisal, kaker sv. Bernard, ki tako pravi: „Ni li svet redovni stan, v katerem človek čisteje živi, redkeje pade, hitreje vstane, bolj previdno stopa, več milosti dobiva, bolj varno počiva, z večjim zaupanjem vmerje, kjer se hitreje očisti in večje plačilo prejme?“¹ Prevdarjajmo vsako teh besed in poglejmo, kako veliki zakladi so v vsaki posebe.

3. Pervič, redovna oseba živi čisteje. Vsa dela, ki jih opravlja redovnik, so že sama na sebi gotovo čistejša in Bogu veliko bolj prijetna. Čistost opravil ne obstoji v ničemer drugem, kaker le v tem, da jih opravljamo edino zato, da bi Bogu dopadli. Zatorej so naša dela Bogu toliko prijetniša, koliker bolj jih opravljamo po božji in čim manj po lastni volji. Posvetni ljudje pa, naj bodo še tako sveti in goreči, opravljajo svoja dela zmeraj bolj po lastni volji, kaker pa redovne osebe. Kedor živi mej svetom, moli keder sam hoče; pristopi k sv. obhajilu, keder sam hoče; je pri sv. maši, bere duhovno knjigo, se biča, opravlja brevir, keder se njemu zljubi; redovna oseba pa opravlja vse

¹ Nonne, haec est religio sancta, in qua homo vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur confidentius, purgatur citius, remuneratur copiosius? Homil. in illud Matth. 13: Simile est . . .

to, keder hoče pokorščina, to je, keder hoče Bog; zakaj Bog je, ki po pokorščini k nji govori. Zato si redovna oseba, ki živi po sv. vodilu in posluša predstojnika, pridobiva velikih zaslug ne le tedaj, keder moli ali kako drugo duhovno delo opravlja, ampak tudi keder dela, keder hodi, da, še celo. keder jê, keder se razvedruje (mej rekreacijo), ali k počitku gre, ker opravlja vse to, ne keder sama hoče, ampak iz pokorščine, in v vsem spolnjuje voljo božjo in si pridobiva zasluženje.

4. O kolikokrat pokvari lastna volja tudi najsvetejša dela. O koliko ljudi bo na sodnji dan, ko bodo zahtevali plačilo za svoja dela in rekli: „Zakaj smo se postili in nisi pogledal; poniževali svoje duše, in ti ni bilo mar,“¹ prejelo odgovor: „Glejte, ob dnevu vašega posta se najde vaša terma.“² Gospod jim bo rekel: Kaj zahtevate? Plačilo? Ste ga vže prejeli, ko ste delali, da bi dopadli bolj sebi kakor meni. Zato je rekel opat Giljbert,³ da prekosijo najmanjša opravila redovnih oseb največja dela posvetnih ljudi glede zasluženja. Verh tega piše sv. Bernard;⁴ ke bi kedo mej svetom četertino tega storil, kar stori redovna oseba, bi ga častili kakor svetnika. In v resnici; lastna skušnja nas uči, da so osebe, katerih čednosti so se mej svetom svetile kakor sonce, ko so stopile v samostan, bile slabe lučice v primeri z dobrimi redovnimi osebami, ketere so notri našle. Ker tedaj redovna oseba v vsem, karkoli dela, božjo voljo spolnjuje, mora torej po pravici reči, da je popolna lastnina Boga. Častitljiva Marija od

¹ Iza. 58, 3. — ² Ravno tam. — ³ Serm. 37. in Cant. — ⁴ Serm. 4. in ps. 90.

Jezusa, ustanoviteljica samostana v Tuluzi, je pravila, da svoj poklic iz dveh vzrokov zelo visoko ceni; prvič, ker je redovna oseba zmeraj pri Jezusu Kristusu, kateri v presv. Rešnjem Telesu ž njo pod eno streho prebiva; drugič, ker je redovna oseba po obljubi pokorščine popolna lastnina Boga, kateremu je darovala s to obljubo svojo voljo in sebe samo

5. Drugič, pade bolj redko. Redovna oseba je gotovo mnogo manj izpostavljena padcu, ker živi ločena od sveta. Sv. Anton opat je videl svet, kako je bil ves prepreden sè zanjkami, in pred njim je to videl že sv. Janez. Zato pravi, da ni na svetu nič, kaker poželjivost po nasladnem veselju in časni časti. „Vse, kar je na svetu je poželjenje mesa (to je nasladno veselje), in poželjenje oči (namreč bogastvo), in napuh življenja (namreč časti, ketere delajo človeka ošabnega v tem življenju).“ V redovnem stanu pa sv. obljube te ostrupljene studence zapirajo. Obljuba čistosti zapira vrata nasladnemu veselju, obljuba vboštva vničuje želje po bogastvu, obljuba pokorščine gasi hrepenenje po prazni časti.

6. Res je, da bi se moglo tudi mej svetom živeti, ne da bi bil navezan na svetno blago, toda, kaker se navadno pravi: kedor za smolo prime, se osmoli. „Ves svet v hudem tiči,“ pravi sv. Janez.¹ Sv. Ambrož razlaga te besede tako le: Ti vsi, ki naj svetom živijo, živijo pod revo in grozovito oblastjo greha. Zrak tega sveta je okužen in za dušo škodljiv, in kedor ga v se diha, jako lahko naleze kako dušno bolezen. Cloveška boječnost, slabi zgledi, slabe tovarišije,

¹ 1. Jan. 5, 19.

vse to vabi ljudi, da se navežejo na pozemeljsko blago in se oddaljijo od Boga. Vsak ve, da so slabe priložnosti, katerih je svet poln, vzrok, da se toliko duš pogubi. Od teh priložnosti je redovna oseba, ki živi v samostanu, daleč proč. Zato je sv. Marija Magdalena Paciška večkrat poljubila samostansko zidovje in rekla: „O zidovje, o zidovje, koliko nevarnosti me ti obvaruješ!“ In zato je tudi zveličana Marija Magdalena Orzini rekla, keder je videla v svojem samostanu kako sestro se smejati: „Le smejaš se, moja sestra, le smejaš se, zakaj vzrok imaš se veseliti, ker si rešena svetnih nevarnosti.“

7. Tretjič, vstane hitreje; zakaj, ako po nesreči pade v kak greh, ima vender močnejše pomočke, da zopet vstane. Vodilo, katero jo veže na spoved, premišljevanje, kjer se ji večne resnice polagajo na serce, dobri zgledi drugih, predstojnikovi opomini, vse to ji jako pomaga, da zopet vstane. „Gorje samemu, pravi sv. Duh, zakaj, ako pade, ga nima, da bi ga vzdignil“.¹ Kedor mej svetom živi, težko najde človeka, ki bi ga opomnil in posvaril, če bi grešil; v redu pa „ako eden pade, ga drugi podpera“.² Ako se redovna oseba pregreši v kaki reči ji tovariši pomagajo vstati; sv. Tomaž Akvinski pravi, ko govori ravno o redovnikih, da redovni osebi pomagajo vstati tovariši, ako se pregreši.

8. Četrtič, bolj varno stopa. O koliko in koliko večjih pomočkov ima redovna oseba, da doseže večno življenje, kaker jih imajo prvi knezi in vladarji tega sveta! Dasi ravno imajo vladarji veliko bogastva, razvese-

¹ Pridig. 4, 10. — ² Ravno tam.

ljevanj, časti, mogočne vojske in gospode, ki jim strežejo, vendar nimajo osebe, ki bi jih le z eno besedo posvarila ali jih vsaj opomnila dolžnosti njih stanu. Vsak se boji povedati kralju, ako zapazi na njem kak pogrešek, ker se boji, da bi se mu ne zameril; mnogi še celo odobravajo in hvalijo njegove nerednosti, da se mu še bolj priljubijo. Nasprotno pa ima redovna oseba mnogo oči na se obernjenih, da jo posvare in poboljšajo, ako se kedaj pogreši. Višji, čuvarji, redovni sobratje ali sestre je ne bodo opuščali spominjati njenih napak in nevarnosti; in sami dobri zgledi njenih sobratov (sosester) so kazni za njene pogreške. Ti pripomočki za dušno zveličanje, katero je vsakaker najbolj važno opravilo, da, na katerem je edino le na tem svetu vse ležeče, ti pripomočki so za vernega kristijana gotovo večje bogastvo, kaker vse veličastvo in vsa zemeljska gospostva.

9. Kaker imajo mej svetom živeči ljudje mnogo zaprek, da ne morejo delati dobro, tako imajo tudi redovne osebe mnogo zaprek, da ne morejo delati hudo. Posebna samostanska pazljivost, tudi majhnih grehov se varovati, je močen nasip in obzidje, da se varuje potem smertnih grehov; zakaj, redovna oseba ali premaga skušnjavo v odpustljivi greh in zadobi s tem večjo moč skušnjavam v smertne grehe se vstavljati; ali pa je časih vsled slabosti premagana, in ako potem zunanje dele terdnjave tudi zgubi, terdnjave same pa vendar le ne zgubi, da, časih te majhine zgube še celo koristijo s tem, da se v terdnjavi tem bolj skerbno varuje in se še bolj vterdi. Redovna

oseba bolj natanko spozna svojo slabost pri svojih majhnih grehih, in zavoljo tega se bolj ponižuje, se na se manj zanaša, začne gosteje in z večjim zaupanjem k Jezusu in njegovi presveti Materi se zatekati in ju prositi pomoči, in tako ji njeni padci ne škodijo, ker ji Gospod svojo roko hitro poda, da ji pomaga, ako se poniža; da še več, tak padec redovni osebi celo koristi nekako, kaker sem rekel, ker manj zaupa sebi, terdnejše pa v Boga. Zv. Egidij, frančiškan, je navadno pravil, da je bolje le eno stopinjo milosti imeti v samostanu, kjer ta stopinja lahko raste, in se težko zgubi, kaker pa deset stopinj mej svetom, kjer se te desetero stopinje težko pomnožijo, zelo lahko pa zgubijo.

10. Petič, prejema bolj pogosto tolažbo. O Bog, kakšno razsvetljenje, kako notranjo tolažbo in kake nagibe ljubiti ga obuja Jezus svojim nevestam v samostanih, zdaj v molitvi, zdaj pri sv. obhajilu, zdaj v koru, pred presv. Rešnjim Telesom, zdaj v celici pred sv. razpelom! Duše v svetu so kaker rastline, posajene v pusto zemljo, na ketere nebeška rosa, kaker vidiš, le redko kedaj pade. Vbogi svetni ljudje! Radi bi bolj dolgo molili, bolj pogosto pristopali k sv. obhajilu, bolj pogosto bi radi poslušali besedo božjo, radi bi nekaj časa v samoti živeli, da bi bili bolj zbrani in se z Bogom tesneje sklenili, pa ni jim dovoljeno. Svetna opravila, sorodniki, boječnost pred ljudmi, obiskovanje prijatelov, zapeljevanje svetá — vse to jih ovira. Nasproti pa so redovne osebe kaker srečne rastline posajene v rodovitno zemljo, kjer se nebeška rosa zmeraj

obilno nahaja. Dobrotni Gospod v samostanih zmeraj podpira svoje neveste neprenehoma s razsvetljevanjem, navdihovanjem in duhovno tolažbo, katero prejemajo mej premišljevanjem, pridigami, branjem duhovnih knjig in tudi ko vidiijo dobre zglede drugih sobratov, sester. Tedaj je karmeličanka sv. Katarina od Jezusa, keder ji je kedo omenil težave, ketere je prestala pri vstanovitvi svojega samostana, prav odgovorila: „Bog mi je vse to dobro poplačal; ako bi me pustil živeti samo eno uro v redovnem stanu, v hiši njegove presv. Matere“.

11. Šestič, počiva bolj varno. Dobrote tega sveta ne morejo zadovoljiti našega serca. Živali, ki so vstvarjene za zemljo, so zadovoljne z dobrotami zemlje; človeka pa, ki je vstvarjen za Boga, more le Bog zadovoljiti. To nas uči tudi skušnja; ako bi namreč bogastvo človeka zadovoljnega delalo, tedaj bi bili srečni bogatini in kralji svetá, ki imajo polno denarja, časti in nasladnega življenja; vidimo pa ravno nasprotno, ker živijo ti v večjem nepokoju in strahu, kaker drugi; zakaj, kjer je več bogastva in časti, tam je tudi več strahu, grenkosti in nepokoja. Ko je cesar Teodozij nekoč nepoznan stopil v celico nekega puščavnika in se ž njim nekoliko razgovarjal, ga je vprašal: „Veste pa, oče, kedo sem jaz? Jaz sem cesar Teodozij! Srečni vi, je dostavil potem, ki ste zadovoljni na zemlji in oddaljeni od svetnih težav! Velik gospod sem na svetu, cesar sem, toda vedite, moj oče, da le eden dan mirno ne jem“.

12. Kako bi li svet tudi mogel dati mir, ker je kraj goljufije, nevošljivosti, strahu in

hrupa? Nahajamo káko revno veselje, katero dušo bolj vznemiruje, kaker pa zadovoljuje; zakaj le kratek čas razveseljuje počutke, potem pa pusti v sercu sto in sto ternjev in grenkosti. Od tod tudi prihaja, da velikaši in ktere svet visoko časti, živijo bolj nesrečno; zakaj večje je njih veličastvo, z večjim strahom in neprijetnostmi je tudi združeno. Reči tedaj moremo, da svet ni kraj veselja, ampak nepokoja in mučenstva, ker gospodujejo na njem vse hude strasti, namreč: hrepenenje po časteh, poželenje po bogastvu, želje po razveseljevanju; in ker si teh reči nikedar ne moremo pridobiti, koliker in kaker želimo, in ako jih tudi imamo, vender ne zadovoljijo serca, temveč prinašajo sè seboj stoterne britkosti, da se oni napaja sè žolčem in strupom, kateri vživa dobrote tega sveta.

13. Srečna je tedaj ona redovna oseba, katera Boga ljubi in zna ceniti prav milost, katero ji je Gospod skazal, ko jo je sè sveta vzel in jo postavil v redovni stan, kjer vživa, ako se le potrudi, da premaguje sè svetim zatajevanjem svoje strasti in zatajuje samo sebe, ono veselje, katero prekosi po aposteljnovih bosedah vsako veselje, katero razveseljuje počutke: „Mir božji, kateri ves um preseže.“¹ Dobi mi, te vprašam, mej najsrečnejšimi ljudmi na svetu, mej prvimi princesinjami in kraljicami le eno bolj zadovoljno in bolj srečno, kaker je ona redovna oseba, ki hoče brez vsakega nagnjenja do posvetnih reči le Bogu dopasti? Vboštvo je ne vznemirja, ker je ravno ono njeno bogastvo, katero si je prostovoljno izvolila in se veseli,

¹ Filip. 4, 7.

keder občuti njegove nasledke; tudi se ne boji mertviti svojih počutkov. ker je s tem namenom stopila v redovni stan, da bi jih mertvila in križala; pokorščina ji ne dela težav, ker je najprijetniši dar, ki ga more dati Bogu, ki obstoji v tem, da mu daruje svojo lastno voljo; poniževanje ji ne povzročuje žalosti, saj je zato prišla v hišo božjo: „Raji sem najmanjši v hiši svojega Boga, kaker da bi stanoval v šotorih grešnikov.“¹ Samostanska klavzura je ne dela otožne, temveč tudi ta jo tolaži, ker jo reši motenja in nevarnosti sveta; ni žalostna, da mora streči samostanski družini, da je zaničevana, bolna, ker vse to jo dela Jezusu, njenemu ženinu še bolj prijetno. Slednjič ni žalostna za voljo spolnjevanja vodila, ker je ves trud in neprijetnosti, ki jih vodilo nalaga, sicer breme, toda breme podobno bremenu perot, ketere so potrebne, da more zleteti in se združiti z Bogom. O kolika tolažba za redovno osebo v stanu, v katerem je njeno serce nerazdeljeno, tako da more zaklicati sè sv. Frančiškom: „Moj Bog in moje vse!“

14. Res je, da so neketere redovne osebe tudi v samostanu nezadovoljne. Zakaj pa? vprašam. Ker ne živijo, kaker redovne osebe. Za redovno osebo je eno in tisto biti pobožen in zadovoljen. Zato mora vediti redovna oseba, da obstoji njena sreča v tem, da ima zmeraj in célo svojo voljo združeno z voljo božjo. Kedor ni tedaj sklenjen z voljo božjo, ne more biti zadovoljen, ker Bog ne more tolažiti duš, ketere se vstavljajo njegovi sveti volji. Zato pravim, da okuša redovna oseba že

¹ Ps. 83, 11.

najprej v samostan nebeško veselje ali pa terpi že najprej peklenške muke. Kaj je pekel? Živeti daleč od Boga in ne v stanu biti delati po svoji volji, da ga gerdo gledajo osebe, s katerimi živi, biti zaničevan, zaveržen in kaznovan v kraju, iz katerega ne more. Z eno besedo, življenje v peklu je vedno terpljenje brez miru, tudi ene ure ne. Vse to se godi slabi redovni osebi in zato začne že naprej v tem življenju čutiti peklenško terpljenje. V čem pa obstoji nebeško veselje? V tem, da živi rešen nepokoja in grenkosti svetá; da živi v občestvu s svetniki in združen z Bogom vživa v Bogu vedni mir. Vse te dobrote pa vživa redovna oseba in zavoljo tega tudi vže na zemlji okuša nebeško veselje.

15. Res je, da imajo tudi redovne osebe tukaj na zemlji svoje križe; zakaj ta zemlja je kraj zaslug, in ravno zavoljo tega je tudi kraj terpljenja. Težave skupnega življenja čuti; zoperno mu je, ako ga višji posvari ali mu odreče, česar ga prosi; mertvenje počutkov je neprijetno; lastna ljubezen se pritožuje, keder po krivici terpi zopernost in zaničevanje njenih tovarišic. Redovni osebi pa, katera hoče biti vsa božja, se spremeni vse to terpljenje v tolažbo in veselje, ko pomisli, da napravlja z voljnim prenašanjem Bogu veliko veselje. Sveti Bonaventura pravi, da je ljubezen do Boga kaker med, ki najgrenkejša reči posladi. Častitljivi Cezarij iz Bustij, je pisal svojemu nečaku, redovniku, sledeče lepe besede: „Ljubi moj nečak! keder boš pogledal nebo, se spomni nebes; keder boš pogledal svet, spomni se pekla, kjer terpijo zmeraj brez vsakega trenutka miru;

keder pa gledaš svoj samostan, spomni se vic, kjer sicer ravno tako terpijo, pa v miru z gotovostjo večnega zveličanja.“ In ali moreš najti lepše terpljenje, ako sploh še terpljenje imenovati moreš, ako terpiš z mirno vestjo in v stanu milosti božje in si ob enem zagotovljen, da se bo to terpljenje spremenilo v bisere za tvojo krono v nebesih! Zakaj najlepši kameni, kateri se bliščijo v kronah zveličanih v nebesih je terpljenje, katero so prenašali v tem življenji poterpežljivo in vdani v voljo božjo.

16. Bog je pa neskončno dober in zvest in dobro ve časi tudi vže na zemlji poplačati z notranjo tolažbo, kar iz ljubezni do njega poterpežljivo terpimo. Skušnja nas uči, da živijo zelo nezadovoljno redovne osebe, ketere iščejo pri stvareh tolažbo in zadovoljstvo, nasprotno pa one, ketere se pridno zatajujejo, tudi srečno živijo. Bodimo torej prepričani, da sam Bog nas srečne dela, ne pa mesena slast, ne čast, ne bogastvo, ne svet sè vsem, kar ima; Bog edini dela naše serce popolno zadovoljno. Kedor najde Boga, najde vse. Zato je rekla sv. Skolastika, da bi se ves svet spremenil v samostan, ako bi ljudje spoznali mir in pokoj, keterega vživajo pobožne redovne osebe v svojih samostanih; ali kaker pravi sv. Marija Magdalena Paciška, da bi ljudje potem v samostane derli in zapustili vse veselje, ki ga jim ponuja svet. Sv. Lovrencij Justinijan je rekel, da Bog nalašč skriva svetnim ljudem srečo redovnega stanu; zakaj, ako bi jo vsi spoznali, bi vsi postali redovniki.

17. Ni vže samota, molčanje in mir v samostanih za bogoljubno dušo tu na zemlji

nekako okušanje nebeškega veselja? P. Karelj Lotrinški, ud Jezusove družbe in cesarske hiše, je rekel, da mu je Bog z enim trenotkom miru, keterega je vžil v svoji celici, bogato poplačal vse, karkoli je mej svetom zapustil; in včasih je bilo veselje, katero je občutil v svoji celici, toliko, da je radosti poskakoval. Sv. Serafin iz Askola, kapucin, je rekel, da ne bi zamenjal pedi svojega opasa sè vsemi kraljestvi sveta. Keder je cistercijanec Arnulj primerjal bogastvo in čast kraljevega dvora, keterega je bil zapustil in tolažbo, katero je okušal v samostanu, je zavpil: „Res je, moj Jezus, kar si obljubil, da boš namreč stoterno povernil, kateri bo zavoljo tebe vse zapustil.“ Menihi sv. Bernarda so silno spokorno živeli, Bog jih je pa v njih samoti tako zelo tolažil, da so se bali, da bi jim Bog vže tukaj na zemlji ne poplačal tega malega, kar so delali. Zato se združi z Bogom, sprejemaj mirno križe, ketere ti bo pošiljal; ljubi, kar je bolj popolnejše in ob priložnosti se tudi sili. Da boš pa imel to moč zmeraj, prosi zanjo; prosi za njo pri premišljevanju, prosi pri sv. obhajilu, prosi pri obiskovanju presv. Rešnjega Telesa, posebno pa prosi, keder te skuša hudič; in na ta način boš spadal v število onih ljudi, kateri so neizmerno srečniši in zadovoljniši kaker knjeginje, kraljice in cesarice tega sveta!

18, Prosi Boga duha prave redovne osebe, ki dela, da ne boš delal, kaker nagiba narava, ampak samo, kaker nagiba milost, to je, iz samega namena dopasti Bogu. To se pravi, imeti duha prave redovne osebe. Kaj koristi, nositi redovno obleko, živeti pa po duhu svetá, imeti

čisto posvetno serce? To je ravno toliko, pravi sv. Bernard, kaker imeti nezvesto srce, „Pod redovno obleko imeti posvetno serce, je odpasti v sercu od obljub.“¹ Pravi redovni duh tirja, da natančno spolnjujemo sv. vodilo in predstojnikove zapovedi in imamo gorečo željo, služiti redu. Neketere redovne osebe bi bile rade svete ali po svoji glavi; rade molčijo, molijo in berejo duhovne knjige, pa brez dela; ako jim pa izročijo porto ali kako drugo opravilo, katero jih ovira pri njih pobožnostih, so nemirne, se pritožujejo in kakšenkrat se terdovratno vstavljajo poslušati; pravijo namreč, da so jim taka opravila priložnosti v greh; to pa se ne pravi imeti duha prave redovne osebe. Kar je po božji volji, ne more nikedar škodovati. — Duha rave redovne osebe imeti, se pravi dalje, tudi pretergati vsako občevanje sè svetom, imeti veliko nagnjenje do molitve, zelo ljubiti molčanje in rad biti zbran, goreti za natančno spolnjevanje sv. vodila, da se mu zelo studi meseno poželjenje, serčno ljubiti vse in slednjič goreče ljubiti Boga, kateri naj vlada in gospoduje čez vse naše strasti. To je duh keterega imajo prave redovne osebe; kedor pa tega duha nima, mora vsaj zelo hrepeneti, se siliti in zmeraj Boga prositi, naj mu pomaga, da ga bo dobil. Z eno besedo, redovni duh tirja: pregnati iz serca vse, kar ni Bog in drugega ne hoteli, kaker Boga.

19. Sedmič, redovna oseba vmerje z večjim zaupanjem. Neketere device se bojijo stopiti v samostan, ker se bojijo, da se bodo morebiti pozneje kesale. Jaz pa želim, da ne bi mislile na čas življenja, keder si volijo

¹ Sermo 5. in psalm. 90.

stan, ampak na uro smerti, od ketere je odvisna večna sreča ali večna nesreča; nato pa jih vprašam, upajo pač, da bodo bolj zadovoljno vmerle v svetni hiši, obdane od svetnih ljudi, vznemirjene zavoljo otrok, ketere bodo zapustile, zamotane v svetne misli in jih bo vest pekla, kaker pa v hiši božji, obdane od bogoljubnih sotovarišic, ki vedno govorijo od Boga, zanje molijo in jih oserčujejo k daljnemu popotovanju v večnost? — Misli si princesinjo, katera vmira v svoji palači, v krasno olepšani sobi, obdano od velike množice strežnikov, v pričo svojega moža, otrok in sorodnikov, kateri so pri nji, in pa redovnico, katera vmira v majhini, revni samostanski celici, zatajevana, ponižana, od sorodnikov oddaljena, ločena od vsega nagnjenja do svetá, oropana vseh reči in lastne volje, in povej mi, katera, meniš, bo bolj vesela vmerla, bogata princesinja ali revna redovnica? Joj, bogastvo, časti in razveseljevanje tega sveta ne delajo tolažbe v smertni uri, temveč nas napolnjujejo sè strahom in skerbjo za večno zveličanje. Nasprotno pa vboštvo, poniževanje, pokora, ločitev od svetá delajo smert lahko in prijetno in množijo upanje, da bomo deležni večne sreče, katera je edina prava sreča in brez konca.

20. Jezus Kristus je obljubil temu, ki bo zapustil svojo hišo in sorodnike iz ljubezni do njega, da se bo veselil celo večnost, vsak, kedor bo zapustil hišo ali brate ali očeta i. t. d. zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje dosegel.¹ Vmerl je nekoč redovnik Jezusove družbe, ki se je smejal na smertni

¹ Mat. 19, 29.

postelji. Ko so ga okoli stoječi bratje vidili se smejati, so se bali, da ne bi ga morebiti satan preslepel, zato so ga vprašali, zakaj se tako smeje? Vmirajoči jim je odgovoril: „Kako ne bi se smejal, ako bom gotovo v nebesa prišel? Ni li gospod večnega življenja obljubil onemu, kateri iz ljubezni do njega svet zapusti? Jaz pa sem vse zavoljo njega zapustil! Bog svoje obljube prelomiti ne sme; in zato se smejem, ker bom gotovo v nebesa prišel.“ To je že davno prej rekel sv. Janez Krizostom, ko je nekemu redovniku pisal: „Bog ne more lagati; on je obljubil večno življenje onemu, kateri zapusti svet zavoljo njega. Ti si ga že zapustil, o čem moreš tedaj glede na to obljubo še dvojiti?“¹

21. Sv. Bernard piše, da je lahko priti iz celice v nebesa; ker je zelo težko, je rekel, da bi se redovnik ne zveličal, ki vmerje v svoji celici, ker bo zelo težko do smerti v celici ostal, ki ni odločen za nebesa.² Zato pravi sv. Lovrencij Justinijani, da je red vrata v nebesa; ker je, redovnik biti, veliko znamenje, da je izbran biti tovariš izvoljenih.³ Lahko je tedaj Gerard, sv. Bernarda brat, na smertni postelji od veselja pel, ker Bog sam pravi: „Blager mertvim, kateri v Gospodu vmerjejo.“⁴ In kedo drugi so ti mertvi, ki v Gospodu vmerjejo, če ne redovne osebe, ketere s pomočjo sv. obljube, posebno pa z obljubo pokorščine svetu in sebi odmerjejo, ker se lastni volji odpovejo? Zato je p. Frančišek Suárez, ko je na smertni postelji

¹ De provid. lib. — ² Moriens enim vix aut nunquam a cella in infernum descendit, quia vi aut nunquam, nisi coelo praedestinatus, in ea usque ad mortem persistit. De vit. sol. c. 4. — ³ De discipl. mon. c. 7. — ⁴ Razod. 14, 13.

pomislil, da je vse, kar je v redovnem stanu delal, storil iz pokorščine, rekel, da si ni mogel nikedar misliti, da mu bo smert tako sladka in prijetna.

22. Osmič, hitreje se očisti. Sv. Tomaž uči,¹ da so redovnim osebam na dan njihove svete obljube odpuščene vse kazni in vsako zadolženje vseh mej svetom storjenih grehov. In ko za vzrok navaja, da se redovna oseba, vstopivši v samostan, popolno božji službi daruje. V zadoščenje za vse grehe, pravi, je dovolj, da se kedo posveti službi božji s tem, da stopi v red, kar prekosi vsak način zadoščenja. Nato sklene: Bere se pri sv. očetih, da redovne osebe ta dan ravno tiste milosti prejmejo, kaker novokerščeni. Majhine napake in nepopolnosti, ketere dobre redovne osebe še v redu delajo, zbrišejo v svojem življenju z dobrimi deli, molitvijo, sé sv. obhajili in zatajevanjem, kar vsak dan opravljajo. Ako pa kaka redovna oseba tudi v resnici svojih dolgov v tem življenju popolno ne izbriše, vender le ne bo dolgo v vicah. Mnoge maše, ki se po njeni smerti za njo berejo, molitve samostanske družine in posameznih sester (sobratov) jo kmalu oprostijo njenega terpljenja.

23. Devetič, prejme redovna oseba večje plačilo. Svetovni ljudje so slepi in zato ne spoznajo vrednosti večnega življenja, s katerim v primeru sedanje življenje ni nič drugega kaker trenotek. Ako bi to prav živo spoznali, bi zapustili svoje hiše, da, še celó kraljevstva in bi se zaperli v samostan, da bi mislili na najvažnejše opravilo večnega zveličanja, kaker

¹ 2. 2. quaest. 189. a. 3

treba, kar pa je zelo težavno, dokler so na svetu. Zato zmeraj časti, poveličuj in hvali svojega Boga, da te je razsvetlil in ti dal moč iti iz Egipta in priti v njegovo hišo; služi mu zvesto in skazuj se hvaležnega za to nenavadno milost. Predstavlja si na eni strani vse dobrote, ktere rekoli ti more svet dati, na drugi strani pa večno srečo, katero Bog pripravlja onim, kateri se iz ljubezni do njega tem dobrotam odpovejo, in videl boš, da je večji razloček mej časnimi dobrotami, ketere hitro minejo, in nebeškimi, ki so večne, kaker pa mej prahom in zemljo.

24. Jezus Kristus je obljubil stoterno plačilo na tem svetu in večno življenje na drugem tistemu, ki zavoljo njegovega imena vse zapusti. Kedo pač more dvojiti nad to obljubo. Gospod je zvest v spolnjevanju svojih obljub; verh tega pa je še bolj radodaren v plačevanju dobrih del, kaker v kaznovanju slabih. Če je obljubil, da ne bo niti požirka merzle vode, keterega damo žejnemu iz ljubezni do njega, brez plačila pustil; kako bo li brez plačila pustil toliko dobrih del, toliko djanj ljubezni, toliko pritergovanja. brevir, molitev in duhovno branje, kar vsak dan opravlja redovna oseba, ki po popolnosti hrepeni? Treba pač vedeti, da so ta dela storjena iz pokorščine, in kaker tirja obljuba, mnogo bolj zaslužljiva, kaker pa dobra dela svetovnih ljudij. Brat Lači, Jezusove družbe, se je po smerti prikazal enemu svojih sobratov in mu rekel, da sta on in kralj Filip II. zveličana, da je pa čast in slava, katero on v nebesih vživa, toliko večja, koliker večja je bila Filipova čast in slava od njegove, revnega lajika na tem svetu.

25. Za sv. vero vmreti je velika milost;

redovni stan pa ima še nekaj bolj izverstnega. Mučenec terpi, da ne bi pogubil svoje duše, redovna oseba pa terpi, da bi bila Bogu toliko bolj prijetna, in zavoljo tega je mučenec mučen zavoljo sv. vere, redovna oseba pa zavoljo popolnosti. Res je, da je zgubil redovni stan zdajveliko svoje prvotne bliščobe, vendar pa moramo pripoznati, da se nahajajo Bogu najprijetnejše duše, ki hodijo po poti popolnosti in ketere razveseljujejo cerkev z dobro dišavo svojih čednosti, splošno rečeno tudi zdaj še le v samostanih. V resnici, kje in koliko je mej svetnimi ljudmi, ki bi po noči vstajali moliti in prepevati hvalo božjo in ki bi pet ali šest ur na dan porabljali za te in enake pobožnosti, ki bi se toliko postili, toliko si pritergavali v jedi in pijači, se zatajevali, ki bi molčali kakor jim zapoveduje vodilo, ki bi voljo drugih zvesto spolnjevali? In vse to delajo redovne osebe v samostanih, kjer se spolnjuje sveta obljuba in vodilo, da, tudi tam, kjer ne živijo po vodilu; zakaj vsakem samostanu, naj še tako slabo živijo, so še zmeraj neketeri, ki bodo na dan poslednje sodbe druge sodili, duše, ketere ljubijo popolnost in spolnjujejo vodilo, da ne omenim drugih del, katera še posebe opravljajo. Res je, da se vse, karkoli navadno pobožne duše mej svetom opravljajo, ne da primerjati s tem, kar stori dobra redovna oseb; zato je sv. Ciprijan¹ po vsi pravici rekel, da so Bogu posvečene duše cvetlice na vertu svete cerkve in najplemenitejši del Kristusove čede. In sv. Gregor Nazijančan² je rekel, da bi se redovne osebe

¹ Flos est ille ecclesiastici generis . . . illustrior portio gregis Christi. De discipl. virg. — ² Sunt generis nostri primitiae, columnae et coronae fidei, margaritae templi. Orat. 9.

morale imenovati pervenci čede Gospodove, stebri in krona vere in najdražji biseri cerkve. Jaz terdno menim, da večidel sedežev serafinov, kateri so luciferjevi tovariši zapustili, bodo dobile redovne osebe. V 17. stoletju je sveta cerkev šestdeset oseb mej svetnike ali zveličane prištela, in samo pet ali šest jih je, ki niso bile redovne osebe. „Gorje svetu, je rekel božji Zveličar nekega dne sv. Tereziji, ako bi ne bilo redovnikov.“ Keder te toraj hudič straši sè spolnjevanjem, katero moraš opravljati, da dosežeš večno zveličanje, vzdigni svoje oči proti nebesom, in upanje na večno zveličanje ti bo dajalo serčnost in moč preterpeti vsako reč. Nekedaj bo konec vsega straha, vsakega mertenja in vseh težav tega življenja, in na to bo sledilo nebeško veselje, katero je popolno in večno, in se ni treba bati, da se bo kedaj zmanjšalo ali končalo.

Molitev.

O Bog moje duše! vže vidim, ti hočeš na vsak način, da se zveličam. Vže sem bil zgubljen zavoljo svojih grehov, ker sem sam sebe v pekel obsodil; ti pa, namesto da bi me v pekel pahnil, kaker sem zaslužil, si stegnil svojo ljubezljivo roko, s katero me nisi rešil samo pekla in greha, ampak si me tudi takorekoč sè silo potegnil iz nevarnosti sveta in me postavil v svojo hišo mej svoje neveste. O moj ženin! upam, da bom prišel v nebesa in tam prepeval na veke veliko vsmiljenje, katero si mi skazal. O moj Jezus! da te vender ne bi bil nikedar razžalil. Pomagaj mi zdaj, ko te hočem iz serca

ljubiti in storiti, kar le morem, da tebi dopadem. Ti si se meni celega in popolno daroval, tudi jaz se tebi popolno darujem. Ker je moja duša večna, zato hočem s teboj večno združen biti. In če je ljubezen vez, ki sklepa dušo s teboj, glej, jaz te ljubim, moja največja dobrota! Jaz te ljubim, moj edini zaklad, moja edina ljubezen! jaz te ljubim in upam, da te bom vedno ljubil! Tvoje zasluženje je moje upanje. — Na tvojo pomoč, mogočna mati božja in moja mati Marija, popolno zaupam. Ti si mi zadobila odpuščenje, ko sem bil v grehu, tudi zdaj, ko sem v milosti božji, kaker upam, in sem redovnik, še ti me sprejmi in svetega stori. Tako upam, tako naj se zgodi!

II. poglavje.

O pokorščini.

§. 1. O pokorščini sploh.

1. **N**ajdražja in najimenitniša čednost redovne osebe mora biti čednost pokorščina, ker po besedah svetega Bonaventura,¹ obstoji vsa redovna popolnost v kročenju in zatajevanju lastne volje. Več ne more duša Bogu darovati, kaker, če je pokorna redovnemu vodilu in zapovedim višjih; ker kaker nam ni, po besedah angeljskega učenika sv. Tomaža Akvinskega nič ljubejšega od proste lastne volje, ravno tako ne moremo dati Bogu prijetnišega, kaker

¹ Tota religionis perfectio in voluntatis propriae abdicatione consistit. Spec. discipl. ad novit. p. 1. c. 4.

če mu darujemo svojo lastno voljo.¹ Pokorščina je boljši, kaker klavne daritve, pravi sv. Duh.² Kedor daruje Bogu svoje premoženje ter ga mej vboge razdeli; kedor daruje Bogu svojo čast in voljno prenaša zaničevanje in zasramovanje; kedor daruje Bogu svoje telo ter ga kroti z ostrim postom in težkimi spokornimi deli, tak daruje Bogu le del samega sebe; kedor mu pa daruje svojo voljo ter jo podverže pokorščini, ta mu daruje vse, kar ima in lahko reče: „Gospod! ker sem ti daroval lastno voljo, nimam več, kar bi ti še mogel darovati.“ Nadalje pravi sv. Gregor, da z drugimi čednostmi darujemo Bogu, kar je našega, s pokorščino pa se mu damo sami sebe.³ Zato piše ravno ta sveti učenik, da pokorščina vse druge čednosti seboj prinese ter jih v duši ohrani.⁴ Sv. Terezija pravi, da Bog ne tirja od duše, ketera je sklenila njemu služiti, drugega, kaker da je pokorna. In ko govori na nekem drugem kraju o pokorščini, pravi: „Peklenski duh ve, da ima duša v tem, namreč v pokorščini, najboljši pripomoček in zavoljo tega se tako zelo prizadeva, da bi ji ga zabranil.

2. Častitljivi p. Sertorij Kaputo pravi, da ima pokorščina v sebi tudi zasluženje mučenstva; zakaj, kaker daruje mučenec z mučeniško smertjo Bogu svojo glavo, ravno tako daruje redovna oseba s pokorščino Bogu lastno voljo, ketera je glava duše. Zato pravi modri Salomon: „Pokoren človek zmagoslavno govori.“⁵ Da, pravi sv.

¹ Nihil est homini amabilius libertate propriae voluntatis. De perf. vit. spirit. c. 10. — ² Pud. 4. 17 — ³ Per alias virtutes nostra Deo impendimus, per obedientiam nosmetipsos. Lib. 6. in Reg. c. — ⁴ Obedientia virtus est, quae caeteras virtutes in mentem ingerit et custodit. Morael. l. 35. c. 22. — ⁵ Preg. 21, 28.

Gregor, pokorni bodo premagali vse sovražnikove napade in po vsi pravici. Zakaj, kaker podveržejo s pokorščino svojo voljo ljudem, tako si obderžijo oblast čez peklenške duhove, kateri so padli zavoljo svoje nepokorščine.¹ Kasijan dostavlja,² da ako človek lastno voljo zatajuje, zatira v sebi ob enem vse hudobije; ker vse hudobije izhajajo iz lastne volje. In Bog obljubuje po preroku Iziju,³ da bo povzdignil čez ves svet in enakega naredil nebeškim duhovom vsakega, ki se odpove lastni volji. Sv. Lovrencij Justinijan dostavlja, da je tista duša, katera daruje Bogu lastno voljo, njemu tako ljuba in prijetna, da bo od njega dosegla, kar bo poželega.⁴

3. Sv. Avguštin piše, ker je Adam iz nepokorščine sebe in ves človeški rod v brezno pahn timer, zato je Sin božji človek postal, da bi nas sè svojim zgledom pokorščino učil. Zato je bil Jezus Kristus že v svojih svetih otroških letih pokoren svoji deviški materi Mariji in svetemu Jožefu. Ravno tako je nadaljeval skozi celo svoje življenje, in sicer tako, da je slednjič celo sramotno vmerl na križu, da bi bil pokoren. „Postal je pokoren do smerti, do smerti križa.“⁵ Sv. Bernard pravi, da si mnogi zelo prizadevajo pokorščino otresti; ali tako ni delal naš Zveličar; on je raji zgubil življenje, kaker pa pokorščino.⁶ In Mati božja je razodela neki

¹ Victores sunt qui obediunt, quia dum voluntatem aliis subiciunt, ipsis lapsis per inobedientiam angelis dominantur. L. 4. in 1. reg. c. 10. —

² Mortificatione voluntatum marcesunt universa vitia. De Coenob. Inst. l. 4. c. 43. — ³ Iza. 58. 13. — ⁴ Sicut seipsum Deo tradidit, voluntatem propriam immolando, sic a Deo omne, quod poposcerit, consequetur. Sign. vit. de obed. c. 3. — ⁵ Fil. 2, 8. — ⁶ Redimunt se, ne obediunt; non ita Christus: ille siquidem dedit vitam, ne perderet obedientiam. De Mor. Epix c. 19.

svoji služabnici, da je vmerl Jezus Kristus z neko posebno ljubeznijo do pokornih duš.

4. Častitljivi Janez Leonardi, ustanovitelj reda Matere Božje, keterega so njegovi učenci zelo silili, da naj bi jim zapisal in dal redovna pravila, je zapisal na polo papirja edino besedo; pokorščina. Hotel je s tem povedati, kar je rekel p. Sertorij Kaputo, da je v redovnem stanu pokorščina in svetost ena in tista reč. Sv. Tomaž uči,¹ da dela obljuba pokorščine prav za prav redovnika. In tako je rekla tudi sv. Terezija,² da se redovna oseba, ketera ni pokorna, ne more imenovati redovne osebe. Ni malo takih, kateri veliko vedo o lepih vednostih, pesništvu, jezikih, deržavnih in cerkvenih opravilih ali besede pokorščina ne pozna mnogo. Duša, ki ne zna biti pokorna, ne vé nič.

5. Nasprotno pa pravi sv. Terezija, da je pokorščina najkrajša pot, hitro priti do popolnosti. V življenju starih puščavnikov se pripoveduje, da je eden iz mej njih videl nekega dne dve versti zveličanih; v eni versti so bili taki, ki so svet zapustili in živeli v pustih samotah in so se tam neprenehoma vadili v molitvi in ostrih spokornih delih; v drugi versti pa taki, ki so se iz ljubezni do Jezusa pokorščini podvergli, ter so živeli po volji drugih. Potem je videl, da so ti vživali veliko večjo slavo, kaker puščavniki, in sicer zato, akoravno so puščavniki Bogu sè svojimi duhovnimi vajami dopadli, so vendar v tem le po lastni volji delali; pokorni so pa darovali svojo voljo Bogu, ki mu je bila najljubši dar. Sv. Dorotev pripoveduje tudi od svojega učenca, sv. Doziteva,

¹ 2, 2. qu. 186. a. 8. — ² Pot popolnosti 19. pogl.

ki je bil slabega zdravja in zato ni mogel skupno opravljati družinskih vaj, ketere so opravljali drugi redovniki, vdal se je pa popolnoma pokorščini, ter se je lastne volje popolno znebil. Čez pet let je zamenil časno življenje z večnim. Po njegovi smerti je Bog opatu razodel, da je ta mladenič dobil v nebesih tako plačilo kaker sv. Pavel puščavnik in sv. Anton opat. Redovniki so se čudili, kako bi bil mogel zaslužiti Dozitev tako slavo, ko ni še tega storil, kar so drugi opravljali; Bog je pa odgovoril, da je dobil ta mladenič zavoljo svoje pokorščine tako plačilo. Sv. Hijeronim piše,¹ da je pri Bogu veliko bolj zaslužljivo iz pokorščine jesti, kaker se iz lastne volje postiti. To je razodela preblážena Devica sveti Brigiti;² ko se je namreč ta svetnica bala, da bi ne zgubila gorečnosti in postala mlačna v duhovnem življenju, ko ji je prepovedal spovednik neka taka spokorna dela, spodbudila jo je Mati Božja, da naj le vboga brez straha, ter ji je rekla, da dobijo tisti, kateri pokoro delajo, eno plačilo, tisti pa, ki iz pokorščine kročenje in spokorna dela opustijo, dvojno plačilo, eno zavoljo pokore, katero bi radi delali, drugo pa zavoljo pokorščine, zavoljo ketere so opustili spokorna dela.

6. Sv. Jožef Kalasancij je rekel: „Pokorna redovna oseba je dragocen kamen v samostanu.“ O, da bi bile vse redovne osebe take, potem bi bilo toliko nebes koliker samostanov. Ako duša marljivo vboga, si nabira v vsem, kar stori, neizmerne zaklade zasluženja, ker stori v vsem voljo božjo, v čemer gotovo obstoji

¹ Majoris est meriti injuncta refectio jejunio propria deliberatione suscepto. Iu 1. Reg. 1. 2. c. 4. — ² Revel. 1. 4. c. 26.

vse naše zasluženje. In to je velika korist, ki jo prinaša redovni stan, da nas namreč dela pripravne in zmožne, nabirati si zaklade v vsih rečeh, ketere napravimo iz pokorščine. Sv. Alojzij Goncaga pravi: Redovni stan je ladja z jadri, kjer se brez truda in brez veslanja lahko daleč potuje; ker redovna oseba nima zasluženja samo, keder se posti, moli dnevne ure, ali keder se sploh z molitvijo peča; ampak tudi keder iz pokorščine je; keder se razvedruje iz pokorščine; ker v vsem tem spolnjuje voljo božjo, ako stori vse to iz pokorščine. O koliko je vredna vsaka reč, katero napraviš z namenom biti pokoren predstojnikovi volji!

7. Ako hočeš tedaj, srečna redovna oseba, sveta in hitro sveta postati, vdaj se od te ure naprej popolno pokorščini; odtergaj se od lastne volje in si prizadevaj storiti vse z namenom biti pokoren redovnemu vodilu, višjim glede zunanjih vaj in spovednikom glede notranjih zadev. Ta razloček je mej popolno in nepopolno dušo: nepopolna duša ne stori nič, ali vsaj ne dela z veseljem, ako niso take reči, ketere ji dopadajo in se strinjajo z njeno voljo. Hoče sicer rada prevzeti samostanska opravila, ker si misli: ako sem brez vsakega opravila, ni ravno častno za me; noče pa nobenih manjših opravil, kaker samo take, pri katerih ima svojo zložnost, veselje in prijetnost. In ravno tako dela v drugih rečeh. Na kratko hoče biti sveta, pa po svoji glavi, in kaker jo navdihuje njena lastna ljubezen. Sv. Jožef Kalasancij pravi: Kedor išče v službi božji svojo zložnost, ta ne služi Bogu, ampak samemu sebi.“ Nasprotno pa ne delajo tako duše, ki ljubijo popolnost; one se ne od-

povedujejo ničemer, kar jim naklada pokorščina, ter ne hrepenijo po drugim, kaker po tem, kar pokorščina hoče. Delaj tudi ti tako in hitro boš svet. Prizadevaj si vse, kar že delaš, storiti iz pokorščine in boš zmiraj varno hodil. Da se tergovci dobička zagotovijo, tirjajo od drugih zagotovljenje in poroštvo; in na enaki način pridobi si tudi ti, da si boš zagotovil večni dobiček, poroštvo namreč pokorščine v vseh svojih delih ter podverži se naredbam svojih predstojnikov; ako ne, bodo tvoja dela vedno v nevarnosti, da ti bodo ali škodovala, ali vsaj nič koristila. Ko je bil sv. Anzeljm kén-teberiški škof ter ni imel nobenega predstojnika, si je vkazal odločiti od papaža enega svojih kapelanov za predstojnika, in je bil temu pokoren ter se je ravnal po njegovi volji tako, da ni storil nič brez njegovega privoljenja. To se spodobi toliko bolj tebi, ki si posvetil v samostanu svojo voljo pokorščini.

Molitev.

O moj Jezus! da si me zveličal, si postal pokoren do smerti, do smerti na križu; in jaz nehvaležen sem tolikokrat preziral spoštovanje in pokorščino, samo da nisem prišel ob kako revno in slabo veselje. Moj gospod! počakaj in ne zapusti me še! Kesam se iz celega serca, da sem te tolikokrat razžalil. Spoznam, da sem zelo zlorabil tvoje prizanašanje in ne zaslužim več vsmiljenja; jaz pa tudi vidim, da si imel zato z menoj tako dolgo poterpljenje, da bi se skesal, svoje življenje poboljšal ter se vsega popolno tebi daroval. Glej, jaz upam, da ta dan je že

prišel; slišim tvoj glas, ki mi vелеva, da naj te ljubim; nočem se več vstavljati. Glej, popolno se ti darujem; oh, ne zaverzi me! Povej mi, kaj naj storim, da ti bo dopadlo; radovoljno hočem storiti vse; obljubim ti, da se ne bom nikedar več vstavljaj pokorščini predstojnikov. Ljubim te, o moj Jezus! in zato ker te ljubim, hočem storiti vse, karkoli morem, da bom tebi dopadel. Daj mi svojo pomoč, da bom mogel to spolnjevati! Vleci in zveži me vedno bolj tesno na se s tvojo ljubeznijo. Nebeški Oče! darujem ti terpljenje tvojega Sina; zavoljo tega te prosim, da mi dodeliš vse tiste milosti, ketere so mi za posvečenje potrebne, ker ti tirjaš, da moram postati svet. O Marija, mati božja, moja mati in moje upanje! prosi za me svojega Sina, da ne bom več sam svoj, ampak njegov, popolno njegov ter vedno njegov. Amen.

§. 2. Dolžnosti pokorščine do predstojnikov.

1. Najpoglavitniši in najboljši pripomoček z velikim zasluženjem in kakor se spodobi biti predstojnikom (predstojnici) pokoren, je ta, da smo prepričani, da slušamo Boga samega, ako slušamo predstojnike, ter da zaničujemo Boga samega, ako zaničujemo predstojnike: „Kedor vas posluša, mene posluša, in kedor vas zaničuje, mene zaničuje.“ Zato je pisal sv. apostelj svojim učencem: „Ne služite le na videz, kakor da bi hoteli ljudem dopasti, ampak kakor služabniki Kristusovi, keteri storijo iz serca božjo voljo.“ Kolikerkrat predstojnik, višji, ali spovednik redovni osebi kaj zapove pod pokorščino, mora to storiti, ne da dopade ljudem, ampak Bogu, čiger voljo ji oni naznanjajo. In gotovo

je, da bolj zagotovljeno stori voljo božjo, kaker da bi prišel angelj iz nebes ter da bi ji jo razodel. Zato je pisal sv. Pavel Galačanom, da ako bi jim tudi angelj iz nebes oznanjeval kaj drugega, kaker je on učil, naj bi mu ne verovali.

2. Sv. Bernard pravi; „Bog se poniža tako, da napravi v našo korist in gotovost višje za svoje namestnike in šteje spoštovanje in zaničevanje njim storjeno, kaker da bi bilo njemu samemu storjeno.“¹ Pokorščina, katero skazuješ višjim, je skazana Bogu; ker je sam rekel: „Kedor vas posluša, mene posluša. in kedor vas zaničuje, mene zaničuje.“ Zatorej, srečna redovna oseba, imej ta nauk vedno pred očmi, namreč, da pokorščino, katero skazuješ višjim, skazuješ Bogu. Povej mi, ako bi Jezus osebno prišel ter bi ti naročil kako službo ali bi se morebiti izgovarjal in se branil to pokorščino sprejeti? Ali bi si le za trenotek pomišljal jo spolniti? Tako, nadaljuje sv. Bernard,² naj ti vkaže kaj Bog ali človek, ki je namestnik božji, gotovo moraš ravno tako skerbno spolniti zapoved. Sv. Janez Klimak pripoveduje,³ da je predstojnik nekega samostana, ko je ravno za mizo sedel, poklical osemdesetletnega redovnika, ter mu je zapovedal drugim v zgled dve uri stati. Ko je bil prileten starček vprašan, kako da je prestal to zatajevanje, je odgovoril: „Mislil sem si, da stojim pred Jezusom Kristusom in da mi je on naložil to ponižanje in pokoro, in tako mi ni prišla v glavo nobena misel zoper pokorščino.“

¹ Quos (praelatos) sibi Deus aequare quodam modo dignatus, sibi imputat illorum et reverentiam et contemptum. De praec. et. disp. c. 9. — ² Sive Deus, sive homo, vicarius Dei mandatum quodcunque tradiderit, pari profecto obsequendum est cura l. c. — ³ Scal. par. gr. 4.

3. Bog hoče, da delamo v tem sedanjem življenju s pomočjo sv. vere, da si nabiramo večje zasluženje. Zato noče sam naravnost z nami govoriti, ampak svojo voljo nam razodeva po predstojnikih. Ko se je bil božji Zveličar sv. Pavlu prikazal ter ga spreobernil, bi mu bil lahko sam povedal, kaj hoče od njega; ali ne, rekel mu je samo: „Pojdi v mesto, poišči Ananija, ta ti bo povedal, kaj ti treba storiti.“¹ Zato je rekel blaženi Egidij, da si nabereš več zasluženja, ako si pokoren ljudem iz ljubezni do Boga, kaker da bi Boga samega vbogal. Razen tega si še veliko bolj gotov, da spolnjuješ voljo božjo, ako vbogaš predstojnike, kaker da bi se ti Jezus Kristus osebno prikazal in ti govoril, ker taka prikazen bi te ne zagotovila, če je resnično Jezus Kristus, ali kak hudobni duh, ki te hoče pod podobo Jezusa Kristusa goljufati; ako pa predstojniki s teboj govorijo, veš gotovo, da si Jezusu Kristusu pokoren, ako si pokoren predstojnikom po besedah božjega Zveličarja samega: „Kedor vas posluša, mene posluša.“ In ako bi dvojil o reči, katero pokorščina nalaga, je dobra ali slaba, pravijo vsi bogoslovci in učeniki pobožnega življenja enoglasno, da je dolžna redovna oseba vbogati, in ako vboga, je zagotovljena, da ne greši, ampak da dopade Bogu. Glej, kaj pravi o tem sv. Bernard z besedami vodila sv. Benedikta: Karkoli vkaže človek, ki je namestnik božji, samo da ni kaka taka reč, ketera gotovo Bogu ne dopade, ki je očitno greh, moramo ravno tako sprejeti, kaker da bi nam vkazal Bog sam.²

¹ Dej. ap. 9, 7. — ² Quidquid, vice Dei, praecipit homo, quod non sit tamen certum displicere Deo haud secus omnino accipiendum est, quam si praecipiat Deus. L. c.

4. Tako bodo redovne osebe na sodnji dan tožene samo zavoljo pokorščine, ketere niso spolnjevale; zavoljo del pa, ki so jih iz pokorščine storile, so lahko brez skerbi, ker jim zato ne bo treba odgovarjati, ker to odgovornost bo tirjal Bog samo od predstojnikov, kateri so vkazovali. Ravno to je rekel Bog sv. Katarini Sijenski, ko je govoril o redovnicah: „Redovnica ni dolžna meni odgovarjati od tega, kar je storila iz pokorščine, odgovornost bom tirjal od predstojnikov.“ Zato piše tudi sv. apostelj Pavel: „Bodite pokorni vašim predstojnikom in bodite jim podložni, ker oni čujejo kaker taki, ki bodo odgovor dajali za vaše duše: da z veseljem to delajo in ne zdihovaje; to je namreč dobro za vas.“¹ Ako te bo tedaj po smerti božji Zveličar vprašal, zakaj si opuščal ostrejšo pokoro, zakaj nisi več molil, zakaj si opustil to ali ono delo, ako si storil vse to iz pokorščine, boš lahko in brez strahu odgovoril: „Zato sem storil, ker si mi ti vkazal, ko si rekel, da sem tebi pokoren, ako sem pokoren svojim predstojnikom; ne prašaj torej mene za vzrok, ampak predstojnike, kateri so mi tako vkazali.“

5. Prevdarjajmo pa še druge besede sv. Pavla: „Da z veseljem to delajo in ne zdihovaje.“ S temi besedami hoče reči: Redovna oseba mora vbogati radovoljno in urno, brez ugovora, ne da bi napravljala predstojnikom strah in žalost. O kako vzdihujejo predstojniki, ako se podložni vstavljajo pokorščini s praznimi izgovori, z izmišljenimi in olepšanimi pretvezami, s toženjem in ne redkokrat tudi z

¹ Hebr. 13, 17.

mermranjem! Kako terpijo včasih predstojniki, keder morajo deliti samostanska opravila! Od ene strani se bojijo, da bi ne naložili komu takega opravila ali iz obzira, ali da ne bi koga razžalili, ako bi mu ne dali te ali one službe, za katero ni sicer sposoben, pa se vender zanjo poteguje; od druge strani pa vzdihujejo, keder vidijo, ko so samostanska opravila razdelili, da se eden izgovarja, drugi pritožuje, tretji mermra, četerti se pa očitno vstavlja. To je vzrok, da ne morejo predstojniki razdeljevati opravil, kaker bi bilo prav in samostanski družini koristno, ampak so primorani se ravnati po človeški modrosti, katera bo morebiti izgovarjala predstojnike, ker tako delajo, samo zato da zabranijo hujše zlo; to pa ne bo opravičilo podložnih, ako nočejo opravljati svojih opravil iz pokorščine, ampak po svoji glavi, kaker se njim poljubi ter jim na misel pride. Zato pravi sv. apostelj: „Bodite pokorni vašim predstojnikom, in bodite jim podložni, da ne bodo zdihovali, ako vkažejo to, kar se mora zgoditi;“ in potem sklepa: „ker to je vaša korist,“ ker to je za vas podložne dobro, da se vse redno zgodi in da vi duhovno rastete.

6. Kakó je narobe svet, ako ne poslušajo podložne redovne osebe svojih predstojnikov, ko delijo samostanska opravila, ampak predstojniki podložne! Ko sv. Bernard¹ premišlja, kar je rekel naš božji Zveličar slepcu iz Jeriha: „Kaj hočeš, da ti storim“, očita tistemu slepcu rekoč: Res slepec, ker ni odgovoril: Gospod, nikaker ne, da bi ti moral storiti, kar hočem jaz, ampak povej mi, kaj naj storim

¹ Vere coecus, quia non exclamavit; Absit Domine: tu magis dic, quid me tacere velis. In Conv. s Pauli. s. 4.

jaz tebi? Obernimo to na se, kar hoče reči sv. Bernard. Nahajajo se neketeri, h katerim gredo predstojniki, jih povprašujejo in poizvedujejo od njih, katero opravilo bi hoteli sprejeti. Pobožni redovniki pa ne delajo tako; ako jih predstojnik vpraša, katero opravilo da jim dopade, mu odgovorijo: Meni se ne spodobi, da povem, kaj hočem, ampak vam se spodobi, da mi vi povejte, kar hočete, da storim.

7. Kedor hoče biti potemtakem prav vbogljava in resnično redovna oseba, ta mora najprej imeti svoje predstojnike, kaker sem že omenil, vedno za take, ki so namestniki Jezusa Kristusa, ter se mora prizadevati, da jim skazuje vse spoštovanje in ljubezen, ali ne iz samopridnih namenov, da bi ga bolj cenili, mu dajali prednost pred drugimi, ali pa da bi ne bil kaznovan in okregan, ampak samo zato, da bi Bogu dopadel. To pa ne zadeva samo najviše predstojnike, ampak tudi vse tiste, kateri opravljajo samostanske službe ter imajo v rokah samostanske reči in ketere treba poslušati tudi po vodilu. Zakaj kedor je pokoren višim predstojnikom, nagne ga lahko k temu človeški obzir; kedor pa je podložnemu pokoren, dá s tem spoznati, da ga navdaja pravi duh pokorščine. Sv. Frančišek Asiški se je zahvalil Bogu za dano mu milost, biti pokoren najmlajšemu novincu v vsem, v čemer bi mu ga odločili predstojniki za predstojnika, in je rekel s to potjo, da imamo toliko več zasluženja, koliker manj veljaven je predstojnik in koliker manj darov in sposobnosti ima; ker takrat ga poslušamo samo iz tega namena, da bi Bogu dopadli.

8. Drugič, nikedar se ne druží z nepopolnimi,

ki pokorščine dosti ne ljubijo. Tretjič, pohlevno sprejemaj kazni in svarjenje, in pusti predstojniku prostost te kaznovati, kaker in kolikerkrat je potrebno. Ne bodi izmeje tistih, ketere razjezi najmanjše opominjevanje tako, da jih mora predstojnik zelo previdno opomniti, ako je potrebno, in morda mora tudi cele mesece čakati, dokler dobi priložen čas, jih posvariti, samo da bi ne zgubili dolžnega spoštovanja ter da bi ne vznemirili celega samostana. Ali gorje takim redovnikom, ketere morajo predstojniki tako previdno opominjati, ker s tem pričajo, da so zelo nepopolni. Četrtič, ako si pa opominjan, sprejmi to ponižno in se ne izgovarjaj; in ako bi se bilo tudi drugače zgodilo, kaker misli predstojnik, ne govori prej o tem, dokler sam predstojnik ne želi zvedeti, kako se je zgodilo. O tem pa bom še pozneje govoril.

9. Petič, odpravi vse slabe misli in sumničenje proti predstojnikom, kaker odpravljáš misli zoper sv. čistost, ne da bi se zadržaval ž njimi. In ako bi govorili od kakega navideznega pregreška predstojnikovega, prizadevaj si ga zakriti, koliker moreš. Kako ostudno je, ako redovniki, namesto da bi svoje predstojnike po dolžnosti spoštovali, pa vsa njihova djanja in nehanja skrivno opazujejo, da bi jih pri drugih ob veljavo pripravili ter zaničevali. Ako je pogrešek očividni in neopravičljiv, gotovo veruj, da dopušča Bog pri njemu ta pogrešek ne v tvojo škodo, ampak v tvojo korist. Sv. Gertruda je prosila nekega dne Gospoda, naj bi rešil njeno predstojnico pogreška prevelike nepoterpežljivosti; Bog ji je pa odgovoril, da dopušča pri predstojnici ta pogrešek, deloma

predstojnici v korist, da bi ostala ponižna, deloma pa tudi v korist redovnicam, da bi si nabirale več zasluženja.¹ Sv. Bernard pravi: „Koliker težje breme nosiš, toliko večje zasluženje prejemaš.“² Sv. Gregor dostavlja, akoravno predstojniki tudi dobro ne živijo, moramo vendar, ne gleda na to, njihove vkaze spoštovati.³ To je rekel Zveličar sam, ko je govoril o predstojnikih, ki dajejo slab zgled: „Vse tedaj karkoli vam poreko spolnajte in storite; po njih delih pa nikar ne delajte.“⁴

10. Ker pa tukaj govorim najprej o samostanskih službah, imej vedno pred očmi lepo pravilo sv. Frančiška Saleškega, namreč, nič ne poželi in nič ne odreči. Sploh pa ljubi bolj tisto opravilo, ki je manj častno in bolj nadložno. Vzrok, zakaj da imajo neketeri v opravljanju svojih služb malo zasluženja je ta, ker jih malo sprejema in opravlja te službe s čistim namenom slušati in Bogu dopasti. Nepopolni gledajo pri službah samo na to, kar je težko in zoperno, ali pa kar je lahko in zložno; nasprotno pa gledajo popolni redovniki samo na dopadanje božje, in zato ne iščejo nikakeršne zložnosti, ampak sprejemajo radovoljno težka dela. Skerbi, da boš mej zadnjimi! Nikar si pa ne domišljuj, da se moreš pred Bogom s tem izgovarjati, da nočeš sprejeti te ali one službe zato, ker se bojiš, da ne bi je pomankljivo opravljal, temuč bodi zagotovljen, da si dolžan služiti samostanu, ker si postal redovna oseba. Ako bi veljal pri tebi za izgovor strah pred pogreški v tej ali oni službi, bi moral veljati

¹ Insim. l. 3. c. 84. — ² In quantum gravaris, in tantum lucraris. —

³ Majorum imperia tunc etiam veneranda sunt, cum ipsi laudabilem non habent vitam. In. 1. reg. 1. 2. c. 4. — ⁴ Mat. 23, 3.

pri vseh; kedo bi pa potemtakem samostanu služil in vzderževal družino? Naredi dober namen Bogu dopasti, in Bog ti bo pomagal.

11. Keder začneš svojo odkazano službo, začni jo v duhu pokorščine, in nikar ne glej na svoje nagnjenje vkazovati, ne na svojo zložnost ali na svojo čast, ampak samo na dolžnost ki jo imaš vbogati. Začni svojo naloženo službo sê svetim zaupanjem in ne poslušaj hudobnega duha, ki bi ti znal reči, da ne boš mogel opravljati te službe. Ako veruješ na moč pokorščine, ti bo dajal Gospod tisto moč, ketere nimaš. Nikar si ne domišljuj, da ne boš več zbran zavoljo te službe, ker je združena z mnogimi raztresenostmi in zaprekami; zakaj ako jo boš opravljal samo s tem namenom, da bi bil pokoren, vedi, da ti bo dal Bog ob tistem času v molitvi ene četerti ure več milosti, kaker ob drugem času v desetdnevni samoti. Ali vender si prizadevaj dobiti v opravljanju svoje službe vedno kaj časa, akoravno bi ga ne bilo tudi veliko, da boš zbral svojega duha v molitvi. Nikaker ne moreš reči, da ti tvoja služba ne dopušča toliko časa; zakaj marljivi redovniki, ki ljubijo molitev, najdejo vedno čas za delo in molitev. Zato skerbi, da se ne boš preveč obložil z opravili, kaker delajo marsiketeri, katera ti potem branijo, da se ne moreš zbrati pred Bogom. Glede dolžnosti svoje službe, pazi dobro, da ne boš deržal samo z enimi in zlorabil svoje službe s tem, da bi si preskerbel večjo zložnost, kaker jo vživajo drugi.

12. Slednjič si še zapomni, da pokorščina in popolnost pokorščine ne brani redovni osebi, ako ji izročijo predstojniki kako službo ali kako

drugo opravilo, naznaniti težave, ki so s tem združene in predstojnikom neznane. Take bi bile n. pr.: resnična bolezen, nepripravnost za tako službo, ali kateri drugi zadržek; ker predstojnik ni vseveden, zato ga treba poučiti v rečeh, ki mu niso znane. V tem pa mora gledati redovna oseba na dve važni reči. Perviĉ, ne sme naznaniti predstojniku tega, kar že ve; ker mora biti prepriĉana in si mora gotovo misliti, da je predstojnik vse to že prevdaril, ne da bi mu bilo treba na novo povedati. Drugiĉ, ko je redovna oseba svoje pritožbe naznanila, mora biti s predstojnikovim odgovorom zadovoljna; in to zadovoljnost mora tudi zunanje kazati, in da bo dajala drugim dober zgled. Zato bo dobro, ako si misli redovna oseba, preden naznani svoje težave, da bo predstojnik, ne glede na to, svoj vĉkaz poterdil; in tako bo brez vgovora pripravljen sprejeti, kar predstojnik reĉe.

13. Tukaj moram še opomniti, da ni greh, ampak ĉednost, zmerno skrbeti za svoje zdravje, da moreš Bogu toliko bolje sluŹiti. Paĉ pa je pogrešek, ako za zdravje preveĉ skerbiš; ker potem lastna ljubezen prav lahko stori, da imaš za potrebo, kar ni potreba. Sv. Bernard pravi,¹ da bi mogli po pravici imenovati takega redovnika bolj uĉenca Hipokratovega in Galenovega, kaker pa uĉenca Kristusovega, ter dostavlja: „Prizanašaj svojemu pokoju“.² S tem hoĉe reĉi ta svetnik: Za tvoj mir bo bolje, da Źiviš, kaker Źivi samostanska druŹina in se ogiblješ vsake posebnosti, ako ne zahteva tega

¹ Puta, te quaeso monachum esse, non medicum. In Cant. s. 30. —

² Parce quieti tuae.

potreba. Skerbi, da prihraniš drugim trud, da bi za te morali kuhati posebne jedi¹; ne bodi samostanu v težavo,² da ne bo imel zavoljo tebe prevelikih in nepotrebnih stroškov. Zato opominja tudi sv. Bazilij³ redovnike, da naj se potrudijo, koliker le morejo, da bodo zadovoljni sè skupnimi rečmi. O koliko bolje je to, kaker se postiti, bičati ter nositi zbadajočo spokorno obleko, potem pa v hrani ali v kaki drugi reči zelo izbirčen biti. Take izjeme so bile začetek, da so opustili mnogi duhovni redovi svojo prvotno ostro življenje in spolnjevanje redovnih postav. Zato naj ne bo redovnik pretanke vesti ali preboječ, da ne skerbi zadosti za svoje zdravje, ako zavživa navadne jedi; in dasiravno sploh učijo učeniiki, da si ne smemo krajšati življenja zato, da bi hitreje vmerli, smemo pa vender le opuščati kake reči in posebno v hrani, akoravno bi si mogli ž njimi življenje nekoliko podaljšati; da, to je še celo čednost, ako se to godi zavoljo lastnega duhovnega dobička in zavoljo lepega zgleda. Ko je imel sv. Frančišek Asiški⁴ imenitni kapitelj slamnic, je videl, da so imeli peklenški duhovi drugi kapitelj in so rekli, da bi bil ta najboljši pripomoček vničiti duha redovnega stanu, ki je bil takrat zelo goreč, ako bi mogli napraviti, da bi sprejeli v red mnogo plemenitih in mehko odgojenih mladeničev, ker bi ti ne živeli več tako ostro, in tako bi začel duh reda bolj in bolj pojemati in slednjič bi se moral celo zgubiti. Glejte, kako govorijo peklenški sovražniki in v tem govorijo pač resnico. Zato pazi, da ne postaviš,

¹ Parce labori ministrantium. — ² Parce gravamini domus. —

³ Serm. de abdic. rerum — ⁴ Wadding. Annal. an. 1219 nr. 19.

zavoljo prevelike skerbi za svoje zdravje, dušnega zveličanja v nevarnost, ali pa da ne zgubiš venca svetosti. Premisli, da svetniki bi ne bili postali sveti, ako bi bili za svoje zdravje tako posebno pazljivi in skerbni.

Molitev.

O moj ljubljeni Zveličar! Ti si lepota, dobrotljivost in ljubezen sama na sebi! Kako bi mogel pač kaj drugega ljubiti kaker tebe? O jaz nespametni, razžalil sem te tako hudo in tolikokrat. Storil sem hudobijo; čez vse mi je žal; vmreti želim od kesanja in žalosti. Moj Jezus, vsmiljenje! In tako hočem vedno klicati: Vsmiljenje, moj Jezus, vsmiljenje! Ako sem pa prej zaničeval tvojo ljubezen, vedi, da jo cenim zdaj bolj kaker vse dobrote sveta. Ti si in moraš biti vedno edini cilj moje ljubezni. O Jezus, moja ljubezen! zdaj rečem, in ponavljati hočem vse trenutke svojega življenja: Moj Bog! po tebi edinem hrepenim in po ničemer drugem. Pomagaj mi, da ti ostanem zvest. Ne glej na moje grehe, ampak na ljubezen, s katero si me ljubil, ko si za mene na križu vmiral. Na zasluženje tvojega terpljenja stavljam svoje upanje. Ljubim te, o neskončna dobrotta, ljubim te o najvišje dobro, in te prosim zavoljo tega samega, da bi te mogel ljubiti, in prav ljubiti in od te ure, da bi ne mogel drugega ljubiti kaker tebe, moje bogastvo, moje vse. O Jezus, darujem ti svojo voljo; očisti jo. Darujem ti svoje telo, ohrani ga. Darujem ti svojo dušo, stori, da bo vsa in popolno tvoja. Vpepeli s tvojim gorečim ognjem ljubezni tista moja na-

gnjenja, ki se vstavljajo čisti ljubezni do tebe. O Marija, ti mogočna priprošnica, najprej se ve, da stavim svoje popolno zaupanje na zasluženje tvojega Sina, potem pa na tvojo priprošnjo. Amen.

§. 4. O pokorščini do redovnega vodila.

1. Sv. Frančišek Saleški je izgovoril te-le imenitne besede: „Izvoljenje redovnice (duhovne osebe) je odvisno od spolnjevanja njenega vodila.“ In sv. Marija Magdalena Paciška je rekla, da je spolnjevanje sv. vodila najpravniša pot do zveličanja in do svetosti. Z eno besedo, edina pot redovne osebe do zveličanja je spolnjevanje redovnega vodila; vsaka druga pot, ni za njo in ne pelje do cilja. Zavaljo tega ne bo storila redovna oseba, ki prelomljuje iz navade kako redovno zapoved. naj bo še tako majhina, ne stopinje napredka v popolnos. : akoravno opravlja še toliko spokornih del, molitev in drugih duhovnih opravil. Taki se trudijo, pa brez koristi, ker se spolnjuje nad njimi, kar pravi sv. Duh: „Tisti, ki zametujejo red, to je vodilo, so nesrečni, njih upanje je prazno, njih trud je brez sadu.“¹ Kaka neumnost je to! pravi sv. Terezija, nekih majhinih reči sv. vodila ne spolnujemo, n. pr. molčanja, katero nam pač hudo ne de, iznišljujemo si pa potem ostra spokorna dela in slednjič ne storimo ne enega ne drugega.“² Ali to je le manjše zlo, da redovna oseba v popolnosti ne napreduje, večje bo to, pravi sv. Bernard, da si dela sè zanemarjanjem majhinih in lahkih

¹ Pregov. 15, 32. — ² Pot popolnosti 11. pogl.

pravil velike zapreke spolnjevati velike in važne zapovedi, ketere se tičejo spolnjevanja obljub.

2. Kako žalostno je videti neketere redovne osebe, ki so bile v novicijatu dobro vzgojene in izverstno poučene, kako treba vodilo spolnjevati, katerim pa po storjeni sveti obljubi vse to nič več ni mari, kaker, da bi ne bile več na to navezane, od kar so se z Jezusom Kristusom zaročile. Neki učen pisatelj pravi: „Bolje je perst, kateri je združen s telesom družine, kaker oko, katero je od njega ločeno.“ Od telesa ločeno oko ni drugega, kaker gnjilobi podveržen ud. Tako ne more tudi na videz dobro delo Bogu dopasti, katero pa ni po vodilu storjeno in redovni osebi ne bo to samo nobeden pomoček popolnosti, ampak bo mariveč zaderžek; zakaj vse pobožnosti in dela, ki so proti vodilu, so po besedah sv. Avguština, koraki zunaj pota in zapreke duha.

3. Ve pa, drage redovne osebe, ste zapustile svet, da bi svete postale. Ali ne vidite, ako se v malem ne premagujete, ne bote ne svete samo, ampak bote marveč v nevarnosti se pogubiti. Sv. Cezarij piše: Imeli smo pogum odtergati se od starišev, sorodnikov, premoženja in posvetnega veselja in sedaj smo prešibki premagati zanikernosti glede vodila! Kasijan pripoveduje, da je sveti Bazilij videč nekega redovnika, kateri se je odpovedal časti senatorja, da je stopil v redovni stan, kjer pa ni spolnjeval redovnega vodila, nagovoril poln vsmiljenja: „Zgubil si čast biti senator, in v redovnika se nisi spremenil.“¹ Revež! kaj si storil? Čast starešine si zgubil, da bi redovnik

¹ Senatorem perdidisti et monachum non fecisti.

postal, dosegel pa še nisi, da bi bil pravi redovnik! Ravno to pravi tudi Tertulijan: Ako imaš posvetno prostost za pravo, si se zopet vernil v suženjstvo, ter si zgubil Kristusovo prostost.¹ S tem hoče reči: Šel si iz sužnjosti sveta in si dosegel Kristusovo prostost, ko si se odtergal priverženosti sveta, ti nesrečni verigi, kaj pa zdaj delaš? Ako imaš posvetno prostost za pravo prostost, tako si se zopet vernil v sužnjost, ter se zgubil prostost božjih otrok, ki ti jo je pridobil Jezus Kristus.

4. Neketeri se izgovarjajo s tem, ko pravijo, da so prav majhine reči, ketere prestopajo. Na to odgovarjam prvič, da ne smemo imeti nobene zapovedi sv. vodila, za kaj majhinega, ki nima velike veljave. Ne, vse redovne zapovedi treba imeti za nekaj velikega, deloma zato, ker so od Boga dane in od cerkve poterjene kaker pomočki duhovne popolnosti, za katero morajo redovniki vedno skrbeti; deloma pa, ker prestoppek tudi majhinih zapoved sv. vodila napravi nered v samostanskem življenju in celi družini. Gotovo je, da je v tistih samostanih gorečnost, kjer skerbijo tudi za majhine reči, kjer pa za te ne skerbijo, tam se je redovni duh že zgubil, ali se bo pa popolno zgubil. Pater Sen Žuir (Saint Jure)² pripoveduje, da je pater Oviedo, predstojnik jezuiškega samostana v Napolju, zelo skerbil za natančno spolnjevanje vseh postav, naj si bodo še tako majhine. Temu se je pa vstavil pater Bobadilja, ker je mislil, da se ne sme nadlegovati podložnih s takimi malenkostmi. To je bil vzrok, da se je opustila prejšnja

¹ Si veram putes saeculi libertatem, rediisti in servitute hominis et amisisti libertatem Christi. De Cor. milit. — ² Erario ec. t. 4. c. 5, sez. 1.

ostrost. Nasledek je dal kmalu spoznati njegovo zmoto, ker se je s tako prostostjo takó ohladila gorečnost pri neketerih, da niso gledali ne na manjše zapovedi, ter da so slednjič red zapustili. Ko je pa to zvedel sv. Ignacij je vkazal, da se morajo vse postave ostro spolnjevati in s tem je zopet popravil redovno življenje.

5. Mlačni in nemarni redovniki ne gledajo na majhine reči, dobro gleda pa na to peklenski sovražnik; prav pridno zaznamuje vsak prestopok redovnih zapoved, da jih bo enkrat pred Kristusovim sodnim stolom čez to tožil. Ko se je bil dal sv. redovnik Rihard¹ nekedar ostriči ali ne o pravem času, je videl hudobnega duha, ki je po tleh raztresene lasi pobiral in eno za drugo preštel. Sv. Gertruda je opazila hudobnega duha, da je pobral volno, če je še tako malo palo na tla, ki jo je zoper vboštvo pustila pasti, ter da je zbral vse požrete zloge pri naglo opravljenem brevirju.² Dijonizij, kartuzijanski redovnik, tudi pripoveduje, da se je prikazal hudobni duh neki redovnici, sè šivanko in svilno nitjo v rokah, katero je bila vzela brez dovoljenja. Tako si zapomni peklenski duh vse besede, ki so jih govorili tam, kjer in keder je bilo zapovedano molčati, vse radovedne poglede in vse prestopke redovnih postav, v čemer se nemarni pregrešijo. Od tod prihaja potem, da so reveži brez tolažbe in suhi v molitvi, pri sv. obhajilu in v vseh svojih pobožnostih. Sv. Gertruda je bila kaznjena z ednajstdnevno suhoto duha, zavoljo enega samesamega pogleda na eno sestro, ki ga je storila zoper neko notranje razsvetljenje. Prav je, da

¹ Apud Surium 13. Sept. ² In vita.

kedor malo seje, tudi malo žanje.“¹ Kako more biti Bog radodaren pri delanju nebeške tolažbe in milosti proti redovniku, kateri je v njegovi službi tako skop in nemaren? Morebiti da bi mu bil Bog pripravil kako veliko milost, ako bi bil spolnil to ali ono zapoved, zavoljo njegove nemarnosti pa mu jo je odvzel. Bl. Egidij pravi: Z majhino nemarnostjo zgubiš lahko veliko milost.

6. Vender je čudno, pravi sveti Bonaventura, mnogo jih želi dati svoje življenje za Jezusa Kristusa, branijo se pa potem prenesti kako majhino težavo, ko treba spolniti kako lahko zapoved! Ako bi ti bili naložili kaj težkega in terdnega, pravi svetnik, bi se mogel lagle izgovarjati, kaker se mi dozdeva, ker pa prestopiš majhino zapoved, s čim se boš pa tukaj izgovarjal? Čim manjše in lažje je spolnjevanje, tim pomanjkliviša je tudi redovna oseba, katera se zoper to pregreši, ker očitno kaže, da je v oblasti lastne volje. Bog pa daj, kaker sem že rekel, da ne bi ta, ki tako malo gleda na majhine redovne zapovedi, enkrat tudi na slovesne obljube tako malo gledal in se ne bi tako žalostno pogubil. „Kedor plot pridera, ga bo kača pičila.“² Kedor predira plot redovnih zapovedi, je v veliki nevarnosti, da ga ne piči strupena kača. Ako vidiš redovno osebo, ki je nekaj časa spodbudljivo živela, potem pa je globoko padla, ali misliš, da jo je hudobni duh naenkrat tako globoko vergel? Ne, sperva jo je zapeljal, da je zanemarjala redovno vodilo in malo pazila na majhine reči

¹ 2. Kor. 9, 6. — ² Multi optant pro Christo mori, qui pro Christo nolunt leviam pati. De profect. rel. 1. 2. c. 5. — ³ Prid. 10, 8.

in potem še le jo je pripravil, da se je pregrešila tudi v velikih rečeh.

7. Drugi se izgovarjajo in pravijo, da jih vodilo pod nobenim grehom ne veže. To je pa zmota, o kateri smo že govorili v 4. poglavju št. 5.; zakaj, akoravno vodilo tudi pod grehom ne veže,¹ vendar splošno učijo bogoslovci, da je prestop vodila v vsaki najmanjši zapovedi vsaj odpustljivi greh, dokler ni za to zadostnega vzroka, ki bi nas opravičil. Tako uči sv. Tomaž Akvinski, ko govori o vodilu svojega reda, katero ne veže pod grehom: „Prestop drugih zapoved, razen redovnih obljub veže pod majhnim grehom.“² Jaz sem rekel, da je to vsaj majhni greh; zakaj, ako bi prestop družini zelo škodil ali, ako bi jo pohujšal, kaker bi se zgodilo n. pr. ako bi vedno prelomljevali prepisano molčanje, hodili v sobe drugih, ako bi v pričo drugih ne deržali redovnih postov in še več enakega, tako bi znal postati iz tega še velik greh. Da je pa to majhni greh, o tem se ne more dvojiti iz več vzrokov. 1. ker opušča redovna oseba, ki prestopi sv. vodilo, pomočke do svetosti, za ketere se je dolžna truditi, 2. ker ne derži, kar je pri sv. obljubi Bogu obetala, spolnjevati vodilo, 3. ker moti sè svojim slabim zgledom lep red samostanske družine, 4. in to je tudi najterdnejši vzrok, ker vboga pri prestopu ketere koli zapovedi le lastno ljubezen in se tako vstavlja božji volji. To prelomljenje gotovo ni krepostno djanje; tudi ne moremo reči, da je nekaj nepomenljivega; zakaj, ali more biti nepomenljivo djanje, ki je bilo

¹ Vodilo manjših bratov veže pod smertnim grehom. Prestavljavec. — ² Transgressio aliorum obligat solum ad peccatum veniale 2. 2. qu. 186. a. 9.

storjeno iz lastne ljubezni, s katerim dajemo slab zgled ter motimo redovno življenje. Torej, ako ni dobro in tudi ne nepomenljivo, mora biti slabo. Ako bi pa hotel kedo reči: „Zadosti je, samo da ni smertni greh;“ temu moram odgovoriti, da je v zelo nevarnem stanu; in da vmira, ako še ni vmerl. Taki revež ima počasno merzlico, ki ga bo kmalu vmorila.

8. Drugi se izgovarjajo s tem, da so že stari, ter da ne morejo več tako ostro živeti, kaker morajo mladi. Na to odgovarjam, da vsaka redovna oseba naj bo že mlada ali stara, škodi sebi in drugim, ko greši zoper sveto vodilo. Sv. Peter Krisolog pravi: „Nerodovitno drevo škodi sè senco, katero dela, ne samo sebi, ampak tudi drugim rodovitnim drevesom.“¹ Tako treba misliti tudi o vsaki redovni osebi, ki daje slab zgled s prestopom redovnega vodila. Verh tega treba še opomniti, da so starejši dolžni bolj natančno vse spolnjevati, kaker mlajši. Pervič zato, ker so več let v redu; kaker mora biti ta bolj učen, kateri se več časa uči, tako morajo tiste redovne osebe, ki več časa v samostanu Križanega premišljujejo, imeti v znanosti svetnikov, t. j. v popolnosti večji napredek. Drugič, ker zgled starejih veliko pomaga, da se mladini vcepi spolnjevanje ali prestopanje redovnih zapovedi. Stareji redovniki so baklje, ki razsvetljujejo celo družino; so stebri, kateri vzderžujejo pravo redovno življenje in kateri vlečejo mlade za seboj; ako ti vidiijo, da se stari malo za to, brigajo, bo tudi njim manj mari za to. Sploh treba pripisovati propad samostanov bolj nemarnosti starejih kaker mlajših, ker dajejo stareji mlajšim

¹ Infecunda arbor, dum fundit umbram, inimica non sibi soli, sed etiam palmitibus fecundis. Serm. 106.

sè svojim slabim zgledom povod, da se opušča ostrost svetega vodila. Kaj bo pomagalo starejim vpiti ter opominjati druge k spolnjevanju sv. vodila, ako sami sè slabim zgledom nasprotno učijo? Sv. Ambrož pravi: „Zgledi, ki jih imamo pred očmi, pregovarjajo veliko bolj, kaker opominjevanja, kteri poslušamo.“¹

9. In res; kako je mogoče, da bi bili mlajši v redovnem življenju dobro poučeni, ako jih sami, ki jih poučujejo, sè svojim slabim zgledom kvarijo? „Nihče ne more biti od tistega poučen, od kterega je zapeljan“, pravi Tertulijan.² Ko je trinog starčka Eleazarja skušal, da bi prelomil božjo zapoved, ki je bila Judom dana, da ne smejo jesti svinjskega mesa, so ga prosili njegovi prijatelji iz sočutja do njegove visoke starosti (90 let), da naj bi se vsaj delal, kaker da je jedel, da bi tako smerti všel, jim je modro odgovoril sveti starček, da hoče rajši pred časom iti na spodnji svet. Rekel je, da bi bil rajši veržen v pekel, kaker pa, da bi dal v taki starosti mladini slab zgled prelomljevati zapoved s hlinjenjem.³ Pogled pravičnega, pravi sv. Ambrož, je opominjevanje.⁴ O kako krepko opominjanje za mlade, gotovo bolj živo, kaker vsako ustno opominjanje je, videti starega redovnika, kteri natanko spolnjuje majhine in velike redovne zapovedi! To je dolžnost in gorečnost, katero morajo imeti tudi dobri redovniki, ki ljubijo popolnost, da se ohrani redovno življenje v vsi mogoči ostrosti. Ko si je Jezus Kristus sv. Terezijo za nevesto izvolil ter ji zato podal desnico, ji je rekel te besede:

¹ Citius, persuadent oculi, quam aures. Serm. 76. — ² De Praescript. — ³ 2. Mak. 6, 23-24. — ⁴ Iusti aspectus admonitio est. Sermo. 10. in ps. 118.

„Od zdaj naprej boš gorela kakor moja nevesta za mojo čast.“¹ Tako mora biti navdušena vsaka nevesta Kristusova za čast svojega ženina. Ali z nobeno drugo rečjo ne smejo redovne osebe bolj kazati svoje gorečnosti, kaker sè spolnjevanjem redovnih zapovedi, ketere so podpora popolnosti samostanske družine. To pa ne velja samo za tiste stare, dokler so predstojniki, ampak tudi, keder so priprosti redovniki, posebno, ako imajo večjo veljavo, vsaj zato, ker so stariši. Ako je videl sv. Andrej Avelinski, da ne spolnjujejo redovnih zapovedi, tedaj je goreče opominjal ne samo svojih sobratov, ampak še celo svoje predstojnike. Tako je delala tudi sestra Marija Terezija Spinéli; z veliko milosti obdarovana redovnica v samostanu presvete Trojice v Napolju, spovedanka p. Antona Torresa, kaker berem v njegovem življenju. Ko je zapazila, da se začenjajo vpeljevati v njenem samostanu razvade, branila se je hrabro proti temu in se ni na nič ozirala, pred očmi je imela edino le čast božjo, zato pa je morala preterpeti veliko preganjanja in britkosti. Ako gre za očitvidne razvade in za razpad redovnega življenja, tedaj ni prevzetnost in prederznost, ampak čednost in gorečnost za čast božjo, ako se temu vstavljaš in si prizadevaš zabraniti nered in hudobijs, in ako bi prišel zavoljo tega tudi v nasprotje s predstojniki.

10. Mnogi se izgovarjajo in pravijo, da ne gredo po dovoljenje, katero zahteva vodilo, zato, da niso nadležni višjim. Ali ta izgovor ne velja; ker to ni predstojnikom nadležno, ampak spodbudljivo nad tistim, kateri dovoljenje

¹ Deinceps ut vera sponsa meum zelabis honorem. Offic. 15. Oct.

prosi tolikokrat, kolikerkrat potrebuje. Kako bi jim moglo biti to nadležno, ker vedo, da podložni ne morejo storiti tega ali onega brez dovoljenja? Zatorej prosi ti dovoljenja vedno v vsem, v čemer ti vodilo zapoveduje prositi dovoljenja; in ako ti predstojnik zavoljo spolnjevanja vodila kaj odreče, nikar ne bodi nemiren zavoljo tega, marveč zahvali ga zato in se potolaži. Ako je kedo na ladji in vidi, kako da pazi kermar na mornarje, da opravljajo svojo dolžnost vsi brez izjeme, tedaj se veseli in ga zahvali, ker, ako bi kermar ne gledal na dober red, bi bila ladija v nevarnosti, da se potopi. Se ve, da je redovno vodilo breme, ali kaker sem vže rekel na drugem kraju, je breme s perotnicami, katero nam pomaga, da lahko k Bogu zletimo. „Kristusovo breme ima perotnice“, pravi sv. Avguštin,¹ ketere nam pomagajo, da se vzdignemo v višave. Redovno vodilo je verv ali verv ljubezni, ketera nas veže z največjo dobroto. Zatorej, ako vidimo, da smo zvezani, moramo reči z Davidom: „Vervi so mi prelepo padle.“² To niso za me sramotne vervi, ampak prijetne in ljubeznive vervi, ker me oprostijo peklenskih verig. In keder občutimo težave in nevoljo, ako vidimo, da nam vodilo kaj prepoveduje, po čemer naša lastna ljubezen hrepeni, tedaj recimo z aposteljnom: „Jaz sem jetnik zavoljo Gospoda Jezusa.“³ Kaker bi hotel reči: Vidim, da sem zvezan, ali vesel sem, ker te vezi me tesno vežejo z mojim Bogom ter mi pridobivajo večno krono. Sv. Avguštin pravi: „Bog bi ti ne dal nikedar

¹ Sarcina Christi pennas habet. In psalmum 59. — ² Psalm. 15, 6. — ³ Efež. 4, 1.

zlate zavratne verižice večne slave, ako bi te ne bil prej zvezal z verigami redovnega vodila.¹

11. Ako te tedaj kateri tvojih sobratov (sosester) kaj prosi, česar ne smeš storiti ali dati brez dovoljenja, moraš povedati brez obotavljanja, da ti ni dovoljeno. Nikar naj te ne bo sram, da bi te imeli za prenatančnega, keder se treba ogibati pogreškov, zlasti pa tistih, ki se tičejo spolnjevanja vodila, da, ako bi bili vsi drugi v tem nemarni, moraš delati vsaj ti izjemo. Nikar se ti pa ni treba bati pred prazno častjo zavoljo tega, ker gotovo je Bogu bolj dopadljivo, da delaš, ako je potrebno neko izjemo glede na spolnjevanje redovnega vodila, in naj bodo te še tako majhine, da svetiš drugim z dobrim zgledom ter jih spodbujaš, da delajo tudi oni kar so dolžni in dajejo Bogu čast. „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časte vašega Očeta, kateri je v nebesih.“² Ako ni tebi mogoče storiti za Boga kaj velikega, ako se ne moreš ostro pokoriti, dolgo moliti, spolnjuh vsaj natančno celo sveto vodilo in vedi, da samo to zadostuje, da boš v kratkem času v popolnosti zelo napredoval. Neka velika služabnica božja je večkrat rekla, da je natančno spolnjevanje redovnega vodila kratka pot do popolnosti. Ravno to je še prej rekel sv. Bonaventura: „Najboljša popolnost obstoji v tem, ako vse spolnjuješ.“³ V tisti meri, kaker je redovna oseba Bogu zvesta, se ji bo tudi on radodarnega izkazoval. Sv. Terezija pravi: „Redovnica, katera spolnjuje

¹ Non tibi imponeret torquem auream, nisi primum in compedibus ferreis te alligasset. In ps. 149. — ² Mat. 5, 16. — ³ Specul. discip. p. 2. c. 2.

vodilo v majhinih rečeh, ne hodi, ampak leti brez peroti in perja proti popolnosti.“

12. Sv. Avguštín imenuje po pravici vodilo „ogledalo“ redovnega stanu; ker se redovniki poznajo po spolnjevanju redovnega vodila, kakšni da so, pravični ali krivični; ali kedo napreduje, ali Bogu dopada ali ne; kaker razlaga Hugon od sv. Viktorja besede sv. Avguština.¹ Ko vidi redovna oseba, kako spolnjuje ali zanemarja vodilo, lahko opazi, ali napreduje, ali pa peša, ali Bogu dopada ali ne. Nikar ne misli tedaj, da obstoji svetost v tem, ako delaš veliko reči, marveč v tem, da vodilo natanko spolnjuješ. N. pr. redovna oseba ne bi delala prav, ako bi šla ob času, ki je za delo ali razvedrenje odločen na kor molit ali pa se bičat. „Take ne o pravem času opravljene pobožnosti, so dar vkradene reči,“ pravi Aljvares, keterega Bog ne sprejme. Neki kapucin je opuščal skupna dela, da je mogel opravljati svoje posebne pobožnosti. Na smertni postelji se mu je prikazal Jezus, kaker sodnik ter mu je rekel, da je razdelil njegove molitve in druge pobožnosti, ki jih je opravljal ob času samostanskih skupnih opravil, tistim, ki so delali za družino, in njemu ni nič ostalo. Spoznal je, da mu je Bog iz neskončne vsmiljenosti življenje podaljšal, in zato se je, ko je ozdravel, marljivo prizadeval, da je opravljal vsa družinska dela. Sv. Marija Magdalena Paciška pravi, da je najboljši način pridobivati velike zasluge, ta, ako delaš, koliker moreš in kaker je predpisano v samostanu. Res je, da v gotovih okoliščinah ne grešiš, ako prestopiš majhine predpise v

¹ Sive justí, sive injusti; utrum quisquam proficiat; utrum Deo placeat, an displiceat. Exposit. in Reg. s. Aug. c. 12.

samostanu, kaker v bolezni ali v kakih važnih opravilih, ki jih tirja služba, katero opravljaš; res je pa tudi, da mnogokrat niso kriva takih prestopkov toliko opravila, ampak lenoba in pa majhina gorečnost za take predpise; zakaj drugi, ki so tudi bolni kaker ti in mogoče še bolj in nimajo sè svojimi samostanskimi službami nič manj opraviti kaker ti, so pa v spolnjevanju pridniši kaker ti in le za perst ne odstopijo od tistih prepisov, ketere ti tolikokrat zanemariš. Kedor ljubi pravo redovno življenje, vže najde pomoček, da stori eno in drugo. Sv. Terezija je rekla: „Včasih je bolezen majhina in takrat se nam zdi, da nismo zavezani na nobeno reč.“¹

13. Da pa dobiš večje nagnjenje in večjo ljubezen do svojega vodila, je koristno, da ga mej letom večkrat prebereš, da tako spoznaš v čem si grešil in v čem se moraš poboljšati; to je eno najkoristniših duhovnih beril, ki jih moreš opravljati. Dobro je tudi, ako si vsaki dan sprašuješ vest posebe o tistih zapovedanih rečeh, ketere največkrat navadno prestopiš. In kedarkoli jih prestopiš, se nikar ne sramuj, obtožiti se zavoljo tega pred višjimi ter jih prositi pokore. Hudobni duh je rekel sv. Dominiku, da izgubi pri kapiteljnu, pri katerem se redovniki svojih grehov obtožujejo in zanje posvarjenje in pokoro dobivajo, vse, kar si je bil pridobil v obednici, v sobi, kjer se razgovarjajo in na drugih krajih v samostanu. Ali preden se obtožiš, moraš biti pripravljen sprejeti vsako posvarjenje in vsako pokoro, ki ti jo bodo naložili. To pravim zato, da ne boš delal, kaker imajo neketeri navado delati, ki

¹ Pot popolnosti 11. pogl.

se obtožujejo kakega pogrška zato, da bi jih šteli za ponižne in natančne v spolnjevanju svetega vodila, nočejo pa vedeti ne za posvarjenje. Da se vodilo zvesto spolnjuje, pravi sv. Ignacij Lojola, treba ga spolnjevati pred vsem v duhu ljubezni in ne iz žalosti in strahu¹; ne iz strahu pred posvarjenjem predstojnika, ne, da bi ga sobratje občudovali, ampak iz ljubezni, samo da Jezusu Kristusu dopade. In zato je rekel sv. Ignacij, da njegove redovne zapovedi ne vežejo pod nobenim grehom, da bi nagibala njegove redovnike bolj ljubezen Bogu dopasti, kaker pa strah pred njegovim razžaljenjem. Sv. Evherij pravi: Misli, da si le tisti dan živel, ko si svojo lastno voljo zatajil in keterega si preživel brez prestopka kake redovne zapovedi.² Hoče reči, da samo tak dan je bil za te resnično koristen. Sv. Marija Magdalena Paciška je dala te tri nauke glede spolnjevanja vodila: 1. Ceni svoje vodilo tako visoko, kaker ga ceni Bog sam; 2. Bodi prepričan, kaker bi mogel ti sam vodilo spolnjevati; 3. Ako se drugi v spolnjevanji redovnega vodila pregrešijo, prizadevaj si, da nadomestiš njih pogrške.

14. Na kratko, povem še enkrat, terdno bodi prepričan, da popolnost redovne osebe ne obstoji v tem, da opravlja velike reči in v velikem številu, ampak v tem, da jih dobro opravlja. Velika je bila čast, katero je skazalo ljudstvo Zveličarju s tem, da je reklo: „Vse je prav storil.“³ Težkih in nenavadnih reči ne morejo

¹ In spiritu amoris et non cum perturbatione timoris. Const. p. 6. c. 1. — ² Illum tantum vixisse te computa, in quo voluntates proprias abnegasti, et quem sine ulla regulae transgressione duxisti. Ad Monach. hom. 9. — ³ Mark. 7, 37.

opravljati vsi in tudi ne ob vsakem času; navadna opravila pa opravljati, kaker je n. pr. skupna molitev, spraševanje vesti, sv. obhajilo, biti pri sv. maši, brevir moliti, samostanska opravila in drugo, kar pokorščina zahteva, to so reči, ki jih lahko vsi redovniki in vsak dan opravljajo; zadosti je, da jih le dobro opravljaš, in ako bi bile tudi najzaničljiviše reči na svetu, ker na tak način boš postal gotovo svet. Ne zado-
stuje pa, da samo to storiš, kar Bog hoče, storiti moraš tudi, kaker Bog hoče. V zgodovini cistercijskega reda berem, ko so redovniki neko noč jutranjice (matutin) molili, je sv. Bernard veliko angeljov zagledal, ki so zaznamljevali, kar so redovniki v koru delali. Dela neketerih so zapisali sè zlatom, drugih sè srebrom, drugih s črnilom in še drugih pa z vodo. S tem so dali ti nebeški duhovi spoznati, kako popolno in nepopolno je vsakedo izmed njih molil. Iz tega lahko spoznaš, kako malo te stane popolnost, ako le hočeš; ker ravno s tistimi navadnimi rečmi, ki jih vsak dan opravljaš, brez drugih reči, postaneš lahko svet. Bog ne tirja od tebe, da se vtopiš v visoko premišljevanje; ne zahteva strašnih spokornih del; on želi samo to, da dobro delaš, kar delaš.

15. Mnoge redovne osebe imajo navado ob svetih časih, kaker ob devetdnevnica rojstva Kristusovega, ali sv. Duha, ali preblazene device Marije, veliko pobožnosti opravljati; se postijo, bičajo, molijo več kaker po navadi in še več takega. To je vse dobro; pa za marsiketerega bi bila najlepša pobožnost, da bi vsa navadna dela z največjo popolnostjo opravljal. Ta popolnost obstoji v dveh rečeh. Pervič da delaš vse z namenom samo Bogu dopasti; ker po-

polnost ne obstoji v tem, kar na zunanje delaš, ampak v dobrem namenu. „Vse veličastvo kraljeve hčere je znotraj.“¹ Drugič, da opraviš delo dobro, t. j. urno, pazljivo in natančno. Da pa to, kar delaš, dobro storiš, je prvi pomoček, da je opravljaš sè živo vero na pričujočnost božjo, tako, da je to djanje vredno, da se Bog nanj ozre. Drugi pomoček je, da storiš vsako delo tako, kaker da bi ne imel nobenega drugega več; keder premišljuješ, samo na to misli, kako bi dobro premišljeval; keder moliš brevir ali dnevne ure, samo na to misli, da jih boš dobro zmolil; keder opravljaš kako od pokorščine naloženo opravilo samo na to misli, da ga boš dobro opravil. Takrat ne misli na nič drugega, ne na preteklo, ne na prihodnje. Ako n. pr. moliš in mej tem misliš, kako bi spolnil to zapoved pokorščine, kako bi opravil ono delo, ali kaj enakega, je to le skušnjava hudobnega duha. Pater Janez Avila je pisal nekedaj neki osebi: „Ako ti pride o neugodnem času kaka misel, tedaj reci le: Bog mi ne vkaže zdaj tega. in zato tudi ni treba, da na to mislim; ko mi bo to vkazal, bom že storil. Tretji pomoček je ta, da opraviš vsako delo tako, kaker da bi bilo zadnje v tvojem življenju. Ta nauk je ostro zaterjeval sv. Anton opat svojim učencem, da so vsa svoja dela dobro in prav opravljali. Sv. Bernard piše: „Vsak mora pri vseh djanjih reči: „Ako bi moral zdaj vmreti, ali bi storil to? ali bi storil morebiti na taki način?“ Tako govori tudi ti sam sebi: ako bi bila to zadnja tvoja sv. maša, s kako veliko pobožnostjo bi bil pri nji? Ako

¹ Ps. 44, 14.

bi bile to moje zadnje dnevne ure (brevir), ketere zdaj molim, s kako veliko pazljivostjo bi jih molil? Ako bi bilo to moje zadnje obhajilo, moja zadnja molitev, s kako veliko gorečnostjo bi jo opravil? Tako piše tudi sv. Bazilij: „Ako opravljaš zjutraj svoja opravila, misli si, da ne boš doživel večera; in zvečer misli, da drugega jutra ne boš več videl.“ Pri-poveduje se o nekem dominikanu, ki se je spovedal vsako jutro, preden je šel maševati, da je nevarno obolel; predstojnik mu vkaže se spovedati in se pripraviti na smert. Nato vzdigne bolnik roke proti nebu in reče: „Hvala Bogu! 30 let je že preteklo, odkar sem se vsaki dan tako spovedal, kaker da bi imel naglo vmreti.“ Naš Zveličar pravi: Blager tistemu hlapcu, keterega njegov gospod. keder pride, najde tako delati.“¹ Blager služabniku, keterega bo našel Gospod, ko ga bo prišel soditi, tako delati; in srečna redovna oseba, pravim, katero bo našla neprevidena smert tako delati.

16. Neki drugi pomoček more koristiti posebno slabotnim dušam, da vse dobro storijo, kar ravno delajo, in obstoji v tem, da mislijo samo na današnji dan. Mnogi izgubijo pogum in postanejo omahljivi na potu popolnosti iz strahu pred težavami, ketere občutijo, ako treba do smerti tako natančno živeti ter se vedno lastni ljubezni vstavljati. Najboljši pomoček to skušnjavo premagati je, misliti, da ne boš dalje živel, kaker današnji dan. Keteri kristijan, ki bi vedel, da bo samo še denes živel, bi se ne potrudil storiti vsèga, kar ima storiti, prav in natančno? Ta pomoček more koristiti, kaker sem rekel, sla-

¹ Mat. 21, 46.

botnim dušam, ker velikodušnim in gorečim dušam v ljubezni božjini potrebno prikrivati si težav, ker se veselijo in hrepenijo po terpljenju, da Bogu dapadejo. Še neki drugi pomoček je koristen zlasti tistim redovnim osebam, ketere so še le začele hoditi po poti popolnosti in je, misliti, da vse, kar je sperva terdo in težavno, postane z dobro navado v kratkem lahko in prijetno. Poslušajte, kako nas prepričuje o tem sv. Duh: „Po stezah pravice, te popeljem. Če jih boš nastopil, tvoje stopinje ne bodo tesnobne, in če boš po njih tekel, se ne boš spotikal.¹ Peljal te bom sperva po ozki poti čednosti, pravi Bog, potem pa boš nadalje potoval po široki in prijetni poti in hitel boš po nji brez zadržka. Tako je tudi pisal sv. Bernard² papežu Evgeniju: Sperva se ti bo zdela kaka reč neprenesljiva; potem pa, ko se boš privadil, se ti ne bo zdela težka in kmalu potem tega še čutil ne boš več, da, veselil se boš po besedah modrega Siraha: „Ker sem se le malo trudil, pa sem veliko pokoja našel.“³

Molitev.

O moj Bog! jaz sem tisto drevo, ki že dolgo zasluži slišati besede sv. evangelija: „Posekaj ga, zakaj jemlje prostor.“⁴ Posekaj to nerodovitno drevo in verzi ga v ogenj; kaj pomaga, da jemlje še prostor! O nesrečni, ki že toliko let živim v samostanu in ki sem že toliko pomočkov od tebe prejel, da bi svet postal, in oh, moj Bog, kakšen sad si do zdaj

¹ Pregov. 4, 11. in 12. — ² Primum tibi importabile videbitur aliquid; processu temporis, si assuescas, judicabis non adeo grave; paulo nec senties; paulo post etiam delectabit. De consider. l. 1. c. 2. —

³ Sirah 51, 35. — ⁴ Luk. 13, 6.

od mene prejemal? Ti pa nočeš, da bi obupal in se ne zanašal na tvoje vsmiljenje, ker ti si rekel: „Prositi in bote prejeli.“ Ker se tebi dopade, da te milosti prosim, da mi odpustiš vse moje grehe, s katerimi sem te tolikokrat in tako hudo razžalil, in ketere iz celega serca obžalujem, ker vidim, da sem povračal tvojo ljubezen in dobrote, ketere si mi skazal, s tolikim razžaljenjem. Druga milost, ketere te prosim, o moj Bog, je dar tvoje svete ljubezni, da te bom od denes dalje ne kaker sem te do zdaj tako malo ljubil; ampak da te bom iz celega serca ter da se bom vsih, tudi najmanjših grehov ogibal in vse storil, kar vem, da tebi dopade. Tretja milost, ketere prosim, je sveta stanovitnost v tvoji ljubezni. Glej, zdaj cenim tvojo ljubezen bolj, kaker vsa kraljestva celega sveta. Ti hočeš, da naj bom ves tvoj, in tvoj hočem biti popolno. Na sv. križu in v zakramentu presv. Rešnjega Telesa si se meni vsega daroval; tudi jaz se ti darujem brez prideržka. Zahvalim te za to milost, da ti smem dati ta dar; zakaj, ko mi to misel daješ, je to znamenje, da boš tudi ta dar sprejel. O moj Jezus! jaz sem tvoj in upam, da boš tudi ti moj celo večnost. Nočem, da bi naprej živela v meni moja volja, ampak tvoja, in zato ti obljubujem, da bom od denes naprej skerbel za to, da bom spolnjeval vse, tudi najmanjše redovne zapovedi, ker vem, da so ti vse prijetne. „O ljubezen! o ljubezen!“ klical bom sè sv. Katarino Ženoveško, samo greha ne več! Prosim te, daj, da te bom ljubil ali pa vmerl. Ali ljubiti ali vmreti. O Marija, moja mati, govori ti s tvojim božjim Sinom in doseži mi to milost, ali njega ljubiti ali pa vmreti.

§. 4. O štirih stopinjah popolne pokorščine.

Da bo redovna oseba popolno pokorna, mora poslušati urno, natanko, veselo in priprosto. To so štiri stopinje, po katerih prideš do popolne pokorščine. Perva stopinja je torej poslušati urno, da storiš to, kar pokorščina vелеva, hitro, brez vgovora in odlašanja. Nahaja se mnogo takih, ki se ne odločijo poslušati prej, kaker še le po mnogem izgovarjanju in na mnoge predstojnikove prošnje. Tako ne delajo resnično pokorni. „Resnično pokorni ne pozna odlašanja, pravi sv. Bernard, on pripravi ušesa poslušanju, roki djanju in nogi poti.“¹ To je, resnično pokorni ne pozna odlašanja v pokorščini, ampak kaker hitro pripravi ušesa, da bi slišal, kar se mu vkaže, že pripravi tudi roki za delo ter nogi, da je gre izveršiti. Ko sliši redovna oseba, ki pokorščino ljubi, zjutraj zvon buditi, se ne mudi in obrača v postelji, ampak, kaker pravi sv. Terezija, urno vstane, da sluša Gospodov glas, ki jo kliče. Ravno tako, ko posluša višjega, ki ji naklada kako opravilo, mu ne vgovarja, se ne izgovarja, ne kaže zopernosti z molčanjem, kar mnogokrat predstojnike žali, ampak hitro, z veselim obrazom odgovori: „Tukaj sem pripravljena“ in naglo gre opraviti delo. Ona ne potrebuje, da bi jo prigovarjali, da bi vbogala; da bi jo prosili, ali pa da bi ji vkaz večkrat ponovili ter da ji našteli vzroke, kaker delajo nekatere redovne osebe, katerim se pravi „konji terdega gobca“, ki, ako se hoče, da vbogajo tega, ki jih vodi, potrebujejo, da jih večkrat z berzdo potegne; s tem zgubijo večji

¹ Fidelis obediens nescit moras; parat aures auditui, manus operi, editineri pes. De divers. serm. 41.

del zasluženja tiste pokorščine. katero komaj in komaj opravljajo; pokorna redovna oseba pa se loti poslušati na prvo besedo brez vgovora.

2. O kako obdaruje Gospod to urnost v pokorščini! Pokazal je večkrat, tudi s čudeži, kako dopadljiva mu je ta urnost v pokorščini. Sv. Marka redovnika je poklical njegov predstojnik opat Siljvan, ravno ko je pisal; urno poslušal in noče spisati cele besede, ki jo je bil ravno začel pisati; ko se je pa vernil, je našel besedo spisano sè zlatimi čerkami.¹ Dalje pripoveduje Blozij,² da se je prikazal Jezus kaker dete neki redovnici, ko je bila ravno poklicana spolniti neko redovno opravilo, in je šla urno; ko se je pa vernila, je našla Jezusa kot 24 letnega odraslega, ki ji reče: Moja hči, tvoja urna pokorščina je storila, da sem jaz tako v tvojem sercu zrastel. Na enak način se je prikazal Jezus kaker dete tudi bl. Andreju redovniku frančiškanskega reda, kateri ga je pustil v sobici, ko je zvonilo k večernicam, da bi spolnil pokorščino, ki ga je klicala v kor; ko se je pa potem vernil v celico je našel tam dete, katero mu reče: Ker si me pustil, zato si me zopet našel; ako bi ne bil šel in poslušal, bi bil odšel jaz od tebe.³ Pripoveduje se tudi o sv. Kolumbanu, da je rekel bolnim redovnikom, katerih pokorščino je hotel poskušati: „Vstanite vsi in pojte na skedenj žito mlatit.“ Resnično pokorni so šli precej in se lotili dela; drugi bolniki pa, ki so bili bolni tudi na duhu, so ostali v postelji. Ali kaj se zgodi? Pokorni so naenkrat ozdraveli, drugi pa

¹ Vita Patrum de obed. part. 1. — ² Inst. spir. app. 4. c. 6. —

³ Chron. s. Franc. cap. 30. —

so ostali bolni, kaker so bili.¹ Tako je pokazal včasih nasprotno Gospod, kako zoperno mu je odlašanje v pokorščini. Ko je zasajal pobožni Juniper nekega dne na vertu neki brinj, ga pokliče sv. Frančišek; ni pa hotel koj vbogati, ampak je hotel prej posaditi brinj, ki ga je deržal v roki, in potem še le je šel; dal mu je pa spoznati svetnik storjeni pogrešek, ker ni hotel hitro poslušati, preklel je brinj ter mu zapovedal v božjem imenu, da ne sme zrasti večji, kakor je. Germ je poslušal in še za perst ni zrastel večji. In pisatelj, ki to zgodbo pripoveduje, pravi, da se je ohranil tisti brinj do njegovih časov, zelen sicer, ali vedno tak, kakeršen je bil vsajen. To se je zgodilo v samostanu v mestu Kavinola.² Kako žalostno je videti neketere redovne osebe, ki za nič drugega hitro ne poslušajo, kaker samo zato, ker se jim opraviilo pod pokorščino vkazuje. Ako bi jim ne bili vkazali, storili bi bili morebiti urno, ker bi bilo iz proste volje. Marisketeri se ne odloči storiti kake dolžnosti, ko se mu naklada, prej kaker, da je večkrat odgovoril: „Ne morem, ne morem.“ Bolje bi storil, ako bi rekel: „Nočem, nočem!“ Sv. Jožef Kalasancij pravi: Kedor pravi, ne morem namesto nočem, ta ne slepi predstojnikov, ampak samega sebe.“

3. Druga stopinja pokorščine je natančnost, to je, da poslušáš natančno in brez razlaganja. Točno, to se pravi tako, da ne vkradeš Bogu dela daritve s razkosanjem, ampak da poslušáš sè vsemi okoliščinami in sè vso pazljivostjo, ter da porabiš za to ves čas, ki ga tirja nalo-

¹ P. Plat. De bono statu relig. 1. 2. c. 5. — ² Wading. Annal. minor. ann. 1222. n. 11.

žena zapoved. Neketeri so v pričo predstojnika natančni, ako se pa oddalji, poslušajo sicer, pa tako nepopolno, da se ne ve, ali so iskali s tem bolj kazni ali zasluženje. Sv. Marija Magdalena Paciška je rekla: „Redovnica ni darovala svoje volje ljudem, ampak Bogu; in ne samo dela, ampak celo natančno in brez razlaganja. Nekega dne, ko je bil sv. Tomaž Akvin v Boloniji, je prišel tjakaj neki brat lajik iz drugega samostana, ki je moral iti naglo iz doma po nekem važnem opravilu; od predstojnika je dobil dovoljenje, da naj si vzame za spremljevalca pervega, keterega sreča. Ta sreča po naključbi sv. Tomaža ter mu reče, da naj gre ž njim iz pokorščine do višjega. Svetnik je hitro poslušal; ali ker je hodil brat lajik naglo, on pa počasi, ker je bil težek, je prosil brat svetnika, da naj bi bolj hitro šel, ker je opravilo nujno. Ko je potem brat zvedel, kedo je bil njegov spremljevalec, ga je večkrat prosil odpuščenja, ali sv. Tomaž nikaker ni pokazal nevolje zoper njega.¹ Svetnik bi si bil mogel pač razložiti, da tisto od višjega dano dovoljenje ni tikalo njega; ali ne, hotel je poslušati brez vgovora in brez razlaganja, in kedor mu je potem rekel, da bi se bil lahko izgovoril, rekel mu je, da redovnik ne sme gledati na drugo, kaker da spolni natanko pokorščino.

4. Nadalje pripoveduje Kasijan,² da je poslal opat Janez dva mladeniča s koškom smokev (fig) da jih neseta v dar nekemu staremu redovniku, kateri je prebival daleč; zgrešila sta pa pot tako, da sta več dni po puščavi okoli tavalala, ne da bi bila imela kaj jesti. Prav

¹ Apud Surium. 7. Mart. — ² De Coenob. Institut. 1. 5. c. 40.

lahko bi si bila razlagala, da v tisti sili bi se bila lahko nasitila s figami, ki so bile poslane redovniku, ne da bi se pregrešila zoper pokorščino, ali tega nista hotela storiti in našli so ju mrtva s košekom smokev (fig) na strani. S tem nočemo reči, da se mora pokorščino vedno po besedi spolnjevati in da ni nikedar dovoljeno razlagati si predstojnikove volje v kakem slučaju, v katerem se zdi razlaganje pravično in potrebno, ampak pravimo, da nekatera razlaganja so zvita, razširjena, ki se ne razločijo mnogo od prave nepokorščine. Podložni mora tedaj vedno poslušati, ako ne sodi za gotovo, da je predstojnik drugače mislil. Neketere redovne osebe pa, akoravno poznajo v kaki reči predstojnikovo voljo, pri vsem tem ravnajo svojeglavno rekoč, da jim noben vkaz ne prepoveduje nasprotnega. Ne, tako ne ravnajo resnično pokorni, pravi Aljbert veliki: „Resnično pokoren ne pričakuje nikedar posebnega vkaza, ampak, samo da ve, kaj predstojnik hoče, izpolniti kaker zapoved.“¹ Tako popolno poslušáš, ker po nauku sv. Tomaža treba imeti predstojnikovo voljo, naj jo spoznaš na kakeršen koli način, kaker tih vkaz, keterega mora poslušati, ki je popolno pokoren.²

5. Tretja stopinja je, poslušati z veseljem. Poslušati z nevoljo in z mermranjem čez predstojnike, je bolj greh kaker čednost. Sv. Bernard pravi: „Ako začjenjaš čez predstojnika godernjati v sercu, ko ti zapove kako reč, ne bo čednost, ampak zagrinjalo hudobije, akoravno

¹ Verus obediens nunquam praeceptum expectet; sed solum voluntatem praelati sciens vel credens exsequitur pro praecepto. De virt. c. 3. — ² 2. 2. qu. 164. a. 2.

pozneje storiš,¹ Zakaj, ko poslušaš, da bi se pokazal vbogljivega, grešiš v resnici, ker zaničuješ v svojem sercu tisto zapoved. Kako žalostno je videti neketere redovne osebe, ki ne delajo radovoljno drugega, kaker to, kar so same vprašale, ali pa to, kar so jih večkrat prosili, in ki samo to radovoljno sprejemajo, kar njihova lastna ljubezen hoče.

6. Kako se more imenovati vbogljev redovnik, ki skerbi, da mu nakladajo predstojniki to, kar njemu dopada, in ki je pripravljen samo za to in ne za drugo? Sv. Ignacij Lojolski pravi, da se moti, ki misli, da pokorščino spolnjuje, ako podložni predstojnika prisili zapovedati mu to, kar sam želi, in glede tega navaja besede sv. Bernarda, ki piše: „Kedorkoli se naravnost ali ne naravnost prizadeva, da mu naloži predstojnik to, kar sam hoče, slepi samega sebe, ako misli, da je vbogljev; zakaj v tem ne posluša predstojnika, ampak predstojnik posluša njega.“² Triterij imenuje tiste redovne osebe, ki nevoljno poslušajo, celo hudičeve pošasti, ker tudi hudič vboga ali samo prisiljeno. Da, takim redovnim osebam, ketere prisiljeno vbogajo, se lahko reče na neki način, da so hujši kaker hudič; ker hudič ni obljubil Bogu pokorščine, kaker so jo one obljubile. Hotel bi vprašati take redovne osebe, v čem obstoji njihova pokorščina; v tem, da storijo z veseljem samo to, kar je po njih

¹ Si coeperis dijudicare praelatum, si murmuras in corde, etiamsi exterius impleas, non est virtus, sed velamentum malitiae. In Circumcis. Dom. serm. 3. — ² Quisquis vel aperte vel occulte satagit, ut, quod habet in voluntate, hoc ei spiritualis pater injungat, ipse se seducit, si sibi quasi de obedientia blandiatur; neque enim in ea re ipse praelato sed magis ei praelatus obedlt. De Divers. serm. 35.

misli; ali v tem, da storijo to, kar ni po njihovi misli, nevoljno in s takim nemiro, ki se tudi zunanje vidi. „Kje je pokorščina, ako je videti grenkost žalosti?“¹ vpraša sv. Bernard. Kako se pač pokorščina spolnjuje tam, kjer ne vidiš drugega v vboganju kakor grenkost in žalost.

7. „Velega darovavca ljubi Gospod“, pravi sv. Pavel.² Bog ljubi tistega, ki mu da z veseljem to, kar stori iz ljubezni do njega. Redovne osebe, ki so resnično pokorne, spolnjujejo z večjim veseljem tiste zapovedane reči, ketere so bolj zoperne njihovemu nagnjenju, ker potem so bolj gotove, da ne spolnjujejo svoje volje, ampak božjo. In kedaj je duša bolj zadovoljna kakor takrat, keder more reči pri opravljanju kakega dela: „S tem delom delam Bogu veselje?“ Srečna redovna oseba, ako želiš zelo dopasti Jezusu Kristusu, prosi svojega predstojnika, da naj ti vkazuje, kakor sam hoče brez ozira na tebe; ker tako bo imel večjo prostost porabiti tebe tam, kjer te potrebuje, ti pa boš imel večje zasluženje v spolnjevanju njegovih vkazov. Potem si lahko zagotovljen, da boš imel enak dobiček v tistih rečeh, ki so po tvoji misli in po tvojem nagnjenju kakor v tistih, katerim se tvoja lastna ljubezen vstavlja. Glede pokorščine ravnaj se vedno po pravilu sv. Frančiška Saleškega: „Ne prosi, ne odreci.“

8. Sv. Janez Klimak pravi: „Pokorščina je grob lastne volje.“³ Neketeri pravijo, da je pokorščina smert lastne volje; zakaj merliča

¹ De virtute obed. (De diversis serm. 41.) — ² 2. Kor. 9, 7. —

³ Scala parad. grad. 4. Obedientia est sepulchrum propriae voluntatis.

še lahko vidiš, dokler ni pokopan, akoravno je mertev, ali ko je pokopan, ga ni več na zemlji. Neketere redovne osebe imajo pač mertvo lastno voljo ne samo mertvo, ampak tudi zakopano, tako, da je še videti ne dajo: V tem je bila posebno občudovanja vredna sv. Marija Magdalena Paciška, katera ni dala nikoli svojim predstojnicam spoznati, kaj ji je bilo po misli in kaj zoperno. Tako delaj tudi ti; kaži se enakomirnega v vseh službah, vajah in opravilih, ketere ti more naložiti pokorščina. In keder ti bodo kaj zapovedali, stori resnično vesel, in z namenom Bogu dopasti, ako boš pa storil z drugim namenom, kaker n. pr. da bi se predstojniku prikupil, ali da bi ga prisilil, da ti potem ne bo odrekel, kar ga boš prosil, ali pa da bi te ne posvaril kaker malo pokornega, ako boš poslušal iz teh samopridnih namenov, boš sicer vstregel predstojniku, Bogu pa ne; in zato boš čutil trud in nadležnost pokorščine in pa nemiren boš ostal. Rečem še več, keder ne boš imel drugega namena kaker Bogu dopasti, boš poslušal z veseljem ne samo, keder ti bo predstojnik vkazal z lepimi in sladkimi besedami, ampak tudi keder ti bo rekel ostro in zapovedal, in v tem obstoji zasluženje. P. Rodrigues pripoveduje, da je sv. Gertruda prosila nekega dne Gospoda, naj bi oprostil njeno opatinjo pogreška nevolje in vedne nepoterpežljivosti z redovnicami; ali Bog ji je odgovoril, da dopušča, da ima opatinja tisti pogrešek, in sicer prvič zato, da bi bila sama bolj ponižna, in drugič, da bi si podložne več zaslužile s prenašanjem slabosti svoje opatinje.

9. Četerta in zadnja stopinja, ki dela po-

korščino popolno, je, poslušati priprosto po aposteljnovih besedah: „Bodite pokorni v priprostosti svojega serca.“¹ Ta priproščina obstoji v tem, da podveržeš svojo sodbo predstojnikovi sodbi in imaš vse za dobro, kar predstojnik vkaže. Poslušaj, kako uči sv. Duh svojo nevesto popolno pokorščino: „Če se ne spoznaš, o prelepa mej ženami, pridi, in hodi za stopinjami čed.“² To se pravi: O naj lepša mej ženami, ako ne veš, kako se mi moreš sê svojimi deli prikupiti, ti bom povedal, pojdi sama iz sebe in hodi za stopinjami ovčic; glej jih, keder jih ženejo past, ne vprašajo zakaj jih ženejo na ta kraj, ob ti uri, zakaj tako naglo ali tako počasi? Pastirja poslušajo brez vgovarjanja. Tako mora delati prava redovna oseba, poslušati mora, ne da bi vedela zakaj. Velik služabnik božji p. Pavóne Jezusove družbe je rekel, da mora pokorščina, ako hoče biti popolna, hoditi z obema nogama t. j. z voljo in z razumom; ako posluša sámo z voljo, z razumom pa sodi drugače, kaker predstojnik, taka pokorščina, je rekel ta božji služabnik, ni popolna ampak hroma. Ravno tako pravi tudi sv. Marija Magdalena Paciška: „Popolna pokorščina tirja dušo brez volje in voljo brez sodbe“. In da se je vadila popolno poslušati, si je najprej prizadevala ne gledati na lastno sodbo, kaker je sama rekla in potem še le se je lotila pokorščino spolniti. Zakaj, kedor ne posluša tudi v svoji sodbi, bo težko poslušal tudi z voljo in zato bo pokoren kaker suženj, prisiljen, in ne kaker otrok iz ljubezni. In to je hotel povedati

¹ Efež. 6, 5. — ² Vis. pes. 1, 7.

tudi apostelj, ko pravi: „Služite z dobro voljo, kaker Gospodu in ne kaker ljudem“. ¹ To je, poslušajte z dobro voljo misleči, da poslušate Boga in ne ljudi. Z dobro voljo pa ne bomo nikedar poslušali, ako ne bomo imeli namena poslušati Boga, ki se ne more zmotiti v svojih vkazih in ki nam ne zapoveduje nič drugega, kaker to, kar je za nas dobro.

10. Sv. Tomaž Akvinski pravi, da mora biti redovnik pripravljen poslušati, ako bi se mu zdelo tudi nemogoče, kar mu predstojnik zapove; ker ne sme on soditi, ali more ali ne more storiti zapovedane reči². Sv. Bernard³ piše: „Popolna pokorščina je nerazumna“, to je, popolna pokorščina ne tirja od podložnega razumnosti. In na nekem drugem kraju pravi: „Razumen novinec ne more ostati v redu“. ⁴ To je, novinec, kateri se hoče ravnati v pokorščini po svoji razumnosti, ne bo ostal stanovit v redu. Svetnik pove tudi zakaj ne; ker je neprenesljiva prevzetnost, ako sega po dolžnosti, katera pripada predstojniku. „Predstojnikova dolžnost je soditi, podložnega pa poslušati.“ Kaj da naj stori podložni, razsoditi mora višji, podložnega pa ne tiče drugo, kaker da posluša. Sv. Ignacij Lojolski je rekel nekega dne, da bi papeža, ako bi mu vkazal nastopiti potovanje po morju z ladjo brez jader in vesel, slepo poslušal; in ko mu je rekel nekedo, da bi ne bilo pametno postaviti se radovoljno v smertno nevarnost, mu je svetnik modro odgovoril, da se modrost od višjega zahteva, podložni pa je moder, ko je pokoren brez modrosti.

¹ Efež. 6, 7. — ² 1. 2. q. 83. a. 5. ad 3. — ³ Perfecta obedientia est indiscreta. — ⁴ Novitium prudentem in congregatione durare impossibile.

11. To se vjema s tem, kar pravi sv. Duh: „Kaker ilo v roki lončarja.“¹ Podložni se mora prepustiti predstojnikovim rokam kaker kos ilovce, da naredi ž njim kar hoče. „Mar pravi glina svojemu lončarju: Kaj delaš?“² govori Izaija. In ako bi se to zgodilo, tedaj bi odgovoril lončar: Molči, tebi ni nič mar, kar jaz delam, tvoja dolžnost je samo, da slušaš in pustiš, da delam s teboj, kar hočem jaz. In tak odgovor zaslužijo tiste redovne osebe, ketere hočejo vedeti, zakaj jim to zapovejo, ali zakaj jim dajo to opravilo in ne drugega? Ravno to piše sv. Hijeronim redovniku Rustiku: „Nikar ne sodi ravnanja višjih; tvoja dolžnost je le poslušati.“ V življenju trapistov berem, da je prišlo na misel nekemu pobožnemu redovniku p. Arzeniju, ko je vkazal opat cerkev bolje popraviti, da so bili stroški nepotrebni; ko je pa potem prevdarjal, da je sodil nasprotno predstojnika, se je hitel obtožiti, in se je zelo jokalo, kaker da bi bil storil velik greh; in ako ravno mu je opat rekel, da se mu to ne zdi tako velik greh, kaker sam misli, se vendar ni mogel zderžati solz in pustil ga je jokati.

12. To je tista slepa pokorščina, katero svetniki toliko hvalijo, namreč verovati, da je vse dobro, kar vkažejo predstojniki; prvič zato, ker nobeden ne sme zaupati lastni sodbi čez svoje reči. Pregovor pravi: „Nobeden ni pravi sodnik samega sebe,“ to je, nobeden ni dober sodnik v tem, kar se tiče njega samega, zavoljo lastne ljubezni, ki dela le majhen razloček mej krivico in pravico. Drugič, ker podložni ve samo svoje reči, predstojnik pa ima pred očmi

¹ Sir. 33, 13. — ² Izai. 45, 9.

veliko drugega, in zavoljo tega bo njegova sodba boljša. Tretjič zato, ker podložni večkrat gleda samo na lastno korist, predstojnik pa gleda na občno korist. Četrtič, ker Bog predstojnikom pri vladanju družine posebno pomaga, pravi sv. Marija Magdalena Paciška, in imajo razsvetljenje, keterega nimajo podložni.

13. V djanju aposteljnov je pisano o sv. Pavlu, da z odpertimi očmi ni nič videl, in so ga morali drugi za roke peljati.¹ Neketere redovne osebe hočejo sicer poslušati, hočejo pa tudi vedeti, ali bo za nje dobro ali slabo, kar so jim zapovedali; in ako potem vidiijo, da ni za nje, se vstavljajo pokorščini, ali pa neradovoljno poslušajo in zraven tega obdolžujejo še včasih predstojnika, da je nerazumen, nepreviden in samo z enimi derži. Vse to izhaja iz tega, ker ne poslušajo slepo in ker zahtevajo vzrok od predstojnikov, zakaj da jim to ali ono nalagajo. „Zahtevati vzrok vsake reči, je znamenje vřauododou serca“, pravi sv. Bernard.² To je, kedor hoče vedeti, zakaj da mu to ali ono vkažejo, kaže, da ima zelo nepopolno voljo. Na tak način je skušal hudobni duh Evo, in posrečilo se mu je, da jo je zapeljal rekoč: „Zakaj vam je Bog zapovedal, da ne bi jedla sadja vsega drevja v raju?“³ Ako bi bila Eva hitro odgovorila: „Nimava dolžnosti preiskovati zakaj, rekoč: Lahko jeva od vsega sadja, prepovedan nama je le sad enega samega drevesa, da ne bi morebiti vmerla. Tedaj, ko je kača videla, da je začela Eva s tistem „morebiti“ dvojiti nad zažugano kaznijo, ji je rekla :

¹ Djanje apost. 9, 8. — ² Imperfecti cordis indicium est, exigere de quibusque rationem. De praec. et Discipl. c. 10. — ³ Mojz. 3, 1.

„Nikar se ne boj, ne bota vmerla ne.“ In tako jo je zapeljala, da je prelomila zapoved.

14. Resnično pokorne redovne osebe, se ne lotijo iskati vzrokov; imajo odperte oči, kaker jih je imel sv. Pavel, to je imajo razum, da bi lahko sodile, ali ne vidijo nič, ker podveržejo zavoljo pokorščine svojo razsodbo predstojnikovi razsodbi. Sv. Janez Klimak pravi, da morajo redovniki poditi misli zoper pokorščino do predstojnikov tako, kaker zoper čistost, to je naglo in brez pomišljevanja; in namesto presojevati, morajo vedno iskati vzroke zagovarjati njihovo pravičnost. Gospod je že večkrat s čudeži pokazal, kako mu dopada slepa pokorščina redovnih oseb. Sever Sulpicij pripoveduje¹ o nekem mladeniču, ki je prišel v neki samostan, da bi ga sprejeli; opat, da bi poskusil njegovo pokorščino, mu vkaže, da naj stopi v neko peč, v kateri je ravno ogenj gorel. Mladenič skoči precej v ogenj in nič se ni poškodoval, tudi na obleki ne. Imeniten je tudi dogodljaj sv. Benedikta, keterega pripoveduje sv. Gregor.² Ko je nekega dne mladi sv. Placid v vodo padel, je vказal sv. Benedikt sv. Mavru, da naj gre ponj; ta ga je prijel in rešil hodeč na veŕhu vode. Takih zgledov, se ve, da ne smemo posnemati, ker so neki navdihljaji, s katerimi zagotavlja Gospod takrat predstojnike in podložne, da je to njegova boŕŕja volja: sluŕŕijo nam pa, da moremo spoznati, kako dopadljiva je Bogu slepa pokorščina brez obotavljanja. Viŕŕji večkrat zapovejo neprilične in nespametne reči. Sv. Frančišek je vказal svojim bratom saditi zelje z glavami v zemljo in

¹ Dial. de vita s. Mart. c. 12. ² Dial. lib. 3. c. 7.

s koreninami navzgor; bratu Matevžu je zapovedal toliko časa okoli tekati, dokler se ni na tla zgrudil. Enake poskušnje je delala tudi sv. Terezija sè svojimi hčerami. Ali bo kedo rekel: kaj je vse to koristilo? Kaj pa koristi, te vprašam, da pustijo mlade konjiče zdaj, vstaviti, zdaj pa nazaj iti, ne da bi bilo treba? To koristi, da se navadijo vbogati na vajetih. In ravno tako koristi vaditi podložne v takih rečeh, ki se zdijo neprilичne in nespamentne, koristi to, da jih navadijo zlomiti svojo voljo in podvreči razsodbo pokorščini.

15. Sv. Jožef Kalasancij pravi: „Tisti ni pokoren, ki dela po svoji misli, ko posluša“. Varuj se torej, ljuba duša, verjeti sama sebi v vseh opravilih tvojega življenja, namesto besedam tvojih predstojnikov. Sv. Filip Nerij pravi, da ni nič nevarnišega, kaker voditi se po svoji misli. To je zapisal že prej Peter Bloaški: „Najhujše je verjeti samemu sebi.“ Ni je večje nesreče za dušo, kaker če hoče sama sebi verjeti in sebe vladati. Zakaj Kasian pravi, da je nemogoče, da ne bi tistega, ki je sam na svojo razsodbo vezan, preslepil zviti hudobni duh.¹ Zato je rekel sv. Janez Krizostom: „Božji cerkvi nič bolj ne škodi, kaker učenci, ki se vstavljajo učiteljem.“² In jaz pravim, da nič bolj ne pokončava reda, kaker redovniki, ki se ne zlagajo s predstojniki.

Molitev.

O moj Jezus! ti ne zapustiš nobene duše, ki tebe išče. „Ti, o Gospod, nisi nikedar za-

¹ Colat. 16. c. 11. — ² Nihil est, quod Ecclesiam Dei ita destruere potest, ut quando discipuli magistris non cohaerent. In illud ad Rom., cap. 16. Salutate.

pustil tistih, ki so tebe iskali“.¹ Jaz sem zapustil svet, da bi te na tem svetem kraju iskal, ali iskal sem pozneje sebe in svoje veselje, kar je tebi tako zoperno. O moj Gospod, pozabi preteklost in prizanesi mi vse storjene grehe, ker se mi iz celega serca studijo. Gorečo željo imam postati svet in v vsem tebi dopasti. Dobro spoznam, da je ta želja dar, ki od tebe prihaja. Oh moj ženin, kako si se mogel tako ponižati, da si s toliko ljubeznijo obiskal to, tako nehvaležno dušo, ter da si ji dal toliko milosti, po tolikih storjenih grehih? Z omehčanim in osramočenim srcem te zahvalim, in jaz hočem slušati. Spoznam milost, ki mi jo daješ, nočem biti več nehvaležen, kaker sem bil prej. Ljubim te, moja največja dobrota, ljubim te, o moj Bog, moj edini zaklad, moja edina ljubezen. Daj mi moč, da te bom tako ljubil, kaker zasluži tvoja ljubezen do mene. Daj, da te bom vedno in zelo ljubil, in nič drugega te ne prosim. — Marija, moja mati, zahvali tudi ti za me svojega Sina in mi dobi pomoč, da mu bom zvest v ostalem življenju. O Mati božja, na te zaupam!

III. Poglavje.

O redovnem vboštvu.

§. 1. Popolnost vboštva.

1. Posvetna pravila so božjim popolno nasprotna; pred svetom je bogastvo podlaga velikosti, ali pred Bogom je vboštvo podlaga

¹ Non dereliquisti quaerentes te Domine.

svetosti. Gotovo ni, da se bogati pogubijo, gotovo pa je, da se bogatin prav težko zveliča, kakor težko gre verv v šivanko, po besedah sv. evangelija. Zato so si prizadevali vsi začetniki redov ustanoviti v svojih redih popolno vboštvo ko podlago skupne koristi. Sv. Ignacij imenuje vboštvo terdnjavo redovnikov, ketera varuje terdnjavo duha. In res vidimo da se je v tistih redovih, v katerih se je vboštvo ohranilo, ohranil tudi duh, tam pa, kjer je vboštvo izginilo, se je vselila nemarnost v spolnjevanju vodila. Zavaljo tega si pekel toliko prizadeva, da bi odpravil strogost vboštva pri redovih, v katerih se vodilo natanko spolnjuje. Ravno to je povedala sv. Terezija iz nebes svojim redovnicam da naj si prizadevajo biti velike prijateljice vboštva; zakaj dokler bodo to ohranile, bodo ohranile tudi redovnega duha. Po pravici imenujejo sv. očetje vboštvo variha čednosti; ker pri redovnikih resnično varuje zatajevanje, ponižnost, odterganje in pred vsem pa notranjo zbranost.

2. V redovnem vboštvu, treba razločevati to, kar se tiče obljube vboštva, od tega, kar se tiče popolnosti vboštva. Obljuba zahteva, da nimajo redovne osebe nobene pravice čez časne reči ali denar, tudi ne porabe, kakor samo z dovoljenjem predstojnikov. Ali oh, ravno to je skala na kateri se veliko redovnikov pogubi. Sv. Marija Magdalena Paciška je videla mnogo redovnih oseb, ki so pogubljene zato, ker niso spolnjevale obljube vboštva. V zgodovini kapucinskega reda berem, da se je enkrat prikazal hudič, ki je vpričo drugih redovnikov iz mej njih odpeljal seboj brata,

keteremu je padel iz rukava brevir, ki si ga je bil revež proti vboštvu prisvojil. Še strašnejši je dogodek, o katerem je pisal sv. Cirilj sv. Avguštinu.¹ V Tebaidi (v Egiptu) je bil samostan z 200 redovnicami, ketere niso živele po vboštvu vodila; nekega dne se prikaže sv. Hieronim neki redovnici, ki je vodilo natančnejše spolnjevala, ter ji reče, da naj opomni opatico in druge redovnice, da naj se poboljšajo, ker drugače jim žuga huda kazen. Povedala je dobra redovnica sprejeto opominjevanje ali posmehovale so se ji. Ko je molila, je bila na novo opomnjena, da naj zopet opomni, in ako bi se prigodilo, da bi se zopet za to nič ne maralo, naj gre hitro iz samostana. Redovnica jih zopet opomni, ali predstojnica, namesto da bi se bila tega poslužila, ji je zažugala, da jo bo zapodila iz samostana, ako še besedico o nekih strašilih izgovori. Tedaj jej odgovori redovnica: „Ne, da me ne bote vi izpodili, hočem iti sama iz te hiše, da ne poginem z vami.“ In komaj je zapustila samostan, se ves podere in vse redovnice so ostale mertve.

3. Gorje tistemu, ki vpelje v samostane polajšanje v spolnjevanju vboštva. Zatorej poglej, draga redovna oseba, ali imaš denar ali kaj drugega brez dovoljenja pri sebi, in vedi, da ni dovoljenje veljavno, keder se tiče kake reči, ker ga predstojnik še dati ne more, česar on dovoliti nima pravice. Karkoli imaš torej denar, obleko, ali drugo opravo, ali kaj drugega, kar dobiš od svojih sorodnikov ko obresti ali plačilo za svoj trud, ni tvoje, ampak samostansko. Ti nimaš drugega, kaker samorabo tistih reči, ketere ti dovoli predstojnik.

Tedaj, ako gospodariš čez kako reč brez dovoljenja, je to tatvina, božjeropna tatvina zoper obljubo vboštva. Nadalje vedi, da glede vboštva zahteva Bog od redovnikov oster račun in zato so višji, ki so skerbeli za ohranjenje ostrega spolnjevanja vodila, tako pazljivo in strogo kaznovali pregreške zoper sveto vboštvo. Kasijan piše,¹ da je neki izmed starih puščavnikov v nekem samostanu po nemarnosti pustil pasti tri leče na tla; opat ga je pa kaznil s tem, da se ni smel vdeleževati skupne molitve tako dolgo, dokler ni opravil očitne pokore. Pripoveduje se od Rinaljda, dominikanskega priyorja v Boloniji, da je ostro kaznil nekega brata lajika, ker je brez dovoljenja vzel nekoliko volne, da bi si obleko zakerpal; vkazal jo je namreč sežgati vpričo vse samostanske družine.

4. To vse pravim o grehu proti obljubi vboštva, kar se pa tiče popolnosti (čednosti) svetega vboštva, iznebiti se mora redovna oseba tudi vsakega nagnjenja do časnih reči, in naj se jih ne poslužuje več, kaker samo toliko, koliker je potrebno življenje ohraniti. Ravno to je Jezus Kristus mladeniču rekel, ki je hotel vedeti, kaj da naj stori, da postane popolen. „Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš in daj vbogim.“² Jezus mu je rekel, da se mora znebiti vsega brez izjeme, ker kaker piše sveti Bonaventura, keder je duh obtežen s težo kakega časnega blaga, se ne more vzdigniti in se združiti z Bogom.³ Sv. Avguštín pravi, da je ljubezen do časnih reči kaker lep (lim), ki brani duši leteti k Bogu.⁴ Nasprotno pa pravi

¹ De coenob. inst. l. 4. c. 20. — ² Mat. 19, 21. — ³ Cum sarcina temporalium, spiritus ad Deum non potest ascendere. — ⁴ Amor rerum terrenarum viscum est spiritualium pennarum. Serm. 112. E. B.

ta svetnik, da so vboštvo tiste velike peroti, s katerimi zletimo hitro proti nebesom. Zato pravi sv. Lovrencij Justinijan: „O srečno zadovoljno vboštvo, ki nič nima in se ničesar ne boji, je vedno veselo in v obilnosti, ker vsako nadležnost porabi v svojo korist.“¹

5. Zato je hotel biti tudi Jezus Kristus za naše dobro in nam v zgled, vbog na tem svetu; zato je imenovala sv. Marija Magdalena Paciška vboštvo Jezusovo nevesto. Sv. Bernard pravi: „Vboštvo ni bilo najti v nebesih, na svetu pa ga je bilo v obilnosti, in človek ni poznal njegove vrednosti. Zato je pa Sin božji po njem hrepenel ter prišel iz nebes, da si ga je za se izvolil in storil nam dragoceno.“ Zato piše apostelj svojim učencem: Zavoljo vas je vbog postal, ko je bil bogat, da bi po njegovem vboštvu obogateli.“² Naš Gospod in Zveličar je bil gospodar nebes in zemlje, ali na tem svetu je hotel biti tako vbog, da bi mi po zgledu njegovega vboštva obogateli ter da bi ljubili vboštvo, katero nam pridobi z odterganjem od časnih reči večno bogastvo. Hotel je biti vbog na tem svetu: vbog pri rojstvu, ker ni imel druge hiše, ko se je rodil, kaker merzel hlevček; ni hotel imeti druge zibeljke, kaker jaselce in ne druge postelje, kaker slamo. Vbog je hotel biti v življenju in vbog v vsem, ker je prebival le v revni hišici, ki je imela eno samo izbo, ki je služila za delavnico in spalnico. Vbog je hotel biti v obleki in vbog v hrani. Sv. Janez Krizostom pravi, da naš Zveličar sè svojimi učenci ni jedel drugega

¹ O beata paupertas voluntaria: nihil p nihil ossidens, formidans, semper hilaris, semper abundans; et cum nihil habeat, omne incommodum suo facit profectui deservire. De disc. mon. c. 2. — ² 2. Kor. 8, 9.

kruha kaker ječmenov, kaker vemo iz evangelija sv. Janeza v 6. poglavju. Vbog je hotel biti slednjič tudi v smerti, ker vmiraje ni zapustil drugega, kaker svojo revno obleko, in še to so si razdelili vojaki mej seboj, preden je vmerl, tako, da mu je bilo treba dati za pogreb vbo-gaime perte in grob.

6. Zato je rekel Jezus nekega dne zveličani Angelji Folinjski: „Ako bi ne bilo vboštvo velika dobrota, bi si ga ne bil jaz izvolil in zapustil svojim izvoljenim za delež.“ Ker so ga svetniki videli tako vbogega, so tako zelo ljubili vboštvo. Nekega dne sta se pogovarjala Ludovik Granaški in učenik p. Avila preiskovaje vzrok, zakaj da je sv. Frančišek Asiški tako ljubil vboštvo; Ludovik Granaški je rekel, da zato, ker je hotel svetnik prost biti vsake reči, ki je bila napoti njegovemu popolnemu zdru-ženju z Bogom; Avila pa je odgovoril, da je sveti Frančišek vboštvo zato tako ljubil, ker je zelo ljubil Jezusa Kristusa. Duša, ki zelo ljubi Jezusa Kristusa lahko reče z aposteljnom: „Vse imam za blato, da Kristusa pridobim.“¹ Glede tega pravi lepo sv. Frančišek Saleški, da keder hiša gori, hitro pomečejo vse skozi okna. To je že prej sv. Duh povedal: „Naj bi dal človek vse premoženje svoje hiše za lju-bezen, ko za nič bi zanj maral.“² Duše, ketere Boga ljubijo, zaničujejo vse iz ljubezni do njega.

7. Dalje nas zelo zagotavlja sv. pismo, da je plačilo vbogih prav gotovo in prav veliko. Zelo gotovo je, ker pravi Jezus Kristus: „Blager vbogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“³ Drugim blagrom, kateri so imenovani v sv.

¹ Filip. 3, 8. — ² Vis. pes. 8, 7. — ³ Mat. 5, 3.

evangeliju, obljubujejo se nebesa v prihodnje: „Blager krotkim, ker oni bodo zemljo posedli. Blager jim, kateri so čistega serca, ker oni bodo Boga gledali.“ Vbogim v duhu pa je obljubljena blaženost že zdaj: „Njih je nebeško kraljestvo,“ in to zavoljo velike pomoči, katero daje Bog v tem življenju resnično vbogim v duhu. Zato pravi Kornelij a Lapide, da je po božjem sklepu nebeško kraljestvo, vbogih že na tem svetu; že v tem življenju imajo do njega pravico.¹ To je zelo gotovo in prav veliko plačilo. Sv. Terezija pravi: „Koliker manj bomo imele tukaj, toliko bolj se bomo veselile v večnosti, kjer so prebivališča primerna ljubezni, s katero smo posnemale Kristusovo življenje.“ Sv. Janez od Križa vzdihuje: „O srečna kupčija, kjer dajemo blato (kar so časne reči), nabiramo pa zlato, kar so milosti božje in večno plačilo.“

8. Verh tega bodo imeli vbogi v duhu to čast, da bodo sedeli z Jezusom Kristusom in ž njim svet sodili, kaker je rekel sam na besede sv. Petra: „Glej, mi smo vse zapustili in smo šli za teboj, kaj tedaj nam bo? Kakšno plačilo nas bo zadelo?“ Jezus pa je odgovoril: „Resnično vam povem, da ob prerojenji, keder bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, bote tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih in sodili dvanajstere Izraelove rodove.“² Ali ne samo v onem, ampak tudi v tem življenju je Bog obljubil stoteruo poverniti temu, ki iz ljubezni do njega zapusti časne stvari: „In sleherni, kateri zapusti hišo . . . ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel

¹ Ex Dei decreto ad pauperes pertinet regnum coelorum; ipsi in illud plenum jus habent. In Matth. loc. cit. — ² Mat. 19, 27. in 28.

in večno življenje doseget.¹ Ta resnica se vjema tudi z besedami aposteljnovimi, da namreč vbogi v duhu, ker nočejo nič na tem svetu imeti, zato imajo vse bogastvo: „Kaker da bi nič ne imeli in vender vse posedemo.“² Po pravici je primerjal Jezus Kristus bogastvo ternju, ker koliker večje je bogastvo, toliko bolj zbada in nadleguje dušo sê skerbjo, strahom in hrepenenjem ga pomnožiti. Zato pravi sv. Bernard, da mej tem, ko vmirajo skopuhi od lakote kaker berači, ker se nikedar ne morejo nasititi z blagom, po katerem hrepenijo, jih zaničujejo vbogi ko gospodje vsega, ker po ničemer ne hrepenijo: „Skopuh je lačen posvetnega kaker berač, ubožec pa zaničuje, kaker gospod.“³ O kako velik zaklad ima redovna oseba, ketera nič nima na tem svetu in po ničemer ne hrepeni! Vživa pravi mir, ki je več vreden kaker vse posvetno blago, ki ne more zadovoljiti človeškega serca, ki najde samo v Bogu svojo zadovoljnost.

9. Tako dobijo vbogi v duhu na tem in na onem svetu veliko plačilo. Ali to je ravno težava najti resnično v duhu vbogo redovno osebo. Premislimo in preglejmo v čem obstoji pravo vboštvo v duhu? Pervič obstoji ne samo v tem, da nič nimamo, ampak da tudi ničesar ne poželimo razen Boga. Sv. Avguštín piše: „Srečam vbogega in vbogega iščem.“ Svetnik je hotel reči, da je mnogo vbogih na blagu ali malo vbogih v duhu in željah. Nasprotno pa pravi sv. Terezija, ko govori o tistih redovnicah, ki se kažejo vboge, ketere pa niso vboge

¹ Ravno tam. — ² 2. Kor. 6, 11. — ³ Avarus terrena esurit ut mendicus, fidelis contemnit ut dominus. In Cant. serm. 21.

v duhu, da slepijo svet in sebe. In res! kaj jim bo pomagalo, tisto njihovo vboštvo v časnih rečeh? Kedor je vbog v časnih rečeh, ima samo nadlego vboštva, ne pa čednosti, ako po njej ne hrepeni. Sv. Filip Nerij pravi, da, kedor hrepeni po časnih rečeh, ne bo nikedar svet. Draga redovna oseba, tebi pravim, da si zapustila svet, zapustila si vse; in zakaj se hočeš postaviti zdaj v nevarnost pogubiti se ali vsaj, da ne boš sveta postala zavoljo revnih časnih reči? Bodi pač zadovoljna sè vsako revno hrano, sè vsako revno obleko in glej, da postaneš sveta; in nikaker se ne postavlja v nevarnost zgubiti večno srečo zavoljo nič vrednih malenkosti: „Ako pa imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni.“¹ Kaker pravi sv. apostelj Pavelj, „zakaj kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in hudičevo zadergo in v veliko nepridnih in škodljivih želj, ketere potope človeka v pogubljenje in končanje.“²

10. Drugič vboštvo v duhu obstoji v tem, da odtergamo svoje serce ne samo od velikih, temveč tudi od majhnih reči. Ako se pero le nekoliko zemlje derži, se ne more vzdigniti v zrak; ravno tako se tudi redovna oseba ne bo mogla zavoljo najmanjše reči, katero ima zoper popolno vboštvo ko svojo lastnino, nikedar popolno združiti z Bogom in najti mira. Ternje (kar pomeni bogastvo, kaker sem že prej rekel) akoravno je majhino, vendar zbada in zadržuje popotnike, da ne morejo naglo hoditi. Da je redovna oseba popolna, ni ravno potrebno, da zapusti veliko časnih reči, zadosti je tisto malo, kar more zapustiti, samo da zapusti tudi

¹ 1. Tim. 6, 8. — ² 1. Tim. 6, 9.

nagnjenje do teh reči. Sv. Peter je zapustil malo, ali ker je vse zapustil z nagnjenjem vred rekoč: „Glej, mi smo vse zapustili“, zaslužil je, kaker mu je rekel Jezus Kristus, da bo ž njim sodil na sodni dan: „... bote tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajsterih sedežih in sodili dvanajstere Izraelove rodove.“¹ Neke-tere redovne osebe nimajo sicer nagnjenja do dragocenih kamenov ali pa do zlatih reči, pač pa do nekaterih revnih reči, do nekaj malega imetja, do kake male oprave za sobo, do kake knjige, ali druge enake reči. Ti niso zapustili nagnjenja do posvetnih reči, ampak so ga prenesli z velikih na majhine reči, in zato so ravno tako nemirni in nepopolni zavoljo teh majhinih reči kaker zavoljo večjih.

11. Ako se posvetni ljudje pogubijo, se pogubijo zavoljo takih reči, ketere svet visoko ceni; ali kako žalostno je, pravi Kasijan, videti redovno osebo, katera, ko je svet zapustila in se odpovedala svoji dedščini in svoji prostosti, vendar ne postane sveta, ker ostane navezana na slabe in malovredne reči, ketere tudi posvetni ljudje za take imajo. Sv. Evherij pravi: „Sovražnik se veseli, ko vidi, da smo zapustili največje reči, za to, da bi bili od najmanjših premagani.“² Ravno to objokuje Kasijan, rekoč: „Vidimo one, kateri so zapustili velika posestva, vznemirjati se zavoljo šivanke, peresa, in zavoljo takih malenkosti se postavijo v nevarnost večne smerti.“³ Da, sv. Evherij dostavlja važne besede, rekoč, da ljubezen do

¹ Mat. 19, 27. in 28. — ² exsultat adversarius, quando nos videt ad hoc maxima contempsisse, ut in minimis vinceremur. Ad monach. hom. 5. — ³ Praediorum magnificentiam contemnentes, vidimus, pro acu, pro calamo commoveri; et inde occasiones mortis incurrunt. Cellat. 10. c.6.

posestva pri redovnikih, ako se popolno ne vniči, postane še bolj vneta pri majhnih rečeh kakor pa pri velikih.¹ Postane bolj vneta in dosledno bolj pregrešna, ker redovna oseba, katera se naveže na malovredne stvari, kaže, da je bolj pohlepna po posvetnih stvareh, kakor če bi bila navezana na dragocene reči. Zato-rej pravi Gospod: „Nobeden izmed vas, kateri se ne odpove vsemu svojemu premoženju, ne more biti moj učenec.“²

12. Tretjič, vboštvo v duhu ne obstoji samo v tem, da si vbog, ampak v ljubezni do vboštva. Sv. Bernard piše: „Vboštvo se ne šteje za čednost, ampak ljubezen vboštva“; to je, ne štejemo krepostnega, ki je samo vbog, ampak tistega, ki še verh tega vboštvo ljubi. Ljubezen vboštva pa obstoji v tem, ako ljubiš nasledke vboštva, n. pr. keder si lačen, ali te zebe, posebno pa zaničevanje, ki sledi vboštvu; ker sv. Tomaž Akvinski pravi, da vbogi v duhu bodo imeli čast soditi svet, in to zavoljo ponižanja, katero napravlja vboštvo.³ Mnogi redovniki, pravi sv. Vincencij Fererski,⁴ se ponašajo z imenom vboštva, bežijo pa pred tovariši vboštva, kakor n. pr. pred terpljenjem in zasramovanjem. Sv. Jožef Kalasancij pa pravi, da ni vbog tisti, ki ne občuti nadležnosti vboštva. In enako pravi blažena Solomea reda sv. Klare: „Redovnica, ki hoče biti vboga, pa vender uživati vse zložnosti, in ki toži, ako ji vzamejo kako reč, bo zasramovana od angeljev in ljudi.“ Ali, o moj Bog, kakšen duh vboštva kažejo tiste redovne

¹ Habendi amor, nisi ad integrum resecetior est in parvis. Ad monach. hom. 4. — ² Luk. 14, 33. — ³ In Matth. 19. 19, 27. — 28. 28. —

⁴ De paupertatis nomine gloriantur et paupertatis sodales fugiunt, famem, sitim, contemptum, despectionem. De Vit. spirit. c. 1.

osebe, ketere hitro tožijo, ako je jed nekoliko pičla, ali ako ni dobro napravljena? Ako se jim ne da nova obleka preden raztergajo staro, vznemirjajo ves samostan, mermrajo zoper predstojnika in zoper one, ki jo delajo. Kako spolnjujejo vboštvo tisti, keteri si izbirajo tenkejšo volno in perilo in se vznemirijo, ako ni njihova obleka lepo napravljena, tako, da se lahko ž njo postavljajo. Sploh, pravi sv. Bernard, da taki hočejo biti vbogi ali tako, da jim nič ne manjka tega, kar hočejo: „Vbogi hočejo biti, ali tako, da jim nič ne manjka.“¹

13. Boš pa morebiti rekel, da v tvojem samostanu ni skupnega življenja, in mora vsak za se skrbeti za živež, obleko in zdravila, in da moraš zato biti na porti, prodajati svoje delo in pripravljati si potrebne reči. Na to odgovarjam: „Akoravno ti to pripušča sedanja samostanska navada, se vender nikaker ne smeš tako ponižati in delati kaker posvetni ljudje, ki prodajajo svoje reči; to po delaš, ko sè zunanji ljudmi malo spodobno in pohlevno pečaš. Ta kupčija izhaja pri neketerih mnogokrat ne toliko iz potrebe, kaker iz požljivosti, ki jih mnogokrat zapelje, da se še po noči trudijo, in zavoljo tega zanemarjajo svoja opravila, opuščajo kor, molitev, sv. zakramente in se poslužujejo včasih brez dovoljenja tudi samostanskih reči. Oh, keder začjenja redovna oseba Boga res ljubiti, najde že tudi način spolnjevanja popolnega vboštva, če tudi ni v samostanu skupnega življenja. Ko je bila opustila sv. Hijacinta Mareskoti (Marescotti)

¹ Pauperes esse volunt, eo tamen pacto, ut nihil eis desit. In Adv. Dom. s. 4.

mlačno živeti in se posvetila Bogu, hitro je izpravila iz sobice in dala predstojnici vse, kar je imela; še več, slekla je svojo redovno obleko in oblekla drugo raztergano in zakerpano obleko, katero je vzela neki mertvi nuni.

14. Ker sem pa ravno omenil skupno redovno življenje,¹ naj mi bo dovoljeno tudi o tem nekoliko spregovoriti. Gotovo je, da vse skerbi in ves nemir redovnih oseb, vse neprijetnosti, ketere dostikrat imajo in vsi zaderžki, ki jih vstavljajo na poti popolnosti, izvirajo navadno iz lastnine in želj ohraniti ali pomnožiti, kar imajo. Koliko misli in skerbi prizadeva vbogim redovnim osebam in koliko raztresenosti v molitvi in pri sv. obhajilu, ako si morajo preskerbovati obleko, opravo v sobici in zdravila! Sicer je pa res, da ni zoper obljubo vboštva, ako ima redovna oseba kako reč, samo da jo ima ali drugim da s potrebnim dovoljenjem. To pa razumem tako; keder imaš kako reč, da jo imaš mirno in si hitro pripravljen jo dati predstojniku brez toženja in mermranja, kederkoli predstojnik vkaže. Ali ravno tega ni, da bi bile enako mirne redovne osebe, imajo ali nimajo teh reči. Neketere izročijo že svoje reči v shrambo, ali ako bi jih hotel predstojnik rabiti za kako samostansko potrebo, bi vznemirile ves svet. Jaz pravim tedaj, da je ta shramba le navidezna in slepljiva; ali da bolje rečem, je toliko, kaker goljufati predstojnike in Boga, ker take redovne osebe so prav za prav prilastivke. In ti nevarnosti so podveržene vse tiste, ki živijo vsaka za se. Skupno življenje

¹ Vita communis; pri nas je vpeljana v moških in ženskih samostanih. Prestavljavec.

torej reši in varuje redovne osebe vseh teh nevarnosti in škodi. Zato pravi sv. Janez Klimak: „Vboštvo je odpoved posvetnih skerbi, je pot brez zadržkov proti Bogu in podi vsako otožnost.¹ Tam je pa ravno skupno življenje, kjer se spolnjuje redovno vboštvo; to nas reši vseh posvetnih skerbi, je ravna pot, ki pelje brez zadržkov do združenja z Bogom in nas ob enem reši vsake otožnosti in nemirnosti.

15. Gotovo so imeli vsi sveti ustanovitelji redov ta namen, ustanoviti skupno življenje; kaker dolgo se je ohranilo skupno življenje, ohranil se je tudi pravi redovni duh v samostanski družini. Tukaj treba pa opomniti, da je splošna misel bogoslovcev (Suarez, Navaro, i. dr.) da obljuba vboštva nalaga redovnikom dolžnost biti v duhu pripravljen sprejeti skupno življenje, kederkoli bi predstojniki po prevdarjenih okoliščinah, sodili, da je primerno. Ako je taka, vedi, da bi bile v slabem stanu vesti tiste redovne osebe, ki bi se branile, ako bi hoteli predstojniki zopet vpeljati skupno življenje, akoravno ga tudi ni našla sama, ko je v samostan stopila. Nikar se ji ni treba bati, da ne bo mogoče živeti, ako se vpelje skupno življenje, poslušaj naj, kar pravi Gospod sv. Katarini Sijenski: „Ko so bili redovi vbogi, niso terpeli zavoljo vboštva, zdaj pa, ko živi vsak zase, čutijo vboštvo. Blager tebi, ako moreš kaj pripomoči, da se vpelje ali ohrani v tvojem samostanu ta velika dobrota, skupno življenje.

16. Sicer pa, ako bi ne bilo v tvojem samostanu skupnega življenja, in ako ne more biti po sedanjih okoljščinah, ne mislim te pri-

¹ Paupertas est abdicatio sollicitudinum saeculi, iter ad Deum sine impedimento, expulsio omnis tristiae. Scal. par. grad. 17.

siliti, da ga spolnjuješ; dovoljena bi ti že bila neka zmerna skerb za hrano, zdravila in druge potrebe; lahko prodajaš s potrebnim dovoljenjem svoja dela, lahko si preskerbiš svoje vzdrževanje, lahko si prideržiš denar* koliker ga potrebuješ za svoje vsakdanje potrebe; kar ga pa ostane, ga moraš dati v skupno shrambo in prepustiti ga predstojnikom na razpolaganje, ako bi se mu zdelo potrebno rabiti ga. Dobiš si lahko privoljenje, da ga smeš prejeti ali pa potrositi neko gotovo število. In ako boš tako delal, pridobiš si tudi ti lahko tisto plačilo, ki je obljubljeno vbogim v duhu.

Molitev.

Moj Jezus! ako sem imel do zdaj serce navezано na časne reči, od denes naprej boš ti edini moj zaklad. O Bog moje duše, ti si neskončno večja dobrota kaker vse druge reči; ti zaslužiš neskončno ljubezen; častim in ljubim te bolj kaker vsako drugo reč, bolj kaker samega sebe. Ti si edini predmet vse moje ljubezni. Jaz ne želim nič posvetnega; ali ako bi mogel želeti, želel bi si vse zaklade in kraljestva tega sveta, da bi se jih mogel znebiti in od njih ločiti iz ljubezni do tebe. Pridi, o ljubezen moja, pridi in pokončaj v meni vsako nagnjenje, ki ni za te. Daj, da v prihodnje ne bom drugega občudoval, kaker tebe, da ne bom na drugo mislil, kaker na tebe, in da ne bom po drugem vzdihoval, kaker po tebi. Tista ljubezen, ki te je nagnila, da si na križu za me vmerl, naj stori, da odmerjem tudi jaz vsem

* Manjšim bratom je prepovedano.

svojim nagnjenjem, da ne bom drugega ljubil, kaker tvojo neskončno dobroto, da ne bom želel, kaker tvojo milost in tvojo ljubezen. Dragi moj Zveličar, kedaj bom jaz ves tvoj, kaker si ti ves moj? Jaz se ti še ne znam darovati, kaker bi moral. Sprejmi me in daj, da bom edino tako živeti, da bom tebi veselje delal. Vse to upam po zasluženju tvoje Kervi, o moj Jezus, in po tvoji priprošnji, mati moja, Marija.

§. 2. O stopinjah in spolnjevanju popolnega vboštva.

1. Perva stopinja popolnega redovnega vboštva je ta, da nima redovna oseba nič ko lastnino, zato mora vse reči, ki jih ima, imeti kaker na posodo, in mora biti pripravljena jih oddati na vsak predstojnikov miglje; podobna mora biti kipu, ki se ne ponaša, ako je lepo oblečen in ni žalosten, ako mu obleko vzameš. Kedor je žalosten, ako mu višji kako reč vzame, je znamenje, da je ni imel v pravem duhu vboštva, ali da je imel vsaj nagnjenje do nje. Zlasti glede letnih dohodkov,* si mora misliti redovna oseba, da niso njeni, ampak samostanski in zato jih mora imeti kaker v shrambi in jih ne sme trositi za prazne stvari ali nepotrebne darove; tudi se ne sme tožiti, ako zahteva pokorščina, da naj se porabijo ti dohodki v pomoč cele družine, ali kateri redovni osebi posebej. Kaj moramo misliti o tisti redovni osebi, ki bi začela ropotati in ves samostan vznemirjati, ako bi se poslužila katera druga redovna oseba s predstojnikovim dovo-

* Manjšim bratom je prepovedano imeti letne dohodke. Prestavljavec.

ljenjem kake njene reči? Zato poglej samega sebe, dragi redovnik, ali si odtergan od vsega, kar imaš. Premisli, kakšnega bi se čutil, ako bi ti predstojnik odrekel dovoljenje za one stroške, ali da bi imel tisti denar, tisto opravo. In ako zapaziš, da imaš nagnjenje do kake stvari, delaj, kaker je imela navado delati bosonoga karmeličanka služabnica božja, sestra Marija od Križa. Ko je občutila nagnjenje do kake stvari, se je iznebila, ali pa jo je nesla predstojnici, da naj stori ž njo, kar hoče. Sploh treba imeti popolno odtergano serce od tistih reči, ketere dovoljuje pokorščina.

2. Druga stopinja je, da nimaš nič odveč; ker vsaka reč, ki je odveč, ti bo branila združiti se popolno z Bogom. Sv. Marija Magdalena Paciška je pobrala še sè svojega oltarčka vso olepšavo, pustila je samo križ. Sv. Terezija pravi o sebi, da ni mogla biti zbrana v molitvi, ako je imela kako reč, ki se ji je zdela odveč, dokler je ni oddala, ker je vedla, kako se Bog poteguje za redovno vboštvo. Ako ni v tvojem samostanu popolnega skupnega življenja, skušaj vsaj posnemati v vboštvu svoje bolj vzgledne in natančne duhovne brate (sestre), v obleki, v jedi in v opravi. Morebiti boš odgovoril: „Ali vse, kar imam, imam z dovoljenjem.“ Na to odgovarjam: „Ako imaš dovoljenje za nepotrebne reči, dela to dovoljenje, da nisi lastnik, zgubiš pa vender le zasluženje popolnega vboštva. Morebiti boš rekel: „Ali do tega, kar imam, nimam nagnjenja.“ In jaz odgovarjam: „Dokler imaš nepotrebne reči, ti bodo ovirale popolno vboštvo. Slednjič boš morebiti rekel: Ali oni denar, one stvari mi

koristijo, da pomagam vbogim ali drugim tovarišem. In jaz odgovorjam, da ne daje spodbudljivega zgleda redovnik, ki lahko kaj da. ampak tisti, ki nima nič, kar bi dal. Sv. Tomaž Akvinski pravi: „Dobro je dati svoje posestvo vbogim, ali boljše je biti s Kristusom vbog in nič imeti, kar bi mogel dati.¹ Častitljiva sestra Marija Amadeja Salezijanska, je navadno rekla: Dobra redovnica ne sme želeli deliti drugih reči, kaker samo tiste, ketere dobiva od Boga, to je lepe zglede, molitev, dobre svete in pomoč v duhovnem življenju.

3. Zato ako hočeš delati veselje svojemu ženinu, draga duša, poskušaj, da vse odstraniš, kar spoznaš, da ti je odveč; in ako pa sama ne veš, prosi predstojnika, da naj pregleda tvojo sobo in vzame vse nepotrebne reči. Ako vboštvo resnično ljubiš, ne pravim pa, da moraš imeti kake posebnosti na sebi glede vboštva, ne smeš pa dopustiti, da bi te prekosila v vboštvu kaka redovna oseba, zato moraš skrbeti, da boš vbog v vseh rečeh: v obleki, opravi, jedi, vbog v denarju. Gledè obleke si prizadevaj, da boš vbog, koliker boš mogel biti, kaker je navada v tvojem samostanu. Obleka naj ti bo le za potrebo in ne za ničemernost. Čemu je redovni osebi lepa obleka, kaker da zadovoljava svojo ničemernost, ter da bi jo drugi videli in čislali. Zakaj nihče ne išče drage obleke tam, pravi sv. Gregor, kjer ga ne morejo drugi videti.² Ali sv. Duh pravi, da lepota osebe ne obstoji v tem, kar ima na sebi, ampak v tem, kar ima shranjenega v sebi.

¹ Bonum est facultates pauperibus erogare; sed melius est egere cum Christo. 2. 2. qu. 32. art. 8. — ² Cum nemo velit ibi pretiosis vestibus indui, ubi ab aliis non possit videri. In evang. hom. 40.

„Vse veličastvo kraljeve hčere je znotraj.¹“ Po zunanjih rečeh moremo pa spoznati, kar je skrito v duši. „Zunanja znamenja dajo spoznati, kar je skritega z notraj v duši,“ tako je zapisano v razodenju sv. Brigite.² Tako spoznaš po vsaki obleki in po vsakem praznem lišpu na človeku, ki ga nosi, da je ničemern. Zato piše sv. Janez Krizostom, da Bogu posvečena duša, ki si prizadeva lišpati svoje telo, daje dobro spoznati gerdobo svoje duše, „prizadevanje lišpati svoje telo naznanja notranjo gerdobo.“³ Ravno tako piše sv. Bernard, da kolikor bolj se lišpa telo, toliko bolj ostane vmazana duša.⁴ Sv. Marija Magdalena Paciška je videla mnogo pogubljenih redovnic zavoljo grehov storjenih proti vboštvu in posebno zavoljo ničemernosti v obleki.

4. Ne zahtevam, da moraš nositi raztergano in vmazano obleko. Raztergana obleka ni spodobna; pač pa se spodobi redovni osebi, ki je obljubila vboštvo, zašita obleka . . . Zaničevati vboštvo, je Bogu zelo zoperno. Častitljiva sestra Konstancija od Spočetja Marije, karmeličanka, je vergla nekega dne raztergan pajčolan sè sebe, ali precej se ji je prikazal Jezus Kristus in rekel: „Tako zaničuješ znamenje mojega zaročenja, ki sem ti ga dal?“ Redovne osebe, ki ljubijo Jezusa Kristusa, ne delajo tako. Ko je stopila sestra Marija od Križa, hči cesarja Maksimilijana II., bosonoga redovnica sv. Klare, pred svojega brata nadvojvoda Aljberta v zašiti obleki, se je začudil

¹ Ps. 41, 14. — ² Exteriora signa produnt quid in animo latet intus. L. 4. c. 114. — ³ Studium in ornando corpore internam indicat deformitatem. In Gen. Hom. 37. — ⁴ Quanto amplius corpus ornatur, tanto interius anima foedatur. D. modo bene vivend. c. 9.

in ji to povedal, ali ona mu je tako le odgovorila: „Brat moj, jaz sem bolj zadovoljna v teh cunjah, kaker vsi vladarji v svojem škerlatu“. To, kar svet zaničuje, ceni Bog in obilno poplača. Violanta Palombara, žlahtna gospa, je imela obleko iz debelega platna, volneno odejo na postelji pri spanju in priprost, lesen rožni venec. Ko je bila na smertni postelji, je vzdihnila rekoč: „Oh, kaj vidim, moja obleka se blišči v žarkih, odeja je zlata, in rožni venec iz demantov.“

5. Prizadevaj si tudi, da bo tvoja celica vbožno napravljena. V zgodovini reda sv. Hieronima berem, ako so našli predstojniki pri podložnih kake posebne drage reči, so jih hitro pometali v ogenj rekoč, da so te reči maliki redovnikov. Velika božja sestra Marija Magdalena Karafa, nekedaj andrijska vojvodinja, potem redovnica v samostanu Sapienza v Napolju, ni hotela imeti v sobi ne podob, ne darov, ne mnogo knjig rekoč: „Ena sama knjiga je zadosti za branje, ker je v nji dosti, kar moremo, spolnjevati. Prav je imela, da je tako rekla ter osramotila tako druge, ki imajo polno sobo knjig, po katerih pa ne živijo. Sv. Terezija je pregledovala vsak dan svojo celico, da bi ne bilo v njej morebiti kaj nepotrebnega, in ako je kaj takega zapazila, je hitro iz nje spravila. Tudi ti, draga redovna oseba, morebiti imaš v svoji celici več nepotrebnih reči, in zakaj jih ne odstraniš? Kaj ti koristijo tiste posvetne podobe, pozlačeni okviri, dragocene omare, shrambe, srebernina, lepe steklene posode, ketere pristujejo bolj posvetnim ljudem, kaker pa tebi? Pomisli, da to, kar dopada zdaj

tvojim očem, bo grenilo tvoje serce ob smertni uri, in na onem svetu boš morala terpeti kazen. Škof Palofoz pripoveduje, da se je prikazal v nekem samostanu predstojnik bratu in mu rekel, da glede obljube vboštva tirja Bog na onem svetu najnatančnejši odgovor, tudi od reči, na katere se tukaj ne pazi; rekel je tudi, da je zelo terpel v vicah zavoljo nekih orehovitih mizic, ki jih je imel v celici in na njih pisal. Drugi se pa ne morejo premagati, da ne bi imeli v sobi sadja, lepodišečih reči in jedi. Ko so častitljivi Mariji Joani od Oznanjenja, zdravniki predpisali sladčice iz rož, ni hotela dovoliti, da bi ostale v sobi, ampak je vkazala, da so jih prinesli vsak večer samo toliko, kolikor jih je potrebovala.

6. Pred vsem moreš pa skrbeti, da boš vbog v denarju. Sv. Pavel primerja poželjivost po denarju malikovanju: „Lakomnik, kar je malikovanje.“¹ In po pravici, zakaj lakomnik dela, da mu postane denar Bog, t. j. njegov zadnji cilj in konec. Zato pravi sv. Janez Krizostom: „Zaničujmo denar, da ne bomo zaničevani od Kristusa.“² Zato so prodali prvi Kristijani svoje posestvo in položili potem svoj denar aposteljnem k nogam. Sv. Hijeronim pravi, da so dali s tem znamenje, da ne sme biti denar v sercu, ampak pod nogami. Neketere redovne osebe ne nehajo si kupičiti denarja z izgovorom, da imajo potrebo. Sv. Katarina Sijenska pravi: „Imeti hočemo obilnost v časnem blagu, ker se nam vedno zdi, da imamo potrebo, ako nimamo obilnosti.“ Redovne osebe

¹ Ef. 5, 5. — ² Contemnamus pecunias, ne contemnamur a Christo. Hom. 7. in cap. 3. ad Rom.

pa, ketere ljubijo vboštvo, ne delajo tako; nočejo drugega. kaker to, kar potrebujejo, in zato si po predstojnikih preskerbujejo samo to, kar jim je ravno zadosti in ne več. In kaj jim bo pač pomagalo več imeti, kaker da postanejo ošabniše, zložniše, ničemerniše. manj zatajevane; ker bi s tem vstregle vsaki želji, ki bi jim v glavo padla. Zato, ako imaš več, kaker ti je zadosti, bi bilo dobro, da daš to predstojniku, ki naj naredi s tem po svoji pameti ali pa naj porabi za to, da boš pomagal drugim bolj revnim redovnim osebam, ali ne s tem namenom, da bi bile potem odvisne od tebe, ampak iz čiste ljubezni.* Kako sramotno je, pravi sv. Katarina Sijenska v nekem pismu, videti redovnice, ki bi morale biti ogledalo vboštva, vživati toliko sladkosti, bolj kaker da bi bile mej svetom. In kako je še bolj nečastno, ako hoče imeti redovna oseba več v samostanu, kaker bi imela, ako bi bila ostala mej svetom!

7. Da se kedo ne pregreši zoper vboštvo, mora biti tudi v troških zelo pazljiv. Naha-jajo se redovne osebe, ki se ponašajo kaker velikodušne (zlasti dandanašnji, ko je potrata v troških čez mero narasla) in pravijo: „Ko že treba nekaj potrositi, naj se potrosi.“ Lepa je ta misel. To pa bolj pristoji ustam posvetne, kaker redovne osebe. Nikar naj se ne prikri-vajo taki troški z izgovorom, da se delajo na čast božjo ob samostanskih slovesnostih. Papež Klemen V. je razločno prepovedal vse nepotrebne troške tudi glede službe božje.¹ In zato je zapovedal sv. Karel Boromej naravnost, da

* Manjši bratje ne smejo tako delati; prestavljavec. — ¹ Exivi §. Rurus, de verb. signif.

ob praznikih redovnic mora biti vsa priprava pobožna ne pa dragocena. Sv. Bernard povprašuje: „Kaj misliš, ali se išče s tem pokora, kesanje ali pa občudovanje gledavcev?“ Kaj misliš namreč, ali išče redovna oseba, v tisti bliščeči slovesnosti čast božjo ter da bi nagnila druge k pobožnosti; ali pa išče svojo ničemernost s tem, da nagiblje druge k občudovanju svojega dobrega okusa in radodarnosti. Sv. Bernard si pa sam vgovarja rekoč: „Škofje nič ne pomišljajo glede velikih troškov ob praznikih“; in potem odgovarja: „Drugače je pri škofih, drugače pri redovnikih, ki so obljubili vboštvo; mi, ki smo zapustili posestvo, se moramo kazati vboge tudi ob praznikih ter moramo spodbujati sè znamenji vboštva druge k pobožnosti. Oh koliko se pregrešijo dandanašnji redovne osebe zavoljo teh svetih praznikov. Ni jim zadosti samo to, kar prosijo za obilno svečavo, pripravo, godbo, ampak pokazati hočejo svojo ničemernost tudi z obdarovanjem povabljenih k slovesnosti. In kaka nerednost je peljati duhovne naravnost po sveti maši od oltarja v sobo, kjer se pogovarjajo ter jim ponujajo okrepčevavne jedi, čokolado in drugo sladkarijo.*

8. Pa mi bo kedo rekel: „Kaj naj storim? Tako delajo drugi, tako moram tudi jaz delati.“ Vsaj ne prekosi drugih, pravim, in ne delaj večih troškov, kaker so bili do zdaj v navadi. Zakaj, ako jih boš množil, drugi, ki bo za teboj prišel, gotovo ne bo troškov zmanjšal, da ga ne bodo imeli slabega, v primeru s teboj. Vsaj

* Tu misli sveti Alfons na redovnice svoje dobe v Italiji; prestavlja vec.

ne delaj novih razvad, pravim, zadosti naj bodo te, ketere si našel; zakaj drugači boš dal Bogu oster račun, ker si vpeljal stroške z razvado in potem so se še pomnožili. Ena redovna oseba je izdala malo za svečanost, druga nekoliko več, in tako naraščajo neizmerni stroški in zato lahko rečem, da toliko samostanskih družin vestnih v spolnjevanju sv. vodila zgubi duha pravega redovnega življenja. Koliko redovnih oseb vidimo, ki so zavoljo teh stroškov raztresene, nemirne celo življenje, ki so brez duhovnega zbranja in pobožnosti in polne pogreškov in ničemernosti! In dasiravno so tolikokrat skušali papeži in sveti zbori v Rimu popraviti to zmešnjavo, so vendar le malo ali nič dosegli, da prav povem. Kaj hočem še več povedati? drugega ne kaker da zavpijem: Gorje redovni osebi, ki vpelje v samostan razvade in ničemernost! Kedor ima opraviti s samostanskimi stvarmi, naj pazi, da ne bo preveč izdajal za lastno zložnost, zakaj prav lahko se pregreši zoper obljubo vboštva. Vedi tudi, da ima višji pravico dovoljevati stroške, in ne spovednik; zakaj v časnih rečeh je dolžna vsaka redovna oseba poslušati svojega višjega. Zapomni si še, da dovoljenja izdajati za odločeno reč ne moreš rabiti za kako drugo reč, brez greha zoper vboštvo. Vedi tudi, da greši zoper vboštvo redovna oseba, ki daje darove brez pravega vzroka, iz terme in ničemernosti osebam, ki niso potrebne. „Del bogoskrunstva je, reč vbogih ljudi dati ne vbogim.“¹ Bogoskrunstvo je zoper vboštvo dati stvari vbogih

¹ Pars sacrilegii est, rem pauperum dare non pauperibus. Epist. ad Pammach.

(namreč redovnih oseb, ki nimajo nič lastnega) takim, ki niso vbogi. Razen tega vedi še to, da papeževi dekreti prepovedujejo spovednikom prejemati darove od redovnic posebno, ako so veliko vredni in še posebno, ako treba dajati druge darove zato. Sv. Hijeronim¹ pravi: „Pogosti darovi se ne zlagajo sè sveto ljubeznijo, tudi ako so majhini, kaker so rute, sladčice in toliko manj zaupna pisma“. O tem bom več spregovoril v sledečem poglavju.

9. Tretja stopinja vboštva obstoji v tem, da se ne tožiš, ko ti manjka tudi kaka potrebna reč. Nekega dne je rekla Mati božja neki nji vdani redovnici sv. Frančiška: „Moja hči, ako dobivaš vse, kar potrebuješ, nisi resnično vboga; pravo vboštvo obstoji v tem, da manj imaš, kaker potrebuješ.“ Sv. Ivana Frančiška Santaljska je rekla: „Ne dopade ne Bogu ne ljudem, ako se toži zoper vboštvo.“ Jaz se ne štejem nikedar bolj srečne, kaker, keder imam kako znamenje vboštva.“ Tako je rekla tudi velika služabnica božja Baptista Vernadza, redovnica, da občuti veliko veselje, ko potrebuje kako reč pa nima se s čim prevideti. Sveto Marijo Magdaleno Paciško je bolelo, ko je videla, da ji je predstojnica preskerbela vse, česar je potrebovala. Ko ni imela kruha pri mizi nekega dne, ji je to tako dopadlo, da se je potem obtožila, da je imela preveliko dopadajenje nad tem. Včasih je vzdihnila: „O kako velika milost bi bilo to za me, ako bi šla k obedu, pa ne bi našla jedi; ako bi šla spāt, pa ne bi našla postelje; ako bi se hotela

¹ Crebra munuscula et sodariola et fasciolas et degustatos cibos, blandasque litterulas sanctus amor non habet. Ep. ad Nepotian.

obleči, pa ne bi našla obleke. O da bi mi vse manjkalo!“ Povej mi odkritoserčno, ali delaš tudi ti tako? Akoravno si zapustil nagnjenje do sveta in nepotrebnih reči, bojim se vendar, da si preveč navezan na to, kar šteješ za potrebno, in preveč skerbiš, da bi ti ne zmanjkala obleka, jed, postelja (odeja) in enake reči, katerih si želiš, in zato si nemiren, ako nimaš tega.

10. Ali kako hočeš biti vbog? Plačilo vboštva hočeš imeti, in pa, da bi ti nič ne manjkalo. Kateri revež, ali pa tudi, kateri bogatin mej svetom ima vse, kar hoče? Ako bi bil ostal mej svetom, koliko reči bi ti manjkalo, v samostanu pa, kamer si prišel terpet in spolnjevati vboštvo, hočeš, da bi ti nič ne manjkalo? Sv. Frančišek Saleški pravi: „Hoteti biti vbog in ne hoteti prenašati kake nadležnosti, se pravi, hoteti imeti čast vboštva, in zložnost bogastva“. Rekel pa boš morebiti: Ako bi bil zdrav, bi hotel že vse poterpeti, ali jaz sem bolan, in zato ne morem prenašati, ko vidim, da predstojniki na me pozabijo, kaker da bi bil zdrav. Dovoli pa zdaj meni govoriti: Ti tožiš, da drugi na te pozabijo, ti si pa pozabil, da si prišel v samostan terpet. Redovna oseba se mora okleniti terpljenja, ne samo keder je zdrava, ampak tudi ko je bolna. V karmeliškem vodilu svete Terezije stoji še posebej ta le opomba: „Ako našim bolnim bratom kaj manjka, naj pomislijo, da so se oklenili vboštva Jezusa Kristusa, in zato naj ne zahtevajo, da bi se jim streglo kaker bogatin ne v zdravju in ne v bolezni“. Nadalje daje sv. Marija Magdalena Paciška redovnicam drug lep nauk

rekoč: „Bodi še tako bolna, nikar ne vzemi in išči, kar ni po vboštvu“. Zato je hotel sv. Bernard, da naj bi se njegovi redovni bratje ne posluževali drugih zdravil, kaker samo kuhanih zelišč, rekoč, da se ne spodobijo dragocena zdravila vbogim bolnikom. Ako bi bil ostal mej svetom, dvojim, ako bi bil mogel imeti vsa ta zdravila in zdravnike, kaker ti jih zdaj samostan preskerbuje, in še več zahtevaš? Bodi torej zadovoljen ne samo ko revež živet, ampak tudi vmreti kaker revež; veseli se, da te bo našla smert, ko bo po te prišla postreženega ko vbogega. V vseh okoliščinah tedaj, v kterih boš moral terpeti kako pomanjkanje, imej vedno pred očmi ta lep nauk sv. Ivane Frančiške Šantaljske, ki pravi, da so priložnosti vadi se v vboštvu zelo redke, in zato jih treba z veseljem sprejeti, ko se nam ponujajo.

11. Četerta in zadnja stopinja vboštva je ta, da je redovna oseba z vbogimi rečmi ne samo zadovoljna, ampak tudi, da si mej takimi najvbožniše izbira, najvbožnišo posteljo, najvbožnišo obleko in najvbožnišo hrano. Sv. Marijo Magdaleno Paciško je veselilo hraniti se z ostanki jedi, ki so jih puščale druge redovnice; nosila je tudi tako obnošeno obleko, da ji je morala predstojnica pod pokorščino zapovedati, da jo je premenila. Sv. Ivana Frančiška Šantaljska je rekla: „Popolno vboštvo svetuje, da ne rabimo srebra, tam, kjer zadostuje cin; in kjer zadostuje svinec, naj se ne rabi cin.“ Tako mora biti v vseh enakih okoliščinah pravilo redovne osebe, katera hoče postati sveta.

12. Koristil bo slednjič tukaj nauk p. Antona Tores-a, ki ga je dal neki redovnici, svoji

spovedanki, glede vboštva: „Ljubiti moraš vboštvo, kaker zaklad, ker ga je tvoj nebeški ženin tako visoko cenil. Spolnjevati moraš vboštvo v vseh rečeh, ponašaje se bolj s tem, kaker sè vsaketerim drugim lišpom. Nič naj te bolj ne boli, kaker videti bolj vbogo redovnico kaker si ti. Nikar ne imej na sebi kaj olupšavnega ali kar ni neobhodno potrebno; vboštvo moraš spolnjevati še celo v pajčolanih, kateri naj bodo debelejši in bolj zašivani in še celo v roženvencu, ki ga nosiš. Veseli naj te imeti revno in popravljeno obleko, ne deni jo prej sè sebe, dokler je ne moreš več nositi, in boj se, koliker je mogoče imeti dvojno obleko ali pa več perila, kaker zadnja sestra lajika. Nikar ne imej in ne išči ničesar, ako se ti zdi to tudi potrebno, ne da bi prej pogledala svojega nagega ženina na svetem križu in da ne bi prosila prej njega dovoljenja. Nikar ne daj komu tudi najmanjše reči in tudi nobene ne sprejmi, da ne bi dobila prej dovoljenja od predstojnice. V sobi ne imej drugega, kaker revno posteljo sè zelo revnimi ruhami in odejo, dva slamnata stola, križ, štiri papirnate podobe, nekaj malo knjig, ki ti jih bo odkazal duhovni oče; edino to, kar potrebuješ in nič več. Sprašuj se večkrat pred križem, kakšno je tvoje življenje glede te čednosti, in ako zapaziš, da imaš kaj nepotrebnega, nesi predstojnici. Od sorodnikov ne smeš nič za se prositi; to pa lahko storiš za samostanske potrebe, ali za se ne smeš nič prihraniti.“

13. Prosim te, draga redovna oseba, ki si se svetu in vsem posvetnim rečem odpovedala, nikar ne ceni zdaj blata višje kaker Boga,

Ko je ponujal cesar Dijoklecijan sv. Klemenu, ancirškemu škofu, srebra, zlata in biserjev, da bi bil zatajil Jezusa Kristusa, je ta globoko zastokal, ko je videl primerjati svojega Boga z blatom. Pripoveduje se tudi o sv. Baziliju mučeniku, komu je namreč sodnik v imenu cesarja Licinija ponudil čast najvišjega poganškega duhovnika in poglavarja vseh duhovnikov, ako bi se odpovedal kristijanstvu, mu je odgovoril: „Povej cesarju, ako bi mi hotel dati tudi celo cesarstvo, da bi mi ne mogel dati toliko, koliker bi mi vzel, ako bi mi vzel Boga in me naredil hudičevega sužnja.“ Tako pravim tudi jaz tebi, ko si že vse zapustil za voljo Boga, nikar ne bodi kriv, da bi te kaka revna posvetna stvar v nevarnost postavila Boga zgubiti. Misli si, da bi Bog vse stvari pred tebe postavil ter ti rekel to, kar je rekel častitljivi sestri Mariji križani: „Izberi si mej temi in mej menoj, kar ti dopade.“ Ne, zaklad redovne osebe ne sme biti nič drugega, kaker Bog. Končame z besedami sv. Marije Magdalene Paciške: „O srečni redovniki, ki so sè svetim vboštvom od vsega odtergani in lahko rečejo: „Gospod je del mojega deleža.“ Bog je delež vsega, ker želim na tem in na onem svetu. Zato so slišali to svetnico večkrat vzdihniti: „Nič drugega ne, kaker Boga in tudi Boga hočem samo zavoljo Boga.“

Molitev.

O moj Jezus, v tebi nahajam vse, razen tebe ne želim in nočem drugega. Potegni me vsega na se, da vsplamtim v tvoji ljubezni,

ketere želim, da bi me vsega vničila. Dragi moj Zveličar, vidim, da si mi že toliko let na strani, ker hočeš, da sem popolnoma tvoj; ker tedaj toliko za me skerbiš, daj da od denes naprej, ne bom za drugo skrbel, kaker, da te ljubim ter, da sem ti vseč. Reši me vseh nagnjenj, ki me ločijo od tebe. Daj, da se ne bodo moje misli z drugimi rečmi pečale, kaker, da te obvarujem vsakega razžaljenja, in da poiščem, kako bi ti mogel najbolj dopasti. O včlovečena Beseda, prišel si na svet, da serca vžgeš sè svojo ljubeznijo; vzemi tudi moje serce; vžgi v njem popolno ljubezen do tebe; razsvetluj ga, in stori ga pripravnega vsi svoji sveti volji; sploh združi ga vsega sè seboj in ti sam ga imej. Združi se ti z menoj in mene sè seboj s popolno ljubeznijo, katera naj bi se na veke več ne razvezala. Stori, da ne bom več svoj, ampak vedno in popolnoma tvoj, ti, moj zaklad, moja ljubezen in vse moje dobro. Marija, moja mati, na tvojo priprošnjo stavim svoje upanje.

IV. poglavje.

O ločitvi od sorodnikov in drugih oseb.

§. 1. O ločitvi od sorodnikov.

1. **A**ko ne bi bilo nagnjenje do sorodnikov zelo škodljivo duši, ne bi nas Kristus tako resno opominjal, da naj se ločimo od njih, ko pravi: „Ako pride kedo k meni, in ne sovraži svojega

očeta in matere i. t. d., ne more biti moj učenec.“¹ In na drugem kraju pravi, da je prišel ločit sina od očeta in hčer od matere: „Prišel sem, namreč razdvojiti človeka zoper svojega očeta, in hčer zoper njeno mater.“² Zakaj pa tirja, da tako sovražimo svoje sorodnike, in se ločimo od njih? Naš Odrešenik nam sam pove zakaj, ko pravi: „In človekovi sovražniki bodo njegovi domači.“³ Zakaj glede zveličanja nimajo ljudje, posebno pa redovniki, hujših sovražnikov, kaker so ravno njihovi sorodniki, ker jih najbolj zadržavajo v duhovnem napredku, kaker piše sv. Tomaž: „Pogosto so nam v duhovnem napredku naši sorodniki na poti; zakaj glede skerbi za zveličanje sorodniki niso prijatelji ampak sovražniki.“⁴ Tudi skušnja to poterjuje. In sv. Karel Boromej je sam pripoznal, da se je vselej v pobožnosti in božji ljubezni ohladel in odaljenega čutil od božjih reči, ko je obiskal svoje sorodnike, dasiravno je bil tako ločen od stvari in sorodnikov. Zato opominjajo vsi učenci pobožnega življenja, da naj vsak, ki želi hoditi po poti popolnosti, zapusti svoje sorodnike, in naj se ne meša v njihove stvari, in naj tudi noče vediti kako se jim godi, ako so na ptujem.

2. Kaka je redovna oseba, ki hoče vedno gledati svoje sorodnike, in ako jih ne vidi, pošilja list za listom in jih vabi, da naj pridejo, in ako ne pridejo, je nemirna in se toži v pismih? Kako je zvezana z Bogom taka redovnica? „Vsak mora biti daleč od svojih sorodnikov, ki se hoče resnično zvezati z Očetom vseh,“⁵

¹ Luk. 14, 26. — ² Mat. 10, 35. — ³ Mat. 10, 36. — ⁴ *Frequenter amici carnales adversantur profectui spirituali. Propinqui enim carnis in hoc negotio amici non sunt, sed inimici* 2. 2. qu. 189. art. 10. — ⁵ *Extra cognatos quisque debet fieri, si vult parenti omnium verius jungi.* Mor. 1 7. c. 18.

pravi sv. Gregor. Treba, da res beži pred sorodniki, ki se hoče zediniti z Bogom, ki je Oče vseh stvari. In sv. Bernard pravi, ko govori o Materi božji, ki je zgubila svojega Sina Jezusa, in ga iskala tri dni mej sorodniki in ga ni našla, „Kristusa ne bomo našli mej sorodniki.“¹ In Peter Bloaški pravi: „Ljubezen do sorodnikov ti bo kmalu vzela ljubezen božjo.“ Mojzes nam je zapustil pred svojo smertjo prav lepo opominjevanje, ki posebno redovne osebe zadeva. Ko je rekel svojemu očetu in svoji materi: „Ne poznam vaju, in svojim bratom: ne poznam vas... ti so ohranili tvoje besede in spolnili tvojo zavezo,“² hoče reči, tista redovna oseba, ki pravi svojim starišem: vas, ne poznam; in svojim bratom, ne vem, kedo ste, varuje svoj božji poklic in derži z Bogom pri sv. obljubi napravljeno pogodbo, keder ji je rekel Jezus kaker vsaki osebi, ki se posveti božji ljubezni: „Poslušaj, hči, in glej, in nagni svojo uho, ter pozabi svojega ljudstva in hiše svojega očeta in kralj bo želel tvojo lepoto.“³ Poslušaj moj glas, o hči, ji pravi, in glej, kako dobro bo za te, ako me boš poslušala, in zato poslušaj, kaj ti bom rekel: Pozabi na svoj narod in na hišo svojega očeta, in takrat bom jaz, ki sem tvoj kralj in ženin, ljubil tvojo lepoto. „Veliko plačilo je, zakliče tukaj sv. Hijeronim, pozabiti na svoje stariše, ker bo kralj ljubil tvojo lepoto.“³ Prav veliko plačilo boš prejela, ker boš draga svojemu Gospodu, ki te bo napravil srečno na tem in drugem svetu. Ravno to nas uči naš Odrešenik, ko pravi: „In slehern, ke-

¹ 5. Mojz. 33, 9. — ² Psal. 44, 11. in 12. — ³ In reg. monach. Grande praemium est parentis oblivisci, quia concupiscet rex decorem tuum. In regul. monach.

teri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater i. t. d. zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje doseget.¹ Kedor zapusti svoje sorodnike, ne samo na zunanje, ampak tudi glede nagnjenja, bo imel večno zveličanje v drugem življenju, v tem pa bo stoterno prejel. Zapustila je malo sester, našla pa jih bo veliko v samostanu; zapustila je enega očeta in eno mater, in bo imela Boga za očeta, in Marijo za mater, ki jo bota imela in ljubila kaker svojo hčer.

3. Svetniki so spoznali, kako dopade Bogu, ako se ločijo od svojih sorodnikov, in zavoljo tega so živeli, koliker so mogli daleč od njih. Sv. Frančišek Ksaverij je šel po svoji domovini v Indijo v misijon, pa ni hotel obiskati svoje matere in drugih sorodnikov, dasiravno so ga zelo prosili, in je sam dobro vedel, da jih ne bo več videl. Sv. Pahomij je rekel svoji sestri, ko ga je prišla obiskat: „Zdaj veš, da sem živ, le pojdi v miru.“ Neketeri svetniki še pisem svojih sorodnikov niso hoteli brati; sv. Janez Klimak pripoveduje, da je sv. Anton opat, ko je bil že dolgo v puščavi, prejel pismo od svojih sorodnikov, in je sam sè seboj govoril: „Ako bom prebral to pismo, ne morem drugzega pričakovati kaker, da se bom vznemiril in zgubil notranji mir, keterega zdaj vživam; zato je vergel pismo v ogenj rekoč: „Poberite se misli na mojo domovino, da ne bom zopet mislil na reči, ketere sem že zapustil. Zgorite, pisma, da ne bom jaz gorel zavoljo vas.“

4. „Ako po sebi sodim, ne vem, je rekla sv. Terezija, kakšno tolažbo more najti redov-

¹ Mat. 19, 29.

nica pri svojih sorodnikih; ne glede na tako nagnjenje, ki je Bogu zoperno, saj ne more biti pri njihovih veselicah, pač pa pri njihovih skerbeh.“ Te besede sv. Terezije so za te, draga redovna oseba, prav dobre, da jih prevdarjaš. Ako pridejo tvoji sorodniki v parlatorij, ne moreš iti na njihove posvetne veselice, ker si zaperta. Zakaj tedaj prihajajo sem? Da ti pravijo svoje skerbi, boleznim in potrebe. In kaj to koristi? Nič, kaker da postaneš nemirna, raztrešena in polna pogreškov, zakaj po vsakem obiskovanju tvojih sorodnikov boš po več dni raztrešena v molitvi in pri sv. obhajilu in nemirna; mislila boš na reči, ketere so ti pravili sorodniki. In kako moreš po tem takem, ko si svet zapustila, da bi sveta postala, tako hrepeneti, da bi te pogosto obiskovali tvoji sorodniki? Zakaj? Da bi zavoljo njih zgubila mir in napredek? Oh, kako nespametno je, misliti, da ne more zadovoljno živeti, ako ne vidi pogosto svojih sorodnikov! Oh, koliko bolj bi te Kristus tolažil in zadovoljno delal, ako bi se od njih odtergala! Sv. Marija Magdalena Paciška je rekla, da je stud iti v parlaturij, da, tako se ji je studilo, da ga še slišati ni mogla imenovati. In keder je morala vanj iti, se je začela jokati in svojim novinkam govoriti: „Moje hčere, prosite Boga za me, ker so me poklicali v parlaturij“. Da, zapovedala jim je, da naj hitro po njo pridejo s katerim kolim že izgovorom.

5. Pa mi boš rekel: Kaj naj storim? Ne smem več videti svojih sorodnikov? In ako bi me prišli obiskat, naj jih morebiti zapodim in naj ne grem več v parlaturij? Vedi, da jaz

tega ne mislim, ako bi pa ravno tako storila ali bi slabo storila. česar še nobena redovna oseba ni storila? Še več kaker era redovnica je ta sklep napravila in ga tudi deržala. Na koncu življenja p. Toresa (Torres) se pripoveduje o Hijeronimi Sanfeliče, ki je živela v samostanu Aljvina. da je bila v začetku tako nagnjena do svojih sorodnikov, da je vedno na nje mislila in želela, da bi jo pogosto obiskovali in zato je vsak dan poslala po očeta. Ravno v tistem samostanu je pa živela njena sestra Marija Antonija; bila je tako goreča, da je Boga prosila, naj ji pošilja veliko terpljenja. Bog je vslišal njeno prošnjo; na nogi se je napravil tvor, ki se je vedno bolj širil in meso jedel in ji delal smertne bolečine, ona pa je vedno ponavljala: Pomnožuj bolečine, moj ženin, pomnožuj bolečine. Ko je ležala na smertni postelji je rekla sestri Hijeronimi, da bo v nebesih, kamer upa priti po smerti, za njo prosila, da se bo poboljšala in sveto živela. Po njeni smerti je res Hijeronima spremenila svoje življenje in terdno sklenila, ne več videti svojih sorodnikov, in zavoljo tega ni hotela iti 40 let v parlatorij. Nekega dne sta jo prišla njena bratranca obiskat, pa ju ni hotela sprejeti, šla je k mreži pred sveto Rešnje Telo, pa tudi bratranca sta šla v cerkev, da bi jo v saj tam videla pri mreži, ona pa se jima je skrila za zagrinjalo, s tako silo, da je omedlela. Od te ure je pa Hijeronima tako rastla v ljubezni božji, da je ko svetnica živela in vmerla. Po njeni smerti so našli na njenem sercu križ iz mesa narejen, znamenje njene velike ljubezni do križanega Jezusa. Vprašam te zdaj: Zakaj

ne moreš tudi ti tega storiti in se za vselej parlatoriju odpovedati?

6. Pa mi boš rekla, ako tudi ta sklep napravim, predstojnica ali spovednik ga ne bo poterdil. Zakaj pa ne bi ga poterdil, ako vidi, da ga iz božjega navdihljaja napraviš in da bo tudi drugim sestram v korist in da bo njihovo nagnjenje vsaj do sorodnikov in parlatorija zmanjšal? Ako pa predstojnica tega ne bi dovolila in ti zapovedala, da bi se podala k sorodnikom, svetujem ti, da vbogaš. Ali prosim te, da ji poveš, kar je rekel zveličani Teodor svojemu opatu, ki je zahteval, da bi sê svojo materjo govoril, ki ga je prišla obiskat: „Ti mi zapoveš, moj oče, da bi sê svojo materjo govoril, me pa tudi zagotoviš, da ne bo to škodovalo mojemu duhovnemu življenju?“ Ko je opat to slišal, se je bal in je odvezal Teodora od naložene pokorščine. V tem obziru naj bi si predstojnice in spovedniki zapomnili, da bodo gotovo pred Bogom odgovorni, ako brez važnega vzroka, samo iz lastne volje, iz nespametnih človeških obzirov, iz lastne koristi, ali iz strahu resnega prevdarka večji napredek redovne osebe, ki po popolnosti hrepeni, zaderžujejo. Kar pa tebe zadeva, ljuba duša, vbogaj, ako se ti zapove, da bi se k svojim sorodnikom v parlatorij podala, in ponavljam, da te ne zavežem, kaker da bi jih ne smela več videti; opominjam pa te, da se, kolikerkrat moraš iti v parlatorij po sledečih pravilih ravnaš. Pervič se izroči, prej ko greš v parlatorij, presv. zakramentu ali križanemu Jezusu, da bi ti tam na strani stal in te vsakega greha varoval. Drugič se varuj, posnemati one, ki v

parlatorij gredo z namenom, da bi se tam kratkočasile in zvedele, kaj se mej svetom godi in to potem celemu samostanu pripovedujejo. Tretjič se varuj, draga duša, da ne boš govorila o tem, kar se godi v samostanu, ali o tem, kar bi tvoj red v slab glas spravilo. Četertič, ako zunanji ljudje o posvetnih rečeh, kaker v gostiji, plesih in drugih rečeh, govoriti začnejo, pretergaj govor; pretergaj ga hitro (častitljiva sestra Marija Križana je omedlela, ako je o ženitbah slišala) in spravi govor na dostojen način, kaker postavim, na večno resnico ali na dogodek, iz keterega moreš pobožne in zveličavne nauke dajati. Ti se ne smeš učiti jezika posvetnih ljudi, ampak moraš gledati, da se bodo naučili oni tvojega jezika, keterega predmet mora biti samo Bog in božje reči. Ves čas, ki ga v parlatoriju potратиš, ali keterega ne porabiš za zveličanje svoje duše, je čisto izgubljen čas, od keterega boš morala enkrat Bogu odgovor dati. In petič, ne prosi nikedar svojih sorodnikov, da bi te prišli obiskat, in ako pridejo, skrajšaj pogovor ali se pa poslovi od njih s kakim drugim važnim vzrokom; reci da moraš svojo službo opraviti ali kakšen vkaz spolniti ali bolnici streči itd. Dovolj, ako hočeš, najdeš lahko primerne vzroke, da se posloviš. Ako sorodniki tako opazijo, da tebi njihovo razveseljevanje ne vgaja, ne bodo tolikokrat prišli in tebe nadlegovali. Bodi zadovoljena, da čim skrajše je obiskovanje, tem manj se pregrešiš, in čim redkeje je obiskovanje, tem več boš v duhu zbrana in od Jezusa Križanega tolažena. Častitljiva sestra Katarina cistercijenka, ki je bila od starišev zapuščena, ker je proti

njihovi volji postala redovnica, je večkrat rekla: Nisem nevošljiva svojim sestram, da jih mej letom pogosto obiskavajo njihovi stariši in sorodniki; zakaj kolikerkrat hočem, lahko obiščem svojega očeta Jezusa in svojo ljubo mater Marijo, in ta dva me pri tem obiskavanju tolažita.

7. Slednjič se pa naj bolj varuj, da se ne boš mešala v posvetna opravila tvojih sorodnikov, kaker v ženitbe, pogodbe, stroške in enake reči; zakaj s tem bi ti popolnoma dušni mir, zbranost duha in znabiti še dušo izgubila. „Koliko redovnikov“ pravi jokaje sv. Hijeronim, „je s tem, da so se svojih sorodnikov vsmilili, svojo lastno dušo izgubilo.“¹ Zato pravi na drugem mestu ta svetnik, da koliko bolj je vsmiljena redovna oseba do svojih, toliko bolj je neprijetna Bogu. „Velika prijaznost proti svojim, je neprijaznost proti Bogu.“² Ali bi si mogli večjo neprijaznost redovne osebe proti Bogu misliti, kaker, keder svojim sorodnikom postreže, zanemarja Bogu služiti, opušča molitev, prejemanje sv. zakramentov in si dela sto in sto razstresenosti kaker se gotovo godi tistemu, ki se meša v enake stvari? Sv. Bernard imenuje take skerbi hudičeve, in zato opominja redovnike, da naj bežijo pred takimi skerbmi, kaker pred hudičem.³ Sv. Ignacij Lojoljski ni hotel še misliti na ženitev svoje unuke, akoravno je imela podedovati premoženje. Sv. Francišek Borgijski tudi ni hotel prositi papeža dovoljenja, katero bi lahko dobil, da bi se namreč njegov sin oženil sè sorodnico, akoravno bi bila prinesla

¹ Quanti monachorum cum patris matrisque miserentur suas animas perdiderunt. In Menoch. — ² Grandis in suos pietas, impietas in Deum est. Epist. 28. ad Paulam. — ³ Fugiant illorum curam tamquam diabolicam. In cons. Mon. c. 23.

dedščino cele dežele. „Nihče, kateri sè svojo roko za drevo prime, in se nazaj ozira, ni pripravljen za nebeško kraljestvo.“¹

8. Bojmo se, zakaj Bog pravi, da nobeden, potem, ko mu je začel služiti, ako se zopet po posvetnih stvareh ozira, ni več pripravljen za nebesa. Ako bi te kedaj tvoji sorodniki hoteli spraviti v posvetne reči, odpravi jih; ravnaj se po namenu, keterega je dal Jezus Kristus mladeniču, ki je hotel za njim iti, prej pa še svojega mertvega očeta pokopati: „Pusti, naj mertvi svoje mertve pokopljejo.“² Ravno to rečem tudi jaz tebi, draga duša, pusti posvetne ljudi (ki so mertvi) naj sami svoja opravila sè svetom opravljajo; tvoje edino opravilo naj bo Boga ljubiti in se zveličati. Povej tedaj svojim sorodnikom, da taka opravila niso za te in za tvoj stan. Ko je rekla Mati božja Jezusu, keder ga je našla v tempeljnu: „Sin, kaj si nama tako storil? Glej! tvoj oče in jaz sva te sè žalostjo izkala,“ je odgovoril Jezus: „Nista lê vedela, da moram v tem biti, kar je mojega očeta?“³ Tako odgovori tudi ti svojim sorodnikom, ako se bodo pritožili, da jim nočeš služiti; in ako bi tudi rekli, da si neprijazna in sovražna svoji hiši, jim serčno odgovori, da si svetu odmerla in da drugega ne smeš misliti, kaker služiti Bogu in samostanu. Končam z besedami sv. Jožefa Kalasancija: „Redovna oseba ni zunaj sveta, ki je navezana na svoje sorodnike.“

Molitev.

Da, o moj Bog in moj ženin, samo tebi hočem od denes naprej služiti in samo tebe

¹ Luk. 9, 62. — ² Luk. 9, 60. — ³ Luk. 2, 48. in 49.

ljubiti. Stvarem hočem samo tedaj služiti, ko spoznam, da je tvoja volja. O moj Gospod, daj mi spoznati, kar je tebi prijetno, vse hočem storiti. Oh vžgi v meni svojo sveto ljubezen, da v prihodnje nič drugega ne iščem, kaker tvojo voljo spolnjevati. Daj, da hočem, kar ti hočeš in da vselej resnično in iz serca morem reči: moj Bog, moj Bog, samo tebe hočem in nič drugega. O Jezus, moj kralj in moj ženin, vlada ti edini v mojem sercu, posedi ga celo, tvoja ljubezen mu zapoveduje in kaže, pred čem naj beži, kaj mora želeti in hoteti, da bo tebe edinega vbogalo. O moj Zveličar, vsliši me zavoljo zasluženja svojega terpljenja! O Marija, nebeška kraljica, na te zaupam, pomagaj mi sè svojo priprošnjo.

§. 2. O ločitvi od svetnih ljudi in sosester (sobratov).

1. Sv. Avguštín pravi: „Kedor se slabih tovaršij ne ogiblje, bo hitro v nevarnost padel.“ Žalosten Salomonov izgled mora vsakega sè strahom napolniti. Ta, prej od Boga tako ljubljen in obdarovan kralj, po katerem je sv. Duh tako rekoč pisal, je padel zavoljo tovaršije s poganskimi ženskami še v visoki starosti tako globoko, da je malikom daroval. Pa se ne smemo čuditi, zakaj po besedah sv. Ciprijana je nemogoče, da ne bi gorel v sredi ognja. Pa vernimo se k naši stvari! Draga Gospodova nevesta, bodi prepričana najprej, (govorim o posvetnih ljudeh), da je zrak v parlatoriju za redovne osebe nalezljiv. Kaker vživajo v koru zdrav, nebeški zrak, tako v parla-

toriju večji del okužen zrak pekla. Kako čudno! Ako bi ta ali ona redovnica v očetovi hiši živila, gotovo ne bi se upala dve ali tri ure z mladeničem se pogovarjati, v samostanu. v hiši Gospodovi pa to delati se ne zmeni! Zasluži tedaj hiša Gospodova, da ž njo slabše ravnamo, kaker s posvetno hišo? Pa mi bo ketera rekla: „Za božjo voljo, saj pri tem ni nič hudega.“ Pri tem ni nič hudega? Ketera tako pravi, naj posluša, kaj ji imam povedati: vsako prijateljstvo, ki ima svoj koren v naravnem nagnjenju, ali v resnični ljubezni do prijaznih oseb, ako ne bi bilo drugega, vsaj zelo zaderžuje v popolnosti. S takim prijateljstvom se izgublja vsaj veselje do molitve in notranja zbranost. Vboga redovnica, ki ima taka nagnjenja, bo telesno sicer v cerkvi, ali njene misli in želje bodo pri stvari, ketere ljubi. Izgubi veselje do sv. zakramentov in odkritoserčnost do spovednika; zakaj ona opušča iz sramežljivosti ali pa iz straha svoja nagnjenja odkrivati; spovednik bi ji zapovedal, da bi se jih iznebila; opušča povedati vzrok svoje mlačnosti, tako pa je reva zmeraj slabēja. Izgubi mir; zakaj, ako sliši slabo govoriti o svoji ljubljeni osebi, jo spreleti nepokoj in se prepira ž njim, ki kaj takega govori. Izgubi pokorščino; zakaj predstojnica jo opomni tako prijateljstvo pretergati; izgovarja se sè sto in sto rečmi in ne vboga. Z eno besedo: izgubi ljubezen do Boga, ki hoče imeti celo naše serce in ne terpi v njem nobene ljubezni, ki ni zanj. Ako vidi tedaj, da je serce drugim vdano, se odmakne in odpove svojo posebno pomoč. Častitljiva Frančiska Farneze je rekla svojim redovnicam:

„Moje sestre. zaperle smo se tukaj mej štiri zidove, da ne bi gledale druge, in drugi nas, ampak da bi se neomadeževane ohranile pred Božjimi očmi. Koliker bolj se bomo skrivale pred svetom, toliko bolj se nam bo Bog razodeval, tukaj sè svojo milostjo, tam pa v veličastvu“.

2. Taka nagnjenja pa, ki iz zunanjih lastnosti osebe drugega spola prihajajo duši, ji ne škodijo samo veliko, ampak jo tudi pripeljejo v veliko nevarnost. Tako nagnjenje se zdi od začetka brez nevarnosti, počasi postane pregrešno in slednjič spravi dušo v kak smertni greh. Mož in žena skupaj pravi sv. Hijeronim, sta kaker ogenj in slama, in hudič ne neha podpihovati, dokler se ne vžge.¹ Kaker se slama lahko vžge, ako je blizo ognja, ravno tako se tudi osebe različnega spola, ako so v preveliki prijaznosti skupaj, lahko vžgo; da še bolj lahko, ker hudič ne neha pihati, da se vname. Sv. Terezija¹ je mogla enkrat pogledati v pekel in Bog ji je pokazal za njo pripravljen kraj, ako bi se ne odpovedala prijateljstvu z nekim sorodnikom, ki ni bilo nečisto temuč samo naravno nagnjenje.

3. Ako čutiš, ki to bereš, enako nagnjenje do kake osebe v sebi, je edin pripomoček ta, da se brez odloga in kar naravnost od tega nagnjenja popolno ločiš; zakaj ako se boš polagoma vmikal, verjemi mi, da ne boš nič opravil. Take verige so zelo močne in težko jih boš pretergal in ako jih sè silo ne boš pretergal, jih ne boš nikedar. Tukaj ne pomaga

¹ Homo et mulier, ignis et palea; et diabolus nunquam insufflare cessat, ut accendatur. In epist. Euseb. ad Damas. — ² In vita c. 30.

izgovor, saj se ni nič nespodobnega zgodilo; vedi pa, da hudič ne začne z najhujšim; temveč pelje neskerbne duše počasi do pogubljenja, potem z enim vdarcem v prepad. Učitelji duhovnega življenja pravijo o ti reči, da ni drugega pripomočka, kaker bežati in ogibati se priložnosti; sv. Filip Nerij pravi da v tej vojski „zmagajo samo tisti, ki bežijo, namreč pred priložnostjo“. In že pred njim je rekel sv. Hijeronim: „Drugim grehom se moreš kar naravnost vstavljati, skušnjav zoper sv. čistost pa ne moreš drugači premagati, kaker samo z begom.“¹

4. Si pa, kaker upam, brez takega nag-njenja, varuj se koliker moreš; zakaj tudi ti si v nevarnosti priti v to zanjko, v katero so druge žalostno in iz nemarnosti zašle. Ravnaj se pred vsem po nauku sv. Terezije, ki piše: „Boljši je za redovno osebo, da jo za neuljudno in nezgovorno, kaker pa za zgovorno in posvetnim ljudem prijazno imajo.“ Ravno to je pisala sv. Katarina Sijenska neki vnukinji: „Pred posvetnimi ljudmi bodi previdna in s po-bešenimi očmi; v govorjenju pa bodi boječa in kaker kostanj v ježici.“ Ravno tako se v parlatoriju pri mreži zderžuj radovednih pogledov, glasnega smeha in posebne ničemerne obleke. Še bolj pregrešno pa bi bilo, ako bi se pod pajčalanom lasje kazali, in ako bi cvetlice in lepo dišeče reči pri sebi imela. Hočeš se vsake nevarnosti ogibati, ogibaj se koliker mogoče tovaršij s posvetnimi ljudmi vsakega stana. „Ostani samotna kaker gerlica“,

¹ Cum caeteris vitiis quis posset resistere, huic tamen non potest, nisi per fugam. In reg. mon.

opominja sv. Bernard ; „ti nimaš nič sè svetom opraviti.“¹ Živi v samoti, ljubi kor in celico ; beži pred parlatorijem kaker pred kugo. Kaj imaš s posvetnimi ljudmi opraviti ? Ti si zapustila svet, da bi Bogu služila. Častitljiva sestra Ivana od sv. Štefana, reda sv. Frančiška, je večkrat rekla : „Kaker nevesta kralja kraljev ne ogleduj se po sužnjih. Gerdo je, ako se suženj po nevesti kralja ozira ; ravno tega pregreška je kriva kraljeva nevesta, ako bi se veselila, da jo suženj rad gleda.“ Sv. Katarina Sijenska je opominjala svoje redovnice : „Ne bi bile neveste, ampak vasovavke, ako bi naši lastni ljubezni služile. Celica nam bo zoperna, kaker hitro bomo ljubile občevanje s posvetnimi ljudmi“. Nadalje opominja sv. Hijeronim, da vselej vmori nevrejeno (slabo) nagnjenje, kaker hitro ga občutiš v svojem sercu preden je še močno.² Majhinega leva lahko vbiješ, zelo težko in skoraj nemogoče pa, ako je velik.

5. Še večja zmota ali graja bi bila, ako bi pustila posvetni osebi šaliti se ne z rokami (mislim, da se kaj takega ne godi), temveč samo z nespodobnimi besedami. Ne moti se, da si brez greha, ako samo takih reči ne govoriš ; kaker hitro ne odpraviš takega nesramneža, si že kriva ptujega greha in sicer ravno tega greha. Ker nočeš zapustiti takega peklenskega govorjenja, si precej slabša kaker on in se vdeležiš greha. Da, ti si zavoljo poslušanja še slabēja kaker oni, ki govori, in iz Kristusove neveste postaneš hudičeva nevesta. In lahko se še kaj hujšega zgodi, ker si lahko vzrok, da

¹ Sede solitaria sicut turtur, nihil tibi et turbis. Serm. in Cant.

— ² Dum parvus est hostis, interfice. Epist. 158.

propade ves samostan; zakaj redovna oseba, ki tako občevanje goji, zadostuje, da sè svojim slabim zgledom mnogo drugih zapelje. Posebno bodi previdna, ako te obišče tvoj brat ali bližnji sorodnik, sè svojim prijatelem, ki bi kazal posebno nagnjenje do tebe, poklicala bota tudi tvoje teto, ali ti boš glavna oseba. Ako moraš, pravim, kaj takega doživeti, pobesi svoje oči, ne spregovori besedice in bodi zelo resna. Še bolje pa bo, ako odideš, kaker hitro moreš. Ako bi te potem zopet klicali in bi vedela, da te čakajo ravno tiste osebe, reci, da imaš drugo opravilo in ne moreš priti. Dobro se varij; zakaj, ako ne boš tako delala, mari več nazaj šla, si izgubljena. Ravno tako ravnaj, ako dobiš kako pismo, v katerem se nahaja kaka beseda takega nagnjenja; hitro ga raztergaj, da, verzi ga v ogenj in ne odgovori. Ako bi pa morala iz drugih vzrokov odgovoriti, odgovori kratko in resno, pazi pa, da ne boš omenila kake želje ali izraženih misel. Ako bi te pisavec k pregraji poklical, odpravi ga, zakaj ako bi se za takim pismom razgovarjala, si tudi izgubljena. Vedi dalje, da si enakega greha kriva, ako bi se bala zameriti se svoji duhovni sestri, Boga pa ne bi se bala razžaliti, ko bi ji dala priložnost k takim slabim rečem. Ako se boš vtikala v take reči, ne bo izostala božja kazen, kar se je pripetilo redovnici zakristanki, ki je hotela svoji sestri vstreči s tem, da je dajala njena pisma drugi osebi, kateri ste si dopisavale ne svetih reči. Ko je enkrat tako pismo v zakristiji skozi kolo kleriku dala, je kolo, ker se mu je mudilo, tako hitro zapel, da ji je roko zlomilo in reva je malo dni potem vmerla na kerču.

6. Razen tega bodi previdna z redovniki ali duhovniki, kaker hitro zapaziš, da ne pridejo se pogovarjati s teboj ne o Bogu ali zveličanju tvoje duše, ampak zavoljo nagnjenja do tebe. Posebno dobro bi bilo, da bi sê svojim spovednikom samo v spovednici govorila; in ako bi morala drugače govoriti, govori skoz kolo in ne pri pregraji. Sê svojimi dušnimi voditelji govori še manj; zakaj zaupanje, katero imaš do njih, ko jim razodevaš skrivnosti svoje vesti, vzbuja zmeraj neko nagnjenje ali vdanost, iz ketere se zelo lahko, ako je ne zatajuješ, peklenški ogenj vname. Zato ti svetujem, da se odpoveš, koliker moreš, vsakemu nepotrebnemu občevanju sê spovednikom, kaker glede opravi, darov, za njega kuhati ali šivati perilo in enake reči. „O kako zaderžavajo, pravi sv. Terezija, „ti nesrečni posvetni opravki redovne osebe! Dal Bog, da ne bi jih slednjič zaderžavali gledati Boga!“ Posebno kar darove zadeva, ako je v samostanu že od nekedaj taka navada, bo zadosti, ako mu boš dva ali trikrat v letu kaj malega v dar dala, kar naj bo bolj znamenje tvoje pazljivosti kaker pa vdanosti. Zato se zmeraj zelo varuj, da ti ne bo pri nobeni priložnosti všla beseda vdanosti.

7. Ne reci, da ni pri tem nobene nevarnosti, ker je ta duhovnik svet mož, temveč poslušaj, kaj pravi sv. Tomaž Akvinski,¹ da se moramo tem bolj oseb varovati, do katerih nagnjenje občutimo, koliker bolj so svete; zakaj ravno njihova svetost nas bo še bolj vlekla jih ljubiti. Poslušaj tudi, kaj pravi častitljivi p. Sertorij Kaputo, Jezusove družbe: „Hudič pripusti, da v začetku na osebi samo čednost

ljubimo; na to pa nas spodbuja, da bi ljubili osebo in potem nas vleče v pogubljenje.“ Sv. Tomaž Akvinski piše, da hudič dobro ve tako nevarnost skriti; zakaj od začetka ne sproži pšic, ki se zdijo strupene, ampak take, ketere vzbujaajo nagnjenje in serce malo ranijo, v kratkem pa, ko je vzbujeno nagnjenje, ne bodo občevale take osebe kaker angeli ampak kaker ljudje iz mesa in kervi; mejsebojni pogledi bodo pogostejji, pogovori nežniji, druga bo hotela drugo pogostejje videti in tako se spremeni duhovna pobožnost v meseno poželjenje.

8. Sv. Bonaventura¹ navaja pet znamenj, iz kterih moreš spoznati, kedaj ni nagnjenje čisto: 1. ako so dolgi in nekoristni pogovori; keder so pa predolgi so vedno brez koristi; 2. ako drugi drugega pogreške izgovarja; 3. ako se pripetijo nasprotni pogledi in pohvale; 4. ako se vzbuja ljubosumnje; 5. ako občuti nemir od daleč. Jaz pa še dostavljam: ako se ti zelo dopada prijaznost in naravna prijetnost osebe; ako želiš, da bi ti povračala nagnjenost in keder ne vidiš rad, da drugi to opazujejo, slišijo in o tem govorijo. Kako prav je imel p. Peter Konsolini, oratorijanec, ko je rekel: „Občevati moraš s pobožnimi osebami drugega spola kaker s dušami v vicah, od daleč, in ne da bi jih pogledal.“ Mnogotere redovne osebe se hočejo pogosto sè svojim duhovnim očetom (spovednikom) pogovarjati misleč, da bi iz teh pogovorov tem bolj rastle v duhovnem življenju. Zakaj pa se tako dolgo pogovarjati v nevarnosti, da ne bi jih huda strast zvezala? Ako resnično hrepenijo vedno bolj goreče biti, za-

¹ De profectu relig, l. 2. c. 27.

dostužejo jim duhovne knjige. duhovno branje pri premišljevanju in mej obedom; zadostužejo pridige v cerkvi; pa tudi brez vsega tega jih more napraviti svete njihovo vodilo in redovne postave (konstitucije, statuti), ako jih pazljivo prebirajo in po njih živijo.

9. Do zdaj sem govoril o zunanjih ljudeh; moram pa opomniti, da se more neredna ljubezen splaziti tudi mej redovnice ravno ti-stega samostana, posebno, ako je mej mlajšimi prevelika zaupnost. Sv. Bazilij je zapisal te besede: „Mladenič, beži pred prezaupnim obče-vanjem sè svojimi tovariši; zakaj hudobni duh jih je že mnogo pahnil v večno pogubljenje, zavoljo takega prijateljstva. Mnogo takih, pravi dalje ta svetnik, je hudobni duh pozneje pahnil v večjo hudobijo, dasiravno so v začetku imeli neko nagnjenje, ki se jim je zdela ljubezen.“¹ Ravno to je rekla zveličana Angela Folinjska: „Dasiravno ima ljubezen vse dobro v sebi, ima vendar tudi vse slabo. Jaz ne govorim o slabi ljubezni, ketere se moramo že tako in tako izogibati; jaz govorim o ljubezni mej bližnjima, ki se lahko spridi v neredno ljubezen. Prepogosto občevanje in razodevanje mejsebojnega nagnjenja dela, da ljubezen preveč zveže serca in postane škodljiva. Ko raste nagnjenje, začnenja tamniti pamet, in kar eden želi, hoče tudi drugi tako dolgo, dokler drugi drugega ne zapelje v hudo; ker se ne upa vstaviti se, se oba pogubita.

10. Tu treba vediti, da so prijateljstva sè zunanjimi osebami bolj pohujšljiva, prijateljstva

¹ Juvenis, aequalium tuorum consuetudinem defugito; quantos illorum opera adversarius plerosque sempiterno igni cremandos addixit. Serm. de abdic. rer.

mej domačimi v samostanu so pa bolj nevarna, ker se bolj težko pretergajo in pa ker je bolj blizo priložnost. Dal Bog, da ne bi nobena redovna oseba padla v Gospodovi hiši v greh zoper sv. čistost. Prerok jo obsodi v večno pogubljenje, ko pravi: „V deželi svetih počenja hudobi je, in ne vidi Gospodovega veličastva.“¹ Zato naj posebno učiteljice novink in drugih gojenk vedno in skerbno pazijo na svoje gojenke, in naj se ne bojijo hujšega zla misliti o njih. Kaker hitro zapazijo na dveh sestrakh mejsebojno nagnjenje in zaupljivost, naj se precej vstavijo in obe ločijo. Ako bodo vedno sumničile in natanjčno nanje pazile, bodo mogle zaprečiti zlo. Večkrat naj jih splošno opominjajo, da naj se bojijo bolj kaker smrti, pri spovedi zamolčati le eden greh iz napačne sramožljivosti, in naj jim povejo kak zgled oseb, ki so pogubljene zavoljo božjeropnih spovedi.

11. Sv. Bazilij zapoveduje svojim redovnicam tudi, da naj bodo kažnjene one, ki bi imele mejsebojno prijateljstvo, katero imenuje sv. Bernard po vsi pravici strupeno prijateljstvo in sovražnika občnega miru. In prav; zakaj, ako ne bi prineslo nobene druge nevarnosti ali hudega, je vendar le krivo nemira, godernanja, mermranja in strankarstva; ker taka prijateljstva v samostanu delajo stranke in delitve, in pri volitvah ne glasujejo za najvrednejše ampak za svoje posebne prijateljice. Bodi v svojem vedenju proti vsem brez izjeme prijazna, ljubi vse, streži vsem tako, da more vsaka misliti, da živi s teboj v največji sporazumnosti; varuj se pa, da ne boš imela prijateljstva z nobeno;

¹ Izai. 26, 10.

zaupno prijateljstvo imej le z Bogom; posebno se pa varuj take, ki ti kaže strastno nagnjenje. Ti hodiš po temnem in spolzlem potu, kaker je sedanje življenje; ako bi imela še slabo tovarišico, ki bi te spravila do prepada, boš zgubljena.

12. Zavoljo tega se ne meni za nobene človeške nazore in pogubljiv človeški strah: Kaj bodo rekli, ako zapustim ono zunanjo osebo, ako se ločim od te, ako se vdam samoti, molitvi in zatajevanju? Šalili in zasmehovali me bodo. „Oh koliko redovnikov in redovnic, pravi sv. Avguštin, je ta slabost, strah pred ljudmi, pahnila v pekel.“¹ In zato pravi sv. Frančišek Borgijski: „Kedor se hoče Bogu darovati, mora premagati najprej ta prekleti ozir „kaj bodo rekli ljudje.“ O Bog, zakaj pa ne mislimo, kaj bo rekel Jezus Kristus? Kaj bo rekla presveta Devica? Gospod pravi: „Zapert vert si, sestra moja, moja nevesta!“² S temi besedami naznanja redovnicam, da morajo biti njihova serca zaperti verti, v ketere ne pride nič drugega kaker ljubezen Božja, ako hočejo v resnici biti njegove neveste. In to naj dobro premislijo, da izmej vseh napak, ketere more storiti redovnica, nobena bolj ne razžali božjega ženina, kaker, ako ima v svojem sercu ptujo ljubezen. Bog hoče celo serce svojih nevest. Tudi pozemeljski ženini lagje poterpijo vse drugo, kaker pa, da ljubijo njihove neveste drugega. Sklenem z besedami: domišljuj si, kaker da bi bila na zemlji samo ti in Bog.

13. Preden pa končam to poglavje, ne morem, da bi ne grajal neumnosti onih redov-

¹ O quot detrusit ad inferos infirmitas haec! — ² Vis. pes. 4, 12.

nih oseb, ki preveč ljubijo živali. kaker: mačke, psičke in jih hočejo vedno pri sebi imeti, pri mizi, na postelji; jih pestovajo, poljubujejo in se ž njimi ljubeznivo pogovarjajo. Ako zbolijo živali, so žalostne; ako pa poginejo, jočejo, se ne dajo potolažiti in pomiriti, posebno s tistimi ne, ki so bili morebiti krivi, da so poginile. Tako ljubiti živali je živalsko že pri svetnih ljudeh, veliko bolj pa še pri Kristusovi nevesti.

Molitev.

O moj Jezus, že vem, ti hočeš imeti celo moje serce, vso mojo ljubezen, tudi jaz hočem, biti popolnoma tvoja. Ko sem te že tolikokrat razžalila, sem zaslužila, da bi me zapustil; slišim pa v svojem sercu glas, da me še kličeš, tebe ljubiti: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz celega svojega serca.“ Da, hočem te poslušati; od denes na dalje hočem le tebe samega ljubiti. O da bi se mogla, o moj Jezus, popolnoma darovati tebi, ki si se za me popolnoma vsega daroval. Iz ljubezni do mene si prelil vso svojo Kri; za moje zveličanje si dal celo svoje življenje; jaz pa naj bi si še kaj prideržala? Eno, da tudi tisoč serc je premalo, da bi te prav ljubilo; in jaz naj bi dala od svojega revnega serca del tudi stvarjem? Ne, ti hočeš celo moje serce, in jaz ti dam celega! Vzemi me, o moj Jezus! moja ljubezen, in moj ženin, jaz sem tvoja in vsa tvoja; delaj z menoj kaker hočeš. Marija, moje upanje, zvezi me z Jezusom, svojim sinom in naredi me popolnoma njegovo. To milost želim od tebe in upam jo tudi prejeti.

V. poglavje.

O potrebi premišljevanja za redovne osebe.**§. 1. O moralični potrebi premišljevanja za redovne osebe.**

1. Življenje redovne osebe mora biti vedno premišljevanje. Redovna oseba, ki ne ljubi premišljevanja, bo težko, ali bolje rečeno, ni mogoče, da bi bila dobra redovna oseba. Ako vidiš mlačno redovno osebo, reci, ta ne opravlja premišljevanja, in boš povedal resnico. Zato si hudobni duh prizadeva zapeljati redovno osebo, da ne bi ljubila premišljevanja; in ako to doseže, je vse dosegel. Sv. Filip Nerij namreč pravi: „Redovnica brez premišljevanja, je redovnica brez pameti.“ Jaz pa še pravim, da ni več redovna oseba, ampak le truplo redovne osebe; zakaj brez premišljevanja nima redovna oseba prvič duhovnega razsvetljenja. Kedor ima zaperte oči, pravi sv. Avguštin, ne more najti prave poti v domovino. Vse večne resnice so duhovne reči, katerih ne moremo gledati s telesnimi očmi, ampak samo z duhovnimi očmi, to je s premišljevanjem in prevdaranjem. Kedor jih tedaj ne premišljuje, tudi ne pozna potrebnih pomočkov, da se more ž njimi zveličati. Zato se pogubi toliko duš, ker ne mislijo na prvi in najvažniši opravke, namreč na večno zveličanje in kaj morajo storiti, da se bodo zveličali. „Vsa dežela je popolno pokončana, ker ni nikoger, da bi si

k sercu vzel.“¹ Nasprotno pravi Bog sam, da kedor misli na resnice naše sv. vere, namreč na smert, sodbo, srečno ali nesrečno večnost, ki nas čaka, ne bo nikedar grešil. „V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.“² „Pristopite k Bogu, pravi David, in bote razsvetljeni.“³ Jezus Kristus nas opominja: „Vaše ledje naj bo opasano, in svetila goreča v vaših rokah.“⁴ Te svetilke so, kaker pravi sveti Bonaventura, premišljevanje: „Molitev je svetilka;“⁵ zakaj mej premišljevanjem govori Bog z nami in nas razsvetljuje, da varno hodimo po poti zveličanja. „Tvoja beseda je svetilo mojim nogam.“⁶

2. Še več, sveti Bonaventura pravi, da je premišljevanje ogledalo, v katerem vidimo vse madeže svoje duše. Sv. Terezija je pisala Ozemskemu škofu: „Dasiravno se nam zdi, da smo brez pogreškov, jih vendar zagledamo, kaker hitro nam Bog oči odpre; kaker nam jih navadno odpre pri premišljevanju.“ Kedor ne premišljuje, ne pozna tedaj še svojih pogreškov, in jih tudi ne obžaluje, kaker pravi sv. Bernard: „Samega se ne boji, ker se ne pozna.“⁷ Tudi ne spozna, v kako veliki nevarnosti je njegovo zveličanje, in še ne misli na to, kako bi bežal iz te nevarnosti. Kedor pa opravlja premišljevanje, hitro zapazi svoje pogreške in nevarnosti se pogubiti; in ker vé to, misli na pomočke, kako bi se zveličal. Ker je premišljeval kralj David večnost, se je varoval greha in delal dobro. „Premišljujem dni nekedanje in večna leta si jemljem k sercu,

¹ Jer. 12, 11. — ² Sir. 7, 40. — ³ Ps. 33, 6. — ⁴ Luk. 12, 35. — ⁵ Oratio est lucerna. — ⁶ Ps. 118, 105. — ⁷ Seipsum non exhorret, quia non sentit.

ter prevdarjam po noči v svojem sercu, in se vadim, in pometam svojega duha.“¹ V visoki pesni pravi ženin: „Cvetlice so se prikazale v naši deželi.“² Keder živi duša v samoti kaker samotna gerlica in se zbrana v premišljevanju pogovarja z Bogom, se prikažejo cvetlice, to je dobre želje; in takrat pride tudi čas obrezovanja, to je poboljšanje pogreškov, ketere spozna mej premišljevanjem. „Vedi, da je čas obrezovanja, pravi sv. Bernard, ako si opravil premišljevanje.“³ Zakaj na drugem kraju pravi ta svetnik, da premišljevanje vlada želje, vodi dela in poboljša napake.

3. Drugič brez premišljevanja se ne more duša vstavljati skušnjavam svojih sovražnikov, in se vaditi v kerščanskih čednostih. Kar je ogenj za železo, to je premišljevanje za dušo, in akoravno je merzlo železo zelo terdo in se da težko kovati, se vender da lahko kovati, ako ga v ognju razbeliš. Ako je železo razbeljeno, pravi častitljivi Jernej od mučencev, mu more kovač s kladivom vsakoverstno obliko dati.“⁴ Ako hočeš spolnjevati božje zapovedi in evange'ijske svete, moraš imeti mehko, to je naučljivo serce, ki lahko sprejema nebeška navdihnjenja in je pripravno jih tudi spolnjevati. To je prosil tudi Salomon Gospoda rekoč: „Daj tedaj svojemu hlapcu poučljivo serce.“⁵ Naše serce je pa zdaj zavoljo greha samo na sebi nepoučljivo in terdo, ker je nagnjeno k počutnemu veselju, se vstavlja zapovedim duha, kaker toži apostelj: „Čutim pa drugo postavo v svojih udih, ketere se bojuje zoper

¹ Ps. 76, 6 in 7. — ² Vis. pes. 2, 12. — ³ Puta tempus putationis adesse, si meditatio praeivit. De consid. l. 2. c. 6. — ⁴ Faber ignitum ferrum ictibus mollire satagit. — ⁵ 3. kralj. 3, 9.

postavo mojega duha.“¹ S pomočjo milosti, ketere dobiva v premišljevanju, postane človek naučljiv in mehek; ako premišljuje božjo dobrotljivost, veliko ljubezen, s katero ga je ljubil Bog, neizmerne dobrote, ketere mu je skazal, vžge in postane voljan in nagnjen poslušati božji glas. Brez premišljevanja pa ostane serce terdo, termasto in nepokorno, in tako se duša pogubi. Terdovratnemu sercu se poslednjič hudo godi; in kedor nevarnost ljubi, bo v nji poginil.² Zato je opominjal sv. Bernard Evgenija, ki je bil potem papež, da naj nikedar ne opusti premišljevanja zavoljo drugih opravkov: „Bojim se, Evgenij, da boš zavoljo mnogih opravkov opuščal molitve in premišljevanje in tako bo tvoje serce polagoma oterdelo, ki se potem ne bo več samo nad seboj zavzelo, ker bo neobčutljivo.“³

4. Ako se pobožne duše dolgo mudijo v premišljevanju, pravijo neketeri, da je to lenoba in da čas zapravljajo, keterega bi lahko bolje obernile za druga koristna opravila. Taki pa ne vedo, da dobivajo duše pri premišljevanju moč premagovati sovražnike in se v čednostih vaditi. „Iz te lenobe,“ pravi sv. Bernard, „prihaja moč.“⁴ Zato je zapovedal Gospod, da naj ne zbudijo neveste: „Ne zbučajte in ne predramujte ljube, dokler sama hoče.“ (Vis. pes. 3, 5.) Pravi: „dokler sama hoče;“ zakaj, ko duša pri premišljevanju vživa spanje ali počitek, ga vživa popolno prostovoljno, ki je pa potreben za duhovno življenje. Kedor ne

¹ Rom. 7, 23. — ² Sir. 3, 27. — ³ Timeo tibi, ne multitudo negotiorum intermissa oratione et consideratione, te ad cor durum perducatur; quod seipsum non exhorret, quia non sensit. Lib. 1. de consid. ad Eug. — ⁴ Ex hoc otio vires proveniunt.

spi, nima moči za delo in pot, in bo opeshal na potu. Kedor ne počiva in ne zajema moči pri premišljevanju, ne bo mogel potem delati dobrega in premagovati skušnjav. opeshal bo na potu. V življenju častitljive sestre Marije Križane berem, da je mej premišljevanjem slišala, kako se je hvalil hudobni duh, da je odvernili nuno od skupnega premišljevanja in jo je potem skušal zapeljati v smertni greh, vboga redovnica je bila že v toliki nevarnosti greh storiti ali božja služabnica je na to prihitela in jo z božjo pomočjo rešila te skušnjave. Glej, kako nevarno je za redovne osebe, premišljevanje opuščati. Sv. Terezija pravi: „Kedor opušča premišljevanje, ne potrebuje hudobnega duha, da bi ga spravil v pekel, ker se sam vanj pahne. In opat Diokelj je večkrat rekel: „Kedor opušča premišljevanje, bo v kratkem žival ali pa hudič.“

5. Ako Boga ne prosimo, nam ne da svoje pomoči; brez božje pomoči pa ne moremo spolnjevati zapovedi. Zato opominja sv. apostelj Pavel svoje učence: „Neprenehoma molite.“¹ Mi vsi smo vbogi reveži: „Jaz pa sem revež vbožec.“² Revež ima samo to, kar mu dajo premožni vbogaime; tudi vse naše bogastvo je v molitvi, zakaj ž njo dobivamo od Boga njegove milosti. Brez molitve, pravi sv. Krizostom, je kar naravnost nemogoče dobro živeti.³ In odkod prihaja tolika razujzdanost dandanes, ali ne zavoljo pomanjkanja molitve, pravi učeni škof Abeli? Bog zelo želi nas obisipati sè svojimi milostmi; ali kaker pravi sv. Gregor, hoče, da ga za nje prosimo in ne kako prisilimo sè svojimi prošnjami?⁴ „Ne mo-

¹ Tes. 5, 17. — ² Ps. 39, 18. — ³ Simpliciter impossibile est absque praecationis praesidio cum virtute degere. — ⁴ Vult Deus rogari, vult cogi, vult quadam importunitate vinci. In ps. poenit. 6.

goče je, pravi sv. Krizostom, da bi grešil, ki pridno moli.¹ In na drugem kraju pravi ta svetnik, da nas hudobni duh precej neha skušati, kaker hitro zapazi, da molimo.

6. Ker je tedaj neizogibno potrebno za nas, da molimo, imamo tudi moralično potrebo premišljevanja. Zakaj kedor ne premišljuje in se raztresa s posvetnimi rečmi, bo slabo poznal svoje duhovne potrebe, nevarnosti svojega dušnega zveličanja, pomočke premagovati skušnjave in slednjič bo slabo poznal potrebo moliti, kar smo vsi dolžni; in tako bo opuščal molitev, brez molitve se bo pa gotovo pogubil. Imenitni škof Palafohs (Palafox) pravi v svojih opombah v pismih sv. Terezije: „Kako se more božja ljubezen vkoreniti, ako nam Bog ne da stanovitosti? Kako nam bo dal Gospod stannotost, ako ga za njo ne prosimo? Kako ga bomo pa za njo prosili, ako ne molimo? Brez molitve pa ne občujemo z Bogom, to občevanje je pa potrebno, ako želiš ohraniti svoje čednosti“.² Ravno tako pravi učen kardinalj Belarmin, da je moralično nemogoče, da bi brez greha živel, ki ne premišljuje. Pa bo kedo rekel: „Jaz ne opravljam premišljevanja, pa veliko molim.“ Ali vedeti moraš, kaker nas opominja sv. Avguštin, da ni zadosti, ako hočemo milosti dobiti, samo z ustnicami moliti, ampak tudi z duhom. Svetnik piše o Davidovih besedah: „Sè svojim glasom v Gospoda kličem.“³ „Mnogi kličejo ne sè svojim glasom, to je, ne z notranjim glasom duha, temveč z glasom telesa. Tvoje premišljevanje je vpitje k Go-

¹ Impossibile est hominem congruo praecantem studio unquam peccare. Hom. 79. ad pop. Antioch. — ² 8. pism. št. 10. — ³ Ps. 141.

spodu. Kliči znotraj, kjer te Bog sliši.“¹ Tudi sv. apostelj Pavel opominja k temu z besedami: „Molite vsak dan v duhu.“² Z jezikom opravljamo večkrat svoje molitve raztreseno, ne pa z glasom serca, posebno ako dolgo molimo in ako nismo navajeni premišljevati, in zato se tudi Bog malo ozira na take molitve in jih redko kedaj vsliši. Dasiravno mnogi molijo rožni venec, dnevnice Matere božje (*officium parvum*), in opravljajo še druge pobožnosti, vendar še živijo v grehu; kedor pa premišljevanje opravlja, je nemogoče, da bi še dalje živel v grehu. Zakaj ali bo zapustil molitev ali pa greh. Neki velik služabnik božji pravi: „Premišljevanje in greh se ne vjemata.“ To tudi skušnja uči, da oni, ki premišlujejo, težko izgubijo milost božjo; in ako kedaj padejo v greh, se hitro poboljšajo in k Bogu vernejo, ko še dalje premišlujejo. Naj bo duša še tako mlačna, pravi sv. Terezija, ako bo stanovitno premišljevala, jo bo Bog že pripeljal do zveličanja.

7. Sploh vsi svetniki so postali sveti s premišljevanjem. Zakaj premišljevanje je ona srečna peč, v kateri se duše vžgejo v božji ljubezni. „V mojem premišljevanju se je ogenj vžgal.“³ Sv. Vincencij Paveljski pravi, da bi bil čudež, ako se ne bi spreobernil grešnik, ki posluša misijonske pridige ali duhovne vaje; in nobeden drugi ne pridiga in govori v duhovnih vajah kaker človek; ali v premišljevanju pa Bog sam govori z dušo. „Popeljem jo v samoto in ji bom na serce govoril.“⁴ Sv. Katarina Bolonjska pravi: „Kedor ne premišluje, je brez

¹ Multi clamant non voce sua sed corporis. Cogitatio tua clamor est ad Dominum. Clama intus, ubi Deus audit. In ps. 5, 30. — ² Efež. 6, 18. — ³ Ps. 38, 4. — ⁴ Oze. 2, 14.

vezi, ki veže dušo z Bogom, in zato je ne bo težko hudobni duh za se pridobil, ko jo najde samo. Kako bi mogel vediti, vpraša ta svetnica, da je božja ljubezen v duši, ki se malo briga pogovarjati se z Bogom mej premišljevanjem. "In kje so se navzeli svetniki božje ljubezni, ako ne pri premišljevanju? Zavoljo premišljevanja je imel sv. Peter Aljkantarski tako vročo ljubezen, da je skočil v primerzljeno vodo, da se je ohladil, in ledena voda je začela vreti, kaker v kotlu nad ognjem. Sv. Filip Nerij je mej premišljevanjem božje ljubezni tako gorel, da se je tresel sam in vsa soba; sv. Alojziju Gonzagi se je ves obraz svetil in njegovo serce je tako močno bilo, kaker bi se hotelo razpočiti. Sv. Lovrenc Justinjan piše: „Premišljevanje podi skušnjave, odganja žalost, prenavlja čednost, oživlja ohlajeno gorečnost in množi ljubezen božjo.“¹ Zato pravi po pravici sv. Alojzij Gonzaga, da kedor pridno ne premišljuje, ne bo nikedar dosegel visoke stopinje v čednostih.

8. Duša, ki rada premišljuje, je kaker ob potoku zasajeno drevo, ki ob svojem času sad rodi, in vsa njena dela so dobra pred Bogom: „Blager človeku, ki noč in dan premišljuje Gospodovo postavo! In je enak drevesu, ki je zasajeno ob potokih, in daje sad ob svojem času; njegovo perje ne odleta, in vse, karkoli počenja, mu gre po sreči.“² Dobro si zapomni besede: „ob svojem času“ to je čas, keder treba preterpeti kako terpljenje, kako razžaljenje i. t. d. Sv. Krizostom primerja molitev studencu, ki je na vertu. Vert pa, ki je vedno

¹ Ex oratione fugatur tentatio, abscendit tristitia, virtus reparatur, excitatur terror, et divini amoris flamma sucrescit. — ² Ps. 1. 2. in 3.

dobro zalivan, o kako zelen je in v kakem lepodišečem cvetju! Tak vert je tudi duša, ki rada premišljuje; vedno več ima svetih želj in in lepih čednosti. Odkod dobiva toliko dobrega? Od premišljevanja, ki jo vedno zaliva. „Tvoji izrastki so raj margarantov sè sadom njih jabolka . . . studenec vertov, vir živih vodá, ki iz Libana deró.“¹ Ako se pa posuši studenec na vertu, hitro se bodo posušile cvetlice, rastline in vse. Zakaj? Zato, ker se je voda posušila. Glej ono osebo, dokler je premišljevala, se je lepo obnašala, je bila ponižna, pobožna in zatajevana; keder je pa opustila premišljevanje, se je začela nespodobno obnašati, je prevzetna, vsaka besedica jo razžali, redko prejema sv. zakramente in malo se v cerkvi mudi in malo misli na zatajevanje; nagnjena je pa na ničemernost, pogovarjanje, kratek čas in zemeljsko razveseljevanje. In zakaj? Ker ni vode, zato ni duha gorečnosti. „Moja duša“ je kaker suha zemlja pred teboj . . . moj duh omahuje.“² Ker je opustila premišljevanje, zato se je posušil vert, in reva je vsak dan slabša. Sv. Krizostom pravi, da ni duša bolna, temveč že mrtva, keder zapusti premišljevanje.³ Ta sveti učenik pravi, da je molitev korenina rodovitne terté.⁴ In sveti Janez Klimak pravi: „Molitev varuje pred žalostjo, je studenec čednosti in posredovavka milosti.“⁵ Rufin pravi, da prihaja ves duhovni napredek iz premišljevanja. In Žerzón (Gerson) celo terdi, da brez premišljevanja ne more nihče brez čudeža

¹ Vis. pes. 4, 13. in 15. — ² Vis. pes. 4, 13. in 15. — ³ Quisquis non orat Deum nec divino ejus colloquio cupit assidue frui, is mortuus est . . . Animae mors est, non provolvi coram Deo. De orando Deo l. 1. — ⁴ Radix vitis frugiferae. — ⁵ Grad. 28.

živeti, kaker je dolžan kristijan. Ko govori prerok Jeremija o premišljevanju pravi: „Samoten sedi, in molči, ker ga je na se vzel.“¹ Hoče reči, da ne more duša ineti veselja nad božjimi rečmi, ako se ne loči od stvari in se ne vsede, to je, se ne odloči premišljevati dobrotljivosti, ljubezni in ljubeznivosti svojega Boga. Kaker hitro je pa ločena v samoti, zbrana v premišljevanju in molči, to je, se loči od posvetnih misli, se vzdigne čez se, je po premišljevanju drugačna, kaker je bila prej. Sv. Ignacij Lojoljski pravi, da je premišljevanje kratek pot do popolnosti. Z eno besedo, bolj ko boš premišljeval, bolj boš popolen. Mej premišljevanjem se duša polni sè svetimi mislimi, občutki, željami, dobrimi sklepi in ljubeznijo do Boga. Mej premišljevanjem daruje Bogu vse hude strasti in želje in nagnjenje na svet, in vse, kar ima rada lastna ljubezen. Razen tega moremo z molitvijo tudi mnogim grešnikom k zveličanju pomagati, ako namreč zanje prosimo, kaker ste sv. Terezija in sv. Marija Magdalena Paciška delale, in kar delajo še vse Boga ljubeče duše, ki nikedar ne opustijo v molitvi Bogu priporočiti nevernikov, krivovercev in vseh vbogih grešnikov. Prosijo tudi Boga, da bi dal duhovnikom, ki delajo za blager duš, pravega duha grešnike spreobračati. Mej premišljevanjem moremo dobiti tudi zasluženje mnogih del, katerih sicer ne delamo, pa imamo željo jih opravljati; zakaj, kaker Gospod kaznuje grešne želje, ravno tako poplača vsako dobro željo, katero obudimo.

10. Posebno pa glej, da ne boš premišljeval samo zavoljo duhovne tolažbe in veselja, ampak

¹ Žalost. pes. 3, 28.

samo s tem namenom, da bi Bogu dopadel in zvedel, kako želi, da bi ga ljubil in mu služil. P. Baljazar Aljvares pravi, da ljubiti Boga ne obstoji v tem, da prejemamo njegove dobrote, ampak v tem, da mu služimo samo zato, da bi mu dopadli. In dalje pravi, da je duhovna tolažba samo okrepčanje popotnikov, da ne bi se vstavili na potu, temveč, da bi okrepčani še dalje šli. Keder si tedaj mej premišljevanjem suh in ne občutiš nobene duhovne prijetnosti, opravljaj še dalje premišljevanje in vedi, da si takrat zelo prijetna nevesta svojemu ženinu in si nabiraš veliko zasluženja. Takrat ga prosi: O Jezus, zakaj ravnaš z menoj tako? Vse si mi vzel, časne reči, sorodnike, lastno voljo; in jaz sem bil zato zadovoljen samo, da bi tebe dobil; zakaj se pa zdaj tudi ti odteguješ od mene? Povej mu to v veliki ponižnosti, da ti bo povedal, da vse to zato dela, ker te ljubi in ti dobro hoče. P. Torres pravi: „Brez tolažbe z Jezusom križ nositi, dela, da duša teče, da leti k popolnosti.“

Molitev.

Ti, o moj Jezus, si me ljubil v svojem grenkem terpljenju; zato te hočem tudi jaz ljubiti v terpljenju. Tebi ni bilo nič preveč; vso svojo kri in življenje si dal, da bi dobil mojo ljubezen; in jaz naj bi te še tako malo ljubil, kaker sem te do zdaj? Ne, o moj Zveličar, to se ne sme nikedar več zgoditi! Zadosti sem ti bil nehvaležen do zdaj. Tebi posvetim celo svoje serce. Ti sam zaslužiš mojo ljubezen in tebe samega hočem ljubiti. O moj Bog, ker me

hočeš imeti vsega, dajaj mi moč, da ti bom služil celo svoje življenje na zemlji, kaker zaslužiš. Odpusti mi vso mojo mlačnost in nezvestobo. O kolikokrat sem opustil premišljevanje, da sem se pečal z drugimi rečmi. O kolikokrat bi se lahko s teboj pogovarjal in tako tebi vstregel, ali mudil sem se rajši z drugimi rečmi in tako tebe žalil. O da bi se vernila izgubljenega leta. Ali dasiravno se ne bodo nikedar več vernila, vendar bom še ostali čas ves tvoj, o moj ljubljeni Zveličar. Ljubim te, o moj Jezus, ljubim te, o moja največja dobrota. Ti si in moraš biti edini, kterega bo vedno ljubila moja duša. O Marija, mati lepe ljubezni, sprosi mi milost, da bom tvojega božjega Sina resnično ljubil ostali čas svojega življenja. Ker prejmeš od Jezusa, koliker hočeš, zato upam od tebe to milost.

§. 2. Kako treba premišljevati.

Ko smo videli, kako zelo je potrebno in koristno premišljevanje za redovne osebe, pogledajmo zdaj, kako treba premišljevati glede kraja namreč, časa in načina. Pervi, kje treba premišljevati? V samoti. „Ti pa, keder moliš,“ opominja božji Zveličar, „pojdi v tvoj hram (sobo), zapri dur in moli k tvojemu Očetu.“ Sv. Bernard pravi, da že molčanje in tihota sama skoraj silita dušo, da premišljuje nebeške reči. Soba je že, kaker sem rekel, pripraven kraj za premišljevanje; za redovne osebe je pa boljši opravljati premišljevanje v koru pred presv. Rešnjem Telesom. P. Avila pravi, da ne pozna na svetu boljšega kraja in svetišča, ki bolj spodbuja k premišljevanju, kaker cerkev,

kjer je Jezus Kristus v najsvetejšem zakramentu pričujoč. Ako želiš dobro premišljevati, moraš združiti zunanje molčanje tudi z notranjem, da ne misliš namreč na časne reči. Nkega dne je rekel Jezus sv. Tereziji, ko je govoril o dušah, ki so na svet navezane: Jaz bi se rad ž njimi pogovarjal, ali stvari delajo tak šum v njihovih ušesah, da mi ne dovolijo le trenutka, da bi se razumeli.“ Ali o tem bom več govoril v naslednjem poglavju v § 2., v katerem bom razpravljal o samoti serca.

2. Kar se tiče časa za premišljevanje, pravi sv. Izidor, da je zjutraj in zvečer najbolj pripraven čas premišljevati. Sv. Gregor pravi, da je posebno zjutraj najbolj pripraven čas; zakaj, pravi ta svetnik, ako je naše pervo opravilo premišljevanje, ne bodo stopili grehi v našo dušo. In častitljivi Karel Karafa, ki je vstanovil družbo pobožnih delavcev, pravi o ti reči, da zadostuje djanje ljubezni, keterega smo obudili pri jutranjem premišljevanju, da smo cel dan po tem goreči. Tudi zvečer je premišljevanje potrebno, kaker piše sv. Hijeronim: „Telo naj se ne poda k počitku, dokler se ni okrepčala duša z molitvijo, ki je dušna hrana.“ Sicer pa moremo opravljati premišljevanje vsak čas in na vsakem kraju, tudi pri delu in hoji; zadosti je, da le takrat mislimo na Boga in obujamo dobra djanja; zakaj v tem obstoji premišljevanje.

3. Kar se pa tiče časa, kako dolgo naj premišljuje redovna oseba, so svetniki vsako prosto uro, keder niso imeli drugih opravil, porabili za premišljevanje, Sv. Frančišek Borgijski je premišljeval po 8 ur na dan, ker mu niso

predstojniki več časa dovolili; in ko je preteklo teh osem ur, je prav ponižno prosil še za četert ure: „Iz ljubezni do Boga, mi dovolite še četert ure.“ Sv. Filip Nerij je cele noči premišljeval. Ko je sv. Anton opat že celo noč premišljeval, se je pritožil čez sonce, ko je vshajalo, ker je končalo njegovo premišljevanje; odločil si je namreč premišljevati do sončnega vshoda. P. Aljvares pravi, da je podobna Boga ljubeča duša, keder premišljuje, kamenu, ki je zunaj svojega težišča; zakaj na tem svetu moramo posnemati, koliker moremo svetnike, ki vedno premišljujejo Boga. Kar se pa tiče telesa mej premišljevanjem, vedi, da navadno le kleče premišljujejo; keder bi te pa klečanje zelo motilo, lahko premišljuješ, kaker pravi sv. Janez od Križa, tudi sedeč.

4. Zdaj pa poglejmo bolj natanko posamezne reči, in zato vprašam, kakó dolgo premišljuje po popolnosti hrepeneča redovna oseba? P. Tores je določil redovnicam, ki so k njemu hodile k spovedi, da naj premišljujejo eno uro zjutraj, eno uro po dnevu in pol ure po noči, ako jih ni zadržavala bolezen ali kako drugo opravilo pokorščine. Ako se ti to zdi preveč, ti svetujem, da premišljuješ še eno uro razen skupnega premišljevanja. Včasih hoče Bog, da opustimo premišljevanje in opravimo ta čas kako delo iz ljubezni do bližnjega, vedeti pa moraš, kar pravi sv. Lovrencij Justinijan: „Keder terja ljubezen, gre postreč Kristusova nevesta bližnjega; vender tako, da ta čas vedno zdihuje, se zopet verniti v samoto svoje sobice in tam se pogovarjati sè svojim Ženinom.“ P. Vincencij Karafa generalj Jezusove družbe, je

porabil za molitev vsak trenotek, katerega si je mogel odtergati.

5. Premišljevanje je zoperno redovni osebi, ki je navezana na svet, ketera pa ne ljubi drugega, kaker Boga, ne občuti te zopernosti. Ali kako bi mogel reči, da ljubi redovna oseba samo Boga, ako se ne naveliča, dve uri sè sorodniki ali drugimi se razgovarjati v parlato-riju, eno uro si pa ne upa premišljevati? Saj kedor Boga resnično ljubi, ne občuti grenkosti ali zopernosti, ko se ž njim pogovarja: „Zakaj obhoja ž njo (božjo modrostjo) nima nič grenkosti in nje družina nič zopernosti, ampak radost in veselje.“¹ In kaj drugega je premišljevanje, pravi sv. Janez Klimak, kaker zaupno obče-
vanje in združenje z Bogom.² Mej premišlje-
vanjem se to godi, kaker pravi sv. Krizostom:
„Duša so pogovarja z Bogom, Bog pa z dušo.“
Ne, življenje pobožnih redovnih oseb, ki rade
premišljujejo in bežijo pred svetnim razveselje-
vanjem, ni grenko in žalostno. Ako ne verjameš,
pravi vsem psalmist: „Pokusite in glejte, kako
sladek je Gospod.“³ Pokusi in boš videl, kako
sladek je Bog duši, ki vse zapusti, da bi le
njega ljubila. Sicer pa ne smemo premišljevati
z namenom, kaker sem že večkrat rekel, „za-
voljo duhovne tolažbe, ampak samo zato, da
bi zvedeli, kaj hoče Bog od nas, da bi se nam-
reč odrekli lastni ljubezni. Sveti Janez Klimak⁴
namreč pravi: „Ako se hočeš dobro pripraviti
za premišljevanje, sleci lastno voljo in reci
Bogu: „Povej, Gospod, kaj hočeš od mene, da
bom vse storil?“ Ali to moraš izgovoriti s terd-

¹ Modr. 8, 16. — ² Oratio est familiaris conversatio et conjunctio cum Deo. Scal. par. gr. 28. — ³ Ps. 33. 9. — ⁴ Ad praeparandum te ad orationem, exue voluntates tuas.

nim sklepom, tudi tako delati; zakaj drugači, ne bo Bog s teboj govoril.

6. Kar se tiče, kako treba premišljevati, mislim, da že znaš; glavne reči, ki so potrebne začetnikom, bom zato le kratko naštel. Premišljevanje obstoji iz treh delov in sicer: iz priprave, premišljevanja in sklepa. Priprava zopet obstoji iz treh delov, namreč: da z vero misliš na pričujočega Boga in ga ob enem počastiš; po tem se ponižaš in obudiš kesanje čez svoje grehe in prosiš razsvitljenja. Ta djanja lahko takole obudiš:

I. Djanje vere: *O moj Bog, verujem, da si tukaj pričujoč; in te častim s celim srcem. Glej, da boš prav živo obudil vero; zakaj, ako si boš živo predstavljal, da je Bog zraven tebe, se boš s tem rešil raztrešenja. Veliki božji služabnik, kardinalj Karačijolo, škof iz Antverpna, je rekel, keder si raztresen je znamenje, da nisi živo obudil vere.*

II. Kesanje. *O Bog, zavoljo svojih grehov bi moral biti zdaj v peklu, ali iz serca mi je žal, da sem te razžalil, vsmili se me!*

III. Prošnja. *Večni Oče! iz ljubezni do Jezusa in Marije razsvetluj me mej tem premišljevanjem, da mi bo koristilo. Potem se treba priporočiti z eno češčeno Marijo presveti Devici, sv. Jožefu, sv. angelu varihu in sv. patronom. Ta djanja obujaj goreče, kaker pravi sv. Frančišek Saleški, ali kratko, da boš prej začel premišljevati.*

7. Keder začneš premišljevanje, zapodi vse ptuje misli in reci sè sv. Bernardom: „Moje misli, tukaj čakajte; ko bom končal premišljevanje, se bom pogovarjal z vami o drugih

rečeh.¹ Treba tedaj skrbeti, da ne boš mislil na druge reči. Ako si pa raztresen, ne smeš zato biti nemiren ali se siliti zapoditi raztremenost in nepoterpežljiv biti; temveč z mirnim srcem jo zapodi in se verni k Bogu. Zakaj hudobni duh si zelo prizadeva, da bi nas raztresal mej premišljevanjem in tako odvern timer premišljevanja. Vedi tedaj, ako opuščáš premišljevanje zavoljo raztremenosti, poslušáš hudobnega duha. Da ne bi bil prav nič raztresen, pravi Kasijan, je nemogoče. Zato nikedar ne opusti premišljevanja, ako si še tako raztresen. Sv. Frančišek Saleški pravi, da bi premišljevanje venderle dobro opravili, akoravno ne bi mej premišljevanjem nič drugega delali, kaker podili raztremenost in skušnjave. Še pred njim je rekel sv. Tomaž Akvinski, da nam neradovoljna raztremenost ne škodi pri molitvi.² Keder pa zapaziš, da si radovoljno raztresen, odpravi pogrešek in zapodi raztremenost, premišljevanja pa ne opusti.

8. Kar se pa tiče reči, ketere naj bi premišljeval, premišluj po splošnem nauku one resnice in skrivnosti naše svete vere, pri kterih nahajaš več duhovne hrane in slasti posebno pa Kristusovo terpljenje, ketero je koristno za vsakega, ki hrepeni po popolnosti. Blozij namreč piše, da je Kristus razodel sv. Gertrudi, sv. Brigiti, sv. Mehtiljdi in sv. Katarini Sijenjski, kako zelo dopadljivo mu je, ako premišlujejo duše njegovo terpljenje. Sv. Frančišek Saleški pravi, da bi moralo biti Kristusovo terpljenje navadno premišljevanje vsakega kristi-

¹ Expectate hic cogitationes meae. — ² Evagatio mentis, quae fit praeter propositum, orationis fructum non tollit. 2. 2. qu. 83. a. 13.

jana, koliko bolj pa neveste Kristusove? O kako lepa knjiga je Kristusovo terpljenje! V nobeni drugi knjigi ne boš našel tako živo popisane hudobije greha, in ob enim vsmiljenja in ljubezni božje do ljudi. Meni se zdi, da je Jezus Kristus tudi zato toliko terpel, ko so ga bičali, s ternjem kronali in križali i. t. d., da bi lahko tudi mi premišljevali vse te različne skrivnosti njegovega terpljenja, ki vzbuja v našem sercu občutljaje hvaležnosti in ljubezni. Keder sam premišljuješ, je prav dobro, da najprej prebereš premišljevanje iz kake pobožne knjige. Sv. Terezija je takó premišljevala šestnajst let vedno iz ravno tiste knjige; nekoliko je brala, potem pa je premišljevala, kar je prebrala. Tako je lahko premišljevat in delaš, kaker piška, ki se vselej ozre proti nebu, kolikerkrat popije kapljico vode.

9. Vedi pa tudi, da ti premišljevanje koristi, ne toliko, keder prevdarjaš, kar si sam bral ali slišal, ampak keder obujaš v sebi občutljaje (afekte), keder prosiš in terdne sklepe delaš; zakaj to je trojna poglavitna korist premišljevanja. Sv. Terezija namreč pravi: „Dušni dobiček ne obstoji v tem, da veliko misliš na Boga, ampak v tem, da ga zelo ljubiš. To ljubezen pa dobiš, keder se terdno odločiš, zanj veliko delati.“ Zato pravijo učeniki pobožnega življenja, ko govorijo o premišljevanju, da je igla sè zlato nitjo, ki obstoji iz občutljajev, prošenj in terdnih sklepov, kaker sem zgoraj rekel. Ko si prevdaril eden odstavek (punkt), ki te je presunil, povzdigni svoje serce k Bogu in mu daruj djanja ponižnosti, ali zaupanja, ali zahvale; posebno pa večkrat obudi kesanje in

in ljubezen. Eno samo djanje popolne ljubezni, kaker tudi kesanja, nam more zadobiti odpuščanje vseh grehov: „Ljubezen pokrije obilnost grehov.“¹ In Bog sam pravi, da ne more sovražiti onih, ki ga ljubijo: „Jaz ljubim nje, kateri mene ljubijo.“² Častitljiva Marija Križana je videla nekedaj gorečo kroglo, na kateri je berž zgorela vsaka slama, ki je na njo padla. S tem ji je hotel Bog razodeti, da so odpuščeni vsi grehi duši, keder obudi gorečo ljubezen. Razen tega pravi sv. Tomaž Akvinski, da dobimo vsakikrat novo stopinjo slave, kolikerkrat obudimo gorečo ljubezen. Djanja ljubezni pa so, ako rečeš na primer: *Moj Bog, jaz te rajši imam, kaker vse druge reči. Ljubim te iz celega svojega serca. Veselim se tvoje sreče! Želim, da bi te vsi ljubili. Samo to hočem, kar hočeš ti. Povej mi, kar želiš in vse hočem storiti. Delaj z menoj in z mojimi rečmi, kaker se tebi dopade.* Zadnje djanje darovanja je Bogu posebno dopadljivo. Sv. Terzija se je vsak dan najmanj 50 krat Bogu tako darovala. Vedi pa, da govorim o navadnem premišljevanju; zakaj, ako se čuti duša včasih tako združeno z Bogom v nadnaravni ali vliti zbranosti, da ne misli posebe na kako večno resnico ali pa na kako božjo skrivnost, takrat ji ni treba sè silo obujati drugih djanj, kaker samo tiste, h katerim se čuti, da jo Bog sè sladkostjo vleče; zadosti je, da skerbi ostati tako združena z Bogom in ni na potu božjemu navdihovanju, da bi se namreč ta čas silila prevdarjati in obujati razna djanja. To pa velja samo takrat, keder Bog vabi dušo k takemu nadnaravnemu premišljevanju; sicer pa oprav-

¹ 1. Pet. 4, 8. — ² Preg. 8, 17.

ljajmo navadno premišljevanje in obujajmo občutljaje, kaker sem že rekel, tako dolgo, dokler nas Bog ne vabi k nadnaravnemu premišljevanju. Bolj koristno pa je za tiste, ki so že navajeni premišljevati, da mej premišljevanjem bolj obujajo občutljaje, kaker pa na drobno prevdarjajo prebrane reči.

10. Razen tega je zelo koristno, ako ne najbolj, veliko prositi Boga in sicer s ponižnim srcem in zè zaupanjem razsvetljenja, vdanosti v voljo božjo, stanovitnosti v dobrem do smerti itd. najbolj pa prosi njegovo sveto ljubezen. Zakaj sv. Frančišek Saleški pravi, da smo prejeli vse milosti, ako smo prejeli ljubezen božjo; in duša, ki resnično ljubi Boga iz celega serca, se bo sama od sebe, ne da bi jo kedo nago-varjal, varovala razžaliti Boga tudi v najmanjši reči, in bo skerbela mu dopasti, koliker more. Keder si pa mej premišljevanjem suh in pust (keder ne čutiš nobenega veselja ali tolažbe) in misliš, da ne moreš obujati dobrih djanj, zadostuje, da večkrat vzdihneš: „*Moj Jezus, vsmili se me. Gospod, vsmili se me in pomagaj mi*, in tako premišljevanje bo morebiti za te naj bolj koristno in dobro. P. Pavel Sénjeri pravi sam o sebi, da je do bogoslovnih šol vedno mej premišljevanjem prevdarjal in obujeval občutljaje: „Keder mi je pa Bog oči odperl, od takrat sem porabil čas premišljevanja za prošnje, in ako je na meni kaj dobrega, se imam zahvaliti tem prošnjam.“ Delaj tako tudi ti. Prosi milosti v Jezusovem imenu in boš prejel vse, kar boš prosil. Zakaj Kristus nas ne more goljufati, kar nam je obljubil; obljubil pa nam je, ko je rekel: „Resnično, resnično vam po-

vem: „Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“¹ Z eno besedo, za dobro premišljevanje se tirja od tebe, da mej premišljevanjem obujaš pobožne občutljaje in prosiš. Častitljiva Marija Križana je namreč v zamaknjenju rekla, da je premišljevanje dušni odpočitek. Zakaj, keder se oddahneš, sopeš zrak v se in iz sebe, ravno tako dela tudi duša v premišljevanju; s prošnjami diha v se zrak, to je božje milosti; z dobrimi djanji darovanja in ljubezni pa diha zopet k Bogu zrak iz sebe, to je, daruje se Bogu.

11. Preden končaš premišljevanje, treba napraviti poseben terdni sklep, postavim varovati se tega ali onega pogreška, katerega storiš; ali se v kaki čednosti bolj vaditi, postavim, poterpežljivo prenašati sitno osebo, bolj natanko poslušati druge, zatajevati se v kaki reči. Tak terdni sklep moraš pri premišljevanju tako dolgo ponavljati, dokler se ne boš znebil tega greha, ali si pridobil določene čednosti. Zato treba po premišljevanju storjen sklep izpeljati pri prvi priložnosti. Proti koncu premišljevanja je razen tega prav dobro ponoviti sv. obljubo, ker je Bogu zelo všeč; zakaj sè sveto obljubo se Bogu vsega podariš. Sv. Tomaž Akvinski pravi, da prejme redovna oseba odpuščanje vseh grehov, ko napravi sv. obljubo, ker se ž njo vso podari Bogu in mu takrat posveti vse, kar ima, svoje reči, telo in voljo. Jaz mislim, da je odpuščena časna kazen tudi takrat, keder ponovi sv. obljubo.² Zato ti svetujem, da večkrat ponavljaj sv. obljubo pri skupnem premišljevanju, pri sv.

¹ Jan. 16, 23. — ² Sveta redovna slovesna in neslovesna obljuba (profes) zbriše vso časno kazen, ako je dotična oseba prej dobro opravila sv. spoved in obžaluje vse grehe velike in majhine. Prestavljavec.

obhajilu, počesčenju presvetega Rešnjega Telesa, zjutraj, ko vstaneš in zvečer, ko greš spat.

12. Konec premišljevanja pa obstoji iz treh delov: prvič, da se Bogu zahvališ za prejeto razsvetljenje; drugič, da se odločiš izpeljavati trdni sklep in tretjič, da prosiš nebeškega Očeta, da naj ti iz ljubezni do Jezusa in Marije pomaga, zvest ostati do smerti. Na koncu premišljevanja tudi ne pozabi moliti za duše v vicah in grešnike. Sv. Janez Krizostom namreč pravi, da nobena reč bolj ne razodeva v duši, da ljubi Jezusa, kaker, ako mu priporočuje svoje brate. Sv. Frančišek Saleški nam še priporoča, da naj si pri vsakem premišljevanju nabereмо šopek cvetlic, da jih bomo po dnevu večkrat poduhali; to je, da se večkrat po dnevu te ali one reči, ki nas je mej premišljevanjem bolj genila, spominjamo ali ponavljamo, da bomo goreči ostali ves dan. Posebno drage so Bogu kratke molitvice ali vzdihljaji ljubezni, vdanosti v voljo božjo in darovanje samega sebe. Skerbimo torej, da ne bomo nobenega dela začeli, da ne bi ga prej Bogu darovali, in da ne bo nikedar pretekla četert ure, naj že bo katero koli delo, da ne bi se zmislili na Boga s kakim pripravnim vzdihljajem. Še več, keder smo brez dela, ako na primer čakamo kako osebo, ali se sprehajamo, ali ležimo bolni, koliker moremo, skerbimo, da se bomo z Bogom združevali. Slednjič treba, da ohranimo v sebi z molčanjem, sè samoto in z mislijo na pričujočnost božjo pri premišljevanju dobljene občutljaje; ali o tem bom obširno govoril v sledečem poglavju.

13. Slednjič še dostavljam, ako želiš biti duša molitve, se moraš zelo premagovati, da ne

boš opuščala premišljevanja ob času duhovne suhote. O ti stvari nam je zapustila sv. Terezija, naša učiteljica, zapisane prav lepe nauke; na nekem kraju pravi: „Hudič dobro ve, da je izgubil dušo, ki stanovitno opravlja premišljevanje;“ na drugem kraju piše: „Dobro sem prepričana, da bo Gospod slednjič venderle pripeljal v nebesa dušo, ki stanovitno opravlja premišljevanje, dasiravno ji more hudobni duh očitati veliko grehov.“ In zopet na drugem kraju pravi ta svetnica: „Kedor se ne vstavi na potu premišljevanja, bo slednjič vender srečno došel, akoravno počasi.“ Lep nauk nam zopet daje, ko pravi: „Božja ljubezen ne obstoji v sladkem duhovnem veselju, ampak v stanovitni in ponižni službi.“ In slednjič sklepa: „Z duhovno suhoto in sè skušnjavami skuša Bog svoje drage duše.“ Zato ne opuščaj premišljevanja, draga duša, ako bi bila tudi vse svoje življenje na zemlji suha in brez duhovne tolažbe; zakaj čas bo že prišel, ko ti bo Bog vse to dobro poplačal. Sv. Tomaž Akvinski namreč uči, da prava pobožnost ne obstoji iz občutljajev, ampak iz resničnih želj in sklepov hitro storiti vse, kar hoče Bog.¹ Kristus je molil na Oljiski gori sicer brez vse tolažbe in v največji zapuščenosti; pa vender ni še nobeden na zemlji tako pobožno in zaslužljivo molil; molil je namreč: „Ne, kar jaz hočem, ampak kar ti.“² Zato nikedar ne opusti premišljevanja, bogoljubna duša, keder si brez duhovne tolažbe. Ako bi bila kedaj zelo suha, razdeli določen čas premišljevanja na več delov, in ob tem času obilno prosi tudi, ako bi se ti zdelo, da prosiš brez zaupanja in

¹ 2. 2. q. 82. a. 1. — ² Mark. 14, 36.

zastonj. Zadosti bo, ako boš pogosto rekla: *Moj Jezus, vsmiljenje! Gospod, vsmili se me!* Prosi in ne dvoji, Bog te sliši in te bo tudi vslišal. Keder se tedaj pripravljáš premišljevati, ne pre-mišljuj nikedar samo zavoljo duhovne tolažbe, ali ker se tebi dopade, temveč samo zato, da Bogu vstrežeš in zveš, kaj hoče od tebe. In zato ga vedno prosi, da bi ti razodel svojo voljo in ti dajal svojo pomoč spolnjevati njegovo sveto voljo. Samo to iščimo pri premišljevanju, da bi mogli bolj razsvetljeni in okrepčani storiti vse, kar tirja Bog od nas.

Molitev.

O moj Jezus, ti nisi mogel več storiti, da bi te ljudje ljubili; zadosti nam je vediti, da si zato hotel postati človek, reči bi moral, da si hotel postati červ, kakeršni smo mi in živeti 33 let v terpljenju in zaničevanju, dokler nisi sled-njič za nas sramotno vmerl na križu. Hotel si pod podobo kruha se nam dajati v dušno hrano. In kako to, da te kristijani, ki vse to verujejo, tako malo ljubijo? Mej temi nesrečnimi sem bil do zdaj tudi jaz; gledal sem samo, kako bi sebi stregel, pozabil sem pa na te in tvojo ljubezen. Zdaj spoznam, kako sem grešil, ali žal mi je iz celega serca. O moj Jezus, odpusti mi! Zdaj te ljubim, in te tako ljubim, da sem pripravljen rajši stokrat vmreti, kaker pa prenehati tebe ljubiti. Zahvaljujem se za prejeto razsvetljenje. Krepcčaj me, o moj Bog, da bom vedno rastel v tvoji ljubezni. Vzemi moje revno serce, da te bo ljubilo. Dolgo te je sicer zaničevalo, ali sedaj ga je premagala tvoja dobrota in te ljubi

in po drugem ne hrepeni, kaker tebe ljubiti. O Marija, mati božja, pomagaj mi! Na tvojo priprošnjo popolno zaupam.

§ 3. O brevirju ali redovnih molitvah.

1. Ker še nisem nič omenil o brevirju (redovnih molitvah), treba, da tukaj nekoliko spregovorim o tem. Vsi ljudje na zemlji bi sicer morali vedno zahvaljevati Boga za njegove dobrote in ga prositi milosti, da bi mogli doseči večno zveličanje, ker jih pa zadržujejo vsakdanja opravila, zato hoče sveta cerkev, da v njenem in vseh vernih ljudi imenu hvalijo Boga in molijo duhovne molitve ali brevir duhovniki in redovniki po celem svetu. Duhovne molitve pa niso nič drugega kaker prošnje, ketere je zložil Bog sam, da prej vsliši naše molitve in nam prej pomaga v naših potrebah. Zato sto molitev, ketere sam za se opraviš nima tolike vrednosti kaker ena sama molitev v brevirju. Sv. Marija Magdalena Paciška pravi, da je vsaka druga molitev v primeri z molitvijo brevirja manj zaslužljiva. Zato se je ta svetnica razveselila, keder je slišala zvoniti k brevirju, pustila je vsako opravilo in hitela v kor; mej potjo je mislila, da gre opravljat ravno tisto službo, ketero opravljajo angelji v nebesih, namreč Boga častit in prosit milosti za vboge grešnike. Sv. Katarina Bolonjska je občutila tako veselje mej psaljiranjem, da je hrepenela vmreti mej psaljiranjem; rekla je tudi, da bi smeli mej svetnice prišteti po smerti redovnico, ki bi stanovitno do smerti molila brevir v koru. Drugači, ako ga moliš raztreseno, ko se oziraš in gledaš stvari, ki te morajo raztresati, ako se smeješ ali celó

govoriš vmes besede, ki ne spadajo k molitvi, vedi, da te čakajo po smerti hude vice. Pripovedujejo o dveh redovnicah, da ste bile, ker ste premalo pazljivo molile brevir, obsojene v veliko terpljenje. Redovnica Gertruda cistercijenka se je prikazala svoji duhovni sestri v koru, in je rekla, da ima na koru vice, ker ni molčala mej brevirjem. Dalje pripoveduje sv. Antonin,¹ da je videl neki svet pater na koru hudobnega duha, ki je spravljal v vrečo veliko reči, in ko ga je vprašal, mu je hudobni duh odgovoril, da meče v vrečo besede in zloge, ketere redovniki izpuščajo ali pa slabo izgovarjajo, da jih bo potem na sodnji dan tožil zato. Surijs² pripoveduje v življenju sv. Lutgarde, da je Bog poslal kugo v neki nunski samostan ker so slabo molile brevir.

2. Pazljivo in pobožno opravljena molitev, je lepo dišeče kadilo, ki je Bogu zelo prijetno in nam prinaša zaklade milosti; nasproti pa je nepobožna in raztresena molitev smerdljivo kadilo, ki je ostudno Bogu. In Bog sam je rekel sv. Brigiti, da ga tisti, ki nemarno molijo brevir, bolj žalijo kaker pa častijo. Zato piše sv. Tomaž Akvinski³: „Ni brez greha, kedor prostovoljno raztrešeno moli, ako tudi ni dolžan opravljati dotične molitve; zakaj tak se obnaša tako, kaker da bi mu ne bilo nič mar za Boga, kaker tisti, ki ne pazi na besede osebe, s katero se razgovarja.“ V zgodovini cisterijenskega reda berem to znamenito prikazen, ketero je imel sv. Bernard; ko je neko noč molil psaljme v koru sè svojimi menihi, je videl angelje ki so pisali. Neketeri angelji so pisali sè zlatom, drugi

¹ Summ. q. 2. Lit. q. c. 12. § 3. — ² 16. Jun. — ³ 2. 2. q. 83 a 13.

sè srebrom, eni s črnilom, drugi z vodo, nekateri pa so samo stali s peresi v roki in niso nič zapisali. Gospod je svetniku razodel, da sè zlatom pisana molitev pomenja gorečnost, s katero so molili nekateri menihi, sè srebrom zapisane molitve pomenjajo pobožnost manj gorečih menihov, sè črnilom zapisane pomenjajo, da so sicer skerbno, pa nepobožno izgovarjali besede, z vodo zapisane molitve pa pomenjajo, da so nemarno in raztreseno molili in malo mislili na besede, ketere so izgovarjali; angelji pa, ki niso nič pisali, pomenjajo nespoštovanje onih, ki so bili radovoljno raztreseni pri molitvi.

3. Upam, poboža duša, da ne spadaš mej one, ki hočejo biti radovoljno raztreseni pri molitvi (brevirju); radovoljno je pa raztresen, ki se vedé mudi pri takih mislih, o katerih ve, da zavoljo njih ne bo mislil na molitev, brevir. Zato glej, da boš od danes dalje tako pazljivo molil kaker treba; ker se že trudiš, ko moliš brevir, zakaj ne bi se še potrudil, da bi ga zbrano molil, ker drugače zgubiš zasluženje in si nakoplješ še kazen. Zato se ravnaj tako; ko prideš v kor se najprej poškropi z blagoslovljeno vodo, potem počasti presveto Rešnje Telo, daruj mu molitev (brevir) njemu na čast in ga prosi pomoči; nato pojdi na svoj kraj in si misli, da te gleda Bog iz nebes in posluša tvoje prošnje, ketere mu ta čas pošiljaš in sami angelji čakajo, da bi nesli tvoje molitve Bogu, kaker je videl blaženi Herman; ko so redovniki molili brevir, je čakalo veliko angelov, ki so v zlatih kadilnicah Bogu darovali njihove molitve.

4. Nikar pa ne bodi nemiren, ako si pri molitvi raztresen, pa ne rad; zakaj, keder nisi

radovoljno raztresen, kaker sem zgoraj rekel, nimaš greha. Pogosto nam prihajajo druge misli pa zoper našo voljo, kjer pa ne privoli volja, ni greha. Sv. Tomaž¹ pravi, da se celó osebe, ki so dosegle visoko premišljevanje (*contemplatio*), ne morejo vzdržati dolgo v višini, ker jih vleče teža človeške reve v neprostovoljno raztrešenost. Zato skerbi, da boš ponavljal dober namen ne samo v začetku, ampak tudi mej molitvijo (*brevirjem*) na primer, v začetku vsakega psaljma. Sv. cerkveni učitelji pravijo sê sv. Tomažem Akvinskim, da moremo moliti *brevir* s trojno pazljivostjo; mislimo namreč na besede, ali na pomen besed ali pa na Boga. Na besede pazimo, ko jih čisto izgovarjamo; na pomen besed, ko mislimo, kaj pomenjajo, in ko ž njimi združujemo tudi občutljaje svojega serca; na Boga pa mislimo, ako ga častimo, ljubimo ali pa prosimo milosti. Vsaka teh treh pazljivosti je že zadosti, da spolnimo svojo dolžnost *brevir* zmoliti; kedor pa pazi pri *brevirju* samo na besede, da jih razločno izgovarja in ne na pomen besed in na Boga, ga ne bo nikedar molil pobožno in z velikim dobičkom. Prizadevaj si torej, da boš tudi v sercu mislil na to, kar izgovarjaš. Res je, da je mnogo besed v psaljmih težko umeti, veliko jih je pa tudi jasnih in polnih svetih občutljajev ljubezni, zaupanja, kesanja, prošenj i. t. d. Najboljše pa bo, ako boš mislil na Boga in zato razdeli Kristusovo terpljenje na posamezne dele *brevirja* in ga premišljuj. Pri jutranjicah (*matutinu*) in sicer v prvi nočnici (*nokturnu*) lahko premišljuješ, ko je Kristus noge vmival svojim aposteljnom;

¹ 2. 2. qu. 83. a. 3. ad 1.

v drugi, ko je postavil zakrament presv. Reš-njega Telesa pri zadnji večerji; v tretji, ko je molil na vertu Gecemani, pri hvalnicah (laudes) pa, ko so ga vjeli in potem gerdo ž njim ravnali v Kajfovi hiši. Pri prvi uri (primi) moreš premišljevati Jezusa, ko so ga bičali; pri tretji uri (terciji), ko so ga s ternjem kronali; pri šesti (seksti), ko je nesel križ na Kaljavarijo; pri deveti (noni), ko je tri ure visel na križu; pri večernicah Jezusovo smert, pri povečernici (sklepnicah, kompletorju) pa Jezusov pogreb. Kristusovega terpljenja si pa ne smemo tako živo predstavljati, da bi si glavo zmešali, temveč priprosto in mirno, da moremo ob enem premišljevati Kristusovo terpljenje in poslušati besede, ketere izgovarja drugi kor. Keder moliš oče naš, premišljuj posebno te besede: Posvečeno bodi tvoje ime, kar pomenja: Gospod daj, da te bodo vsi spoznali in ljubili. Pridi k nam tvoje kraljestvo: kraljuj v naših sercih sè svojo milostjo v tem življenju, sè svojo slavo pa v drugem. Zgodi se volja tvoja kaker v nebesih, tako tudi na zemlji; daj, da bomo tako spolnjevali tvojo sveto voljo na zemlji, kaker jo spolnjujejo zveličani v nebesih. Ko izgovarjaš Slava Očetu, lahko obujaš razne občutljaje kaker da obudiš vero, se zahvališ, veseliš sreče, katero vživa Bog in hrepeniš ga častiti in terpeti za njegovo čast. Sv. Marija Magdalena Paciška se je vselej priklonila, keder je izgovorila Slava Očetu z namenom, kaker da bi res pomolila glavo rabeljnu za sveto vero in sicer tako goreče, da je neketerikrat obledela, ker se ji je zdelo, kaker da bi ji rabelj res hotel glavo odsekati. In ker tolikokrat moliš

zdrava Marija pri brevirju, prejmeš lahko veliko milosti od Matere božje. Glej, tako se moli brevir pobožno in z veliko koristijo.

5. Mnoge redovnice pa pravijo, da je križ moliti brevir; in jaz pravim, da imajo prav tiste osebe, ki ga molijo brez pobožnosti in samo gledajo, da bi ga končale kaker mogoče hitro; ker ga molijo dve ali vsaj poldrugo uro pa brez veselja in težko. Za tiste pa, ki molijo brevir pobožno in obujajo mej tem svete občutljaje in prošnje, ni križ, temveč duhovno veselje, katero uživajo vse dobre redovne osebe, za ketere je, ako že hočeš imenovati brevir križ, križ ali teža s peroti, kaker sem že drugod rekel, ki jih povzdiguje in družijo z Bogom.

6. Na koncu hočem naštetih pravice, ketere so podelili papeži nunam in odstraniti dvojbe neketerih nun. 1. Klemen VIII. je dovolil vsem bolnim redovnikom in ki jim strežejo, da morejo namestu brevirja zmoliti šest ali sedem psalmov, ketere odloči predstojnik sè sedem očenaši in dvakrat vero (credo). Martin V. je dovolil redovnikom, ki še niso popolno ozdravili, da že zadostijo cerkveni zapovedi, ako zmolijo eden ali kak drugi del brevirja, keterega jim odločijo njih spovedniki. Vedi pa, da mej bolne se štejejo tudi tiste, ki niso tako bolni, da ne bi mogli moliti brevirja, in da se morejo tudi redovnice (nune) vdeleževati pravic, ketere so podelili papeži redovnikom; ker, kar je redovnikom podeljeno, je podeljeno tudi redovnicam, in kar je podeljeno redovnicam, je podeljeno tudi redovnikom v rečeh, ki so skupne enim in drugim. 2. Leon X. je podelil pravico redovnikom, da smejo prej opraviti (anticipirati)

daljši oficij, krajši pa prenesti na dneve, ko imajo več dela. 3. Inocencij IV. je dal pravico nunam sv. Klare (klarizam) (in po njih drugim nunam, ki imajo ostro [papeževo] klavzuro, ki se sovdeležujejo podeljenih pravic), da morejo namestu svojega brevirja opravljati redovne molitve sester lajik, ako imajo pameten vzrok, na primer, ako je ketera pretanke vesti (skrupulantinja), ali vtrujena, ali porabi veči del dneva za koristne dela, ali ako ne bi bila ketera še dobro naučena brevir moliti po sodbi predstojnice ali pa spovednika. Te pravice (privilegija) se smejo posluževati nune same iz sebe, ne da bi bilo treba iskati dovoljenja predstojnice, ker jim je podeljena brez prideržka kar naravnost in brez pogoja; vse to najdeš pri bogoslovcih saljmantiške šole.¹

VI. poglavje.

O molčanju, samoti in da redovna oseba ne sme biti žalostna.

Neki pobožen pisavec pravi: „Malo moli, kedor moli samo takrat, keder se kleče moli v koru ali pa v sobi.“² Redovni stan nalaga dolžnost redovni osebi, da je vedno združena z Bogom; ako hoče biti vedno združena z Bogom, treba vedno moliti, da more vedno moliti, prejme tri za to potrebne pomočke, namreč molčanje, samoto

¹ Salmantic. Theol. mor. tract. 16. de hon. can. 3. n. 55-62 —

² Perparum orat, quisquis illo tantum tempore, quo genua flectuntur, orare consuevit. Collat. 10. c. 14.

in pričujočnost božjo. Ravno te tri pomočke je povedal angelj sv. Arzeniju, ko mu je rekel: „Ako se hočeš zveličati, beži v samoto, molči in počivaj v Bogu; vedno ga imej pred očmi“¹. O teh treh pomočkih bom zdaj govoril.

§ 1. O molčanju.

1. Molčanje najprej zelo pomaga, da veliko molimo in se vedno z Bogom pogovarjamo. Težko boš našel, da bi bila pobožna oseba, ki veliko govori. Vsaka duša, ki rada moli, ljubi molčanje, ki varuje nedolžnost, varuje pred skušnjavami in je studenec molitve. Zakaj molčanje hrani pobožnost in iz njega prihajajo dobre misli. Sv. Bernard namreč piše: Molčanje in mir pred ropotom silita nekako dušo, da misli na Boga in nebesa.² Zato so živeli svetniki na gorah, v jamah in puščavah, da so našli to molčanje in se vmaknili šumu sveta, kjer ne moreš najti Boga, ki je rekel Eliji: „V potresu ni Gospod.“³ Menih Teodozij je molčal petintrideset let; sv. Janez molčeči, ki je bil škof, potem pa menih, je molčal sedemintrideset let do svoje smerti; in vsi svetniki, tudi tisti, ki niso bili puščavniki, so ljubili molčanje.

2. Kako velike dobrote prinaša molčanje! Prerok Izaija pravi: „Pravice sad bo pokoj,“⁴ mir bo gojil pravico v duši; z ene strani, ker nas varuje mnogo grehov, ker preseče koreniko prepiru, godernanju, nevolji in radovednosti; z druge strani nam pa dobiva mnoge

¹ Si vis salvus esse, fuge, tace et quiesce. Vit. Patr. I. 3. n. 190.

— ² Silentium et a strepitu quies cogit coelestia meditari. Epist. 78. —

³ 3. kralj. 19, 11. — ⁴ Iz. 32, 17.

čednosti. Kako ponižna je duša, ki vljudno molči in posluša, ko drugi govorijo! Kako se taka duša zatajuje, ki bi rada povedala kaj novega ali smešnega mej pogovarjanjem, se pa zderži! Kako se vadi v krotkosti, ko ne odgovori, keder jo posvarijo, ali krivično obrekujejo! Zato pravi prerok Izaija: „V tihoti in upanju bi bila vaša moč.¹ Vaša moč bo v molčanju in upanju. Zakaj, ako bomo molčali, se bomo rešili grešnih priložnosti, z upanjem pa bomo prejeli božjo pomoč, da bomo mogli dobro živeti.

3. Preobilno govorjenje pa nasprotno prinaša neskončno škodo. Najprej, kaker hrani molčanje pobožnost, tako jo zgubi preobilno govorjenje. Ako je bila prej duša še tako zbrana pri molitvi, bo berž tako razmišljena in raztresena kaker da ne bi bila molila, kaker hitro se bo začela dolgo razgovarjati. Odpri zakurjeno peč, in hitro se bo ohladila. Zato opominja sv. Dorotev: „Vari se veliko govoriti; zakaj s tem boš zapodil svete misli in združenje z Bogom.“² Ko govori sv. Jožef K'alasancij o redovnikih, ki vedno poprašujejo, kaj je novega, pravi: „Radoveden redovnik razodeva, da je na se pozabil.“ Gotovo pravilo je, da kedor veliko govori z ljudmi, malo govori z Bogom; Bog pa tudi malo ž njim, ko sam pravi: „Popeljem jo v samoto in ji bom na serce govoril.“³ Ako hoče tedaj duša, da bo Bog ž njo govoril, treba da ljubi samoto; te samote pa ne bo našla, ako rada ne molči, kaker je rekla častitljiva Margarita od Križa: „Ako bomo molčale, bomo našle samoto“. In kako bi se

¹ Iz. 30, 15. — ² Cave a multiloquio, hoc enim sanctas cogitationes extinguit. Doct. 24. — ³ Oze. 2, 14.

mogel Bog tako ponižati, da bi se razgovarjal z osebo, ki se rada pogovarja sè stvarmi in s tem kaže, da ji še ni zadosti, ako se samo z Bogom pogovarja.

4. Razen tega nas spominja sv. Duh, „da ni nikedar brez greha, kjer se veliko govori.“¹ Neketerim se zdi, da nimajo nobenega greha, ako se dolgo pogovarjajo brez potrebe; ali ako bi se potem dobro izprašali, bi že našli kak pogrešek ali v godernanju, ali v slabem obnašanju, ali radovednosti, ali pa saj v nepotrebnih besedah. Sv. Marija Magdalena Paciška namreč pravi: „Redovnica ne sme govoriti drugači kaker, keder je potrebno.“ Zakaj posebno redovnice bodo morale dati odgovor od vsake prazne besede, kaker že vsi ljudje po besedah našega Zveličarja: „Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodni dan.“² Ali kaj pravim „pogrešek“? Keder se dolgo pogovarjamo, bomo napravili sto in sto pogreškov. Sv. Jakob pravi, da je jezik zapopadek hudobije. Zakaj, kaker pravi neki učen pisavec, največ greha storijo ljudje z jezikom, ali pa ker druge poslušajo. Oh koliko duš bo pogubljenih na sodni dan, ker so se premalo zme-nile za molčanje. In še hujše je pa to, da redovna oseba, ki se razgovarja sè stvarmi in veliko govori, ne spozna svojih pogreškov in tako je vsak dan slabša: „Jezičnemu človeku se ne bo dobro godilo na zemlji.“³ Človek, ki veliko govori, hodi brez vodnika in stori sto in sto pogreškov in še upati ne more, da se bo poboljšal. Zdi se neketeri duši, kaker da

¹ Preg. 10, 19. — ² Mat. 12, 36. — ³ Ps. 139, 12.

ne bi mogla živeti, ako ne bi govorila od jutra do večera; zvedeti hoče vse, kar se doma zgodi in zunaj; še za to se briga, kar drugi mislijo in zraven tega pa še pravi: Kaj hudega pa delam? Povem ti, bogoljubna duša, nehaj govoriti, bodi zbrana in berž boš spoznala, koliko pogreškov si storila, ko si veliko govorila.

5. Sv. Jožef Kalasancij pravi: „Raztrese-nega redovnika se veseli hudobni duh.“ In po vsi pravici; zakaj tak redovnik, ali taka pobožna duša ne dela nič, ne samo za se, ampak tudi druge zadržava v dobrem, ko hodi od sobe do sobe in v delavnice, se razgovarja, glasno govori povsod brez vsakega spoštovanja, tudi v koru, v zakristiji, cerkvi. Sv. Ambrož pripoveduje, da so motile žabe nekega duhovnika mej molitvijo; duhovnik jim je zapovedal, da naj molčijo in precej so ga poslušale. Nato pravi dalje ta svetnik: „Živali so tedaj obmolčale iz spoštovanja do molitve, ljudje pa naj ne bi molčali?“ Redovnice pa, dostavljam jaz, ne bodo molčale, ki so prišle v samostan, da bi postale svete, spolnjevale sveto vodilo in bile vedno zbrane? Bodo li opravljale službo hudobnega duha, ko motijo druge, ki bi rade molile in zbrane bile v Bogu? Po vsi pravici imenuje neki pisavec take jezične osebe domače samostanske hudobne duhove, ki zelo škodijo.

6. Ako hočeš vedeti, je li v samostanu pravo redovno življenje, pravi sv. Ignacij Lojoljski, treba samo pogledati, ali deržijo v njem molčanje ali ne. Samostan, kjer vedno govorijo, je podoba pekla. Zakaj, kjer ne molčijo, tam se vedno prepirajo, godernjajo, se tožijo, imajo

svoje prijateljstva, stranke in nemir. Nasproti pa je samostan, kjer molčijo, podoba nebes; nagiba k pobožnosti ne samo tistih, ki v njem prebivajo, ampak tudi druge, ki živijo zunaj samostana. Pripovedujejo, da je Peresa (Perez) bosonovega karmeličana, ko je prišel nekega dne v tak karmeličanski samostan ko posvetni človek, molčanje teh redovnikov tako genilo k pobožnosti, da je zapustil svet in stopil v njihov red. Zato pravi p. Natalij, Jezusove družbe, da je zadosti popraviti redovno življenje v kakem samostanu, vpeljati molčanje; zakaj v samostanu bi bil vsak zbran in bi skerbela za svoje zveličanje. In zato pravi tudi Žerzón (Gersone), da so sveti vstanovitelji tako skerbno priporočevali in predpisali molčanje svojim redovnikom in sicer zato, ker so vedeli, koliko pomaga ohraniti pravo redovno življenje. Sv. Bazilij ne govori o molčanju v sv. vodilu za redovnice samo v enem temveč v več poglavjih. Sv. Benedikt je zapovedal svojim redovnikom, da naj skušajo vedno molčati;¹ tako namreč pravi v 42. poglavju svojega vodila.

7. Skušnja pa dobro uči, da tam natanko spolnjujejo sveto vodilo, kjer deržijo molčanje; kjer pa slabše deržijo molčanje, tudi slabše spolnjujejo sveto vodilo; in to je tudi vzrok, zakaj je tako malo svetnic redovnic, ker jih je malo, ki bi ljubile molčanje. V mnogih samostanih je sicer predpisano molčanje v sv. vodilu in tudi priporočeno, ali zdi se, da redovnice še celo ne vedo, kaj je molčanje in zato so reve raztresene, brez redovnega duha in nemirne. Ako druge ne deržijo molčanja, to ne opravičuje

¹ *Omni tempore debent silentio studere monachi.*

tebe, kaker da bi te ne vezala zapoved molčanja. Zato pravi sv. Klara iz Montefaljka: „Keder je čas molčati, boš težko govorila brez pogreška.“ Neketeri se izgovarjajo, da zato govorijo, da ne bi bili žalostni. Ali kako more rešiti redovno osebo otožnosti pogrešek, ko molčanje prelomi? Bodimo le prepričani, da nas ne more potolažiti nobena reč ne v nebesih ne na zemlji, keder smo žalostni, Bog sam nas more potolažiti; ali kako bi nas Bog hotel potolažiti takrat, ko ga žalimo? Še keder treba govoriti ob času molčanja, izprosi si zato potrebno dovoljenje. Drugi sicer ne iščejo priložnosti govoriti ob času molčanja, pri prvi priložnosti se pa dajo zapeljati od drugih, ki bi radi govorili in prelomijo molčanje. Ali tako ravnanje te gotovo ne opraviči pregreška. Pri taki priložnosti se treba premagati in precej zapustiti take osebe, ali pa molčati in dati znamenje s perstom na ustnicah, da je zdaj čas molčati. Ako hočeš biti zbran v Bogu in se pogreškov varovati, skerbi, da boš molčal, koliker boš mogel, tudi takrat, ko je dovoljeno govoriti; zakaj mej pogovarjanjem najlagje grešiš: „Kedor svoja usta varuje, varuje svojo dušo“¹, pravi modri. In sv. Jakob piše: „Ako se kedo v besedi ne pregreši, on je popoln mož.“² In zato je ravno eno in isto molčati in svet biti; zakaj, kedor derži predpisano molčanje, vestno spolnjuje sveto vodilo, rad moli, bere in obiskuje presv. Rešnje Telo. O kako draga je Bogu duša, ki rada molči, posebno pa še, ako se zataja, da molči ob nenavadnih priložnostih, kaker keder ji je dolga samota zoperna, ali ako zve kako zelo žalostno ali veselo novico in bi

¹ Preg. 13, 3. — ² Jak. 3, 2.

jo rada razodela. Nasproti pa, kedor rad in veliko govori, bo še bolj raztresen, bo lahko opuščal svoje molitve in druge pobožnosti, in ta bo izgubil počasi veselje do Boga. Sv. Marija Magdalena Paciška pravi: Ni mogoče, da bi veselil Bog redovnico, ki ne ljubi molčanja.“ Na zadnje se reva oberne na svetno razveseljevanje in tako ne ostane na nji drugo kaker samo redovno ime in obleka.

9. Treba pa vedeti, da čednost redovnega molčanja ne obstoji v tem, da bi zmeraj molčal, ampak v tem, da molčiš, keder ni treba govoriti. Zato pravi kralj Salomon, da je čas molčati in čas govoriti;¹ ali sv. Gregor Nisenski razlaga te besede in pravi, da je zapisano najprej, da je „čas molčati“ in šele potem „čas govoriti“ in sicer zato, kaker pravi dalje ta svetnik, da se naučimo z molčanjem prav govoriti.² Z molčanjem se učiš dobro premišljevati to, kar misliš potem govoriti. Kedaj pa naj molči, in kedaj naj govori pobožna duša, ki hoče postati sveta? Čas molčati je, keder ji ni treba govoriti; čas pa govoriti je, keder jo veže potreba ali pa ljubezen. Lep nauk nam daje sv. Janez Krizostom, ko pravi: „Samo takrat govori, keder bo bolje, da govoriš, kaker da moliš. Zato svetuje ta svetnik: „Molči, ali pa govori o rečeh, ki so bolj koristne kaker molčanje.“³ O kedo bi mogel reči na zadnjo uro z menihom Pambom, kaker pripoveduje p. Rodríges,⁴ da se ne spominja, da bi izrekel kako besedo, ki bi ga pekla, da jo je izgovoril! Nasproti pa pravi

¹ Prid. 3, 7. — ² Per silentium disci, quod postea proferatur, —

³ Tunc solum loquendum est, quando plus proficit quam silentium. Aut tace, aut dic meliora silentio. In ps. 140. — ⁴ Vaja kerščanske popolnosti 1. del, 2. obrav. 8. pogl.

o sebi sv. Arzenij, da se je že večkrat kesal, ker je govoril; še nikedar pa ne, da je molčal.¹ Zato je učil svoje redovnike sv. Efrem: Govorite mnogo z Bogom, z ljudmi pa malo.² Ravno to je rekla sv. Magdalena Paciška; „Prava služabnica Kristusova preterpi vse, dela veliko in malo govori.“

10. Iz tega, kar sem do zdaj rekel, lahko veš, kako se mora vsaka redovnica, ki želi biti zbrana v Bogu, ogibati parlatorija. Kaker je za redovnice zveličaven zrak v koru in celici, ravno tako je kužen zrak greha v parlatoriju, pri pregraji. In kaj drugega je parlatorij kaker kraj raztresenosti, nemira in skušnjav, kaker je rekla sv. Marija Magdalena Paciška. Častitljiva sestra Marija Villani je nekega dne v božjem imenu zapovedala hudiču, da naj ji pove kraj, kjer ima največ dobička; na to ji je odgovoril: „Dobivam v koru, obednici, v spalnici; na teh krajih nekoliko dobim, nekoliko pa izgubim, v parlatoriju pa vselej vse dobim; zakaj ta kraj je ves moj.“ Prav je tedaj imela častitljivu sestra Filipa Cervina (Cervina), ko je rekla, da je parlatorij okužen kraj, kjer se lahko nalezeš kuge, greha. Sv. Bernardin Sijenski pripoveduje, da je slišala neka redovnica v parlatoriju gerdo besedo in zavoljo nje je padla v velik greh. Srečna pa je bila devica sv. Febronija (ki je pozneje prelila svojo kri za sv. vero v 19. letu svoje starosti), ki se ni nikedar dala videti pri pregraji kakemu svetnemu človeku, ne možkemu ne ženski. Sv. Terezija se je po svoji smerti prikazala neki svoji redovnici in ji rekla,

¹ Me saepe poenituit dixisse, nunquam tacuisse. Surius 19. Juj. —

² Cum Deo multum, cum hominibus paucis loquere Encom. in ps.

da redovnica, ki želi biti velika prijateljica božja, naj sovraži parlatorij, pregrajo. Dal Bog, da ne bi bila v vsakem nunskem samostanu samo navadna železna pregraja, temveč iz prevertanega kositarja (pleha), kakeršne so v neketerih samostanih, kjer živijo natančno po redovnih postavah! Glede tega pripoveduje neki pisavec, da je dala napraviti predstojnica v nekem samostanu zelo gosto pregrajo; ali hudobni duh jo je vzdignil sè vso silo in po celem samostanu vlekel, ali predstojnica jo je dala zopet prenesti v parlatorij kakeršna je že bila v znamenje, da bodo vedele redovnice, kako zoperna je sicer peklu, kako prijetna je pa Bogu. Oh, kako težek odgovor bodo dale Bogu one predstojnice, ki vpeljejo redko pregrajo ali pa opuščajo biti zraven, keder se tam druge pogovarjajo! Sv. Terezija piše v nekem pismu te le besede: „Pregraje so vrata nebeška, keder so zaperte; so pa tudi vrata nevarnosti (da ne rečem pekla), keder so odperete.“ In dostavlja: „Nunski samostan pelje redovnice prej v pekel kaker pa k premagovanju človeške slabosti, ako je v njem parlatorij vsem redovnicam odpert.“

11. O kako raste v božji ljubezni redovna oseba, ki je terdno sklenila, ne več hoditi k pregraji, zavoljo vzrokov, ki sem jih zgoraj v četrtem poglavju § 1. št. 4. naštel! Vsaj ti, pobožna duša, se lepo vedi kaker redovnica, keder greš v parlatorij. Keder občuješ s posvetnimi, varuj se zelo, ne samo prijaznih besed, temveč moraš biti zelo resna in zderžna. Sv. Marija Magdalena Paciška je hotela, da bi bile njene redovnice plašne kaker jeleni. In sv. Hija-cinta Mareskóti (Marescotti) pravi: Vljudnost

redovnic obstoji v tem, da so nevljudne, ki pretergajo v parlatoriju vsako dolgo pogovarjanje. "To velja pa tudi navadno o onem dolgem pogovarjanju z duhovnimi osebami. Ana od Jezusa karmeličanka je rekla: „Več duha pobožnosti dobiš v koru ali pa v celici, kaker v parlatoriju, ako se tukaj še tako dolgo pogovarjaš.“ Spovednike in duhovne očete zelo spoštuj, pa tudi ž njimi se pogovarjaj samo, keder je potreba in kratko. Ako bi morebiti kedaj slišala v parlatoriju kako nespodobno besedo, beži, ali pobesi svoje oči in začni govoriti o drugi stvari, ali pa vsaj ne odgovori. V nekem samostanu častitljive sestre Serafine iz Kapre (da Capri) ste se začele pogovarjati dve ženi o ženitbi, redovnica, ki je bila zraven pri oknu, je slišala glas rajne sestre Serafine: „Hitro zapodite obe ženski.“ Vselej, keder le moreš pretergaj svetno razgovarjanje. Sv. Frančiški Rimski je zaušnico dal njen angelj varih, ker ni pretergala pogovarjanja, ko so se začele rimske gospe razgovarjati o svetnih rečeh. Še bolj se pa moraš varovati, da boš molčanje deržala v samostanu sê svojimi duhovnimi sestrami (sobrati), ker je v samostanu še večja priložnost prelomiti molčanje; zato treba zatajevati radovednost. Opat Janez pravi: „Kedor hoče krotiti svoj jezik, naj zapre svoja ušesa sê zatajevanjem radovednosti poslušati novice.“ Razen tega se ogibaj tistih redovnih oseb, ki vedno govorijo. Še več, dobro bo za te, ako si še sama odločiš kak čas molčati, da si namreč ta čas v celici, ali na drugem samotnem kraju, da ne boš imela priložnosti govoriti.

12. Keder pa treba govoriti, glej, da boš

prevdarila vsako besedo, preden jo boš izgovorila, kaker opominja sv. Duh: „Tehtnice napravi za svoje besede.“¹ To je, preden izgovoriš kako besedo, jo tehtaj. Zato pravi sv. Bernard: „Preden pridejo tvoje besede na jezik, jih prej dvakrat premisli,“² da boš zamolčal, kar ne koristi povedati. To razlaga sv. Frančišek Saleški z drugimi besedami, ko pravi, da moraš imeti ključavnico na ustih, ako hočeš govoriti brez pogrška; da boš namreč prej dobro premislil, preden boš hotel povedati. Keder moraš govoriti, prevdarjaj 1. stvar, katero hočeš povedati, ne moreš li morebiti ž njo grešiti zoper ljubezen, ali lepo obnašanje, ali tihoto. 2. prevdarjaj namen, zakaj govoriš; ker se nahajajo osebe, ki govorijo neketerikrat o dobrih rečeh, ali sè slabim namenom, ali da bi se kazale pobožne, ali pa učene. 3. prevdarjaj, s kom govoriš, ali z višjimi, ali tovarišicami (tovariši) ali podložnimi; vpričo svetnih ljudi ali gojenk, ki bi se lahko pohujšale zavoljo tega pogovarjanja. 4. glej na čas, ko govoriš, ali ko je predpisano molčanje ali počitek. 5. glej na kraj, kjer govoriš, v koru ali v zakristiji, na hodniku, na porti ali parlatoriju. 6. glej, da boš govorila priprosto in se zato ogibaj hlinjenja; ponižno, ogibaj se vsake ošabne ali ničemerne besedice; krotko in ne nepoterpežljivo, ali da bi vzela bližnjemu dobro ime; zmerno, to je, da ne boš perva odgovorila posebno, ako si mlajša kaker druge osebe; skromno, to je, da ne boš pretergala druge v govoru; še več, varuj se vsake svetne besede, nespodobnega vedenja ali pre-

¹ Sir. 28, 29. — ² Bis ad limam veniant verba, quam semel ad linguam.

glasnega sinejanja, temveč govori bolj tiho; zakaj sveti Bonaventura pravi, da je pogrešek, ako govori redovna oseba preveč glasno, posebno po noči.¹ Ako si predstojnica (predstojnik) in moraš posvariti kako osebo, glej, da ne boš kričala, keder jo boš posvarila; zakaj podložna oseba bo hitro spoznala, da si nepoterpežljiva in tako pogovarjanje bo malo koristilo.

13. Ob času razvedrenja govori, keder druge molčijo; glej pa vedno, keder moraš, da boš govorila o Bogu; zakaj sv. Ambrož pravi: „Pogovarjajmo se o Jezusu; vedno govorimo o njem.“² In kaj naj bi bolj veselilo redovno osebo, kaker govoriti o svojem preljubeznivem nebeškem ženinu? Kedor zelo ljubi kako osebo, se nam zdi, kaker da ne bi vedel o drugem govoriti. Kedor se malo pogovarja o Jezusu, kaže, da ga malo ljubi. Nasproti se pa večkrat zgodi, da so redovne osebe bolj goreče, ko slišijo govoriti o božji ljubezni, kaker pa po molitvi. Sv. Terezija namreč pravi: „Pri razgovarjanju božjih služabnikov je Kristus vedno pričujoč.“ O tem nam pripoveduje p. Gizolj, ud društva pobožnih delavcev, lep zgled iz življenja častitljivega Antona de Kolelis (de Colellis), kjer pravi, da je videl nekega dne p. Konstantin Rosi (Rossi), učitelj novincev, ko sta se dva njegova mladeniča, namreč Anton Torres (Torres) in Filip Orilja (Orilia) pogovarjala, mej njima zelo lepega mladeniča. Učitelj se je čudil, kako da govorita s ptujcem brez dovoljenja ta dva novinca, katera je imel za najboljša. Zato ju je potem k sebi poklical in vprašal: „Kedo je

¹ Spec. disc. p. 1. c. 31. — ² Loquamur Dominum Jesum, ipsum semper loquamur. In ps. 36.

bil oni mladenič, s katerim sta se razgovarjala?“ Izgovarjala sta se, da nista govorila z nobenim mladeničem. Ko je pa zvedel, da sta se pogovarjala o Jezusu, je spoznal, da je bil oni mladenič sam Jezus Kristus.

14. Sicer pa je boljše molčati, keder ni čas razvedrenja in nobene posebne, nenavadne okoliščine, kaker streči bolniku, ali pa potolažiti kako žalostno sosestro (sobrata). Neka redovnica sv. Terezije je rekla, kaker je zapisano v zgodovini tega reda: „Boljše je, se razgovarjati z Bogom, kaker pa o Bogu.“ Keder te pa veže pokorščina ali ljubezen, kaker sem že rekel, da občuješ z drugimi ljudmi, skušaj, da boš vedno nadomestila, kar si izgubila zavoljo raztresenja pri zunanjih opravkih, da se boš zopet zbrala v Bogu, kaker uči sv. Duh: „Ne puščaj v nemar delca dobrega daru.“¹ Ne zane-marjaj dati Bogu še tako kratkega časa, ako drugači ne vtegneš ta dan. Skušaj pa, da boš vedno, keder le moreš, skrajšala razgovor, s kakim pametnim vzrokom. Dobra redovnica ne išče vzroka, da bi podaljšala razgovor, kaker delajo neketeri, temveč da bi ga skrajšala. Prevdarjajmo, da nam Bog ne daje časa zato, da bi ga zapravljali, temveč da bi ga rabili zanj in si nabirali zasluženje za nebesa. Sv. Bernardin Sijenski pravi, da je trenotek časa toliko vreden, koliker je vreden Bog; zakaj sè vsakim trenotkom moremo dobiti njegovo prijateljstvo, ali pa izgubiti več stopinj njegove milosti.

¹ Sir. 14, 14.

Molitev.

Vedno naj bo češčena, o moj Bog, tvoja poterpežljivost, s katero si me prenašal do zdaj. Ti si mi dajal čas, da bi te ljubil, jaz pa sem te ž njim žalil in zaničeval. Ako bi moral zdaj vmreti, kako nemirno bi vmerl; sam sebi bi očital, da sem živel na zemlji toliko let, pa nisem nič storil. Zahvalim te, o Gospod, da mi še daješ priložnost popraviti svojo lenobo in toliko zapravljenih let. Oh, pomagaj mi, o moj Jezus, zavoljo zasluženja svojega terpljenja; zakaj nočem več živeti za se, ampak samo za te in za tvojo ljubezen. Ne vem sicer ali bom še dolgo ali kratko živel na zemlji, porabiti pa hočem vsa leta tudi, ako bi jih bilo tisoč, samo zato, da bom tebe ljubil in tebi drag. Ljubim te, o moja največja dobrota, in upam te ljubiti celo večnost; nočem več biti nehvalažen in se vstavljati tvoji ljubezni, ki me že tako dolgo vabi, da naj bom ves tvoj. Ali naj čakam, da me boš res zapustil in ne več vabil? O Marija, moja mati, pomagaj mi; prosi za me in zadobi mi milost, da bom stanoviten v tem sklepu in zvest svojemu Bogu.

§. 2. Ljubi samoto in beži pred lenobo.

1. Vsaka Boga ljubeča duša ljubi samoto; zakaj v samoti govori Bog ž njo bolj ljubeznivo, ker je v samoti bolj ločena in oddaljena od svetnih opravil in nagnjenj. Zato je vzdihnil sv. Hijeronim rekoč: O srečna samota, kjer se Bog sè svojimi dragimi dušami bolj prijazno in ljubeznivo mudi in pogovarja.¹ Bog nikaker

¹ O solitudo, in qua Deus cum suis familiariter loquitur ac conversatur!

ne govori pri pregraji, mreži (parlatoriju), na vertu, ali drugod, kjer se redovnice nepotrebno smejejo in razgovarjajo. „V potresu ni Gospod.“¹ Kje je pa, govori Gospod? „Popeljem jo v samoto, in ji bom na serce govoril.“² Z dušo se razgovarja v samoti in ji govori na serce besede, ki vnemajo njegovo sveto ljubezen, kaker terdi sveta nevesta v visoki pesni: „Moja duša se je tajala, ko je govoril.“³ Sv. Evherij pripoveduje, da je neki človek, ki bi se prav rad zveličal, vprašal božjega služabnika, kaj naj stori, da bo našel Boga. Ta ga je peljal na samotni kraj in mu rekel: „Glej, tukaj boš našel Boga.“ S tem mu je hotel povedati, da ne bo našel Boga mej šumom v svetu, temuč v samoti.

2. V samoti lahko ohraniš čednost, mej ljudmi jo pa prav lahko zgubiš, kjer Boga prav slabo poznajo in malo marajo za njegovo ljubezen in dobrote, ketere deli tistim, ki so vse zapustili iz ljubezni do njega. Sv. Bernard pravi, da se je več naučil o božjih rečeh pod bukvami in hrasti v samoti, kaker pa iz knjig in od učiteljev.⁴ Zato so svetniki tako zelo ljubili jame, gore in gozde, da so mogli živeti dalječ od svetnega hrupa v samoti. „Veselila se bo zapuščena in brezpotna dežela, pravi prerok Izaija, in puščava se bo radovala in cvetela kaker lilija. Močno bo poganjala Oni bodo videli veličastvo Gospodovo in lepoto našega Boga.“⁵ Samota bo živ studenec veselja za one duše, ki jo iščejo; tu bodo cvetele kaker lilije v belem nedolžnem življenju in

¹ 3. Kralj. 19, 11. — ² Oze. 2, 14. — ³ Vis. pes. 4, 6. — ⁴ Epist. 106. — ⁵ Iz. 35, 1. in 2.

prinašale sadove lepih čednosti. Te srečne duše bodo slednjič povzdignjene, da bodo gledale božjo slavo in njegovo neskončno lepoto. Gotovo je, ako želiš združen biti z Bogom, moraš živo misliti nanj in na neskočne dobrote, ktere je pripravil tistim dušam, ki ga ljubijo; ali keder občujemo sè svetom, nam svet predstavlja časne reči, ki podijo svete misli iz naše glave in nam vzamejo duha pobožnosti. Ako tedaj redovna oseba, ki ne ljubi samote, ampak rada občuje sè stvarmi, rada vidi, da jo obiskujejo, prejema pisma, bere časopise, in se pogosto pogovarja o časnih rečeh, je nemogoče, da bi bila dobra redovna oseba. Vsakikrat, keder se začne razgovarjati brez potrebe z ljudmi, bo vedno slabša v duhovnem življenju.

3. Nič ni bolj obžalovanja vredno, kaker redovnica, ki dela, da ljudje k nji hodijo, ker ne more iti mej svet in se ž njimi razgovarja večji del dneva o ničemernih rečeh ali se pa sè svojimi duhovnimi sestrami smeje, razgovarja, sodi, in govori, kaj se godi na svetu. Bo tedaj nevesta Kristusova, ktere ne bi smela nobena druga reč veseliti, kaker z Bogom se pogovarjati, iskala svojo tolažbo v raztresenem življenju in občevanju sè svetom, ki bo okužil njeno serce z govorjenjem in slabim naukom? Bo tedaj tako rabila čas, keterega ji daje Bog samo zato, da bi sveta postala? O moj Bog, kako more reva tako tratiti čas, katerega bi si svetniki radi sè svojo kervijo kupili, vsaj nekoliko trenotkov. Oh, kaj bi vse rada dala na zadnjo uro za eden dan, tudi za eno uro, kterih zdaj toliko zapravi! Neka redovnica je rekla na smertni postelji: „Oh, ko bi imela še

nekoliko časa, porabila bi ga samo za Boga.“ Ali reva je prosila ta čas takrat, keder je čas za njo že pretekel.

4. Dalje pravim, srečna sestra: Zavoljo svoje neskončne dobrotljivosti te je Bog rešil nevarnosti, ki so na svetu in ti dal moč, da si ga zapustila; zakaj se hočeš zopet podati v te nevarnosti, ko hočeš občevati sè svetom. Tertulijan pravi: „Enkrat smo bili rešeni valov sveta (v katerih se toliko ljudi pogubi), nikar se ne podajmo vnovič vanje, ker bi bili v veliki nevarnosti, da bi se tudi mi pogubili. Redovna oseba, ki želi biti sveta, mora skrbeti, da ne bo poznala sveta, nje pa ne svet; posebno pa naj skerbi, koliker more, da ne bo gledala svetnih ljudi, ljudje pa ne nje. Sv. Klara iz Montefaljka je pokrila svoje obličje tudi, keder je govorila sè svojim bratom; opatica ji je rekla, da lahko odkrije svoj obraz, ker govori ž njo njen brat, ali ona ji je odgovorila: Dovolite, da sem pokrita, saj le z jezikom govorim. Znamenito je tudi, kar je rekla častitljiva Frančiška Farnese (Farnese): „Moje sestre, v to hišo smo se zaperle ne zato, da bi gledale druge, drugi pa nas, temveč da bi se skrile stvarjem. Koliker bolj se bomo skrivale pred drugimi, toliko bolj se nam bo razodeval Kristus.

5. Svetni ljudje bežijo pred samoto in prav imajo; zakaj v samoti bolj čutijo svojo nemirno vest, in ravno zato iščejo razgovarjanje in šum mej svetom, da ne bi slišali svoje nemirne vesti. Redovna oseba tedaj, ki beži pred samoto, razodeva, da spada mej take nemirne osebe, ki iščejo svetnega šuma, da bi preslišale vest, ki jih peče. Redovne osebe pa,

ki imajo mirno vest, ljubijo samoto, in keder morajo biti zunaj samote, so podobne ribam zunaj vode, so nemirne in nepokojne. Človek sicer ljubi družbo, ali pa moreš imeti lepšo družbo, kaker z Bogom? Zakaj „obhoja ž njo (Modrostjo) nima nič grenkosti, in nje družba nič zopernosti, ampak radost in veselje.“¹ Častitljivi Vincencij Karafa, generalj Jezusove družbe (kaker sem že omenil na drugem kraju) je rekel, da ni poželet nobene reči na tem svetu; ako bi pa že moral poželeti kako reč, bi želel kako votlino in kos kruha in pobožno knjigo, da bi samotno živel.

6. Ni pa res, da je samotno življenje žalostno, temveč pokušnja in začetek življenja svetnikov, ki uživajo neskončno veselje, ko samo ljubijo in hvalijo svojega dobrega Boga. Tako pravi sv. Hijeronim, ki je zapustil Rim in šel v betlehemsko jamo uživat samotno veselje; zato piše: „Samota je za me raj.“² Nam se zdi, kaker da bi bili svetniki sami v samoti, pa niso bili sami. Zakaj sv. Bernard pravi: „Nikedar nisem bil manj sam, kaker keder sem bil sam.“³ Hotel je reči: „Nikaker nisem sam, keder sem sam v samoti, ker sem takrat združen z Bogom, ki me bolj razveseljuje, kaker družba vseh stvari. Ljudem se zdi, da so žalostni; svet sodi, da so nesrečni in brez tolažbe, ker jih ne vidi pri svetnih veselicah; ni pa res; vedno uživajo notranji mir, kaker piše sv. apostelj Pavel: „Kaker žalostni, vender pa vselej veseli.“⁴ Ravno to terdi prerok Izaija, ko pravi: „Potolažil bo tedaj Gospod Sion, in

¹ Modr. 8, 16. — ² Solitudo mihi paradisus est. Epist. 4. ad Rustic. — ³ Nunquam minus solus, quam cum solus. — ⁴ 2. Kor. 6, 10.

potolažil vse njegove razvaline, in napravil bo njegovo puščavo kaker raj, in njegovo samoto kaker Gospodov vert. Veselje in radovanje se bo v njem nahajalo, zahvaljenje in hvalno petje.¹ Gospod že ve tolažiti dušo v samoti in ji bo stoterno povernil časno veselje, kete-remu se je odpovedala; njeno samoto bo spremenil v vert svojega veselja; na njem bo imela vedno radost in veselje, in drugega ne bo slišala kaker zahvaljevati in častiti božjo dobrotljivost. Zato poje kardinalj Petruči (Petrucchi), ko hvali samotno serce²:

Otožna se zdi, pa polna je radosti,
Potuje po zemlji, v nebu pa stanuje,
Nič za se ne potrebuje,
Ker v svojem ima naročju vse blagosti,
Se zdi, da morje jo meče ter pokriva,
Pa v loki na varnem se skriva.

7. Ni pa treba, bogoljubna sestra (brat), se skriti v kako jamo ali puščavo, ako hočeš najti to srečno samoto, tudi v samostanu jo moreš najti in sicer kolikerkrat hočeš in želiš. Beži iz parlatorija, ogibaj se nepotrebnega ob-čevanja in pogovarjanja; ljubi kor in celico, v nji se mudi, dokler te ne pokliče iz nje pokorščina ali ljubezen; tako boš našla to samoto, ki se tebi tako spodobi in jo tudi Bog tirja od tebe. Kralj David je našel tako samoto tudi pri velikih opravkih svojega kraljestva, in zato pravi: „Glej! daleč sem zbežal, in ostal v puščavi.“³ Ko je želel tudi sv. Filip Nerij se

¹ Iz. 51, 3.

² Mesto rassembra, e d' alta gioia è pieno,
Calca la terra, e pur in ciel dimora,
Null' a sè stesso implora,
Perche immenso tesor chiude in segno,
Pare agitato e assorto,
Tra le tempeste, e pure ha seco il porto.

³ Ps. 24, 8.

podati v tako puščavo, mu je Bog razodel, da naj le ostane v Rimu in živi kaker v kaki puščavi. Ravno to zahteva Bog tudi od redovnic, ki hočejo biti njegove prave neveste; hoče namreč, da naj bodo zapert vert, da bo našel na njem svoje veselje: „Zapert vert si, sestra, moja nevesta.“¹ Te besede visoke pesni dobro razlaga Giljbert, ko pravi: Ne ve in ne more biti vert Kristusov redovna oseba, ki noče biti zaperta; to je, ki ne varuje svojega serca, da ne bi vanj prišle misli in nevarnosti sveta, ko pogosto občuje sè svetom.

8. „Sedi tedaj na samostnem kraju, bodi ločen ne s telesom, ampak z duhom,“ pravi sv. Bernard.² Tudi keder z drugimi delaš ali se razvedruješ z družino, skerbi, da ne boš zapustil svoje samote, da boš namreč zbran v Bogu. koliker že moreš; in ako se ne boš mogel ločiti s telesom od občevanja, oddalji se vsaj z duhom in željo, z namenom, da si tukaj samo zato, ker Bogu tako dopade. Keder moraš tedaj občevati z drugimi, občuj tako, kaker devica, ki je navajena živeti samotno v varni sobi, ki se hitro verne domov zavoljo mraza in šuma mej svetom, ako mora iti iz hiše. Tako delajo svete redovne osebe, keder jih sili služba ali vljudnost občevati z ljudmi, v samostanu, ali zunaj; težavno je to za nje, ker jim je zoperno in se bojijo, da ne bi grešile, in ravno zato se poslovijo, prej ko morejo.

9. Keder je zunanjih opravil veliko in dolgo trajajo, se je zelo težko obvarovati vsakega pogreška. Kristus sam je hotel, da so se

¹ Vis. pes. 4, 12. — ² Sede ergo solitarius; secede, non corpore, sed intentione.

aposteljni tu pa tam podali na samotni kraj, in se oddahnili, tudi takrat, ko so se trudili za spreobrnjenje grešnikov. Zato jim je rekel: „Pojdite na stran v samotni kraj, in si malo počite.¹ Zakaj tudi zunanji opravki, dasiravno so duhovni, vselej dušo raztresajo in vznemirjajo, ohladijo ljubezen in delajo nepopolnosti; vselej tedaj treba, da se počije in očisti prejetih madežev, dobi moč zopet še dalje in boljše živeti. Ni tedaj treba biti vselej v samoti, treba pa je vselej si jo preskerbeti, keder le moreš, ali da jo vsaj ljubiš, keder je ne moreš imeti, kaker piše sv. Lovrencij Justinijan: „Samoto treba vedno ljubiti, ne pa vedno v nji biti.“² Keder mora redovna oseba pretergati samoto in postreči samostansko družino, ali pomagati drugemu, jo mora zapustiti brez najmanjšega straha in nemira, drugači bi razodevala, da je preveč nagnjena na samoto, kar bi bilo za njo pogrešek; in keder mora občevati z drugimi, ne sme imeti namena, da bi se hotela s tem občevanjem razveseljevati, temveč samo spolniti, kar nalaga pokorščina ali ljubezen, in ko konča to opravilo, treba, da se zopet verne v svojo ljubo samoto.

10. Do zdaj sem govoril o telesni samoti, treba pa tudi, da nekoliko povem o samoti serca, ki je bolj potrebna kaker telesna. Zakaj sv. Gregor pravi: „Kaj koristi, ako si samo s telesom v samoti, sè sercem pa ne.“³ hoče reči, kaj koristi, ako si s telesom v puščavi, ako pa misliš sè sercem na svetne reči? Zakaj tudi na tergu in ulici najde duša samoto, ki ni nagnjena in ne želi časnih reči, pravi sv. Peter Kri-

¹ Mark. 6, 13. — ² Solitudo semper amanda, tenenda vero non semper. De casto conn. c. 6. — ³ Quid prodest solitudo corporis, si solitudo defuerit cordis. Moral. 1. 30. c. 23.

zolog.¹ Nasproti pa, kaj koristi, biti in molčati v koru ali v celici, ako pa v sercu gojiš nagnjenje na stvari, ki te tako motijo, da preslišiš glas božji? Zgoraj sem že omenil in tu zopet povem, kar je rekel Jezus sv. Tereziji nekega dne: „O kako rad bi se pogovarjal z mnogimi dušami, ali svet dela tak šum v njih sercu, da ne morejo slišati mojih besed. O da bi se hotele ločiti od sveta saj nekoliko časa!“ V čem tedaj obstoji samota serca? V tem, da zapodimo iz serca vse, kar ne meri na Boga in da pri vseh svojih opravilih ne želimo drugega, kakor Bogu dopasti. Ali da rečemo s kraljem Davidom: „Kaj inam namreč v nebesih, in kaj ljubim na zemlji, kakor tebe? ... Bog mojega serca in delež moj je Bog vekomaj.“² O moj Bog, kaka stvar na zemlji ali v nebesih razen tebe, me more srečnega storiti? Ti sam si Gospod mojega serca in ti edini boš vedno moj zaklad. Z eno besedo, samota serca obstoji v tem, da res pobožno vzdihneš: O moj Bog, samo tebe hočem in nič drugega.

11. Ta redovna oseba se toži, da ne more najti Boga, ali kaj pravi sv. Terezija: „Zapodi iz serca vse reči in išči Boga in ga boš našla.“ Zakaj Boga ne moreš iskati ne najti, ako ga prej ne poznaš. Pa kako boš poznal Boga in njegovo božjo lepoto, ko si nagnjen na stvari? Skozi steklenico, ki je napolnjena s peskom, ne morejo sončni žarki, ravno tako tudi ne more sveteti božja luč sercu, ki je polno želj po razveseljevanju, časnih rečeh ali časti. Zato pravi Bog: „Molčite in glejte; zakaj jaz sem Bog.“³ Kedor želi Boga videti, treba, da očisti svoje

¹ In plateis triviis suum pietas habet secretum. Serm. 9. — ² Ps. 72, 25. in 26. — ³ Ps. 45, 11.

serce prahu in ima zaperto vsem svetnim željam. Ravno to nam je hotel Jezus povedati s podobo zapertih vrat: „Ti pa keder moliš, pojdi v svoj hram (sobo), zapri duri, in moli svojega Očeta, kateri je na skrivnem.“¹ Keder misliš moliti, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli skrivno. S temi besedami hoče reči, ako se želi duša združiti z Bogom, treba, da se duša poda v samoto svojega serca, ki pomeni hram, sobo, o kateri govori Kristus. (tako namreč razlaga sv. Avguštín),² ga potem zapre, da ne bo moglo vanj priti nobeno nagnjenje do časnih reči.

12. To pomenijo tudi besede preroka Jeremija: „Samoten sedi, in molči, ker ga je nase vzel.“³ Samotna duša, to je ločena, v kateri molči nagnjenost do časnih reči, se bo združila z Bogom pri molitvi sê svetimi željami, ko se bo darovala Bogu, vdajala volji božji in obujala v sebi božjo ljubezen. Takrat bo povzdignjena nad se in druge stvari tako, da se bo smejala svetnim ljudem, ki tako zelo cenijo in se trudijo za časne reči na svetu, ketere pa ona ima za tako malo vredne, da niso vredne, da jih ljubi serce, ki je vstvarjeno, da ljubi neskončno dobroto, namreč Boga.

13. Vedi pa, da ni samota serca kaka lenoba, kaker da bi ne bilo treba pobožni duši nič delati in na nič misliti. Bog sicer hoče, da ljubijo samoto njegove neveste, noče pa, da so brez dela. Neketere duše živijo sicer v samoti in samo za se, so pa brez dela, ali berejo svetne knjige, ali se vkvarjajo z drugimi nekoristnimi rečmi. Molčijo, ali od tega nekoristnega molčanja bodo morale dati odgovor Bogu, kaker pravi sv. Ba-

¹ Mat. 6, 6. — ² Manual. c. 30. — ³ Žal. pes. 3, 28.

zili.¹ Samota, ki je združena z lenobo, je živalska samota; redovna (duhovna) samota pa ni ne lena, ne brez koristi, temveč delavna in sveta. Redovne osebe morajo živeti v svoji sobici kaker čebele, ketere spravljajo med v satovje; ravno tako ne smejo pobožne osebe tratiti časa, temveč vedno kaj delati, moliti ali prebirati pobožne knjige, ali pa delati kako ročno delo, ki jih ne moti združene biti z Bogom. V nekem frančiškanskem samostanu je živel len brat, ki je brez vsakega dela samo v samostanu hodil in nadlegoval zdaj tega, zdaj drugega; sv. Frančišek ga je zato imenoval brata muho. Dal Bog, da bi ne bilo mnogo takih bratov in sester muh v samostanih, ki nič drugega ne delajo, kaker vse hočejo zvedeti, kedo je prišel na porto (v samostan), kedo se spoveduje, kedo je kaj prejel ali podaril i. t. d. Take osebe zaslužijo, da bi jih zapodili iz hiše, kaker podijo muhe, ali da bi bile vsaj zaperte, da ne bi motile drugih.

14. Navadni pregovor pravi, da je lenoba mati vseh hudobij, in po vsi pravici; zakaj sam sv. Duh pravi: „Postopanje veliko hudega nauči.“² Sv. Jožef Kalasancij pravi: „Hudobni duh hodi lovit lene redovnike. In sveti Bonaventura pravi, da delavnega redovnika nadleguje ena skušnjava, lenega pa sto. Sobica gotovo zelo pripomore, da je redovna oseba zbrana z Bogom, ali sv. Jožef Kalasancij pravi: Slabo rabi sobico, ki se v nji ne pogovarja z Bogom ali se ne trudi zanj.“ Ker človek ne more na zemlji vselej moliti, zato treba, da tudi dela. Močno ženo hvali Salomon, ker je predla in

¹ Reddent rationem pro otioso silentio. — ² Sir. 33, 29.

delala: Poiščite si volne in prediva, in dela po umetnosti svojih rok.“¹ Zato je zapovedal sv. Hieronim devici Demetriji, da naj ima volno v roki.² In vse svetnice, posebno redovnice, so vedno opravljale ročna dela. Dasiravno je bila sv. Marija Magdalena Paciška bolehnna in slabotna, je vendar opravljala vsa samostanska dela, ki so bila predpisana kornim sestram in lajikam; ni varovala svojih rok, zdaj je delala v kuhinji, potem v obednici; pometala ali vodo vlekla; prala je tako pridno, da si je enkrat roko zvinila. Pisavec njenega življenja pravi, da je delala za štiri sestre lajike.

15. Vedi, da se motijo, ki mislijo, da škodi trud zdravju. Gotovo je pa, da delo zdravje vzderžava in množi in zavoljo tega so lajike bolj zdrave, kaker korne sestre. In dostikrat ni toliko vzrok, da se izgovarjamo, nevarnost za zdravje, koliker trud, pred katerim bežimo. Ali kedor gleda križanega Jezusa, se ne bo branil truda. Sestra Frančiška od sv. Angele karmeličanka se je tožila nekega dne sv. razpelu, da ima žuljevi roki zavoljo dela, Jezus pa ji je odgovoril: „Frančiška, glej moji roki in potem se toži.“ Razen tega zelo koristi delo, ker dela, da ni samota zoperna, in pomaga premagovati skušnjave, katerih je navadno mnogo v samoti. Ko so nekega dne silno nadlegovale nečiste misli sv. Antona opata, in se je sam že naveličal samote ter ni vedel, kako bi si pomagal, se mu je prikazal angelj in ga peljal na bližnji vertiček; prijel je motiko in začel kopati; čez nekoliko časa je začel moliti, potem pa zopet kopati in nato

¹ Preg. 31, 13. — ² Habeto lanam semper in manibus. Ep. ad Demetr.

zopet moliti. Svetnik je hitro spoznal iz ange-lovega vedenja, kako naj dela, da bo ostal v samoti in se obvaroval skušnjav, namreč, da naj nekoliko dela, potem pa nekoliko moli, da naj hodi od molitve na delo, od dela pa k molitvi. Ne smeš vedno delati, pa tudi ne vedno moliti, da si ne boš glave zmešal in nesposoben za duhovna opravila (pobožnosti). Zato se je prikazala sv. Terezija po svoji smerti sestri Pavli Mariji od Jezusa in jo opomnila, da naj ne opušča ročnih del, tudi ne z izgovorom, da bo zato storila več svetih del; rekla ji je namreč, da taka ročna dela zelo pomagajo doseči večno zveličanje.

16. Razen tega ročno delo ne moti molitve, ako le ne delaš s preveliko skerbijo in strastjo. Sestra Margarita od Križa, prej avstrijska nadvojvodinja, potem bosa karmeličanka, je opravljala bolj težavna samostanska dela in je rekla, da je mej drugimi deli ta trud redovnicam ne samo koristen, temveč tudi potreben, ko ne zaderžava povzdigovati serca k Bogu, tudi mej ročnim delom. Pripovedujejo o sv. Bernardu, da je videl nekega dne redovnika, ki je pri težkem delu vedno molil; svetnik mu je na to rekel: Moj brat, vedno tako delaj, kaker zdaj delaš in bodi vesel; zakaj ako boš tako delal, ne boš imel vic po smerti. Sv. Bernard je pa tako tudi sam delal, kaker pripoveduje pisavec njegovega življenja¹: „Z rokami je delal, v duhu pa je bil zbran v Bogu.“² Ni opuščal zunanjega truda, ali ta čas je bil pri Bogu v duhu. In tako mora delati vsaka redovna oseba, ko dela

¹ Lib. 3. c. 1. — ² Totus exterius laborabat et totus interiorius Deo vababat.

namreč z rokami, ne sme pustiti, da bi bilo njeno serce drugod kakor pri Bogu; drugači bodo vsa njena telesna opravila brez duhovne koristi, in polne nepopolnosti. Zato pravi ženin duši v visoki pesni: „Deni me ko pečat na svoje serce, ko pečat na svojo roko.“¹ Najprej pravi, da naj ga dene v svoje serce in potem pa na svojo roko; zakaj ako nimaš Boga v svojem sercu, ga ne moreš imeti na svoji roki; ročnih del namreč ne moreš tako opravljati, kakor se njemu dopade. Nasproti pa pravi sv. Terezija, da je v delih delavnega življenja največja popolnost, keder prihajajo iz božje ljubezni.

17. Zato se motijo one redovnice, ki hočejo vedno živeti v samoti in se ogibajo vsakega zunanjega opravka. Ravno tako se pa motijo take osebe, ki prevzamejo toliko opravkov, da ne morejo biti zbrane v Bogu: „Sin, ne vtikaj se v mnoga opravila; in ako boš obogatel, ne boš brez greha.“² Sin, pravi Gospod, ne preobloži se z delom; zakaj ako boš hotel vse napraviti, boš sicer končal, ali ne brez greha. So zopet drugi, ki so tako zamišljeni v svoje opravilo, da ne morejo misliti na drugo. Seveda treba delati marljivo, kar moraš delati, ali varovati se pa tudi moraš, kakor redovna oseba, da ne boš delal, kakor trgovka, ki se trudi noč in dan za denar. Zakaj pa? Da bi dajal darove ali se ponašal, ali zato, ker te ravno veseli? Treba delati, ali delaj kakor se spodobi redovni osebi, da misliš namreč najprej na zveličanje svoje duše in še le potem na svoje telo; da opravljaš telesne opravke z dobrim namenom,

¹ Vis. pes. 8, 6. — ² Sir. 11, 10.

zato namreč, ker so ti zapovedali, ali da pomagáš samostanski družini ali zavoljo svoje lastne potrebe, in da odganjaš lenobo. Vselej pa brez lakomnosti in velike skerbi, ki bi ti branila povzdigovati svojega duha k Bogu. Sv. Anton pravi, da naj bo še tako silno delo, moremo vselej imeti v svojem sercu skrit kot, kamer moremo bežati in se zbrati z Bogom, keder smo zavoljo opravkov trudni in polni skerbi. Zato je zelo koristno, ako si ne samo v začetku, ampak tudi mej delom pazljiv in večkrat povzdigneš svoje serce k Bogu, ko obujaš v sebi djanje ljubezni, darovanja, vdanosti v voljo božjo ali moliš. Na primer, ako vezeš ali šivaš, ali ne moreš obuditi v sebi božje ljubezni, ali se Bogu darovati pri vsakem šivu? Končam ta odstavek. Goreče redovnice so pri vseh svojih opravkih vedno zbrane in združene z Bogom in si nabirajo zasluženje; mlačne pa in nemarne predejo pajčevino, ker se trudijo in postijo zavoljo časnih reči in tako vse zgubijo.

Molitev.

O moj Jezus, daj, da te bom zelo ljubil, dokler bom živel na zemlji. Preklinjam vse one dneve, ko sem ljubil stvari in tebe s to potjo žalil. Od danes dalje nočem drugega ljubiti, kaker samo tebe. Prosim te, daj mi moč, da se bom mogel ločiti od vseh stvari, ki me odvrčajo tebe ljubiti. Daj, da bo moje serce samo na te mislilo, kaker na reč, ki edina zasluži, da jo ljubi. O včlovečena Beseda, ti si prišla na svet prebivat v naše serce; ti ga posedaj in iz njega gledaj na vse moje potrebe;

iz njega me razsvetluj, vnemaj in pripravnega delaj za vse, kar hočeš. O moj Jezus, moja največja dobrota, tebe častim bolj kaker vse druge. Podarim se ti vsega, vzemi me v svojo službo za vselej, pa ne da bi ti služil iz straha, ampak iz ljubezni. Tvoje veličastvo sicer zasluži, da se ga bojimo, ali tvoja dobrotljivost zasluži veliko več, da jo ljubimo. O Marija, moja mati in pribežališče, daj, da bom ves Jezusov.

§. 3. Redovna oseba ne sme biti žalostna, in kaj mora storiti, ako je stopila v redovni stan zoper svojo voljo.

1. Pred otožnostjo moraš bežati, ker je kuga za pobožnost in studenec sto in sto pogreškov. Ako si nemirna, boš vedno delala pogreške, dobrega pa nič; zastonj bodo skoraj vse tvoje molitve, obhajila, duhovno branje i. t. d. zakaj vse to boš nemarno in raztreseno opravljala. Vedi pa, da ves tvoj nemir in zmešanost prihaja od tod, ker ne sprejemaš vdana v voljo božjo križev iz roke božje. O tem beri v prvi knjigi poglavje XI. št. 8. Se tožiš, da si vboga, bolehnna, zaničevana, preganjana in brez duhovne tolažbe, zedini se le z voljo božjo in vse to terpljenje ne bo več za te terpljenje. Ako te pa vsi ti križi toliko ne bolijo, temveč si veliko bolj nemirna zavoljo pretanke vesti (škrupeljnov), in ker se bojiš, da nisi v milosti božji, poslušaj svojega spovednika, ki ti je že gotovo, kaker mislim, rekel, da ne smeš več govoriti o preteklem življenju; svoje storjene grehe sovražiš, in si pripravljena rajši stokrat vmreti kaker pa radovoljno storiti tudi majhni greh, prejemaš že svete zakramente in hre-

peniš biti vsa Kristusova, glej, vse to ti pravi, da si v milosti božji. Zakaj si tedaj nemirna in se tožiš: „Kedo vé, kakšna sem pred Bogom? Kakšna bo moja smert? Ali sem se vsega spovedala? Ako se moti moj spovednik? Hudobni duh mi pravi, da sem pogubljena.“ Tako se navadno tožijo redovnice. Pusti vse to, izroči se vsmiljenemu Bogu, pomiri se in reci: „O moj Bog, ker poslušam tvojega namestnika, upam, da se bom zveličala zavoljo tvoje predrage Kervi in da ne bom nikedar izgubila tvoje milosti.“

2. Ako si pa zdaj nemirna zavoljo majhnih grehov, ketere delaš vsak dan, mislim, da nisi nagnjena nanje in da jih ne delaš popolno prostovoljno, zato obžaluj vsak greh, kaker hitro ga storiš, in bodi mirna. „Ali, moj oče, nemirno me delajo dvojbe, da morebiti smertno grešim, ker me vedno nadlegujejo slabe misli.“ Ker sem že o tem govoril v prvi knjigi XIV. poglavju § 2., zato le na kratko omenjam, da je duša tanke vešti lahko mirna in gotovo v milosti božji, keder ne ve gotovo, ako je storila smertni greh, ker je nemogoče, da bi se po dobrih sklepih vterjena volja spuntala zoper Boga (greh storila), in da ne bi tega dobro spoznala. Zavoljo take boječnosti le poslušaj svojega spovednika, ko ti pravi, da se ne meni za to in da pristopaj k svetemu obhajilu brez spovedi; vedno ga poslušaj, nikedar pa ne hudobnega duha, ki te hoče vznemiriti s tako pretanko vestjo (škrupeljni), da bi zapustila pot popolnosti. Keder si tako nemirna, reci: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo; ako je tvoja sveta volja, da nosim ta

križ do smerti, sem zadovoljna, samo ne dopusti, da bi te razžalila; daj, da te bom ljubila in se ne vstavljala terpeti, koliker ti hočeš. Sv. Frančišek Saleški pravi, da Bog zelo ljubi one duše, ki se mu tako popolno izročijo in se dajo voditi previdnosti božji v vsem. Zakaj, Bog bo vse tako vodil, da jim bo vse koristno; delal bo, da ga bodo te izvoljene duše s terdno voljo poslušale in drugega ne bodo želele, kaker samo njemu dopadati.

3. Morebiti mi boš pa rekla, da nikaker ne moreš biti mirna, ker si stopila v red prisiljena od svojih sorodnikov, zoper svojo voljo. Odgovarjam ti: „Ako nisi imela poklica, ko si šla v samostan, jaz bi ti sicer ne svetoval stopiti v tak stan, prosil bi te pa, da ne bi se nemudoma vernila mej svet, kjer je toliko nevarnosti, da se prav lahko pogubiš. Zdaj pa, ko si že v Gospodovi hiši in Kristusova nevesta, rada ali ne rada, te moram samo srečno šteti, ker si tako rekoč prenesena (morebiti zoper svojo voljo) iz okuženega in od vseh strani od sovražnikov obdanega kraja na zdrav in varen kraj.“

4. Zato dostavljam: „Ako si tudi prisiljena šla v samostan, kaker praviš, zdaj si že napravila sveto obljubo (profes) in ne smeš več iti iz samostana; povej mi, kaj boš storila? Ako nisi rada stopila v red, treba, da si zdaj rada v samostanu. Zakaj, ako boš žalostna, boš obupano živela in boš v veliki nevarnosti pekel imeti v tem življenju in po smerti. V takem slučaju treba napraviti iz potrebe čednost, in ako se je trudil hudobni duh, da si izvolila ta stan zato, da bi te pogubil, nagajaj mu in na-

laš živi v samostanu pobožno. Daruj se Bogu s celim srcem, in jaz te zagotavljam, da boš bolj zadovoljna kaker toliko kneginj in kraljic na svetu. Ko so nekedaj prašali sv. Franciška Saleškega, kaj misli o redovnici, ki je prisiljeno stopila v samostan, je odgovoril: „Res je, da ne bi zapustila sveta ta hči, ako je ne bi prisilili njeni sorodniki, ali na tem je malo ležeče, samo da ve, da je za njo veliko boljši, da so jo prisilili, kaker da bi delala po svoji volji. Zakaj zdaj lahko reče: „Zgubila sem svojo prostost, ako ne bi bila zgubila take prostosti.“ Ta svetnik je hotel reči, ako ne bi prisilili tega dekleta iti v samostan, bi ga napravila ta prostost, da bi ostalo mej svetom in zgubilo pravo prostost otrok božjih, ki pa ravno v tem obstoji, da ni v verigah in nevarnostih tega sveta.

5. Ali mi boš pa rekla: Kako bi mogla biti zadovoljna, ako nisem poklicana v ta stan? Ali kaj je na tem ležeče, ako nisi bila poklicana v začetku? Akoravno te ni Bog poklical v redovni stan, je vendar gotovo, da je to dopustil za tvoje dobro in ako te takrat ni klical, te gotovo kliče zdaj, da bodi vsa njegova. Sv. Pavel puščavnik tudi ni šel v puščavo, da bi tam ostal, temveč samo da bi zbežal pred preganjanjem, ker so ravno takrat preganjali kristijane; ali potem ga je Bog klical, da naj tam ostane; ostal je in svetnik postal. Ko je stopila sv. Terezija v samostan, tudi ni rada šla; sama namreč piše, da je šla iz hiše svojega očeta tako žalostna, da je mislila, da tudi na zadnjo uro ne bo mogla biti tako žalostna in dasiravno je bila skoraj sè silo pre-

oblečena, kaker sama pravi v svojem življenju, je vendar zdaj velika svetnica in popravila karmeličanski red.

6. Sv. Hijacinta Mareskoti, tretjega reda sv. Frančiška, je bila tudi prisiljena sprejeti pajčolan in je živela deset let prav nepopolno; ko jo je pa nekega dne Bog razsvetlil, se je spreobrnila in potem sveto živela štirindvajset let do smerti, in zdaj jo častimo ko svetnico. Ravno tako je prisiljeno šla v samostan sestra Marija Bonaventura redovnica, ki je v torskem samostanu (Torre degli Specchi) mlačno in nemarno živela; nekega dne pa po prvem premišljevanju duhovnih vaj. je pokleknila pred p. Lancicija, Jezusove družbe, ki je opravljal duhovne vaje, in vsa prevzeta mu je rekla: „Oče, zdaj vem, kaj hoče Bog od mene. Hočem postati svetnica, velika in hitro.“ Z božjo pomočjo je tudi tako storila. Zakaj po teh besedah se je zaperla v svojo sobico, ker ni mogla več govoriti zavoljo velikega jokanja. V sobici pred sv. razpelom je zapisala ta sklep: „Jaz Marija Bonaventura se danes v začetku duhovnih vaj tebi, o moj Bog, popolno darujem. Obljubim ti, da ne bom nič drugega ljubila kaker samo tebe, o moj Jezus. Milostivo sprejmi ta z mojimi solzami zmočen list, keterega ti v zastavo svoje ljubezni in v tvojo odperto desno stran položim, da mi boš zavoljo zasluženja tvoje Kervi odpustil vse moje grehe in me tako vterdil v svoji ljubezni, da ne bom več svoja, temveč vsa popolno tvoja.“ Tako stori tudi ti; zdaj se odloči, da boš vsa Jezusova in ravno tak terdni sklep napravi pred presv. Rešnjim Telesom ali pred sv. razpelom. Ako boš

stanovitna v tem sklepu, nikar ne dvoji, da bi ti Jezus nehal ponujati svoje roke in ti pomagati, da boš dosegla visoko stopinjo svetosti. Tako se bo tvoja nesreča, kaker praviš, spremenila v tvojo največjo srečo, kaker se je zgodila imenovani sestri Mariji Bonaventuri, ki je v kratkem postala sveta; zakaj po svojem spreobrnjenju je živela samo še eno leto. ali vmerla je bogata v dobrih delih; celo leto namreč ni delala drugega kaker molila in pokoro delala; vmerla je v nebeškem miru proti nebesam z obernjenimi očmi, ko je izgovorila besedi Jezus in Marija. Pravijo, da so se zgodila precej po njeni smerti očevidna znamenja slave, katero že vživa. Vstani tedaj, bodi serčna, ker te Bog kliče, da bi ga popolno ljubila in zato vesela zapoj:

Zdaj spoznam, da ti zahtevaš,
Moj Gospod, močno ljubezen;
Prava ni, mi ti velelaš,
Ki za svet gori ljubezen.

7. Vedi pa da za svetost še ni zadosti hrepeneti po nji, treba tudi začeti delati. Začenjaj tedaj nekoliko več moliti, beri vsak dan nekoliko iz kake pobožne knjige; obiskuj presveto Rešnje Telo in časti Mater božjo. Keder te bodo posvarili, se ponižaj; keder te bodo zaničevali, molči; pretergaj dopisovanje, začenjaj zatajevati sladkosnednost, radovednost in lastno voljo. Ne obupaj, temveč začenjaj delati, pravim, počasi boš že prišla do svojega namena. Ker živi v nas lastna ljubezen do smerti, zato moramo vedno čistiti plevel na vertu svojega serca. Svet postati brez težave je nemogoče.

VII. poglavje.

Posebni nauki za predstojnico, njeno namestnico, učiteljico novink, oskerbnico, sakristanko, vratarico, strežnico bolnikov, svetovavke in neke-
teri nauki za sestre lajike.

Nauki za predstojnico.

1. Mislim, da si izvoljena za predstojnico ne iz častilakomnosti in po lastnem prizadevanju, temveč po božji volji; drugače bo težko srečna tvoja služba, ker ne bo imela posebne pomoči božje, katero daje Bog samo tistim, ketere on sam izvoli za tako službo. Sv. Leonard Portomavriški pripoveduje o neki predstojnici, da je bila na smertni postelji nemirna zavoljo svoje službe, dasiravno se je branila te službe. Kaj bo pa še le s predstojnico, ki si sama preskerbi predstojništvo! Ako si tudi proti svoji volji izvoljena, vender vedi, da so ti naložile velik in nevaren križ; pater Tóres (Torres) je namreč pisal svoji sestri, ko je bila izvoljena za predstojnico: „Prosi Boga pomoči, da ne boš vmerla sterta od toliko križev, mučenica pa brez zasluženja in krone.“ Zato prevdarjaj, da boš morala dati Bogu oster odgovor, ako bo zavoljo tvoje nemarnosti pešalo pravo redovno življenje in se vpeljale razvade. Sloveči pater Darija, bosí karmeličan, pravi, da je prvotno redovno življenje oslabelo bolj zavoljo migrene (terdovratne glavoboli, kaker pa zavoljo podagre [protina v nogah]), bolj zavoljo pregreškov v glavah kaker pa pogreškov v nogah; s temi

besedami je hotel reči, da niso pogreški prišli toliko od podložnih koliker od predstojnikov, ki niso hoteli videti pogreškov in razvad v redovnem življenju. Ko tedaj nastopiš svojo službo predstojnice, bogoljubna sestra, zahvali naj prej sestre za skazano čast, potem jim pa odločno povej, da službo sicer sprejmeš, da se pa nočeš pogubiti zavoljo te službe, in zato naj že naprej vedo, da jim ne boš dovolila nobene reči, ki bi bila zoper tvojo vest. Ako boš tako odločno rekla, bo za te dobro, ker si ne bodo upale redovnice prositi takih reči, ki bi bile zoper svete obljube in sveto vodilo, ali, ako bi te kedaj prosile takih reči, ne bodo nevoljne, ako jim boš odrekla in tako boš bolj prosto vladala.

2. Skerbi, da bodo redovnice spolnjevale sveto vodilo in da se ne bodo vpeljevale razvade, ker je moralično nemogoče odpraviti iz samostanov vpeljanih razvad; in ako so razvade tudi v majhnih rečeh, nič ne de, ker bodo postale počasi velike. Kako se je vpeljalo v samostane toliko razvad zoper vboštvo? V začetku so bile te razvade v majhnih rečeh, zdaj so pa že tudi v velikih. Pater Francišek od Križa, bosi karmeličan, pripoveduje, da se je prikazala neka predstojnica po smerti svoji prijateljici in ji rekla, da je veliko terpela v vicah, ker je zanemarjala ko predstojnica skrbeti, da bi njene redovnice spolnjevale sveto vodilo in živele po zapovedih višjih. Ta je terpela v vicah, ali, oj koliko jih bomo videli na sodnji dan, ki terpijo v peklu, ker so v svoji službi nove razvade vpeljale ali pa se niso menile za stare razvade! Predstojnica mora tudi

paziti in vediti, ako spolnjujejo vse njene zapovedi v samostanu; kaj namreč pomagajo zapovedi, ako jih pa podložni ne spolnjujejo, in zato je boljše dajati malo zapovedi, ketere spolnjujejo, kaker pa veliko, ketere zanemarjajo. Keder vidiijo podložne, da se predstojnica malo meni, spolnjujejo ali ne, kar jim naloži, se prav lahko malo menijo za vse, kar jim reče. Skerbi, da bo vsaka redovnica opravljala svojo službo; vari se pa, da se ne boš preveč mešala v njihovo službo, še bolj pa se vari, da ne boš vpeljavala novih težav in zapovedi, kar bi se težko zdelo redovnicam, temveč skerbi, da bodo spolnjevale vsaj stare zapovedi. Ako pa najdeš, ko nastopiš svojo službo, da več ne spolnjujejo kake zapovedi vodila, postavim, da ne prejemajo pogosto svetih zakramentov, da nobena ne spremlja redovnice, ko gre v parlatorij ali govornico; da neketerih molitev ne opravljajo skupaj, da opuščajo neketera spokorna djanja v obednici i. t. d. kar je bilo svoj čas v navadi, ne bo nič novega, ako boš silila, da naj se zopet ravnajo po starih navadah, ker si dolžna to vpeljati po svoji moči. Skerbi pa še posebno, da ne bodo imele redovnice prijateljstva ne mej seboj, ne sè zunanjinimi osebami, in keder sama ne moreš zabraniti, prosi škofa, da naj to odpravijo, ker so morebiti sami dovolili kaki osebi, da sme hoditi v parlatorij, o kateri niso nič hudega mislili. Kaker hitro tedaj zapaziš, da je postalo prijateljstvo grešno in se druge pohujšujejo, naznani škofu in jih prosi, da naj prekličejo dano dovoljenje; zavoljo tega se bodo zadete osebe pritoževale in ti sitnosti delale, ali za vse to se ne meni. Zakaj

vsaka predstojnica je dolžna skrbeti bolj za dušo kaker pa za telo svojih podložnih. Mimorede še opomnim, da ne pusti po več redovnic spati v eni postelji. Dalje skerbi, da ne bodo nosile samostanske dekle redovnicam ne pisem, ne nespodobnih novic, in ke bi prinašale take reči, jih precej odpravi iz službe. Glej tudi, da bodo hodili v samostan samo tisti moški, ki so res potrebni za samostan. Pater Jernej od sv. Karla omenja v svoji knjigi „Šola resnice“¹ cerkveno odločbo (dekret), ki prepoveduje moškim v nunske samostane hoditi; samo tisti smejo iti, ki opravljajo taka dela, za katera so sestre lajike preslabe.² V ti knjigi pa omenja še drugo cerkveno odločbo (dekret), da prelomi klavzuro, ki vodi v nunske samostane dečke, vsake starosti in zapade cerkveni kazni (cenzuri).³ Skerbi še dalje, da bote imele kapitelj pogreškov*; na teh shodih ali kapiteljnih ostro grajaj naj bolj navadne pogreške, posebno pa razvade, ke bi zapazila, da jih hočejo vpeljati v samostan. Ni ravno treba, da bi pridigala zbranim redovnicam, povedati pa vender moraš, kar si dolžna in sicer jasno.

3. Ako hočeš, da bodo druge spolnjevale sveto vodilo, ga moraš naj prej sama spolnjevati in drugim lep zgled dajati. Sv. Jožef Kalasancij namreč pravi: „Gorje predstojniku, ki zida z besedo in podira sè zgledom!“ Predstojnica je postavljena na svečnik, kjer jo vsi vidiijo. Kako bo mogla terjati od podložnih, da naj hodijo k skupni molitvi, v kor k brevirju in

¹ Avvert. 36. § 4. — ² Piacenza 1614. 6. Jun — ³ Napoli 1590. 22. Mart. — * Capitulum culparum, shod redovnih oseb v posebni sobi, kjer se vsaka očitno obtoži svojih očitnih pogreškov, jih obžaljuje; predstojnica posvari in pokoro naloži. Prestavljavec.

drugim skupnim opraviлом, ako sama dostikrat ne pride? Še govoriti si ne bo upala o ti reči, in ke bi tudi kaj rekla, jo bodo malo poslušale sestre, ker bodo gledale bolj njen zgled kaker pa njene besede. Zato se marljivo vdeležuj vseh skupnih opravil, posebno pa molitev, ker si ti bolj potrebna kaker druge sestre in ker potrebuješ dvojne hrane za se in za podložne. Mej molitvijo posebno prosi Boga razsvetljenja in pomoči, da boš mogla dobro opravljati svojo službo. Skerbi tudi, da boš z drugimi brevir molila v koru in v obednici pri obedu, ker bi lahko nastal nered, ke bi tebe ne bilo zraven. Glej, da ne boš imela nobenih posebnih jedi, pijač, oblek, pohištva v sobi; zato povej oskerbnici, da naj za te ravno skerbi kaker za vsako drugo sestro lajiko in ne bolj. Zakaj, ako boš rabila predstojništvo v svojo zložnost, ali za svoje sorodnike, bodo druge čudno gledale in tudi godernjale.

4. V samostanu vladaj sama in ne druge, ker je težko za redovnice in pa tudi nered je v samostanu, kjer morajo poslušati osebo, ki ni predstojnica. Zato se ne ravnaj vedno po svetu ene same sestre, slabši pa bi bilo, ke bi zapovedovala sestra lajika. V važnih rečeh se naj prej priporoči Bogu, nato se posvetuj, pa ne samo z eno sestro, potem pa stori, kar se ti bo boljše zdelo, vedno pa se oziraj, kar ti je večina sester svetovala. Glej tudi, da se boš sè vsemi enako obnašala in ne razločka delala mej sestro in sestro razen bolnih sester ali pa iz kakega pravičnega vzroka. Keder deliš službe, se ne ravnaj po svojem nagnjenju ali obziru, temuč po kerščanski modrosti, ker boš morala

odgovarjati Bogu tudi o tem, ako bi nastala zmešnjava zavoljo tega.

5. Bodi ponižna in prijazna sè vsemi in nikedar ne pozabi, da si kaker predstojnica dekla vseh drugih sester; zato se vari, da ne boš prevzetno vladala samostana. Zakaj, ne z ostrostjo, temveč s ponižnostjo in krotkostjo si boš pridobila serca svojih podložnih, ki bodo rade poslušale tvoje nauke in opominjevanje. Sv. Marija Magdalena Paciška namreč pravi: „Ljubezen in zaupanje so vezi, ki vežejo serca podložnih (s predstojnico), prevzetnost pa prereže te vezi.“ Ako ne boš prijazna, bodo zgubile sestre zaupanje do tebe in se ne bodo upale ti razodevati svojih potreb in nadlog, ne prositi potrebnega dovoljenja in ti naznaniti neredov v samostanu in tako bo nesrečno tvoje vladanje. Zakaj, samo dobrega serca biti, ni še zadosti, ako boš namreč ostro ravnala z drugimi, bodo vse bežale pred teboj, temveč treba, da jih rada poslušáš, keder pridejo k tebi in sicer brez razločka, drugače ti bodo neznani neredi v samostanu in jih ne boš mogla popraviti. Ke bi bila ketera nekoliko prisiljeno pokorna, oserčuj jo in bodo ž njo še bolj prijazna. Keder moraš razdeliti službe, ali naložiti kak opravke ali pa prepovedati kako stvar redovnicam, ne zapoveduj pod pokorščino, ako ni res prave potrebe, kar se pa redko zgodi. Vari se, da ne boš vedno zapovedovala in kričala; govori rajši kaker da bi prosila na primer: Prosim vas, sestra, storite mi to reč, storite mi to iz ljubezni, mi bote storili to dobroto i. t. d. Sploh skerbi, da te bodo sestre ljubile in se ne bale, in o kateri veš, da ne

more nositi deset kilogramov, ne nakladaj ji dvajset. Zelo krotka pa bodi, keder svariš; sv. Ambrož namreč pravi: „Več koristi ljubeznivo posvariti, ker tako spozna krivi svoj pogrešek, kaker pa ostro očitati, ker ga tako delaš nevoljnega; treba da te ima posvarjen za prijatelja, ne pa za sovražnika.“¹ In sv. Janez Krizostom pravi: „Hočeš posvariti svojega brata? Ako ga hočeš precej ozdraviti, joči, opominjaj ga, objami njegove noge in se ne sramuj ga tudi poljubiti, ako treba.“² Glej tedaj, da boš prvič posvarila zelo prijazno in skrivaj, in dasiravno bi morala kak očitni pogrešek tudi očitno posvariti, posvari vendar skrivaj sestro, ki ga je storila, in sicer tako, da boš z ene strani pohvalila njene dobre lastnosti, z druge strani pa jo posvarila; reci ji, da naj ne bo nevoljna, ako bi jo očitno posvarila, ker je potrebno za samostansko družino. O koliko bolj koristi tako krotko svarjenje, kaker pa ostro in terdo! Keder je predstojnica krotka, vodi svoje podložne na svilnati niti. Redovnice te kličejo in imajo za mater, tudi ti moraš ž njimi ravnati, kaker mati s hčérami, prav ljubeznivo. Posebno prijazna in previdna bodi sè starimi sestrami; zakaj sv. Gregor pravi³, da treba oster biti z mladimi keder treba, stare pa treba prositi in jim prijazno reči na primer: „Moja sestra, vi veste, da vas častim, prosim vas, ne ravnajte zoper to zapoved. Me stare moramo dajati lep

¹ Plus proficit amica correptio, quam accusatio turbulenta; illa pudorem incutit, haec indignationem movet. Amicum magis te, qui corripitur, credat, quam inimicum. In Luc. l. 8. c. 17. — ² Vis fratrem corrigere? Lacryma, exhortare, comprehendere pedes, osculari non erubescas, si modo vere medere vis. Ad pop. Antich. hom. 3. — ³ Juvenes plerumque severitas admonitionis ad profectum dirigit, senes vero deprecatio blanda. Past. p. 3. adm. 2.

zgled mlajšim., Včasí boš morala čakati tudi po več tednov in mesecev pripraven čas, da bo koristilo posvarjenje. Ako daš zdravilo bolniku o pravem času, ozdravi, o ne pravem času zavžito ga pa vmori. Včasí treba tudi zanižati in se delati kaker da ne bi videla pogreška, keder je namreč majhen, drugim neznan in zato brez pohujšanja za druge. Mnogo reči moraš pa Bogu izročiti in ga prositi, da naj on sam popravi. Sv. Frančišek Saleški namreč pravi, ko govori posebe o starih redovnicah: Na stare se treba ozirati; zakaj te se ne morejo tako lahko navaditi, ker niso več tako gibčne in kite njih duha in telesa so že oterpnele.¹ Keder so pa pogreški drugim v pohujšanje, treba govoriti; zakaj, ako boš molčala, ali se delala kaker da ne bi videla in sicer zato, da ne bi se zamerila dotični osebi, se boš pa Bogu zamerila. Pri neketerih grehih kaker je grešno prijateljstvo ali sovrašтво, pa ne smeš čakati, temveč precej jih moraš odpraviti; zakaj, koliker bolj boš odlašala, toliko bolj težko jih boš popravila. Svari krotko, kaker sem že rekel, keder pa vidiš, da s krotkostjo nič ne opraviš, posvari ostro, kaker pravi sv. apostelj Pavel: „Prepričaj, prosi, svari.“² Predstojnica mora imeti medeno serce, ko občuje z drugimi in železne persi, ko hoče odpraviti razvade in vstaviti pešanje pravega redovnega življenja. Vodilo sv. Avguščina predpisuje predstojnikom, da morajo ostro in ljubeznivo postopati sè svojimi podložnimi. Neki pisatelj pravi, da imajo neketera oseba kaker kamen terdo serce, ki ne čuti, ako ni ranjeno; keder tedaj ne pomaga lepa ne ostra beseda,

¹ Libr. 4. letter 7. — ² 2. Tim. 4, 2.

kazni, naloži pokoro, ako treba, tudi veliko za velik greh. Sv. Bonaventura pravi,¹ da se ne loči slab red od dobrega, kaker da ne bi bilo v dobrem, ostrem redu pogreškov; zakaj v vsakem samostanu so ljudje, ne pa angelji; ali v slabem samostanu ne svarijo pogreškov kaker v ostrih, kjer jih grajajo in tudi kaznujejo. Glede pokore ali kazni te pa prosim, da ne nalagaj prvič velike pokore, ako ni neobhodno potrebno tako poboljšati sestro ali pa za zgled drugim; zakaj velika pokora ali kazen je podobna razbelenemu železu, s katerim zdravijo zdravniki samo neozdravljive bolezni, kakeršna je rak. Drugič ne kazni v jezi, temveč se prej priporoči Bogu, na to se posvetuj z drugimi, in šele potem kazni. Ne kazni pa in ne svari v jezi; zakaj v začetku se ti bo zdelo prav, precej ponižati prevzetno in prederzno sestro, ki te neče poslušati; o takrat ne posvari, ker boš lahko posvarila iz jeze, kar bo pa malo pomagalo, ker si bo mislila, da jo svariš ne iz ljubezni, temveč iz nevolje. Ravno tako ne koristi svariti, keder je podložna sestra nevoljna ali zelo nemirna; zato čakaj, dokler se ne poleže nevolja v tebi in pri drugih, potem še le posvari, kaker se spodobi. Ako moraš bolj ostro posvariti, ne pozabi vina in olja; hočem reči, keder si posvarila sestro, reci ji, da jo ljubiš, in da si jo opomnila samo v njeno korist. Keder se ti pritožijo čez kako sestro, je ne smeš precej posvariti in kazniti, temveč se moraš prepričati, koliko je resničnega; zato vprašaj še druge in potem še le jo opomni; zakaj večkrat se zgodi, da spregledamo kako stvar in

¹ De sex alis c. 3.

imamo za velik greh, kar pa v resnici še majhin ni. Neketere predstojnice precej vse verjamejo, precej posvarijo in kaznujejo, zato je pa tudi v samostanu polno zmešnjav in nemira, ker je stvar v resnici drugačna, kaker pravijo. Bog te pa vari, da bi se maščevala kaker predstojnica nad kako sestro in sicer zato, ker je bila zoper tvojo izvolitev za predstojnico, ali glasovala zoper tebe, ali slabo o tebi govorila. Vari se, pravim, ke bi jo zavoljo tega kaznila ali poniževala; zakaj, to bi bilo zelo graje vredno pohujšanje. S tako, ki ti je bila nasprotna, moraš še bolj častitljivo občevati in ji prednost dajati v vsaki reči, ki ni zoper tvojo vest. Ako se boš tako ravnala, boš prijetna Bogu in samostanu boš prav lep zgled dajala.

6. Keder te prosijo dovoljenja sestre, jim ne dovoli nobene reči, s katero bi vpeljala kako razvado, ketere bi se še druge poprijemale, ali pa se zato pritoževale. Takih reči ne smeš dovoliti, temveč jih moraš odločno prepovedati in se ne ozirati na prijateljstvo, hvaležnost ali na drugi ljudski obzir; zakaj drugim vstrezati in svojo dušo pogubiti, ni ljubizen, temveč neumnost. Drugači se pa moraš ravnati glede pametnega dovoljenja ali polajšanja (dispenze), s katerim ne boš škodovala drugim. Take reči rada dovoli, ker drugače ne bodo sestre spolnjevale vodila v mnogih rečeh in zato bodo grešile, ker nimajo dovoljenja. Zato imajo predstojnice pravico polajševati ali dispenzirati sveto vodilo v neketerih rečeh, ker je večkrat tako polajšanje potrebno in koristno.

7. Glej, da bodo sestre preskerbljene sè vsemi potrebnimi rečmi, posebno pa s hrano in

obleko. Ako je samostan vbog in ne more dosti dajati, skerbi, da bo vsaj to malo dobro pripravljeno. Sv. Antonin pravi, da ni brez velikega greha predstojnik, ki ne daje podložnim potrebnih reči, ketere bi lahko dajal, ker je vzrok, da vsak za se skerbi, kar je pa prepovedano.¹ O moj Bog, kako grozovita je ona predstojnica, ki iz ničemernosti zida, ali cerkev po nepotrebnem lepša, samostanska družina pa nima potrebnih reči! Neketeri samostani imajo lepe dohodke, vboge redovnice pa nimajo potrebnih reči; ker pa ne morejo vse terpeti, si neketere preskerbujejo, kaker vedó in znajo, naj bo že po pravici ali krivici; opuščajo molitev, prejemati svete zakramente, da delajo ta čas in tako se zgublja prvotno redovno življenje. Zato te prosim, da bodi bolj radodarna kaker pa skopa sé svojimi duhovnimi sestrani in jih preskerbuj s potrebnimi rečmi, ako zahtevaš od njih, da naj natančno spolnjujejo sveto vodilo. Vari se tedaj napravljati novih in nepotrebnih reči, da ne boš lepšala poslopja iz kamena in lesa, duhovnega pa zanemarjala. Posebno pa skerbi za bolne sestre, da bodo dobro strežene in preskerbljene sê zdravili in hrano, in lajšaj njihovo bolezen, koliker moreš; zakaj prva skerb predstojnice mora biti za bolne. Bog sam je priporočil sv. Tereziji, da naj pridno skerbi za bolne.² Kaker hitro tedaj zveš, da je obolela kaka sestra, jo precej obišči, hitro pokliči zdravnika, ako treba, in naroči drugim, da naj ji strežejo. Mej boleznijo pozveduj, ako je dobro strežena in jo tudi sama pogosto obiskuj. Ali sv. Leonard Portomavriški pravi, da naj ne bodo preveč priza-

¹ P. 2. tit. 9. c. 5. § 3. — ² Bibeira 1. 4. c. 11.

nesljive predstojnice z neketerimi redovnicami, ki hočejo o vsaki še tako majhni bolezni posebno postrežbo in biti oproščene kora in drugih skupnih opravil, ker bi bilo to lahko pohujšanje in pa razvada v samostanu. To velja za skerb časnih reči, veliko bolj pa mora skerbeti predstojnica za dušo. Zato skerbi, da bote opravljale letne duhovne vaje osem ali deset dni v molčanju in premišljevanju. Za vodnika duhovnih vaj poišči koliker moreš dobrega duhovnika; tudi ke bi ga morala od daleč poklicati; za stroške se ne zmeni, ker so bolj porabljeni v božjo čast kaker pa za godbo, olepšavo in gostije. Zato prosi tudi svojega škofa, da naj ti preskerbijo dobre duhovnike za duhovne vaje. Najbolj pa skerbi, da bodo imele redovnice svojega nenavadnega spovednika (vsaj dvakrat ali trikrat na leto), kateremu se morajo vse redovnice saj predstaviti, ako se nočejo pri njemu spovedati, kaker je odločil papež Benedikt XIV.¹ Nikar ne misli, da redovnice ne potrebujejo nenavadnega spovednika, ker ga nobena ne poželi. Zakaj večkrat se zgodi, da ravno tisti ne prosi, ki ima največjo potrebo. Redovnice pa zato ne prosijo nenavadnega spovednika, da ne bi izdale svoje slabe vesti, in ko se spovedujejo pri navadnem spovedniku, prejema ena ali druga nevredno svete zakramente. O kako težek odgovor bodo dale neketera predstojnice zavoljo te nemarnosti! Prosim te, ne bodi nemarna tudi ti v ti reči, in keder pride nenavadni spovednik, ali navadni pa na novo, povej jima, kaj bi bilo najboljše za pravo redovno življenje, da se bota vedela potem ravnati. Še bolj ti

¹ Bulla „Pastoralis curae.“

priporočam skerb, da se bodo opravljale svete maše v vaši cerkvi pobožno in s častjo. V eni knjižici sem že omenil, da niso brez smertnega greha mašniki, ki zelo hitro opravljajo sveto mašo (neketeri porabijo komaj četert ure) zavoljo velike nečasti do te presvete daritve in zavoljo velikega pohujšanja ljudi. O kako so graje vredne one redovnice, ki kličejo take nevredne mašnike, ketere naj bi zapodili iz vsake cerkve, in so pri takih, prav hitro opravljenih mašah zato, da bi bile pri več mašah. Morebiti se v nobeni cerkvi toliko hitrih maš ne opravlja kaker ravno v nunskih cerkvah. In zakaj? Zato, ker hočejo redovnice kratke maše. Oj kak nered, ponavljam, oj kaka sramota! Skerbi tedaj, dokler si predstojnica, da ne bodo maševali taki brezbožni mašniki, ki prehitro opravljajo sveto mašo. Več pobožnosti prinaša ena sveta maša, pobožno opravljena, kaker pa sto hitro in z nečastjo opravljenih.

8. Naj še nekoliko spregovorim o nunski godbi in petju. Petje v cerkvi je samo na sebi dobro, ker se tudi s petjem Bog časti, ali meni se zdi, da pojejo redovnice bolj iz ničemernosti in bolj hudobnemu duhu kaker pa Bogu na čast.* Pa mi bo katera rekla: Kaj hudega je peti? Kaj hudega je peti? Odgovarjam, prvič zapravljáš čas, zakaj godba je umetnost, ketere se moraš učiti in še dalje uriti, ako hočeš, da bo prijetna. Drugič je petje vzrok sto in sto raztresenosti, ničemernosti, motenja in nečasti v cerkvi. Kaka nečast je, postavim veliki, teden pri brevirju v neketerih nunskih cerkvah, kjer

* Tu govori svetnik o italjanskem cerkvenem petju svoje dobe; pri nas ni takih razvad. Prestavljavec.

pojejo redovnice berila (lectiones)! V cerkev hodi gospoda, ne iz pobožnosti, temveč zato, da bi slišala peti to ali ono redovnico in jo na koncu pohvalila, dobro, dobro, kaker v gledališču. Ob enem vpije tudi hudobni duh: „Dobro, pojte še dalje.“ Sv. Leonard Portomavriški namreč pripoveduje, da so večkrat slišali v cerkvi besede ‚dobro‘ ko je pel neki redovnik v meniški cerkvi; zavoljo te hvale je redovnik še bolj pel iz prazne časti, pa tudi besede: dobro, pojte, pojte, so slišali; ali na koncu je bila cerkev polna dima in smrada in iz tega so spoznali, kedo je hvalil tako petje. Misliš, da spodbada redovnica ljudi k pobožnosti, ko poje sama (solo) pri figuraljni maši? Jaz mislim, da ne; k skušnjavam spodbada, ne pa k pobožnosti. Tretjič zavoljo petja lahko zgubi redovnica Boga; ker jo učijo peti moški in večkrat mladi; v takem društvu pa ni težko pasti v satanovo skušnjava. Zavoljo tega pa ne misli, da ne maram za godbo, mariveč draga mi je in dokler sem bil mej svetom sem se ž njo mnogo bavil (boljši bi bilo, da bi ta čas Boga ljubil). Zoper koraljno petje nisem, tudi ako ga spremlja godba, samo da je res koraljno petje in da poje vsa samostanska družina. Nespodobi se pa, pravim, ako poje v cerkvi samo ena redovnica (solo) in jo spremlja godba. Zato glej, da ne boš vpeljala figuraljnega petja, ako je pa že vpeljano, ga odpravi, ako moreš: ako pa ne moreš, odpravi vsaj, da ne bodo moški poučavali redovnic v petju.

9. Slednjič skerbi, da bodo imele sestre lajike priložnost prejemati sveto obhajilo, opravljati premišljevanje in kako drugo pobožnost;

drugači se ne toži, da so nepokorne, prevzetne in nepobožne. Ako jim namreč ne daješ priložnosti rabiti pomočkov, da bi dobile pobožnost, kako bodo pobožne? Prosim te še tudi, da opomniš sestre, ko si jim razdelila službe, da naj vsaka prebere nauke in dolžnosti svoje službe, ketere omenjam v ti knjigi, da bo vsaka vedela svoje poglavitne dolžnosti in kako se mora obnašati.

Nauki za namestnico predstojnice.

1. Kaker namestnica predstojnice (vikarija, prefekta . . .) imaš dolžnost splošno gledati na ves samostan, posebe pa še na sestre lajike in zato moraš pogosto obiskavati delavnice, ako spolnjujejo svojo službo.

2. Bodi zelo prijazna sè vsemi sestrami in rada poslušaj vsako, ki k tebi pride v svoji potrebi. Mnoge redovnice si ne upajo razodevati svojih potreb predstojnici in zato bodo k tebi hodile. Keder bi k tebi prišle, jih nagovarjaj, da naj brez strahu povejo vse, kar potrebujejo kar jih teži ali nemirne dela, in jim pomagaj koliker moreš; keder pa ne moreš, se obrni na predstojnico, ker si ne smeš jemati več pravice kaker jih imaš, ko nisi nič drugega kaker pomočnica predstojnici in od nje si odvisna v vseh bolj važnih rečeh.

Nauki za učiteljico novink.

1. Učiteljica novink mora biti zelo modra in previdna; zakaj vsa sreča v samostanu je odvisna od odgoje novink, ki bodo ob svojem času vladale samostan. Mnogo naukov, ketere dajem zgoraj predstojnici, velja tudi za te, po-

stavim, da moraš dajati lep zgled v vseh čednostih, ketere priporočaš svojim novinkam; da ne smeš ene rajši imeti kaker druge, da bi jo namreč vedno hvalila, ali vedno pri sebi imela, ali ji darove dajala, ker bi druge zamerile in nevoljne bile. Novinke opominjaj, pa krotko in nikedar iz nevolje; zato prebiraj kar sem predstojnici rekel v 3. 4. in 5. številki. Svari tudi novinke, pa bolj ostro kaker predstojnica; in vsak pogrešek moraš posvariti.

2. Razen naštetih naukov, sta še dva posebno važna za tvojo službo; prvi je, da si zelo previdna in ne tirjaš vsega naenkrat od novink, ki so še mlade in slabe v duhovnem življenju. Treba tedaj da jih počasi vodiš po poti popolnosti in po njih močeh. Zgoraj sem že rekel, da ne smeš imeti ene rajši kaker druge, ali modrost tirja pa tudi, da se ne vedeš sè vsemi enako. Zakaj neketere so bolj boječe; ž njimi moraš biti še bolj prijazna: druge so prevzetne in svojeglavne, s takimi moraš biti pa ostra. Neketere so preveč sramožljive in so v nevarnosti, da ne bi tudi pri spovedi zamolčale grehov; druge so pa žive in imajo nagnjenje do oseb; take so v nevarnosti živeti v nevarnem prijateljstvu. Ravnaj tedaj sè vsako novinko po njenem značaju, po njenih pogreških, da jo boš obvarovala nevarnosti v hudo, do keterega ima naravno nagnjenje.

3. Drugi nauk je, da ne smeš nigdar pustiti, da bi imele novinke prijateljstva sè sestrami ali gojenkami in še veliko manj mej seboj; zato jih ne pusti, da bi same hodile po samostanu brez tebe ali kake druge; prepovej jim brati posvetne knjige, ničemernost v noši, po-

sebno pa dopisovanje sê sumljivimi osebami. Sv. Leonard Portomavriški pripoveduje, da je živel v samostanu dekle, ki se je seznanilo po pismih z nekim mladeničem, in v mislih smertno grešilo. Sram ga je bilo razodeti ta greh pri spovedi, nevredno je prejemale svete zakramente; slednjič je zbolelo in nespokorno vmerlo. Po smerti se je prikazalo svoji teti in ji reklo: „Ona, katero ste tako varovali, je zdaj pogubljena zavoljo enega samega greha v mislih storjenega pa zamolčanega pri spovedih.“ Ko je izgovorila te besede, je zginila. Zato nagovarjaj svoje novinke, da naj se spovedujejo vseh svojih grehov in sicer razločno; povej jim kakšen žalosten zgled, kakeršnega sem ravno povedal. Povej jim kako versko resnico na primer: Prej ali pozneje moram vmreti; kedo izmed nas ve, kedaj bo sodnji dan; vsake reči je enkrat konec; nesrečna je, ki je pogubljena itd. Nagovarjaj jih, da naj častijo Kristusovo terpljenje in njegovo Mater božjo, ako hočejo postati svete.

4. Nar bolj jih nagovarjaj, da naj spolnjujejo sveto vodilo, katero jim moraš pa dobro razložiti; zakaj to je tvoja prva dolžnost, ker je spolnjevanje svetega vodila edina pot za redovnico, na kateri more postati sveta.

Nauki za oskerbnico.

1. Varovari se moraš dveh reči, da ne boš zapravljiva in preveč varčna. Kar se tiče prvega pogreška, ne smeš za redovnice, če bi ti bile tudi bolj nagnjene zato več izdajati kaker smeš, da ne bo imel škodo tvoj samostan. Glede drugega pogreška se varuj prevelike varčnosti,

da bi te zato imele za dobro gospodinjo; na koncu svoje službe bi morebiti zapustila veliko denarja ali zavoljo tega bi terpele tvoje duhovne sestre. Skerbi tedaj, da boš vse preskerbovala s potrebnimi rečmi, koliker moreš, tudi ke bi imele tvoje duhovne sestre letne dohotke za svoje potrebe: keder bi kateri manjkala kaka potrebna reč, kaker obleka, zdravila v bolezni, preskerbuj vsako s potrebnimi rečmi; zakaj redovna ljubezen tirja, da jih preskerbuje samostan s potrebnimi rečmi.

2. Vari se, da ne boš zavoljo prevelike skerbi. postavim, da bi zmanjšala stroške, zapuščala svojih pobožnosti in postala svetna gospodinja. Res je sicer, da ti nalaga tvoja služba, baviti se sè zunajnimi ljudmi, delati račune, in zapisavati v knjige take in enake reči, in zato ne moreš biti vedno kaker druge v koru in pri drugih skupnih pobožnostih, vari se pa vender, da se ne boš nepotrebno pogovarjala; opravke pa odloži na drugi dan, ako smeš, da boš mogla ta čas opraviti svoje molitve, pristopiti k sv. obhajilu, sprašati svojo vest in tudi nekoliko brati iz pobožne knjige. Ne Bog, ne samostan ne zahtevata od tebe, da bi morala biti raztresena zavoljo samostanske postrežbe.

3. Vari se tudi, da se ne boš prepirala s posvetnimi ljudmi zavoljo cene ali plačila delavcev, kaker delajo branjevke, temveč, kaker se spodobi redovni osebi. Še slabši pa bi bilo, ke bi prideržala za se, kar bi si prihranila z varčnostjo, kaker plačilo za svoj trud. Zakaj, kar zaslužiš, ni tvoje, temveč samostansko; in zato ni tvoje, temveč samostansko, kar prihraniš z varčnostjo, naj bo že po pravici ali krivici.

Nauki za zakristanko.

1. Zelo časti svojo službo, ker te spominjajo ljubezni tvojega Ženina vse reči: hostije, mašna obleka, sveta posoda, korporalji, kelihne rutice, sveče in cvetlice. S temi rečmi ravnaj tedaj pobožno in zbrano; večkrat obujaj dober namen, s temi rečmi častiti presveto Rešnje Telo. Keder greš mimo presvetega Rešnjega Telesa, vselej lepo do tal poklekni.

2. Spodobno se obnašaj z duhovniki in posebno pa še z mežnarji, s katerimi se nikedar prijazno ne pogovarjaj, temveč samo o rečeh, ki so potrebne za cerkev. Zato se vari, da ne boš onečastila kraja, v katerem je toliko svetih oltarjih reči; ne sprejemaj, in ne oddajaj po njem darov in pisem.

3. Ako imaš pomočnico se vedi ž njo ljubeznjivo in častitljivo; ne bodi nevoljna, ako stori kako reč, ki ti ni po volji, in še veliko bolj se pa vari, da ne boš kazala svoje nevolje z besedo ali toženjem. Kar moreš storiti, stori sama, in česar sama ne moreš, prosi pomoči, pa vedno vljudno: Prosim vas, storite mi to dobroto, poterpite, in enako.

4. Posebno pa se vari nečimernosti, da bi več izdajala, kaker so navadno druge pred teboj. Pravim „navadno“, zakaj, ako je katera preveč izdajala, je ne smeš posnemati: taka bo veliko let terpela v vicah zavoljo te nečimernosti (ako se bo rešila pekla) in ti bi ji hotela delati društvo? Glede tega beri, kar sem rekel zgoraj v devetem poglavju § 2. št. 7. Prepričana bodi, da boš dala oster odgovor Bogu, ke bi vpeljala ali pa obderžala razvado, zavoljo ketere se bo sto in sto grehov storilo. K sklepu ti še pripo-

ročam vse, kar priporočam oskerbnici, namreč, ne misli preveč na svojo službo, da ne boš zavoljo nje raztresena. Ako boš vse delala za Boga in ne za ničemernost, bo vse dobro.

Nauki za vratarico.

1. Na porti se ne mudi brez potrebe, ali iz lenobe. Prost čas porabi za delo ali duhovno branje, ali pa bodi vsaj zbrana v Bogu, in poglej večkrat kako sveto podobo. Keder odpreš porto, pobesi oči, ako nočeš imeti sto in sto pregreškov in skušnjav.

2. Ne pasi lenobe, pa tudi ne zanemarjaj svoje službe, odperati namreč porto ali klicati redovnice, kaker hitro jih kličejo. Take nadležnosti vsakikrat daruj Bogu in ti bo koristilo več, kaker molitev. Vedi pa, da ne smeš brez greha poklicati redovnice, ke bi prišla kaka oseba sè slabim namenom in bi hotela govoriti ž njo, ker bi se vdeležila ptujega greha. Takrat odločno odgovori, da je dotična oseba zadržana in ne more priti. Ravno tako se ravnaj glede pisem, katera prinašajo v samostan, ali pošiljajo iz samostana sumljive osebe. Vsako pismo, katero dobiš, nesi gospej materi, predstojnici ali pa zato odločeni redovnici, kaker je navada v vseh dobrih samostanih. Ako bi se zato pritožila ena ali druga oseba, nič ne de; boljše bo za te, da se Bog ne bo pritožil čez tebe. Ke bi se pa ne upala tako delati, odpovej se službi, da ne boš v nevarnosti, pogubljena biti.

3. Pazi, da bodo ob določenih urah zaperta vsa vrata zunanja in znotranja; glej tudi dobro, da ne bodo hodile skozi porto v samostan stvari, ki bi lahko škodile redovnicam,

kaker dečki, psički, nespodobne podobe in druge enake reči.— Oh, kake graje je vredno, da je v neketerih samostanih porta (klavzura) odperta, in se posvetni ljudje (moški in ženske) pogovarjajo in smejejo z redovnimi osebami! Keder bi kaj takega zapazila, hitro zapri porto. Tvoja služba je, ne samo, porto (vrata, okno, kolo [vreteno] pri klavzuri) odperati in zaperati, temveč tudi skrbeti, da ni nobenega nereda na porti.

Nauki za strežnico bolnih.

1. Tvoja služba je zelo težavna, pa tudi zelo zaslužljiva, ako jo dobro opravljaš; da jo boš pa dobro opravljala, si misli v bolniku Jezusa Kristusa, ki pravi, da storiš njemu, kar bolniku storiš: „Bolan sem bil, in ste me obiskali.“ Zato skerbi, da boš stregla bolnikom, prvič koliker moreš, z veliko ljubeznijo. Ke bi zavoljo bolnikov kakšenkrat opustila pridigo, sveto mašo ali druge pobožnosti, ne bodi zato nemirna; zakaj, veliko več si boš zaslužila s postrežbo bolnikov. Vsmi-lijo naj se ti, ker terpijo, postrezi jim, koliker moreš; ako pa ne moreš ali ne smeš, ker bi jim škodilo, kar želijo, jih vsaj potolaži. Tu pa tam jim daj kak lep nauk, spominjaj jih na terpljenje Kristusovo, beri jim iz kake pobožne knjige, ako jim je drago; vari se pa, da ne boš očitala bolnikom, da so sami krivi svoje bolezni, ker so bili nezmerni v jedi, ali pa, ker so bili predolgo na vertu. Glej, da ne boš nikeder čmerna in nevoljna pri bolnikih in jim še povečala bolečin. Keder kako osebo zelo glava boli, reci, ko jih več pride obiskat svojo bolno duhovno sestro da naj gredo iz sobe, ali pa naj vsaj prav tiho govorijo. Dalje skerbi za potrebna

zdravila, in ako bi jih ne hotela bolna sestra, jo opomni, da mora poslušati zdravnika, in ke bi se še vstavljala, pokliči predstojnico ali kako drugo sestro, do ketere ima večje zaupanje, da jo bo pregovorila.

2. Drugič strezi bolniku prav ponižno, tudi če bi bila bolna sestra zadnja lajika v samostanu, in se ne sramuj ji postreči v vsaki potrebi. Zakaj taka postrežba je najbolj imenitna za redovno osebo in svetne ljudi. Tretjič bodi poterpežljiva v postrežbi, dokler je sestra bolna ali še bolehnna. V dolgi bolezni se naveličajo streči samo osebe, ki so malo goreče, ne pa, ketere zelo ljubijo Jezusa. Četrtič moraš biti krotka; zakaj lahko se zgodi, da se bo bolna oseba tožila čez tebe v zahvalo za postrežbo; mirno poterpi, in naj se ti vsmili, ker veliko terpi. Neketere osebe so tako občutljive, da ne morejo poterpeti, in so precej nevoljne, ako se bolnik le malo potoži. Ako si tudi ti taka, odpovej se službi, da ne bota imela škode ti in bolnik. Nek brat lajik Jezusove družbe je navadno rekel, keder so se tožili bolniki čeznj: „Odpustite mi, ker sem neroden“, in jim je še dalje stregel, in sicer ravno tako pridno in veselo kaker prej; tako moraš delati tudi ti.

3. Vari se pa, da ne boš mislila, da se bolnica bolno dela in se veliko bolj vari reci bolnici, da je bolna samo v domišljiji. Keder je bolezen nevarna, ne prikrivaj bolnici, temveč ji razločna povej rekoč: „Moja sestra, ti si nevarno bolna, pa še je upanje; zdi se mi, da te Bog hoče imeti pri sebi v nebesih. Vem, da si že pripravljena, ali ako imaš še kaj na vesti, ne odlašaj; bom poklicala spovednika, zakaj

sveti zakramenti pomagajo za dušno in telesno zdravje. Me bomo molile, da bi ozdravela, ali treba, da se me in ti vdamo božji volji.“ Ke bi bila bolnica zavoljo tega nemirna, le poterpi. Ali bodo delale redovne osebe ravno tako kaker svetni ljudje, ki nočejo prej povedati bolniku, da je nevarno bolan, dokler ni že prepozno? O, to je obžalovanja vredna razvada, zakaj zavoljo nje je že veliko pogubljenih. Kaker hitro reče zdravnik, da je bolezen nevarna, skerbi, da bo bolnica prejela svete zakramente, posebno pa še, ke bi vedela, da ni mirne vesti. Strežnica, ki opravlja svojo službo, kaker je dolžna, je zaklad samostanu in Bogu prijetna.

Nauki za svetovavke.

1. Keder te prašajo za kak svet, dobro prevdarjaj in poprašuj po resnici; ako bi pozneje spoznala, da nisi resnice povedala ali prav svetovala, si dolžna popraviti.

2. Povej svojo misel brez strahu, kaker misliš pred Bogom, in se ne oziraj ne na predstojnico, ne na prijateljico, če bi drugače mislila. Zato predpisuje vodilo, da se je treba posvetovati o važnih rečeh, in da vsaka prosto pove svoje mnenje, ker samo tako se more boljše zbrati, ali odločiti; vse drugače se pa godi, kjer se ozirajo na ljudi ali odobravajo škodljive pogodbe, nepotrebne stroške, krivične pokore, in druge napake.

3. Keder opaziš, da se godi škoda samostanu, moraš povedati predstojnici, da popravi škodo. Keder poveš predstojnici, ne bodi nemirna, ako ne stori po tvoji volji. Vari se tudi, da ne boš nadležna predstojnici, da bi ž njo vedno

govorila v vsaki samostanski zadevi, temveč samo v bolj važnih.

Nauki za sestre lajike.

Nauke, ketere tu splošno dajem sestram lajikam, veljajo tudi njih učiteljicam, ketere imajo službo jih učiti in opominjati. Preden pa bom dal nauke sestram lajikam, hočem povedati kornim materam, kako naj se obnašajo proti sestram lajikam. Gospe korarice se vedno tožijo čez sestre lajike, da so prevzetne, nepokorne in brez pobožnosti; da kvarijo samostanske reči in jih celo dajejo svojim sorodnikom. Kedo je pa kriv, da se slabo obnašajo? Gospe matere! Zavoljo njih so ves dan pri delu. Ko delajo sladčice in druge reči, jim ne dajo časa, da bi mogle nekoliko moliti, premišljevati, svete zakramente prejemati, obiskovati presveto Rešnje Telo, brati kako pobožno knjigo, še pri sveti maši ne morejo biti razen nedelje in praznikov, potem se pa gospe matere tožijo, da so sosestre nepopolne in brez pobožnosti. Kako bi mogle biti pobožne, ako jim jemljejo pripomočke doseči pobožnost? To je terdoserčnost, ki je v samostanih zelo v navadi, kaker sem videl*; od te terdoserčnosti pa bodo odgovor dale predstojnica in druge redovnice, ki imajo sestre za deklet. Zdaj pa hočem govoriti še sestram lajikam.

1. Vedi, moja sestra, da je tvoj stan, stan ponižnosti in samo s ponižnostjo moraš postati sveta. Zato se moraš poniževati pred vsemi, tudi pred svojimi tovarišicami, posebno pa pred materimi. Z njimi govori spoštljivo in jim streži

* Ko je živel sv. Alfonsz Marija Ligvori.

vselej, dokler nima škode samostan zavoljo tega. Keder slišiš kako besedo, ki ti ni všeč, poterpi in molči. Ke bi ostala mej svetom, ali bi se upala tako govoriti svoji gospe, kaker odgovarjaš zdaj redovnicam? Gotovo ne; zakaj pa hočeš zdaj, ko si redovnica, pozabiti kar si? Ne smeš se tedaj prevzeti, ker te kličejo sestra in sediš z drugimi za ravno tisto mizo. V samostan si prišla za deklo in kaker taka si napravila svete obljube (profes); streči moraš drugim in sicer ponižno; zakaj z ošabnostjo streči, se ne pravi streči.

2. Opravljaj svojo službo ali delo, katero ti nalaga pokorščina brez vstavljanja in odlaganja. Zato ne glej, ali tvoje tovarišice delajo ali pa ne, sama na se glej; zakaj koliker bolj se boš trudila, toliko več zasluženja boš imela pri Bogu, ako le delaš z dobrim namenom Bogu dopasti. Tako si boš zaslužila z delom več, kaker pa druge redovnice, ki so ta čas pri svetih mašah v koru ali pa berejo pobožne knjige v sobi. Zakaj, ko tako delaš, natančno spolnjuješ voljo božjo, v tem pa obstoji vsa svetost; in zato ne reci, da si prišla v samostan za deklo, temveč Bogu služiti; zakaj Bogu služiš ravno takrat, ko delaš za samostan in redovnice.

3. Ako bi te predstojnica ne priganjala, si pa sama poišči čas, da boš molila, sveto obhajilo prejemala, da boš pri sveti maši, obiskovala presveto Rešnje Telo, i. t. d. Keder si brez dela, se ne razgovarjaj in ne pohajaj kaker mnoge druge. Ker si sestra (lajika) in dolžna služiti vsem v samostanu, moraš biti zelo varčna s časom, še trenotka ne smeš zapraviti; zakaj,

kedo drugi bo služil, ako ne ti? In kedo ti brani, da bi ne mogla biti zbrana in misliti na Boga pri delu? Ko delaš, obujaj djanje ljubezni in svete vzdihljaje: O moj Jezus, vsmili se me; moj Bog pomagaj mi; daj mi svojo ljubezen i. t. d. ali vsaj večkrat moli češčena marijo ali kako drugo molitev. Tako delaj, pa se ne boš več tožila, da si zapuščena, išči Boga, pa ga boš našla. Ljubi molčanje; govori, keder je potreba govoriti o svojih opravkih, sicer pa se vari vsakega prepiranja in nepotrebnega govorenja. Ogibaj se, koliker moreš, sester, ki ne morejo nikedar molčati; beži pa pred nezadovoljnimi, ki godernjajo ali celo nespodobno govorijo.

4. Priporočam ti sveto vboštvo; bojim se, da se veliko sester lajih pogubi, ker ne deržijo obljube vboštva, ko oskerbujejo samostanske reči; kako bi se mogle zveličati, ke bi dajale te reči svojim sorodnikom, ali pa, ke bi jih nemarno oskerbovale? Zato glej, da boš pazila na samostanske reči; bodi varčna, koliker moreš in ke bi prišli tvoji sorodniki in bi ti jokaje pravili svoje potrebe, jim odločno odgovori, da se še dotakniti ne smeš samostanskih reči, ker niso tvoje, in da se nočeš pogubiti zavoljo njih. Ke bi jim hotela pomagati iz ljubezni v kaki potrebi, prosi predstojnico dovoljenja. Glej tedaj, da ne boš pogubljena zato, ker si šla v samostan.

00000510642

Kazalo druge knjige.

	Stran
1. pogl.: O dobrotah redovnega življenja . . .	1
2. " O pokorščini . . .	22
§ 1. O pokorščini sploh . . .	22
§ 2. Dolžnosti pokorščine do predstojnikov . . .	29
§ 3. O pokorščini do redovnega vodila . . .	41
§ 4. O štirih stopinjah popolne pokorščine . . .	60
3. " O redovnem vboštvu . . .	74
§ 1. Popolnost vboštva . . .	74
§ 2. O stopinjah in spolnjevanju popolnega vboštva . . .	89
4. " O ločitvi od sorodnikov in drugih oseb . . .	103
§ 1. O ločitvi od sorodnikov . . .	103
§ 2. O ločitvi od svetnih ljudi in soster (sokratov) . . .	113
5. " O potrebi premišljevanja za redovne osebe . . .	
§ 1. O moralični potrebi premišljevanja za redovne osebe . . .	125
§ 2. Kako treba premišljevati . . .	136
§ 3. O brevirju ali redovnih molitvah . . .	149
6. " O molčanju, samoti in da redovna oseba ne sme biti žalostna . . .	155
§ 1. O molčanju . . .	156
§ 2. Ljubi samoto in beži pred lenobo . . .	169
§ 3. Redovna oseba ne sme biti žalostna . . .	184
7. " Posebni nauki za predstojnico, namestnico, učiteljico novink, oskerbnico, zakristanko, vratarico, postrežnico bolnih, svetovavke in sestre lajike . . .	190
§ 1. Nauki za predstojnico . . .	190
§ 2. " " namestnico . . .	204
§ 3. " " učiteljico novink . . .	204
§ 4. " " oskerbnico . . .	206
§ 5. " " zakristanko . . .	208
§ 6. " " vratarico . . .	209
§ 7. " " postrežnico bolnih . . .	210
§ 8. " " svetovavke . . .	212
§ 9. " " sestre lajike . . .	213

